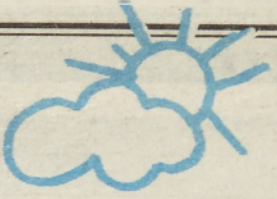


VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK

JEKLO TEHNA
Mi poznamo rešitev!
PRODAJNI CENTER
MURSKA SOBOTA
Cvetkova 2a
tel.: 31 760
PREPROGE - ZELO UGODNO! 190 x 280 cm SAMO 13.290 SIT, 170 x 230 cm SAMO 9.508 SIT, VELIKA IZBIRA TALNIH OBLOG, TUDI ZUNANJIH.

minicom d.o.o., vegova 13, m. sobota, tel.: 069 23 895, fax: 31 954
AKCIJSKA PRODAJA **MINICOM**
RAČUNALNIKI, KI LETIJO!



VREME
V petek in soboto bo sončno in topleje, v nedeljo poslabšanje s krajevnimi nevihtami.
Vestnikov koledar
16. junij, četrtek, Beno
17. junij, petek, Gregor
18. junij, sobota, Bogdan
19. junij, nedelja, Julijana
20. junij, ponedeljek, Božidar
21. junij, torek, Alojzij
22. junij, sredo, Pavlin
Pregovor
Ob kresi (21. junij) se dan obesi.

45 let
VESTNIK

Murska Sobota, 16. junija 1994 • Leto XLVI • Št. 24 • Cena 110 SIT

Kdo je zajemal z veliko žlico, ali kam se je mimo razpisov odtekal denar soboškega proračuna, preberite na strani 6

Priučeni smo, da četudi je sredi noči, porečemo: zdravje je naša največja vrednota, zato me niti malo ne preseneča ugotovitev raziskovalcev javnega mnenja, da je večina vprašanih državljanov Slovenije zdravje postavila na prvo mesto med vrednotami, tudi pred družino, delo in domovino. Postavljanje zdravja najvišje na lestvici vrednot sploh ni od včeraj in tudi raziskovalci Centra za raziskovanje javnega mnenja s tem, ko so to potrdili, niso odkrili Amerike. Saj če nam ni samo za to, da bi samovšečno poudarjali, da kot narod strmimo za visokimi vrednotami, potem si moramo priznati, da zdravje večinoma spoznamo kot našo največjo vrednoto takrat, ko nas bolezen preklepe ali postane okoliščina, ki nam prepreči življenje. Do takrat, ko bolezen ni ovira, je zdravje kot vrednota tam nekje med gesli vrednotnega sistema slovenskega naroda.

Spregledati telesa se pogosto zavemo šele takrat, ko nam začne povzročati težave. V bolezni nam naenkrat postane ovira in prisiljeni smo postati, umiriti svoj tempo in celo spremeniti način življenja. Takrat se nam

Zdravje ljubimo bolj kot sami sebe

mnogokrat cilji in hotenja v življenju spremenimo, celo sesujemo, in pozabimo, da je naša največja vrednota. Pa ne samo zaradi bolezni same, nepriljubljenosti, ki jih prinaša, in telesnih bolečin, ampak človek - bolnik okusi tudi druge vrste bolečin - prekrizane so mu poti, postane nemočen, slabše tako v družini kot tudi v družbi in na delovnem mestu dobi drugo mesto, mesto vzdrževanega člana, odvisnega od pomoči drugih in manj odgovornega. Torej mesto na obrobju.

Kako vrednotimo lastno telo? Tega v javnomnenjski anketi niso spraševali, niso vprašali, koliko in na kak način svojemu telesu privoščimo udobje, sprostitve in tudi lenarjenje, kar so kazalci pozitivnega odnosa do lastnega telesa. Pa bi morali, da bi razvrščanju zdravja na lestvici vrednot dodali primerno utež. Odnos do lastnega telesa je namreč tudi merilo, ki hodi vzporedno z vrednotenjem zdravja.

Vprašani v javnomnenjski anketi so v svojih odgovorih tudi potrdili, da se zavedajo, da bi sami morali več storiti za svoje zdravje. Na primer in z višjo izobrazbo. Poznavalci Slovenčevih ravnanj pa pravijo, da je tam nekje pri štiridesetih letih, bodisi ker se je bolezen najavila in opomnila ali pa celo, popolno in čilo, sodi k podobni uspešnega poslovnega človeka, ne človeku samemu, ampak njegovim zunanjim hotenjem.

Ljudje, ki začnejo vključevati v svoje življenje tudi lastno telo, neizprosnost in s podaljševanjem pretečenih kilometrov, to počno z nasiljem med seboj. Ali imajo ti res sebe kaj bolj radi od tistih, ki zase, za svoje zdravje in zdravje še slame ne dajo navzkriž? Je v takem ravnanju res tudi zdravje sodi tudi pozitivno vrednotenje lastnega telesa, to pomeni, da mu ne odrekamo prave sprostitve ali v zameno za to ne iščemo utehe v škodljivih nadomestkih in razvadah.

MAJDA HORVAT



Fotografije: N. Juhnov



VOZNI RED ZA VESTNIKOV VLAK 94 18. 6

MURSKA SOBOTA	03.30	01.12
BELTINCI	03.37	01.05
VERŽEJ	03.45	00.57
LJUTOMER	03.45	00.48
LJUTOMER MESTO	03.57	00.45
IVANJKOVCI	04.11	00.34
ORMOŽ	04.25	00.09
PTUJ	04.44	23.50
PRAGERSKO	05.15	23.17
CELJE	05.55	22.36
LJUBLJANA	07.15	21.13
KOPER	09.30	18.45

Vse potivodijo v **Potrošnik**

čudovita dežela za majhne in velike



SKOZI IGRO V ŽIVLJENJE

v prodajalni **Potrošnik** m.sobota slovenska 15 / prej prodajalna NOVOST/

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA – Državni svet je sprejel odločilni veto na zakon o določitvi višine invalidskih prejemkov.

LJUBLJANA – Državni zbor je med drugim sprejel dopolnjen program družbe za graditev avtomobilskih cest. Hkrati je zagotovil dodatno financiranje graditve vzhodne ljubljanske obvoznice.

LJUBLJANA – Na izredni seji državnega zbora je bil z veliko večino imenovan za novega notranjega ministra v Drnovškovi vladi Andrej Šter, dosedanji državni sekretar v notranjem ministru.

LJUBLJANA – Predsednik Milan Kučan je sprejel stotnika Branka Babiča in poročnika Stasila Burjo iz sestave 5. PŠTO, ki se bosta v naslednjih mesecih kot vojaška opazovalca udeležila mirovne misije KVSE v Nagornem Karabahu.

LJUBLJANA – Slovenski zunanji minister Lojze Peterle je na tiskovni konferenci za skupino italijanskih novinarjev predstavil slovensko videnje odnosov z Italijo. Zahodno sosedo Slovenije, članico zveze Nato in Evropske unije, je predstavil kot državo, ki skladno s slovensko zunanje-politično strategijo spada v »prvo prioriteto odnosov«.

LJUBLJANA – S priložnostno slovesnostjo so počastili prvo obletnico obstoja in delovanja Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) v Sloveniji, ki jo vodi dr. Nina Mazi. Med drugim so uresničili več obsežnih programov WHO, kot so Evropa brez tobaka, zdrava mesta, rehabilitacija, varovanje duševnega zdravja otrok in mladostnikov, boj zoper aids in mamila itd.

LJUBLJANA – Slovenska vlada je sprejela uredbo, s katero povečuje carinske olajšave za uvoz opreme, surovin in reprodukcijskega materiala, ki ga v Sloveniji ne izdelujemo. Uvoz tovrstne opreme, za katero zdaj velja 80-odstotna carinska olajšava, bo po objavi uredbe v Uradnem listu RS oproščen carine, popust pri veljavni carinski stopnji za surovine in reprodukcijski material pa se bo povečal s 50 na 70 odstotkov.

STIČNA – Ob letošnjem mednarodnem letu družine je bila osrednja slovenska prireditev v Stični. Poudarjena je bila velika skrb za družino v naši državi. Na tem področju je bilo doslej storjeno že precej, sprejeta pa sta bila tudi resolucija o temeljnih oblikovanju družinske politike in zakon o družinskih prejemkih.

PO SVETU

KIGALI – Spopadi v Ruandi se nadaljujejo, čeprav naj bi formalno veljalo premirje. Iz države je pobegnilo poldrugi milijon beguncev. Medtem so v Ruandi napotili 5 tisoč vojakov OZN. Njihova naloga bo skrbeti za varnost civilistov.

ŽENEVA – Predstavniki sprtih strani v BiH so se dogovorili za enomesečno premirje. Odposlanec OZN Akaši je sporočil, da bodo premirje izrabili za pogajanja o trajnem miru. Sporazum iz Ženeve predvideva tudi izpustitev vseh vojnih ujetnikov.

PARIZ – Ministri 25 držav, članic Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj, so po koncu dvodnevnega zasedanja sprejeli posebno deklaracijo, v kateri so se zavzeli za čimprejšnje rati ficiranje sporazumov urugvajskega kroga. S tem bi dali zeleno luč za ustanovitev svetovne trgovske organizacije.

ATENE – Pred belgijskim veleposlaništvom v središču glavnega mesta Grčije so odkrili srednje veliko bombo. Policija je preiskala vso četrt, kjer so poleg veleposlaništev tudi sedež grškega parlamenta, pisarna evropskega parlamenta in druge javne zgradbe.

JOHANNESBURG – Evropska unija je v Južnoafriški republiki ustanovila lastno industrijsko in trgovsko zbornico. EU je prevzela več kot 40 odstotkov južnoafriškega izvoza in je tako postala največji gospodarski partner Južnoafriške republike.

TOKIO – Katedralo v Hirošimi, ki spominja na eksplozijo jedrske bombe avgusta 1945, naj bi po mnenju Japoncev uvrstili na seznam Združenih narodov o zaščitenih umetninah in stavbah. Pogosto jo primerjajo s koncentracijskim taboriščem Auschwitz, ki ga je UNESCO leta 1979 razglasil za svetovno kulturno dediščino.

LONDON – V Veliki Britaniji so bile nadomestne volitve za spodnji dom britanskega parlamenta. Oddani glasovi jasno kažejo, da so tamkajšnji volivci protestno glasovali zoper konzervativnega premiera Johna Majora. Njegova stranka je doživela ponižujoč poraz. Precej več glasov kot konzervativci so dobili laburisti, nekaj pa tudi liberalci.

RIM – Prvič, odkar je v Italiji na oblasti nova koalicija, se je sestala italijansko-slovenska komisija za politične (pravno-premoženjske) zadeve. Delegaciji, ki sta ju vodila veleposlanik Vincenzo Manno in Tone Poljšak, sta se na srečanju seznanili predvsem z nekaterimi stališči o zadevah, ki bi utegnile postati sporne v odnosih med državama.

BERN – Švicarji so se na nedeljskem referendumu izrekli proti napotitvi svojih vojakov v mirovne sile OZN. Proti sodelovanju švicarskih vojakov v mirovnih operacijah svetovne organizacije je glasovalo več kot 60 odstotkov volivcev.

ABU DHABI – Predsednik Združenih arabskih emiratov šejk Zajed bin Sultan al Nahjan je sprejel slovenskega zunanjega ministra Lojzeta Peterleta z gospodarsko delegacijo, ki je bila na dvodnevnem uradnem in delovnem obisku. Govor je bil o širitvi sodelovanja med državama na različnih področjih.

VESTNIK

Izdaja Podjetja za informiranje
Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šitar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balazič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobčan (novinarji), Ksenija Šómen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 33-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (trženje) 22-403, telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za II. trimesečje 1994 je 1.350,00 SIT, celoletna naročnina 4.800,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tisk Vestnik med proizvodne informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

Ljutomer obiskal svetnik francoskega veleposlaništva v Sloveniji

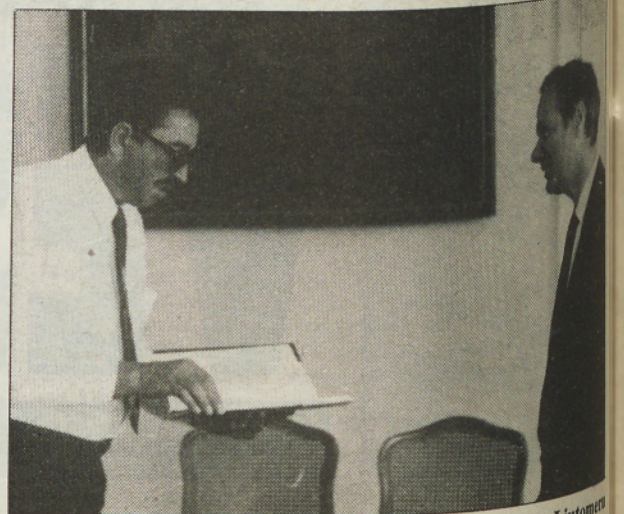
Francija že podprla študijo

Rekli bi lahko, da je občinska vlada v Ljutomeru dokaj prizadevna pri snovanju razvojnih načrtov oziroma projektov. In priložnosti so kar precejšnje, če jih bodo tudi uresničili. To pa seveda še zdaleč ni odvisno samo od izvršnega sveta, ampak predvsem od vključitve podjetniškega interesa. Če tega ne bo, bodo tepe misli in želje ostale samo na papirju. Vseeno pa je bolje imeti vsaj načrte kot delati brezciljno.

Kot smo o teh projektih že pisali, vzbujajo največje razvojne upe Termal II. Gre za vrtino v okolici Ljutomera (nedaleč od tovarne Krke), kjer je na podlagi dosedanjih raziskav ugotovljeno, da je v globini okrog 4.000 metrov velik bazen s paro okrog 175 stopinj Celzija. To geotermalno energijo pa bi lahko izkoriščali za pridobivanje električne ener-

gije (pogajanje turboagregata) in ogrevanje.

Zanimivo je, da ta projekt (poleg tovarne za predelavo odpadkov) podpira tudi francoska vlada, ki je te dni že podpisala pogodbo o sofinanciranju študije o ekonomski upravičenosti projekta (feasibility študija). S tem je minulo sredo seznanil predstavnik občinske vlade v Ljutomeru



Pierru Compagnonu (na desni) so ob obisku v Ljutomeru izročili v spomin knjigo Prlekija in steklenico pristnega ljutomerskega vina.

svetnik za ekonomske odnose in razvoj Veleposlaništva Republike Francije v Sloveniji PI-ERRE COMPAGNON. Med drugim je še povedal, da se za projekt resno zanimajo nekateri francoski podjetja, ki imajo že precej izkušenj z izkoriščanjem geotermalne energije. Zato se je prišel v Ljutomer tudi pozanimat, kako izpeljati skupen interes.

Po besedah predsednika IS SO Ljutomer LUDVIKA BRATUŠE bodo rezultati študije o ekonomski upravičenosti

Termala II pripravili pred doma do 15. avgusta in potem bo odvisno, kakšni bodo nadaljnji koraki. Če bo študija pozitivna, bodo stekli naslednji pogovori s Svetovno zdravstveno organizacijo in drugimi mednarodnimi inštitucijami, pri katerih bodo tudi mednarodni strokovnjaki izvedbo tega projekta. V tem primeru pa bo potrebno vključiti v projekt tudi kar največ lastnih in predvsem domačih strokovnjakov in gospodarstva.

JOŽE GRAD

Problemi so rešljivi

Slovenski predsednik Milan Kučan je ocenil pomen obiska na Hrvaškem ter pogovore s predsednikom sosednje države Tuđmanom, s katerim se je nazadnje sešel pred 20 meseci v Ljubljani.

Kučan je izrazil prepričanje, da je bil obisk koristen, saj naj bi dal pogajalskemu procesu nov zagon. Hkrati je poudaril, da ima Hrvaška za večino nerešenih problemov že pripravljene svoje predloge, zato je pričakovati, da jih bo imela tudi Slovenija. Ob tem pa je podvomil o popolnoma izdelani strategiji naše države in njenih institucij za pogajanja z uradnim Zagrebom. Predsednik Kučan je tudi ocenil, da imata obe državi vsaka svoj interes, vendar različni pristopi niso nezdržljivi. Po njegovem bi bilo najslabše, če bi stvari pustili, kakršne so. Ob koncu je še napovedal morebitni obisk hrvaškega premiera Nikice Valentića v Sloveniji, in sicer v začetku prihodnjega meseca.

MJ

Volitve potrjujejo krizo

V državah, članicah Evropske unije, so bile ob koncu tedna volitve v Evropski parlament. Za večino Evropejcev pa so te volitve še vedno predvsem stvar politikov. Evropski parlament je namreč kljub velikim besedah predvsem ustanova, precej odmaknjena od vsakodnevnih problemov navadnih ljudi. Po drugi strani pa se pri ljudeh, ki verjamejo v poslanstvo Evropskega parlamenta kot edino neposredno izvoljene evropske ustanove, zastavlja vprašanje njegove realne moči v Bruslju, kjer je njegov sedež.

V osmih državah Evropske unije so bile v nedeljo volitve v Evropski parlament. Približno 266 milijonov volivcev je na tokratnih volitvah volilo 567 evropskih poslancev. Že v četrti tek pa so volili evropske parlamentarce v Veliki Britaniji, na Irskem, Nizozemskem in Danskem. Značilen je hud poraz vladajoče konzervativne stranke Johna Majora v Veliki Britaniji. V sosednji Italiji je največ glasov dobila Berlusconijeva stranka Naprej, Italija!, saj je zanjo glasovalo približno 27 odstotkov volivcev. Iz Španije poročajo o zmagi opozicijske Ljudske stranke, ki je dobila približno 68 odstotkov glasov, na Portugalskem pa je zmagala Socialistična stranka s približno 35 odstotki glasov. V Franciji je največ glasov dobila desničarske koalicije, v Nemčiji Kohlova Krščansko-demokratska stranka in njena bavorska zaveznica Krščansko-socialna unija, v Grčiji pa je zmagala vladajoča socialistična stranka PASOK, ki je dobila približno 38 odstotkov glasov.

O Evropskem parlamentu se običajno govori le enkrat letno, ko mora dati zeleno luč za proračun Evropske unije. Vse drugo pa je namenjeno demokracičnemu pritrjevanju odločitev izvršnega organa Evropske unije, to je komisije ali ministrskega sveta. Volitve potekajo vsakih pet let, opaziti pa je vedno nižjo udeležbo vo-

livcev. Zato se zastavlja upravičeno vprašanje, koga dragi evropski parlamentarci sploh predstavljajo. Ob tem se uveljavlja prepričanje, da je mastrichtske evforije konec in da je Evropska unija v globoki krizi. Šele čez dve leti bo Evropska unija proučila dosežke Maastrichta in sprejela nujne reforme. V njih naj bi dobil pomembnejšo vlogo tudi Evropski parlament, ki naj bi zapolnil demokracične institucije.

M. JERŠE

Iz Monoštra piše

Skupaj nam bo uspelo

To je pisalo na enem od plakatov svobodnih demokratov (SZDSZ) v predvolilnem boju. Ko so oblikovali slogan, prav gotovo niso mislili na socialiste (MSZP), temveč na nas, volivce. Toda volivci so se odločili drugače in jih »obsodili« na koalicijo s socialisti.

Da se bodo s sodbo sprijaznili tudi liberalci, potrjuje dejstvo, da so se začela koaličijska pogajanja med strankama. Začela so se, čeprav je bilo slišati med dvema krogoma volitev precej izjav proti koaliciji. »Protizjave« so dajali predvsem svobodni demokrati. Ena od vodilnih osebnosti je recimo izjavila, da ni govora, da bi šli v koalicijo s socialisti, če bo mandatari teh predsednik stranke Gyula Horn. Istočasno je László Békesi, avtor gospodarskega programa socialistov in predstavnik liberalne stranke, večkrat poudaril, da ne bo prejel nobene vloge v novi vladi, če ne bo koalicije z liberalci.

Proti koaliciji je (je bilo) več dejavnikov. Ni čudno, če nekatere liberalce spreletavajo nasprotna čustva, kajti morajo v koalicijo z naslednjo nekdanje državne partije, zoper katere so se borili pred letom '90, čeprav moramo priznati, da »ta« stranka ni več »ista« stranka. Dokaz za to je starostna struktura poslancev Madžarske socialistične stranke. Večina jih ima od 30 do 40 let, najmlajši poslanec je star 21 let. Toda spomini nekaterih na eni in drugi strani segajo vseeno daleč nazaj.

Prav gotovo neugodno vpliva na koaličijska razmišljanja tudi nezdravo razmerje poslancev omenjenih strank, saj imajo socialisti v skupščini 209 poslancev, svobodni demokrati pa le 70. Ti pa nikakor ne bi želeli odigrati vloge drugega violinista oz. statuirati med vladanjem

socialistov. Upravičeno pričakujejo večje pomembnejše naloge tudi zaradi »možganske kapacitete«, s katero razpolaga stranka.

Izjave gor ali dol, zadržki taki ali drugačni, kmalu po drugem krogu volitev sta obe stranki sklicali kongres. Vse kaže, da je zmaga zdrava pamet. Socialisti so povabili svobodne demokrate k sodelovanju. 80% delegatov greša liberalcev je glasovalo za koalicijo, na osnovi so se potem začela koaličijska pogajanja. Stranki sta sestavili deset t.i. mešanico govornih komisij, katerih naloga je usklajevanje grame strank na določenih področjih, kot je recimo gospodarstvo, zdravstvo, šolstvo, kultura itd. O resorjih se zaenkrat ne govori, tista, blizu sklede, naj bi vedeli, da bo drugi mandatari svobodnih demokratov. Ali bo to naj bi se končala do 28. junija. Za to sta mandatari svobodnih demokratov. Ali bo to namerava namreč predsednik države sklicati prvo zasedanje nove skupščine.

Upamo, da se bodo do takrat zbrale tudi poražene stranke, ki se zaenkrat ukvarjajo z analizo poraza ter iskanjem krivice. Drugi pa se drugim odstopajo vodstva strank, tako so tre nutno brez predsedstva Stranka mladih demokratov. Demokratski forum ter Krščansko-socialna ljudska stranka. Te tri stranke so Neodvisna stranka drobnih posestnikov, namreč sestavljala opozicijo v novi madžarski skupščini. Seveda če bodo koaličijska pogajanja uspela. To si pa želijo razen madžarske najprej volivci obeh strank, kajti potem bo časa menda tudi za to, da se bodo »pogajovali« tudi z volivci, ker brez njih ali proti njim bo zelo težko vladati.

Marijana Sukič

Avstrija je 13. članica EU

Avstrijci so se na nedeljskem referendumu z veliko izrekli za vstop svoje države v Evropsko unijo. Po podatkih avstrijske televizije je za vstop v EU glasovalo 66,4 odstotkov volilnih upravičencev. Politični opazovalci menijo, da se je volivci udeležilo približno 80 odstotkov volivcev. Če bodo ratifikacijski postopki v vseh 12 državah Evropske unije pravočasno končani, bo Avstrija od 1. januarja prihodnjega leta članica EU. Z odločitvijo Avstrije za vstop v Evropsko unijo se uresničuje vladna združena Evrope.

Na izide avstrijskega referendumu o vključitvi v Evropsko unijo se je odzval tudi slovenski predsednik Milan Kučan. Dejal je, da ga izid referendumu ni presenetil, izrazil pa je tudi prepričanje, da bo imela Avstrija pomembno vlogo v Evropski uniji. Sicer pa

avstrijsko vodstvo dobiva vse večje čestitke ob uspehu na referendumu. Med drugim je nastopil ministru Aloisu Mockelju čestitil tudi francoski zunanji minister Alain Juppe. Kot je znano, je Francija v pogajanjih zastopala najtrša stališča.

M. JERŠE

Raziskovalna enota v Radenski

Z raziskavami v svetovni krog

Štiri leta so minila od takrat, ko so v Radenski naredili pomemben korak v raziskovanju. Pa ne da ga dotlej ne bi bilo, ampak so ustanovili raziskovalno enoto, ki je uradno registrirana pri ministrstvu za znanost in tehnologijo.

»Registrirali smo več področij dela enote, prvo je medicinsko raziskovanje, raziskovanje tehnologij mineralnih vod, nekaj tudi prehrane, geologije in ekologije,« je raziskovalno delo predstavila vodja centra za razvoj novih tehnologij in raziskovalka v razvojni enoti v Radenski Majda Bagar Povše.

Širina ali obsežnost raziskovalnega področja pa sama po sebi ničesar ne pove, je prazna, če za njo ne stojijo strokovnjaki raziskovalci. In v Radenski so jih pridobili, kar dvajset so jih registrirali na pristojnem ministrstvu kot sodelavce raziskovalne enote. Ti sicer delajo na svojih strokovnih področjih in pri določenih raziskovalnih nalogah pristopijo ter raziskujejo. Vodja raziskovalne enote po strokovni plati je dr. Jože Drinovec.

Raziskave nacionalnega pomena

»Z raziskavami smo poskušali priti prek ministrstva za znanost in tehnologijo v nacionalni projekt Slovenije. V ta projekt smo se v letu 90 tudi vključili ter dobili od ministrstva sredstva za sofinanciranje triletnega projekta z naslovom Vpliv naravnih zdravilnih faktorjev v Radenski na človekov organizem. Znotraj tega smo naredili šest raziskav, torej vsako leto dve, in v okviru tega je bila tudi raziskava o vplivu termo-mineralne vode v Banovcih na bolnike s prizadeto hrbtenico. Druga taka raziskava je bila, kako vpliva mineralna voda Radenska, ki vsebuje CO₂, oziroma kopeli na človekov organizem, naslednja je raziskovala vpliv mineralne vode Miral na športnike biatlonce, ugotavljali smo učinke sladkovodnega peloida na manjši del človeškega telesa, zbrali nekatere medicinske in antropometrične podatke pri zaposlenih v polnilnici mineralne vode Radenska ter raziskovali obrat jodida ob uživanju mineralne vode Sicheldorf.« (Majda Bagar Povše)

Zdravilnost naravnih dejavnikov

V naših zdravstvenih krogih pa je bila predstavljena in odmevna predvsem raziskava o vplivu termo-mineralne vode v Banovcih na bolnike s prizadeto hrbtenico, pri kateri je sodelovala mariborska bolnica s svojimi strokovnjaki in potrebnimi aparati s fiziatričnega in oddelka za revmatologijo.

»S strani Radenske pa je sodelovalo več zdravnikov, ki so pri nas zaposleni in so poznali preiskovance ter jih izbrali. To so bili bolniki z diagnozo obolenosti hrbtenice.« (Majda Bagar P.)

V raziskavi so ugotovili, da je hidroterapija v navadni vodi pokazala minimalno izboljšanje, ki ni trajalo šest tednov po končanem zdravljenju, hidroterapija v termomineralni vodi pa je pokazala bistveno boljše učinke tako glede zmanjšanja bolečine, boljše spanja, večje gibljivosti hrbtenice in manjše zategjenosti obrhbeničnega mišičja. Večina teh ugodnih učinkov je trajala tudi še šest tednov po končanem zdravljenju.

Izsledki, ponujeni v svetovno presojo

Spoznani ali rezultatov raziskovanja v raziskovalni enoti v Radencih ne odlagajo v predal, ampak jih objavljajo v svetovnih revijah ter jih predstavljajo na svetovnih, evropskih kongresih in kongresih posameznih držav, kar tudi pomeni, da jih dajo v pretres in ocenitev svetovnim strokovnjakom. Z nalogo o učinkih termo-mineralne vode v Banovcih ter obrata jodida ob uživanju mineralne vode Sicheldorfer so se predstavili na zadnjem svetovnem kongresu balneologov in klimatologov v Nemčiji. In če so Nemci v svetu in Evropi na vrhu teh raziskav, se z nalogami, ki jih opravljajo v raziskovalni enoti v Radenski, že približujejo tej ravni.

»V bistvu so naše raziskave kamenček k svetovnim spoznanjem in potrditev tega, kar so pokazale tudi nemške raziskave. Druga naloga, ki smo jo predstavili na svetovnem kongresu, pa je bila zelo ciljna raziskava. Spremljali smo več faktorjev v krvi in urinu, vodilni pa je bil jodid, predvsem obnašanje. Pri tej raziskavi je sodeloval tudi pomemben slovenski strokovnjak za ščitnico prof. dr. Bojan Varič. Rezultati, ki smo jih predstavili, so bili zanimivi. Spremljali smo ščitnične hormone in spreminjanje pri preiskovanih, ki pijejo tri tedne navadno ali nižje mineralizirano vodo v primerjavi z mineralno vodo, ki ima višjo vsebnost jodida. Na naše rezultate so se odzvali predvsem Bolgari, ki so želeli, da naš referat predstavijo na svojem ministrstvu za zdravstvo. Veliko zanimanja za to so pokazali tudi Avstrijci.« (Majda B. P.) Sploh pa so to nalogo lahko opravili ob pomoči inštituta iz Gradca.

Svetovni kongres balneologov v Radencih

Kot mednarodno priznanje za njihovo delo pa gre vzeti tudi ponudbo, da v Radencih čez štiri leta organizirajo naslednji svetovni kongres balneologov in klimatologov.

»Profesor dr. Schmidt Kessen, predsednik nemškega združenja balneologov in član v svetovni komisiji, me je zaprosil, da prenesem v Radensko, da nam ponujajo svetovni kongres balneologov in klimatologov čez štiri leta. Istočasno je bil ponujen tudi Čehom. Povedali so nam, da se naslanjajo na strokovno moč in poznanstvo našega profesorja, poznajo Radence, raziskovalno delo, zdravilišče in mineralno vodo ter zaupajo našim ljudem, raziskovalcem.«

Ob tem ko se bodo v raziskovalni enoti Radenske lotili priprav na svetovni kongres čez štiri leta, nadaljujejo raziskovalno delo. Ministrstvo za znanost in tehnologijo je vključilo štiri raziskovalne projekte v sofinanciranje in nacionalni program raziskav Slovenije.

»Prvi sklop raziskav je spet medicinski in v okviru tega projekta imamo prijavljene štiri naloge, in sicer spet sladkovodni peloid, ker je zelo neraziskan. Velika raziskava, ki se začne, je dveletna raziskava klime. Radenci imajo certifikat oziroma odločbo ministrstva za zdravstvo, da imajo zdravilno klimo, sedaj pa raziskujemo, kako ta zdravilni faktor vpliva na zdravje ljudi. V drugi sklop sodijo geološke raziskave, tretji sklop pa so tehnološke raziskave, ki jih delamo v sodelovanju s fakulteto za naravoslovje in tehnologijo, oddelke kemije,« je o raziskovanih projektih povedala sodelovnica Majda Bagar Povše. MAJDA HORVAT

Beltinka iz Beltinec pred stečajem

Bo na ruševinah starega zraslo uspešno novo podjetje?

Kaj se bo zgodilo z Beltinko v Beltincih in z njenimi zaposlenimi, ostaja za zdaj še vprašanje, vendar bi si pa skorajda upali trditi, da so razmere v tem kolektivu izredno težke in bo potrebnih precejšnje, preden se bodo vsaj delno normalizirale. Težave so v tem trenutku še toliko težje, ker je podjetje pred nedavnim ostalo takorekoč brez vodstva, dogajanja pa več ali manj prepuščena naključju. K sreči le za krajši čas, saj je upravni odbor že kmalu v Beltinki sklical sestanek, na katerem naj bi se dogovorili, kako naprej. Žal je ta pogovor potekal za zaprtimi vrati, zato o podrobnostih ne moremo poročati, smo pa pričakovali, da bodo po sestanku pripravili novinarsko konferenco ali vsaj sporočili za javnost. To bi bilo vsekakor pričakovati, saj so zadnja dogajanja v Beltinki dobila precejšnjo medijsko pozornost.

Ne glede na to, kako se bodo razmere v Beltinki razpletale, pa le ne moremo mimo nekaterih ugotovitev, do katerih smo prišli ob dogajanjih v tem beltinskem podjetju. Po poteku dogodkov bi jih skorajda lahko primerjali z dogajanja pred poldrugim letom v soboški Mesni industriji Pomurka, čeprav so bistveni vzroki, ki so do dogajanj pripeljali, različni. Skupna obema podjetjema je le človeška stiska, v kateri so se znašli zaposleni, ko v svojem podjetju niso več videli svoje jasne prihodnosti. V Pomurki je delavcem prekipelo, ko je vodstvo podjetja začelo glasno razmišljati o presežnih delavcih, v strahu za delovno mesto pa je od delavcev nerealno pričakovali, da bi realno in premišljeno ukrepali. V takšnem položaju je z delavci tudi najlaže manipulirati, in če se takrat najde kdo, ki se postavi za vodjo, mu delavci v večini sledijo. V Pomurki se je to dovolj zgovorno potrdilo, o posledicah in škodi zaradi teh dogajanj v Mesni industriji pa smo že pisali.

So našli pravega krivca?

V Beltinki so dogodki potekali podobno, vendar s to razliko, da v beltinskem podjetju vzrok zanje ni bilo pomanjkanje dela. Delavci v Beltinki so že ves čas opozarjali, da so za svoje delo slabo plačani, ob zadnjih dogodkih pa so se razmere zaostrile, ko za svoje delo sploh niso dobili plačila. Neizplačani osebni dohodki za mesec april so bili pravzaprav le povod za dogodke v zadnjih dveh tednih, korenine zanje pa so veliko globlje. Razen redkih izjem, med katere pa vsekakor sodi soboška Mura, je za večino slovenskih konfekarjev značilno, da se z osebnimi dohodki ne morejo ravno pohvaliti. Tudi v Beltinki so plače že dalj časa boleča točka in mnogi se le s težavo prebijajo skozi mesec. Morda so bile te težave pri delavcih Beltinke nekoliko bolj prikriti, saj je večina s podeželja in imajo za preživetje tudi nekatere druge vire, vendar to še ne more biti razlog za samozavoljstvo. Krivdo za nizke plače je potrebno seveda nekomu pripisati in delavci so krivci tudi ves čas iskali. Verjetno so enega od vzrokov za nizke plače videli tudi v sistemu Rašica, v okviru katerega je delovala Beltinka, saj si drugače tudi ne moremo razlagati njihove zahteve po osamosvojitvi. Ko se je Beltinka osamosvojila, se plače delavcem niso povečale, nekatere težave pa so se le še zaostrile, in to je lahko bil povod, da so začeli krivca iskati znotraj podjetja. To je bila nova priložnost za tiste, ki so se dokazali že ob zamenjavi prejšnjega vodstva, saj delavcev v takšnem položaju ni težko pridobiti na svojo stran. Medtem ko je prejšnji direktor Beltinke Feta Ismajlovič sam odstopil, so delavci tokrat zahtevali zamenjavo direktorice in tehnične direktorice. Njuna odstranitev iz tovarne je bila

toliko umevnejše, saj gre v bistvu za tovarno na vasi, kjer se zaposleni med seboj poznajo tudi iz vsakodnevnega življenja, pri njih pa so močno navzoče še najrazličnejše sorodstvene, sosesdske ali drugačne povezave.

V takšnem položaju delavcem seveda ne moremo očitati njihovega ravnanja, saj smo že uvodoma zapisali, da so zlahka vodljivi, zamerimo pa lahko upravni odboru, ki ob teh dogodkih ni odigral svoje vloge v celoti. Slab ekonomski položaj, v katerem se je znašla Beltinka, ni od včeraj, upravni odbor je zanj gotovo vedel in ukrepati bi moral pravočasno.

V prehodnem obdobju Šport inženiring

Skupščina in upravni odbor Beltinke sta pred tednom sprejela sklep o stečaju podjetja, to pomeni, da je Beltinka tako rekoč prenehala delovati. Že pred tem je upravni odbor večini delavcev izdal odločbe o čakanjem, da pa ne bi izgubili tujih partnerjev, v prehodnem obdobju nadaljujejo s proizvodnjo v novi firmi Šport inženiring. Del delavcev je še vedno na čakanju, ko smo se v terek oglašili pri v. d. direktorja Šport inženiringa Beli Pavliču, pa smo izvedeli, da dobra tretjina delavcev dokončuje nedokončano proizvodnjo. Po sporazumu med Beltinko in novim podjetjem so namreč del delavcev prerazporedili v novo firmo, v terek pa jih je delalo 135. Kot kaže, se bo to število povečevalo, saj imajo sklenjenih nekaj dodelavnih poslov s tujimi partnerji in te želijo na vsak način obdržati.

Do odločitve o stečaju podjetja je prišlo po tem, ko so se razmere v Beltinki do konca zaostrile, zaradi neizplačanih plač za mesec april pa so delavci celo prenehali delati. V petek jim je denar za izplačilo zajamčenih plač uspelo zagotoviti in delavci so plačo dobili, zdaj pa so vse aktivnosti usmerjene v zagotovitev sredstev za izplačilo majskih plač.

Bela Pavlič je mesto v. d. direktorja v novi firmi, ki začasno nadaljuje delo Beltinke, prevzel prejšnji petek. Prihaja pa iz firme Finea, ki je že do zdaj opravljala računovodske posle za Beltinko in so mu zato razmere v podjetju vsaj delno tudi poznane. V starem podjetju Beltinka je funkcioniral v. d. direktorja prevzel Srečko Gros.

V Beltincih pa se že pripravljajo na ustanovitev novega podjetja, ki bo nadaljevalo delo starega podjetja, vendar so postopki za to dolgotrajni, zato razmere v prehodnem obdobju rešujejo s firmo Šport inženiring. Ustanovitelj novega podjetja bo občina ali krajevna skupnost.

ki so na zbor delavcev, ko so postavili zahtevo o zamenjavi vodstva, zagotavljali, da so pripravljani delati in tudi počakati na plačilo, le vodstvo je treba odstraniti. So pa že čez nekaj dni pozabili na obljubo in ponovno prenehali delati. Lahko bi skorajda zatrtili, da je v podjetju zavladala anarhija, da ne bi prišlo do nepredvidenih dogodkov, pa se je upravni odbor odločil, da delavce pošlje na čakanje. V tem smislu smo od predstavnika upravnega odbora dobili tudi odgovor na vprašanje, zakaj pošilja ljudi na čakanje, ko pa je dela v tovarni dovolj.

Upravni odbor je ukrepal prepozno

Ob vseh dogajanjih v Beltinki se zastavlja vprašanje, kakaj takšen odpor do vodstva podjetja oziroma do dveh najodgovornejših delavcev. Je vzroke za to res potrebno iskati le v težkem položaju, v katerem se je znašlo podjetje, ali pa so tudi druge. Da slab ekonomski položaj nezadovoljstvo še stopnjuje, je dejstvo, kot je dejstvo, da so do nastalih razmer v Beltinki pripeljali tudi ne ravno najboljši odnosi med zaposlenimi. Pri tem imamo predvsem v misli odnose med vodilnimi in delavci, saj jim ni uspelo vzpostaviti pristnih medsebojnih odnosov in sodelovanja. Če skušamo spet primerjati, potem moramo zapisati, da je bilo podobno tudi v Mesni industriji, zato ne preseneča, če se v kriznih razmerah delavci tako rekoč zaretijo proti svojemu vodstvu. V podjetju, kot je Beltinka, je to še

Kakšno je bilo v preteklosti sodelovanje med upravnim odborom in vodstvom podjetja, ne vemo, vendar izgovori, da člani upravnega odbora s stanjem niso bili seznanjeni, ne vzdržijo. Upravni odbor ima vso pravico in tudi dolžnost, da

Milijarde tolarjev neporabljenega denarja za avtoceste

Kdo sedi na denarju?

Ministrstvo za finance in družba DARS (družba za avtoceste Republike Slovenije) hosta lahko v prihodnjih letih pridobila splošno obrestni bajne vsote denarja. Seveda bo to mogoče le v primeru, da se bodo zapletli za gradnjo avtocest nadaljevali, pravnomočno se bodo prestavljali na prihodnje leto ali pa sploh ne bodo realizirani. Primer: do konca aprila se je na posebnem računovodskem v okviru državnega proračuna nabralo kar 4,4 milijarde tolarjev denarja, namensko zbranega za bencinskih tolarjev.

Na gradnjo avtocest so v prvih mesecih letos porabili le milijonov tolarjev, tako da je ministrstvu za finance ostalo v voljo okrog 3,5 milijarde tolarjev neporabljenega denarja, zbranega za bencinskih tolarjev, in 600 milijonov tolarjev od posebnih proračunskih sredstev. Denar ministrstvo za finance v obliki likvidnostnih sredstev proračuna preusmerja v druge namene, kar pa po mnenju odbora za infrastrukturo ni prav. Tudi ta denar bo ministrstvo za finance naloženo, zato predlagajo, da odbor za finance pripravi zboru prouči, kdo ima koristi od teh neporabljenih milijard. Mimogrede lahko s temi sredstvi pomagajo mnogim podjetjem in jim zijo v projekte. Zato ni prav, da ima nadzor in pooblastilo za gospodarjenjem s temi sredstvi le ministrstvo za finance, kje je to denar, da ni nobenega nadzora ali pregleda nad tem, kje je ta denar naložen – avtoceste se bodo gradile po vsej Sloveniji, zato bi morali denar naložen – avtoceste se bodo gradile po vsej Sloveniji, tako bi lahko vezani denar obračale banke v isti pokrajini, kjer naj bi gradili avtoceste, in na ta način pravnomočno tamkajšnjim podjetjem. V domačih bankah bi tudi zbrali denar, da bi jih dobili z vezavo denarja. Vse to naj bi vplivalo na splošno znižanje obrestnih mer v slovenskih bankah. BERNARDA B. PEČEC

Izmikanje ministrstva za okolje in prostor, ki je uradno odgovorno za rešitev problema odpadkov

Nimajo časa za Radgono

V Gornji Radgoni se je 9. junija končal 9. mednarodni sejem embalaže, tehnike pakiranja in transporta, na katerem se je na najvišji strokovni in kakovostni ravni predstavljalo 150 razstavljalcev. Čeprav je sejem INPAK eden najbolje organiziranih in ga tudi strokovnjaki iz Slovenije in tujine, njegova velika odlika pa je tudi seminar za embalažo, vse to ni prepričalo ministrstva za varstvo okolja in urejanje prostora, da bi poslalo v Gornjo Radgono svojega uradnega predstavnika.

Zaključna barva sejma INPAK 94 je modra; v tem stilu so bili okusno opremljeni prostori, kjer so potekala predavanja, recepcija in tiskovno središče; tehnična ekipa Gospodarskega razstavišča se je pojavila tudi pri opremitvi razstavnih prostorov. Čeprav se zdi naključnim obiskovalcem sejem embalaže skromen (v primerjavi z avgustovskim kmetijsko-živalskim sejmom), pa je zaradi zelo visoki kakovostni ravni. K temu je veliko pripomogel prof. dr. France Cegnar, predsednik programskega sveta INPAK-a in predsednik žirije za podeljevanje oskarjev in priznanj za embalažo. V zahvalo za več kot desetletno delo na področju embalaže mu je predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Dagmar Šuster podelil posebno priznanje GZS tipov list. Na razstaviščnem sejmu v Gornji Radgoni je bil zelo uspešen 5. seminar za embalažo. V treh dneh (7., 8. in 9. junija) so udeleženci izvedeli

Ali je minister dr. Pavel Gantar vedel za zakulisne igre pri organiziranju sejma Tehnika za okolje v Ljubljani in za »vsestransko« pomoč politične stranke (SKD) Ljubljanskemu sejmu? Verjetno ne, kajti šele po otvoritvi se je v dnevnem časopisju pojavilo plačano SPOROČILO JAVNOSTI Ljubljanskega sejma. V njem hočejo kot črne ovce predstaviti zaposlene v družbenem podjetju Gospodarsko razstavišče, hkrati pa obtožuje TV Slovenijo, da je objavila podatke iz revizijskega zapisnika SDK-ja, ki da še ni pravomočen. Ali ni takšen način javnega opravičevanja in obtoževanja dokaz, da skuša Ljubljanski sejem pred javno predstavitvijo (domnevnih) nepravilnosti delniške družbe Ljubljanski sejem sebe predstaviti v javnosti kot nič krive delavce – pa čeprav prejema nekateri morda neverjetno visoke plače?

marsikaj o kakovostni embalaži, označevanju, ravnanju z odpadno embalažo, o prevozu z železnicami in drugem. Tako kot je drugi dan na seminarju o usmeritvah slovenske standardizacije govoril predstavnik ministrstva za znanost in tehnologijo, bi moral prvi dan delo ministrstva za varstvo okolja in urejanje prostora na področju sprejemanja podzakonskih aktov (kar je za izvajanje Zakona o varstvu okolja

zelo pomembno) predstaviti državni sekretar omenjenega ministrstva mag. Radovan Tavzes. Toda udeleženci seminarja so zaman čakali na pojasnitve odgovornega ministrstva – g. Tavzes je le uro pred nastopom odpovedal svoj obisk,

pa vemo, da je istega dne minister za okolje in prostor dr. Pavle Gantar odprl novi sejem Tehnika za okolje, ki ga je Ljubljanski sejem organiziral nalašč (prej so bili časi sejmov usklajeni) v istem času, kot je že tradicionalni sejem embalaže v Gornji Radgoni. Tematika in problematika na obeh sejmih sta podobni, tako da je takšno (namerno) dejanje povzročilo zmedo v strokovnih krogih – kako ga potem ne bi v ministrstvu. Razlika je že v tem, da je INPAK v Gornji Radgoni zelo dobro obiskan tako glede razstavljalcev kot obiskovalcev – V Gornji Radgoni je bilo 150 razstavljalcev, v Ljubljani pa le 50. Razstavljalcem torej ni težko priti v Gornjo Radgono, medtem ko je uradnim predstavnikom ministrstva to mesto mnogo predaleč.

BERNARDA B. PEČEK

Slovenski standardi z oznako SIS bodo z zakonom potrjeni šele po 31. 12. 1995

Slovenija še vedno »po JUSU-u«

Samostojnost države si je prav lahko zamišljati v glavi, sprejeti na demokratičen način odločitev o tem, toda nekoliko težje in počasneje gre, ko je potrebno to samostojnost uresničiti v praksi – z vsemi predpisi, zakoni, podzakoni, standardi idr. Čeprav bi nekateri radi v čim krajšem času pozabili nekdanjo Jugoslavijo, stare zakone in predpise, se osvobodili oznake »jugo«, pa to ni tako enostavno. Predvsem sprejemanje oznak in predpisov, ki jih morajo poznati tudi druge države, s katerimi Slovenija sodeluje in posluša, je zelo dolgotrajen postopek. Vse te oznake, predpisi ali standardi morajo biti usklajeni s podobnimi, v svetu že uveljavljenimi standardi in predpisi. Tako se bomo v Sloveniji dokončno »rešili« znamenite oznake JUS šele po letu 1995.

Slovenski standardi bodo imeli oznako SIS in bodo usklajeni z veljavnimi evropskimi standardi. Urad Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje, ki je bil ustanovljen 20. junija 1991 leta in deluje v okviru Ministrstva za znanost in tehnologijo, pa mora skrbeti za svetovno in evropsko kompatibilnost Slovenije na področjih standardizacije, meroslovja, akreditiranja, homologacije vozil in splošnih dejavnosti. Kdor posluša s tujino, predvsem če hoče izvoziti kakršnekoli izdelke, narejene v Sloveniji, ve, kako pomembno je pridobiti vse te dokumente. Urad Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje je polnopravni član Mednarodne organizacije za standardizacijo (ISO) in Mednarodne elektrotehniške komisije (IEC), pridružen član Evropskega komiteja za standardizacijo (CEN) in Evropskega komiteja za standardizacijo v elektrotehniko (CENELEC), kot polnopravni član pa sodeluje tudi v pomembnem Evropskem telekomunikacijskem inštitutu za standardizacijo (ETSI).

Kakor je povedal Anton Pogacnik z železnega urada, so velike nejasnosti, kaj so standardi in kaj tehnični predpisi, zato je povezavo med zakoni, predpisi in standardi poskušal simbolno pojasniti z drevesom: zakon je deblo, predpisi so veje, standardi pa listi. Standard je dokument, ki je sprejet z dogovorom zainteresiranih, in ni obvezen (prostovoljno) za uporabo. Z navajanjem določene standarda v kateremkoli tehničnem predpisu ali pravilniku je njegova uporaba obvezna. JUS-standardi, ki še vedno veljajo v Sloveniji, ni oševno ustavnega za-

Eden prvih tehniških odborov, ki je začel delovati v Sloveniji, je USM/TC EMB, ki se je povezal z ustreznimi mednarodnimi in evropskimi odbori (tovarni kontejnerji in palete; embalaža: vreče za transport živil; materiali v stiku z živilom). Prav na teh področjih bi morali čim hitreje prevzeti že uveljavljene evropske standarde. Tesno povezani s to problematiko so izdelki živilske in farmacevtske industrije, saj so zahteve glede pakiranja in transporta izdelkov, ki so namenjeni ljudski rabi, še posebno stroge.

Odbor, ki skrbi za standardizacijo kmetijskih pridelkov in živilskih proizvodov, bi moral najnuj sodelovati z odborom za embalažo, pakiranje in transport.

kona (Uradni list RS, št. 1, 25. 6. 1991), bodo imeli ta status šele do 31. 12. 1995. leta. Predlog zakona o standardizaciji, ki bo sprejet še letos, omogoča v prihodnje uporabo (tehnični predpisi se bodo lahko sklicevali na druge standarde) tudi drugih standardov v Sloveniji, vendar to vseeno ne bo tako enostavno. To bo mogoče le po predhodni obravnavi na ustreznem tehničnem odboru ali v delovni skupini v okviru posameznega programskega področja in po objavi v Sporočilih Urada za standardizacijo in meroslovje. Tako bo imela strokovna javnost možnost z argumenti vplivati na takšne odločitve.

BERNARDA B. PEČEK

Znanje za razvoj

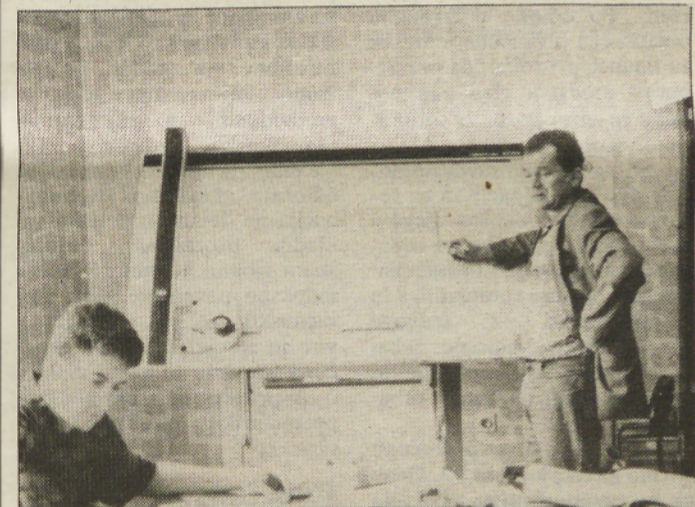
Zlata plaketa za racionalizacijo

»V bližnji preteklosti smo v Sloveniji že zamudili primerne trenutke ob večjih energetskih krizah, ko je bila večina predelav termoinstalačijskih sistemov in naprav še kako upravičena. Predvsem velike kotlovnice in hladilne strojnice z napravami za distribucijo toplotne in hladilne energije po tovarnah, hotelih in bolnišnicah ter kotlovnice s toplotnimi postajami za daljinsko ogrevanje energije po mestih imajo skoraj praviloma še velike možnosti zmanjševanja porabe energije, za kar so potrebna večja ali manjša vlaganja v rekonstrukcijo,« je na samem začetku pogovora povedal dipl. inženir strojništva Franc Kuhar, sicer direktor zasebne družbe z omejeno odgovornostjo Fering Gornja Radgona. Gre pravzaprav za mini podjetje, saj sta v njem zaposlena (poleg direktorja) le še dva sodelavca, prav tako strojna inženirja: Zoran Petkovski in Darko Žalik.

Fering deluje dobri dve leti. Njegova dejavnost je projektiranje in inženiring s področja strojnih instalacij in naprav. Še posebno so specializirani za tako imenovano procesno regulacijo (upravljanje energetskih strojnih instalacij in naprav z enega mesta), potem za projektiranje in za samo izvedbo parnih sistemov, za plinske instalacije, hladilne instalacije in klimatizacijo. Ponašajo se z več konkretnimi izvedbami, od katerih naj omenim projektiranje tako imenovane vročevodne kotlovnice v Svei v Zagorju; drugi Feringovi projekti pa so še: parna kotlovnica v PAN-AGRI v Murski Soboti, toplovodna kotlovnica na Lendavski cesti v Murski Soboti, energetska racionalizacija toplovodnega sistema v lendavskem hotelu Lipa, klimatizacija in hlajenje na ledeni akumulaciji v tovarni Mura v Murski Soboti, klimatizacija v Korsu v Rogaski Slatini, tačas pa je v sklepi etapi klimatizacija in hlajenje na ledeni akumulaciji v tovarni avtomobilskih sedežev NAUE-NTU v Slovenj Gradcu. Gre za naložbo, za katero ne da so v Feringu naredili načrte, ampak so poskrbeli tudi za njihovo uresničitve.

»Življenska doba posameznih elementov termotehničnih naprav se giblje med 5 in 30 leti, zato v sadnjem času pri nas kažejo ekonomsko upravičenost predvsem te-le izvedbe rekonstrukcij:

- zamenjave starih kotlov z novimi, ki imajo boljši izkoristek;
- uspešno je zbiranje odpadne pare v ekspanziju pred kondenznim zbiralnikom in njeno vračanje v sistem;
- racionalne so rekonstrukcije večjih strojnic klimatskih naprav z uvedbo akumulacije hladilne energije;
- v mestih bi bilo (namesto iztrošenih sistemov daljinskega ogrevanja) varčnejše plinsko omrežje;
- še posebno v Pomurju in drugod, kjer že obstoja geotermalna voda z ugodnimi temperaturami in pretoki, bi bilo pametno uvesti ogrevanje hotelskih in stanovanjskih kompleksov s tem virom energije;
- zelo hitro se povrne tudi naložba v gradnjo dodatnih kondenzatorjev na hladilnih napravah v živilski industriji, s čimer lahko ogrevamo tehnološko vodo;



Računalnik je nepogrešljiv pri razvojnem snovanju, vendar še ne gre brez risalne deske. Tako je tudi v Feringu, pomurski zasebni družbi, ki se loteva vse zahtevnejših projektov. – Fotografija: Š. S.

• v sušilnicah lesa in mesnih izdelkov je racionalna uvedba toplotnih črpalk, kjer lahko z notranjim kondenzatorjem pridobimo okrog 85 odstotkov toplotne energije... » je pravilno ugotovil dipl. inženir strojništva Franc Kuhar, ki je sicer diplomiral iz smeri energetika.

Glede na konkretne izvedbene projekte, od katerih sem jih nekaj nanizal, lahko mirne vesti zapišem, da pri vsem tem ne gre za nobeno teoretiziranje, ampak uresničene projekte. V firmi Fering Gornja Radgona so ponosni na plaketo, ki so jo dobili na mednarodnem sejmu Energetika v Mariboru, in sicer za projekt in izvedbo energetske racionalizacije toplotnega sistema v hotelu Lipa v Lendavi. Tam so predelali staro energetska strojnico, racionalizirali pa so tudi nov del objekta in bazena ter uredili strojnico in na sistem vezali sistem procesne regulacije, s čimer se je poraba energije zmanjšala za 52 odstotkov, kar je celo nekaj več (in toliko ugodnejše), kot so predvideli s projektom. Povedano preprosteje in tudi razumljiveje: gre za to, da zdaj, četudi so zgradili k hotelu večji prizidek, ne porabijo nič več energije. Se konkretnije: pred racionalizacijo so v Lipi letno porabili na kvadratni meter 42 litrov kurilnega olja, zdaj pa le še 18. Vse to pa med drugim dosega z gospodarnejšo izrabo geotermalne vode, in sicer ne zgolj za hidroterapijo, uporabo v bazenu za kopanje, ampak tudi z njeno izrabo za predgrevanje sanitarne tople vode in talno ogrevanje. Še več: odpadno vodo zbirajo v akumulacijskem bazenu in z njo predgrejajo navadno vodo na 31 stopinj Celzija. Naložba v racionalizacijo ogrevalnega sistema v Lipi se bo v nekaj letih povrnila.

Področje dela Feringa, ki je opredeljeno kot projektiranje in inženiring iz strojnih instalacij, pa ne zajema le toplovodnih, vročevodnih in parnih ogrevalnih sistemov ter ventilacije in klimatizacije, ampak so »doma« tudi pri napeljavi vodovodov, plinskih instalacij in naprav, v tehnologiji s fluidnim pretakanjem, hladilnih sistemih...

V Murini službi za tehnološki razvoj so skupaj z ekipo škofjeloškega LTH-ja in projektantom strojnih instalacij inženirjem Francem Kuharjem iz Feringa sli v rekonstrukcijo, ki je tudi tam prinesla celo več prihrankov energije, kot so predvidevali. Postavili so klimatsko strojnico z ledeno akumulacijo, ki je menda prva take vrste v Sloveniji. Pa ne bo dolgo tako, saj naj bi podoben sistem kmalu deloval na letališču na Brniku in v Muri-nem obratu v Gornji Radgoni. V Muri so ob načrtovanju nove strojnice uporabili načelo ledenega akumuliranja hladilne energije. Tako so v novo strojnico vgradili le dva nova hladilna agregata, namesto tretjega pa so postavili dva izolirana bazena z vodo in z registri bakrenih cevi, okrog katerih se ob hlajenju nabira led. Oba agregata tako prek noči s cenejšim električnim tokom v teh bazenih akumulirata okrog 5.000 KWh energije, ki jo začnejo trošiti podnevi v vročih poletnih mesecih, ko hladilna agregata sama ne zmoreta več pripravljati dovolj hladilne vode...

Znanje, ki ga razdajajo v Feringu in s tem prispevajo k razvoju, zlasti pa k varčevanju, ni od danes in ne od včeraj, ampak je rezultat večletnih snovanj in praktičnega dela, zlasti inženirja Franca Kuharja. Pogovor sva sklenila z njegovim mnenjem, ki se mu seveda pridružujem, da vsaka racionalizacija pomeni zmanjšanje porabe goriv, to pa je tudi manjše oddajanje dimnih plinov v ozračje in s tem manjše ekološko obremenjevanje okolja. To pa bi morala država vsekakor spodbujati.

Š. SOBOČAN

EAN-koda na embalaži izdelka je postala nujna

Koda prihodnosti: SSCC

Danes smo se na črtno kodo na embalaži izdelkov, ki jih kupujemo v trgovinah, že navadili. Marsikdo verjetno še vedno ne ve, čemu so te črte, še posebno, če pri blagajni nimajo avtomatskega čitalnika kode. Ker pa smo blizu Avstrije in mnogi nakupujejo v tamkajšnjih trgovskih središčih, ste verjetno že imeli v rokah blagajniški izpisek, na katerem ni bila zapisana le cena, ampak tudi vrsta izdelka, ki ste ga kupili. Vse to in še marsikaj drugega je skrito v njihovih črtah, ki jih v Sloveniji imenujemo črna koda, za viru Gospodarske zbornice Slovenije. Prav to združenje, katerega sekretar je Franc Kogovšek, bo v prihodnje skrbelo za uvajanje še ene kode – serijske kode za označevanje enot transportne embalaže, zabojev kontejnerjev, škatel, ki jih v svetu imenujemo SSCC.

O črtnih kodah EAN so v Sloveniji začeli govoriti prav v okviru gornjeradgonke sejma embalaže, tehnike pakiranja in transporta pred letom. Pobudnik za uvajanje črtnih kod je bilo Združenje trgovine Gospodarske zbornice Slovenije. V začetku 60. let je za dotedanjo zadostoval samo opis izdelka, vendar vse večjega števila novih izdelkov je bila potrebna mehanska obdelava podatkov, ki pa je bila motna zaradi oštevilčenjem. Ta »simbolizacija izdelkov« se je nato izpopolnjevala in v manj kot 20 letih pripeljala do enotnega svetovnega kodiranja izdelkov. V državah, kjer se črtni simboli označevanja izdelkov sedaj že splošno uporablja, so bili prav trgovci tisti, ki so bili najbolj zagreti za uvedbo kod; nekateri so uporabili celo ekonomsko prisilo, tako da niso hoteli sprejemati tistih izdelkov, ki niso bili označeni s črtnimi kodami. Pri nas uvajanje kod v trgovinah ni tako drastično, saj večina trgovin še ni opremljena z ustreznimi blagajnamami (vsaj v Pomurju). Prav gotovo pa bodo tudi pri nas šel razvoj v tej smeri, saj je že sedaj 700 skladov združenja EAN

SAN, do konca leta pa pričakujejo povečanje na tisoč članov. Kdor hoče svoje izdelke prodajati v tujini, je k uporabi črtnih kod prisiljen. Kakor pa je napovedal Franc Kogovšek, sekretar združenja, bo v prihodnje morala imeti svojo identifikacijsko kodo tudi vsaka transportna enota. Koda SSCC označuje zabojnike, kartonske škatle in druge večje transportne enote. »Označevanje izdelkov s črtnimi kodami je že dolgo v uporabi, podobno pa bo označevanje transportnih enot – trgovina namreč postaja globalna in svet sprejema standarde, ki bodo omogočali pošiljanje in identificiranje pošiljk na način, ki bo vsakemu od udeležencev v verigi omogočil funkcionalno in ekonomično poslovanje. Osnova je, da so pošiljatelj, distributer, prevoznik in prejemnik opremljeni z računalniki in da si pravočasno izmenjajo podatke o kodah. V svetu že množično prehajajo na takšno označevanje, tudi v Evropi, zato lahko slovenski izvozniki kmalu pričakujejo, da bodo njihovi tuji partnerji zahtevali označevanje s to kodo,« je povedal g. Kogovšek.

BERNARDA B. PEČEK

Soboški proračun pod lupo SDK-ja

Kdo je zajemal z veliko žlico?

Na pobudo predsedstva skupščine občine Murska Sobota se je SDK lotila revizije porabe proračunskega denarja. Razlage, zakaj je do tega prišlo, so različne. Na eni strani, pravita izvršnika Janko Halb in Franc Cipot, je to lahko posledica konflikta med predsedstvom in izvršnim svetom, ko je slednji zagovarjal, da občina ostane v sedanjem okviru, medtem ko se je predsedstvo zavzemalo za razdelitev občine. Predsednik skupščine Andrej Gerenčer pravi, da ne gre za posledice konflikta, vendar je prepričan, da bodo čisti računi ob delitvi bilanci sedanje občine samo olajšali prehod na novo lokalno samoupravo.

Proračunske akrobacije

Preden osvetlimo problem, zaradi katerega smo se sploh lotili proračuna, si oglejmo nekatere akrobacije, bolj rečeno strokovne razlage zaključnega računa za lansko leto. V predlogu odloka o zaključnem računu, ki ga je IS svet pripravil za skupščino, imamo opravka s postavko rebalans proračuna. Da imamo opravka z rebalansom, dokazujejo postavke zaključnega računa, saj so so indeksi rasti pri posameznih postavkah različni. Prav tako nam ni uspelo najti sklepa skupščine, ki bi potrdil rebalans občinskega proračuna ali s sklepom potrdil drugačno prerazporeditev porabe proračunskih sredstev. V pogovoru je Janko Halb zatrdil, da ni šlo za rebalans proračuna, ampak za renomnacijsko. Ta pa je bila izvedena na osnovi renomnacijske državne proračuna. Z renomnacijsko (uskladitev proračuna z inflacijskimi gibanji) se spremenijo tudi viri občinskega proračuna, pravi Halb. Po odloku o izvajanju občinskega proračuna je odsek za finance pristojen, da prerazporedi sredstva glede na potrebe in vire, če se ti spreminjajo. Kot pravi Janko Halb, sta bili na državni ravni opravljeni dve renomnaciji in en rebalans proračuna. Po njegovih ocenah ni bilo potrebe po rebalansu občinskega proračuna. Razlaga je sicer sprejemljiva in argumentirana z njegove strani, čeprav je nejasno, zakaj v skupščinskem dokumentu piše, da je bil opravljen rebalans proračuna.

Bralec odloka o proračunu občine za lansko leto 17. člena ne bo razumel ravno tako, da bi imel odsek za finance tako široke pristojnosti, da bi kar spreminjal ali predlagal IS

spreminjanje posameznih postavk proračuna, kajti v omejenem členu jasno piše, da je pristojen, da opravlja med letom preračunavanje, ki so potrebna zaradi sprememb števila zaposlenih pri uporabnikih, odloča o začasnih uporabi sredstev rezerv za premoščanje likvidnostnih težav proračuna, odloča o začasnih uporabi likvidnostnih proračunskih presežkov zaradi ohranitve njihove realne vrednosti in zagotovitve tekoče likvidnosti proračuna, na podlagi sklepa IS dodeljuje organu sredstva za usklajevanje osebnih dohodkov delavcev, daje soglasja k pogodbam za financiranje investicijskih objektov in opreme večje vrednosti od enega milijona. Pogodbe, ki so brez tega soglasja, ki je vezano na tekočo likvidnostno možnost proračuna, so nične. Odsek za finance poroča o svojih odločitvah iz prvega odstavka IS.

Prav tako je Janko Halb postavil na glavo pojasnjevanje strokovnih pojavov rebalansa proračuna, saj ta pomeni popravek proračuna in vsebinsko spreminjanje posameznih postavk, kar se je s soboškim proračunom tudi zgodilo, če gledamo posamezne postavke predvidenih in porabljenih proračunskih sredstev v zaključnem računu. O tem pa ni odločala skupščina. Renomnacijska pa dejansko pomeni uskladitev proračuna z inflacijskimi gibanji in zahteva enako indeksno povečanje vseh proračunskih postavk. Ne glede na vire in sprejet rebalans proračuna na državni ravni odloča o popravkih in spremembah proračunskih postavk skupščina.

Proračunska poraba je čista kot solza

Odgovoren za finance in za občo opravilo Franc Cipot pravi, da s strani porabnika proračuna ni prišlo do nobenih zlorab. Toda vse le ni tako čisto, kot pravi Franc Cipot. Glede na to, da je eden od pomembnih virov napajanja občinskega proračuna državni proračun, ta pri nekaterih večjih naložbah ni spoštoval vseh predpisov in zakonov. V zaključnem računu za leto 1992 in v letu 1993 je znašala naložba za sredstva informatike na področju varstva okolja nekaj čez dva milijona tolarjev. Ob tej naložbi je bila opravljena še ena podobna naložba, ki pa v zaključnem računu ni definirana, in še nakup računalniške opreme za šole. Tudi to je dobavil TRIS in je kljub prejetemu avansu zamujal z dobavo kar nekaj mesecev. Pri tej odredbi občinarji, bolj rečeno upravljavci proračuna niso spoštovali Odredbe o pogojih in načinu javnega razpisa za oddajo del, ki se financirajo iz proračuna. Po brskanju po uradnih listih od časa, ko je v maju leta 1992 začela veljati omejenjena odredba, smo našli na svojevrstnem paradoksu, namreč soboška in ljutomerska občina nista objavili nobenega razpisa za nabavo takšne ali drugačne računalniške opreme. V Ljutomeru se tovrstnih razpisov izogibljajo, odkar je predsednik IS Ludvik Bratuša, ki je solastnik podjetja ACHTECH, v Murski Soboti pa je posvečeno podjetje za dobavo hardwarske in softwarske opreme podjetje TRIS.

Tris je posvečen zaradi kompatibilnosti

Naša sogovornika nam nista zanikala, da je glavni dobavitelj računalniške opreme resnično podjetje TRIS, katerega soustanovitelji so Ludvik FILO, ki je hkrati direktor podjetja, Rudi CIPOT, Franc CIPOT, sicer glavni računovodja in član izvršnega sveta soboške občine kot namestnik nekdanjega sekretarja za obče zadeve Draga Šiftarja, in Geza FARKAŠ. No, da ne bo pomote, nihče vnaprej ne trdi, da so bili poslji, ki jih je opravil TRIS za soboško občino, opravljeni nekorektno, so pa bili opravljeni ob nespoštovanju obstoječih predpisov. Poleg kršitve odredbe je bil kršen tudi zakon o javnih funkcionarjih, kjer je jasno zapisano, da podjetja, kjer so funkcionarji solastniki ali lastniki podjetij, oziroma so to njihovi ožji družinski člani, ne morejo sodelovati na natečajih za pridobitev posla, ki se financira pretežno iz proračunskih sredstev. Ali omenjeno razmerje ni tako, presodite sami.

Tudi strokovno opravičevanje TRISA kot monopolnega dobavitelja računalniške opreme, in to brez javnih razpisov, ne vzdrži in nima osnove. Franc Cipot namreč pravi: »Pri računalniškem opremljanju smo se odločili za enega od ponudnikov (na kakšen način so prišli do ponudb, nam ni bilo povedano, op. p.). Ob opremljanju uprave smo imeli precej računalnikov istega proizvajalca, in to Unistarja iz Ljubljane, katerega dobavitelj je bil TRIS, vendar so bile cene, kar se da dokazati brez razpisa, nižje od takrat konkurenčnih podjetij. Konkurenti nam niso mogli dobaviti računalnikov istega tipa, kar je bil pogoj zaradi kompatibilnosti z obstoječo mrežno povezavo. Nakupili smo tudi nekaj računalnikov drugih firm, in to tam, kjer ni nujno, da so TRISOVI.«

Cipotov argument, zakaj ni bilo razpisa, je, da ni šlo za enkratno nabavo, ampak sukcesivno nabavo, odvisno pač od prilivov denarja. (Mimogrede kaže opozoriti, da je najnižji znesek investicijske opreme, ki jo je mogoče nabaviti brez javnega razpisa, 50.000 tolarjev, op. p.), zato ni bil potreben razpis. Po Cipotovih besedah je bil sprejet sklep IS, da se nabavljajo računalniki od istega proizvajalca, a se je to nabavljalo pač tako, kot se je, in to prek TRISA. In če je to IS spregledal in dal prednost po-

djetju, katerega solastnik je njegov član, je vprašanje, ali še ni znotraj kaj podobnih poslov, ki jih opravljajo podobna podjetja. To, da bi razpis za vsak računalnik bistveno povečal stroške naložbe, je za lase privlečeno. V lanskem letu naj bi bil celo za nekaj dni blokiran žiro račun občine zaradi plačila računalniške opreme TRISU. Ko je g. Cipot govoril o sistemu in kompatibilnosti sistema, je že to dovolj tehten argument in ne samo to tudi postavka v zaključnem računu, da se je vnaprej vedelo, kakšen sistem upravni organi potrebujejo, zato je sedaj izgovarjanje na posamezne računalniške čista manipulacija. Ne glede na to, da so z nakupom zadovoljni tudi inšpektorji SDK-ja, kot pravi Franc Cipot.

Tako mimogrede naj še zapišem, da je dobavitelj softwarske opreme podjetje Grad, ki ga prav tako distribuira TRIS.

Unistar in TRIS nista od boga dana

Strokovni argumenti, ki jih je povedal Franc Cipot, preprosto ne vzdržijo, kajti ne glede na to, kdo je proizvajalec, bolj rečeno sestavlja računalnikov, pravzaprav ni pomembno. Pomembno je, da so mu na voljo tehnični parametri, ki jih vlagatelj zahteva oziroma potrebuje. Glede na to, da ni bilo javnega razpisa, je vprašanje, ali so bile vsem »ponudnikom« posredovane enako kakovostne informacije, da bi lahko bili sploh konkurenčni. Zato navajamo v ponazoritev celotnega zapleta nekatere osnovne tehnološke parametre, ki jih zahteva soboški informacijski si-

stem in tudi to, ali je lahko vlogo zgolj in samo TRISOVI računalniki.

Trhli strokovni argumenti

Kot vemo iz zanesljivih virov, Tris dobavi IBM kompatibilne računalnike, ki se dobro dobavljajo ne glede na dobavitelja fizično povezavo računalniške mreže za osnovni standard ETHERNET, ki je razširjen tip mreže v Sloveniji.

V tak tip mreže se lahko vključijo tudi težavni računalniki, ki so kompatibilni s PC-om, kar pomeni, da so opremljeni z mrežno kartico, ki omogoča povezavo z mrežo. Mrežni členi so torej tudi računalniki, ki so povezani z mrežo preko mrežnih kartic, med katerimi so nekateri stari računalniki, vsaj trije ali štiri, ki so v uporabi v večini mrež pri uporabnikih. Ti proizvajalci svoje zatopnike v mrežo vključujejo preko mrežnih kartic, ki so kompatibilne s PC-om, kar pomeni, da so nekompatibilni s mrežo. Po strokovnih mnenjih je mrežna kartica tista, ki omogoča kompatibilnost in s tem zanesljivo delovanje mreže. Tudi gimi računalniki v mreži, ki bi bili udeleženci v mreži, niso s tehnološkimi zahtevami, med katere spada tudi mrežna kartica, ne bi bilo nobenega problema, da bi ne bi proizvajali vredne opreme.

Škarje med zajamčeno plačo in povprečno slovensko plačo se odpirajo

Zajamčena plača na hladnem, z njo pa tudi vsa sociala

Kaj odgovoriti na vprašanje, ki je skoraj vedno predvsem opomin, razzaljenost in hkrati obup, skrb in tudi žalost: Kako preživeti s tistimi nekaj tisočaki, ki jih mi, ki smo izgubili zaposlitev, prejemo z zaposlitvenega zavoda? Ker beseda tolažbe ali prodajanje največkrat lažnega upanja ne reže kruha in ne polni denarnice, ker za to ni in ne more biti recepta, še manj, da bi ga dal kdoli, ki ni v podobnem položaju ali ni v politiki in na oblasti, ki kroji naš svet in življenje, je najbolje molčati.

Pa vendar naj bo naslednje pisanje opozorilo na škarje, ki se čedalje bolj odpirajo med vsemi, ki prejemo zajamčeno plačo ali socialne denarne pomoči, ki se vežejo nanjo in povprečno plačo na zaposlenega v Sloveniji. Ta ugotovitev je toliko trdnjša, če dodamo, da so se plače zaposlenih resnično povečale, saj izračun povprečne plače na zaposlenega in njeno povišanje ni več toliko v povezavi z zmanjševanjem števila zaposlenih kot prejšnja obdobja, ko se je število zaposlenih močno zmanjševalo. Seveda pa se pri povprečni plači ne vidi, koliko jo »dvigujejo« tiste zelo visoke plače.

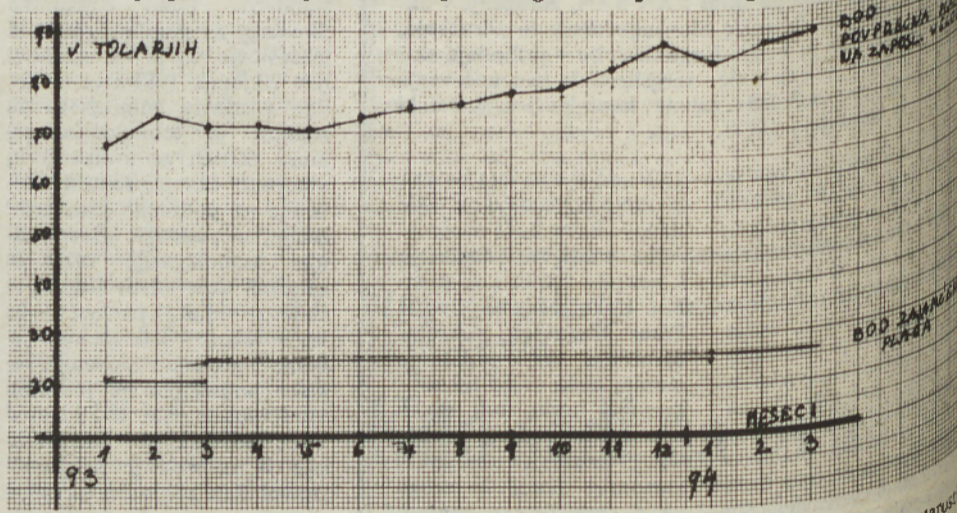
Dejstvo je torej, da so plače zaposlenih lani naraščale, medtem ko so zajamčene plače in vse socialne pomoči in prejemki, vezani na zajamčeno plačo, čedalje bolj zaostajali. Zadrževanje rasti zajamčene plače je torej lani čedalje bolj odpiralo škarje in jih še vedno med zaposlenimi in prejemniki zajamčenih plač ter vsemi socialnimi denarnimi pomočmi, ki so nanjo zakonsko vezane. Zakaj je temu tako ali zakaj je lani prišlo do načrtovanega zadrževanja rasti zajamčene plače? Lahko bi se odločili tudi za to, da bi zapisali odgovore ljudi iz vlade, predvsem z odgovornega ministrstva, ali ponovili tolmačenja slovenskih ekonomistov, kako je s plačami pri nas. Odgovor na to vprašanje oziroma opredelitev med različicami, da odpiranje škarij ni pravično, ni dobro ali tako mora biti, je lahko povsem političnega značaja.

Kako na široko so škarje razprle svoja rezila? Lani in v letošnjih treh mesecih, kot vidimo na grafu, se je pov-

Katere vse pomoči se torej vežejo na zajamčeno plačo? Začnemo lahko s študentskimi, vendar dodajamo, da zaradi razkoraka, ki nastaja pri opisovanih škarjah, vlada spreminja del zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer

nezmožne za delo in starosti od 60 let in so brez vsaj nekaj let jemkov, znaša 60 odstotkov zajamčene plače. Do decembra dodatka (vstopni prag) pri upravičen posameznik, ki se s sešni dohodek na družinski člana ne presega za otroka

Povečevanje povprečne plače na zaposlenega ter zajamčene plače




prečna plača na zaposlenega dvignila za 25 odstotkov, medtem ko je zajamčena plača ostala skoraj vse leto na isti ravni. Plače so torej poskočile za četrtno.

Ali je zadrževanje rasti zajamčene plače lahko tudi metoda za »obvladovanje« socialne pomoči? Da, kajti na zajamčeno plačo so vezani socialni prejemki, večina celo z dvojno navezo, prvič, ker se zajamčena plača upošteva pri pragu ali cenozusu za pridobitev socialne pomoči, in drugič, ker je rast ali usklajevanje socialne pomoči odvisno od rasti zajamčene plače. Na primer cenozus 80 odstotkov zajamčene plače je lani padel pod 30 odstotkov povprečne plače, medtem ko je leto prej znašal še 55 odstotkov. Ali: lani je zajamčena plača znašala 32 odstotkov povprečne plače na zaposlenega, letošnjega februarja pa le še 30,4 odstotka povprečne bruto plače na zaposlenega v Sloveniji.

brezposelnosti, ki se nanaša prav na vstopni cenozus za pridobitev štipendij. Prav zaradi tega so ga spreminjali že tudi lani, novi izračuni ali razmerja pa so pokazala, da bi po sedaj veljavnem cenozusu kar 30 do 40 odstotkov študentov izgubilo republiško štipendijo. Vlada se je namreč odločila, da tega pač ne sprejema in da je potrebno ohraniti število upravičencev do republiških štipendij, kar naj bi dosegli s spremembo ali dopolnitvijo zakona in kar bi veljalo za prihodnje šolsko leto.

Denarna pomoč, ki jo prejema nezaposleni z zaposlitvenega zavoda, znaša 80 odstotkov zajamčene plače, kar je 15 tisoč 400 tolarjev. (Zajamčena plača, ki velja od januarja 94, znaša bruto 26 500 tolarjev.) Socialnovarstvene dajatve, ki jih dobavajo na centrih za socialno delo: denarna pomoč kot edini vir preživljanja, ki ga prejema osebe, ki so trajno

dopolnjenega 6. leta starosti 25 odstotkov zajamčene plače, študenta 42 odstotkov in odraslo osebo 52 odstotkov zajamčene plače. Pri izračunu otroškega dodatka je še vedno upoštevana dohodkovni pogoji, vendar je višina otroškega dodatka prav tako vezana na zajamčeno plačo. Narejena je lestvica, primer če je dohodek na družinski člana od 25 odstotkov povprečne plače na zaposlenega v preteklem letu, otroški dodatek 22 odstotkov zajamčene plače (5 000 tolarjev), od 25 do 30 odstotkov povprečne plače na zaposlenega je znesek otroškega dodatka 19 odstotkov zajamčene plače, od 30 do 35 je 16 odstotkov zajamčene plače, od 35 do 40 je 13 in tako naprej. Na zajamčeno plačo je dodatno tudi starševski dodatek, znaša 52 odstotkov povprečne plače, torej 13 780 tolarjev. MAJDA HURVAJ



ABANKA D.D. LJUBLJANA
EKSPOZITURA MURSKA SOBOTA
Staneta Rozmana 5,
tel. 21 833

SPOŠTOVANI UPOKOJENCI!

ABANKA, D.D. vam omogoča prejemanje pokojnine na hranilno knjižico ali tekoči račun v svoji enoti v Murski Soboti.

*
Poslovanje v ABANKI ponuja tudi številne druge možnosti: vaša denarna sredstva lahko oplenitite z vezavo depozita ali vlogo na hranilno knjižico.

— pri nakupu dobrin večjih ali manjših vrednosti vam lahko pomaga ugodno potrošniško posojilo ali pa dovoljena prekoračitev na tekočem računu, prek ABANKE lahko poravnate vse vrste plačil in nakazil doma in v tujini, v menjalnici je vedno dovolj sredstev za nakup ali prodajo tuje valute.

Vabimo vas, da nas obiščete. Z veseljem vam bomo pojasnili vse, kar vas o naših storitvah zanima.

Spreminjanje pokojninske zakonodaje

Ločili naj bi se pred pokojjem

Zakaj spet popravljanje in dopolnjevanje pokojninskega in invalidskega zakona, če pa smo nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju dobili pred dvema letoma? Zaradi pomanjkljivosti in nepopolnosti zakona, ki ni bil pripravljen tako, da bi zaobjel in predvidel spreminjanje razmer niti za čas dveh let? Vlada že meni tako, zato pa se je lotila popravljanja pokojninske zakonodaje.

Zakaj popravljanje pokojninske in invalidske zakonodaje?

- Razmerje med vsemi aktivnimi zavarovanci in uveljavljenimi pokojniki je doslej le 1,6 : 1.

- Struktura plačnikov prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje se pomembno razlikuje od strukture vseh zavarovancev. Tako so zavarovanci in delodajalci iz družbenega sektorja plačali za delavce v družbenem sektorju kar 94,3 odstotka vseh prispevkov, čeprav jih je le 79 odstotkov zavarovancev, zasebniki in prijavljeno zaposleni, ki jih je 11 odstotkov, so vplačali 4,8 odstotni delež prispevkov ter kmetje in prijavljeno zaposleni le odstotek prispevkov. Torej je nesorazmerje pri izvajanju zavarovanja.

- Povprečna plača na zaposlenega se izračunava samo po podatkih o plačah zaposlenih delavcev in ne povprečne plače na zaposlenega v družbenih podjetjih. To je eno merilo za usklajevanje pokojnin in valorizacijo plač in osnovno pokojninske osnove. Ali so zaposleni pri zasebnikih ter njihove zavarovalne osnove v preračunu niso upoštevane. Če bi se bilo pokojnine občutno znižale.

- Lastninske podjetje je pripeljalo do tega, da so nekatera podjetja delavcem izplačala v vrednostnih papirjih visoke zneske, namrečno zato, da bi jih uporabili pri izplačilu so nesorazmerno povečala pokojninsko osnovo zaposlenim. Saj se vendar pri izračunu višine pokojnin upošteva deset najugodnejših let.

- Ali če si vemo, v starem zakonu so nesorazmerja, ki jih je treba popraviti, pa tudi predrag je, zato bi ga bilo treba poceniti.

Vladni predlogi popravilja pokojninskega zakona

- V zadnjem času je precej mlajših upokojencev, ki se je predčasno upokojilo ali po posebnih predpisih, ustanovilo zasebna podjetja. Ti pa še naprej prejemajo pokojnino. Po novem se bodo morali obvezno pokojninsko zavarovati.

- Zasebniki, torej obrtniki, prevozniki, odvetniki, samostojni zdravniki, samostojni kulturni delavci ter drugi samozaposleni ter lastniki podjetij, ki si prosto izbirajo zavarovalno osnovo, se številčno zavarujejo za najnižje možne osnove in od teh plačujejo tudi prispevke. Če bi se nekaj manj kot 50 tisoč zasebnikov, ki so sedaj v povprečju zavarovani od bruto zavarovalne osnove v višini 30 tisočakov, zavarovali vsaj od osnove v višini povprečne plače delavca, bi na leto plačali za 8 milijard in 750 milijonov tolarjev več prispevkov, kot jih plačujejo. Samozaposleni se po novem več ne bi mogli zavarovati za ožji obseg pravic, razen kmetov.

- Zelo pomembna predvidena sprememba je, da bi se pri izračunu pokojninske osnove plače in zavarovalne osnove iz prejšnjih let valorizirale glede na gibanje povprečnih plač in zavarovalnih osnov. To pomeni, da bi po novem pri preračunu pokojnin upoštevali tudi zavarovalne osnove ali plače samozaposlenih in zaposlenih pri zasebnikih, slednje pa bi pomenilo znižanje pokojnin.

- V zakonu vlada predlaga drugačno usklajevanje pokojnin, in sicer v začetku leta, med letom pa glede na rast cen osnovnih življenjskih potrebščin. Če rast cen življenjskih potrebščin v posameznem tri-

mesečju preseže 3 odstotke. Pokojnine se uskladijo za 70 odstotkov rasti cen nad 3 odstotke. Pokojninskemu zavodu bi se tako izdatki za to leto zmanjšali za več kot pet milijard.

- Po novem bi varstveni dodatek prejemali samo upravičenci, ki stalno žive v naši državi, in pri izračunu varstvenega dodatka bodo, če bo tako sprejeto, upoštevali tudi visoke prejemke vojnih invalidov.

- Po tem ko je Slovenija postala samostojna, so zavarovanci iz nekdanjih drugih republik prihajali v Slovenijo in se zaposlili za krajše obdobje. Lahko tudi samo za mesec ali dan, pa so pri nas uveljavili pravico do pokojnine, ki je bila pomembno višja, kot bi jo v resnici prejemali tam, kjer so bili večji del pokojninsko zavarovani. To z dopolnjenim zakonom želijo preprečiti.

Ali gre res za lovljenje stvari na pravem koncu?

Predlagane spremembe pokojninskega zakona, ki smo jih predstavili, bodo zagotovo doživele v zakonodajni proceduri in parlamentu pomembno friziranje in popravljanje, saj tako preprosto in pogosto pokojninski sistem le ne gre spreminjati. Pa tudi politično so upokojenci lahko pomembna sila, kar se je pred časom, ko so se pogovarjali z Janezom Drnovškom prav tako na temo usklajevanja pokojnin, že pokazalo. In sploh za nekatero rešitve ne moremo trditi, da se lotevajo problemov na pravem koncu.

Težišče zakona je v tem, da bi tudi zasebniki plačevali prispevke za pokojninsko zavarovanje, kot se spodobi, in ne le za deset let, kar se jim upošteva pri izračunu višine pokojnine. Ampak, namesto da bi rekli, pokojnina bo odvisna od prispevkov, ki jih je zavarovanec vplačal v času celotnega pokojninskega zavarovanja, se še naprej dopuščala upoštevanje desetih najugodnejših let, in z ničemer spre-

membe zakona te zavarovance ne zavezujejo, da bi plačevali realne prispevke. Sicer pa, zakaj je zakon naravnani v to, da bi »prisiljeval« v zavarovalne osnove?

Zato, ker še vedno temelji na načelu medgeneracijske pogodbe, ker plačniki prispevkov terjajo, da se le-ti znižajo in ker v pokojninskem sistemu velja za nekatere sporna solidarnost med skupinami zavarovancev. Popolnoma res je, da so v privilegiranem položaju samozaposleni, ki si sami izbirajo zavarovalno osnovo in »kombinirajo« pri plačevanju prispevkov ali izbirajo za njih najugodnejšo možnost, ter kmetje, katerih prispevki so glede na pokojnino, ki jih prejemajo, nižji. Kaj malo pa se prenika proti načelu kapitalizacije zbranih prispevkov, vprašanje prostovoljnega zavarovanja pa se spet odmika v prihodnji čas. In prav to je bistveno in globalno vprašanje, ki bi ga morali, gledano pokojninski sistem dolgoročno, rešiti. V interesu države in zakonodajalca bi namreč moralo biti le to, da bi se zaposleni in ljudje zavarovali, in sicer vsaj za osnovni riziko, in ki bi jim dajal v starosti tudi zadovoljivo socialno varnost ter preživetje. Tako da v starosti ne bi bili socialno ogroženi in v breme države. Vse, kar bi bilo nad tem, pa bi morala biti stvar posameznika in prostovoljna odločitev. Podlaga temu bi moralo biti rešeno vprašanje kapitalizacije prispevkov in odvisnost višine pokojnin od vseh vplačanih prispevkov ter opustitev medgeneracijske naveze. To so seveda razmišljanja za prihodnji čas, ki bi jim vendar že sedaj bilo treba začetni tlakovati pot.

In kaj reči na predloge o ločitvah zavarovanj, se pravi, da bi imeli svoj sklad zaposleni in podjetji, potem zasebniki ali samozaposleni in kmetje, solidarnost pa bi veljala samo znotraj sklada, ne pa tudi med skladi. Sedaj opustimo razmišljanje, ali bo kaj takega pri nas, kjer imamo (le) 741 aktivnih zavarovancev, sploh možno. Zamisel o skladih namreč tudi pomeni: finančno čim močnejši bo sklad, v katerem boš pokojninsko zavarovan, tem boljše zate. Zakaj bi sprejemali rešitev, da bi bil osebni položaj zavarovanca, upokojenca odvisen od moči sklada? Bolje bi bilo: toliko, kot si vsak vplača, toliko bo v pokoju tudi dobil, ne glede na to, ali je zaposlen v podjetju, samozaposlen ali kmet. Zakaj v iskanje rešitev v smislu: povej, kaj si, pa ti povemo, kje ti je prostor v pokojninskem zavarovanju.

MARJA HORVAT

V javnem zavodu Zdravstveni dom Ljutomer potrebna precejšnja vlaganja

Komu prednost?

Kadar so potrebe večje od možnosti, je potrebno določene stvari črtati, odložiti... Tako je morala občinska vlada v Ljutomeru tudi v primeru investicijskih vlaganj v zdravstvu sprejeti odločitev, komu dati prednost in kako sploh priti do denarja, ki ga ni dovolj v proračunu.

Pri odločanju za prednostni vrstni red pravzaprav skoraj ni bilo nobenega »manevrskega« prostora. Reševalno vozilo so kupili že lani in ga je pač potrebno odplačati, saj ga tudi s pridom uporabljajo. Dolg znaša okrog 3 milijone tolarjev. Kupljena sta tudi že dva zobarska stola, ki ju je prav tako potrebno le še plačati (nekaj manj kot 6 milijonov tolarjev). Pri Mali Nedelji urejajo nove prostore za zdravstveno ambulanto in potrebno bo seveda poskrbeti tudi za opremo. V ta namen bodo s posebno vlogo zaprosili za dodatna sredstva Ministrstvo Republike Slovenije za zdravstvo in družino. Gre za znesek v višini okrog 4,9 milijona tolarjev. Črtati bi bilo možno le prekritje strehe in zamenjavo žlebov na stavbi Zdravstvenega doma Ljutomer (vrednost naložbe je ocenjena na okrog 6,5 milijona tolarjev), vendar naj streha še naprej pušča in zamaka, zaradi česar se škoda stalno povečuje?

Vse to je torej ostalo v programu, vanj pa niso vključili ureditve centralnega ogrevanja prostorov v ambulanti Razkrižje in obnovi prostorov v Križevcih (za kondendata) ter še nekatera druga tekoča vlaganja. Izvršni svet je tudi soglašal s najetjem posojila pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije v višini 6,5 milijona tolarjev, obenem pa se zavezal, da bodo s finančnimi načrti občinskega proračuna zagotovili za letos in še za naslednji dve leti po 3 milijone tolarjev. Tako bodo lahko obnovili streho na zdravstveni ambulanti v Ljutomeru že letos.

Kadrovske štipendije za družbene dejavnosti in javno upravo občine Ljutomer

Da ne bo premalo učiteljev

V ljutomerski občini se bo v času od 2 do 7 let upokojujo predvidoma kar 26 učiteljev razrednega pouka, 10 učiteljev matematike-fizike in 2 vzgojitelja oziroma vzgojiteljici predšolskih otrok.

Kaj lahko se torej zgodi, da se bodo nekatere šole znašle v precejšnjih kadrovskih težavah, če ne bo poskrbljeno, da se bodo mladi izobraževali za manjkajoče pedagoške poklice. In kako to doseči? Ena od spodbudnih oblik je vsekakor kadrovske štipendiranje. Občinska vlada je zato podprla predlog komisije za izobraževanje in štipendiranje za razpis 2 štipendij za študij razrednega pouka ter po eno štipendijo za študij matematike-fizike ali matematike-tehniške vzgoje, angleščine-nemščine, slovenskega jezika in vzgojitelja predšolske vzgoje. Za potrebe občinske uprave pa bodo razpisali po eno štipendijo za študij prava in kmetijstva. Štipendija znaša na podlagi pravilnika 14.333,00 tolarjev mesečno. Ker nekateri dosedanja štipendisti odstopajo od sklenjene pogodbe (opustijo študij ali se po končanem izobraževanju zaposlujejo drugod), so še sklenili, da bodo v vseh primerih zahtevali vrnitev sredstev. Pri tem bodo upoštevali socialni položaj štipendista, tako da bo možno vračanje v več obrokih. J. G.

Tudi OŠ Stogovci pripravila interdisciplinarni teden

Spoznavanje šolskega okoliša

Kako lepo in vse drugače je, če pri pouku ni treba sedeti v šolskih klopih, ampak hoditi na prostem, opazuješ, poiščuješ, pišeš, zbiraš, slišiš, osemletke v Stogovcih. Uradno je bil to interdisciplinarni teden, naslov projekta pa se je glasil Naš šolski okoliš.

Kot nas je v strogem poročilu zapisala ravnateljica stogovske osnovne šole ANICA LEBAR, so učenci namen, nekoliko podrobneje spoznati kulturo, zgodovinsko-geografske, gospodarske in ekološke značilnosti ter razvoj kulture in jezika v njihovem šolskem okolišu. Vsega stopnja je spoznavala predvsem s pomočjo značilnosti krajev, razvijajočih se v okolici, in doživljanje v naravi. Predmetna stopnja pa raziskovala narečja, znanje tujega jezika ter kaj in koliko berejo krajanje. Naravoslovci so proučevali vodo, geografsko-zgodovinska skulptura se je pozanimala, kakšno je kulturno področje pa je zbirala podatke o športnih objektih in kulturni dejavnosti.

Vse skupine so svoje naloge doživljeno opravile in dosegle smoter, ki so si ga zadale. Ugotovili so marsikaj zanimivega. Zadnji dan so pripravili tudi predstavitev projektnega dela in tedaj so povabili v šolo tudi starše.

Osnovne ugotovitve razredne učence so naslednje: trgovin je tudi v okolici, če dovolj za šolski okoliš; učenci pa počasi izumira. Učenci, ki so sodelovali v jezikovni skupini, so med drugim ugotovili, da je za tamkajšnje kraje značilna precejšnja narečna raznolikost. Nekateri celo bolj obvladajo jezik kot slovenščino. Večina jih bere časopise in revije, pa jim imajo manj časa, največ pa jim imajo naročen VESTNIK. Zgodovinarji, ki so raziskovali pomembne ljudi, so tudi ugotovili, da je v KS Stogovci 7 rodov, ki živijo na istem območju že več 200 let. Na

kod je tako onesnažena, da niti žabji paglavci ne morejo preživeti. Na srečo so odkrili tudi zdravo neporočno vodo, s katero so si obiskovalci lahko postregli. Bila je zastoj.

In kaj so si ob koncu interdisciplinarnega tedna zaželeli vsi skupaj? Da ljube ne bi tako brezobzirno uničevali narave in da to ne bil prvi in zadnji primer takšne oblike vzgojno-izobraževalnega dela. Priredil: J. G.

kulturnem in športnem področju vlada precejšnja revščina. Kar precej zanimivih stvari pa so lahko videli in slišali pri stogovskem čevljarju Peršaku. Posebno poglavje je bilo tudi raziskovanje vode. Pone-

Dan odprtih vrat OŠ Radenci

Pestro in zanimivo

Minulo soboto je OŠ Radenci na stečaj odprla svoja vrata za vse, ki so se želeli seznaniti z njihovim delom in uspehi v tem šolskem letu. Prišlo jih je kar precej, bilo je pestro in zanimivo.

Najprej se je predstavil mladinski pevski zbor. Kako učenci razmišljajo o kulturi, je povedal Matjaž Frangež, učencec 7. razreda. Osmošolci so se predstavili s lastno pesmijo Sola, ki so jo uglasbili, zaigrali in zapeli. Mojca Ficko je prebrala svoj nagradni spis Pomurske turistične zveze Moj kraj. O veržeskem pametnem Tuncku je povedala petošolka Mojca Lukaček, učenke od 1. do 5. razreda pa so se predstavile s ritmičnimi plesmi. Da so Prleki šaljivi in pikri, jih je pričela osmošolka Andreja Himeraj, ki je zaigrala vlogo prleške Micike. Dramski krožek se je predstavil s prizorom o mami, skupina učencev od 1. do 5. razreda pa je navdušila obiskovalce s plesnimi večerjami, ki jih je naučil plesni mojster Ambros Pušnik iz Slovenj Gradca.

Na prireditvi so podelili tudi priznanja in pohvale najbolj pridnim in uspešnim učencem. Za NAJ... učenca šole sta bila izbrana Ivan Mauko, ki se je še posebno izkazal v kemiji, šahu in matematiki, ter Bojan Špilak, ki mu ni bilo para v znanju nemškega jezika in nekaterih športnih disciplin. Med zelo uspešnimi učenci so bili tudi Lea Mauko (državna prvakinja v šahu), Zvezdana Zemljčič (srebrno Cankarjevo priznanje), Romana Menhart in Janja Vrbančič (srebrno priznanje iz nemškega jezika). In še bi lahko nizali njihove uspehe.

Na ogled je bila tudi razstava likovnega in tehničnega krožka ter športnih pokalov. Po končanem kulturnem delu pa so starši odšli skupaj z učenci v razred, kjer so imeli skupno učno uro.

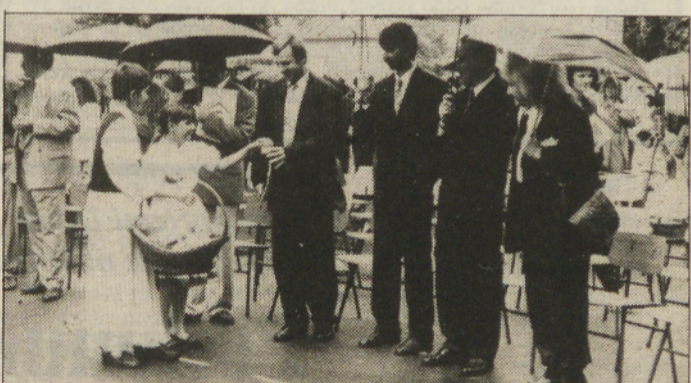
J. G.

V Genterovcih kljub dežju proslava na prostem

Odločitev je bila pravilna

Pred Dvojezično osnovno šolo Genterovci so že dva tedna pred proslavo 100-letnice osnovnega šolstva postavili velik slavnostni oder, na šolskem hodniku pa pripravili zanimivo razstavo Šolstvo v naših krajih. V nedeljo ob 10.00, ko je bila napovedana osrednja prireditev, je bilo nared tudi vse drugo. Toda ravno tedaj je spet začelo deževati. V Genterovcih pokritega prostora (dvorane ali kaj drugega) za takšne namene nimajo, zato bi se morali podati v nekaj kilometrov oddaljen Dobrovnik, a to bi podrlo ves scenarij. In tam bi se vse skupaj potekalo brez večine domačinov.

Kljub dežju je torej najprej zadonela slovenska, nato še madžarska himna (zapel jo je šolski pevski zbor), nato je vse skupaj pozdravil ravnatelj genterovske osemletke ISTVAN VARGA in na koncu povabil na oder prvega slavnostnega govornika, ministra za šolstvo in šport Republike Slovenije SLAVKA GABRA. Spregovoril je na pamet, kar se redko dogaja na takšnih proslavah, in med drugim je dejal, da ve za čase, ko so se spraševali, ali naj šola v Genterovcih sploh ostane ali ne. Odločitev, da so jo ohranili, pa je bila po njegovih besedah pravilna. Poleg



Deževalo pa je tako, da so morali vsi obiskovalci spremljati proslavo 100-letnice šolstva v Genterovcih stoje - tudi šolski minister Slavko Gaber, ki je bil slavnosti govornik.

tega da je v manjšem kraju, ima ta šola še marsikakšno drugo značilnost. »Kot zelo pomemben element je treba še posebej poudariti dejstvo, da je to dvojezična šola, šola, ki uči živeti različne kulture skupaj in jih uči povezovali se, krepiti se, napajati se druga iz druge. Verjamem, da bo ta obletnica dodala novih moči za nadaljnje življenje šole.« Slavnostni nagovor v madžarskem jeziku pa je imela predsednica Pomurske madžarske samoupravne intersne skupnosti MARIA POSZONEC. potem pa je bil kljub dežju dokaj pester program.

V njem sta sodelovala tudi gledališka umetnika Evgen Car in Irena Varga. Stoletnica je tako proslavljena. Kdor je nekoliko preračunaval, je to šolsko leto pravzaprav že sto prvo. Če pa bi upoštevali podatke iz knjige Prekmursko šolstvo, ki jo je izdala Pomurska založba, pa celo sto četrto. V omenjeni knjigi namreč piše, da se je občinska ljudska šola v Genterovcih začela že leta 1890 v zasebni hiši, 1893 pa so zanjo pridobili državne prostore. Potrebno bo torej ugotoviti, kateri vir je zanesljivejši. JOŽE GRAJ

Velike olajšave za uvoz opreme

Vlada je pretekli teden sprejela uredbo, ki bo povečala carinske olajšave za uvoz opreme in surovin, ki jih sami ne izdelujemo. Tako bodo olajšave 100- oziroma 70-odstotne.

Sedanja uredba o merilih pri znižanju carinske stopnje oziroma pri določitvi carinske stopnje »prosto« za uvoz blaga omogoča pri uvozu opreme 80-odstotno znižanje carine, pri uvozu surovin in reprodukcijskega materiala pa 50 odstotkov. Z višjimi uvoznimi olajšavami pa bo carina pri uvozu opreme, ki je pri nas ne izdelujemo, v celoti odpravljena, medtem ko bi bila za uvoz surovin in reprodukcijskega materiala carinska stopnja znižana za 70 odstotkov. Vsi ti ukrepi bodo razbremenili gospodarstvo, z njimi pa se bo povečala izvozna konkurenčnost zaradi cenejših materialov, ki se vgradijo v izdelek, manjše bodo želje po večanju cen in s tem se bo dodatno umirjala inflacija, razbremenili se bodo stroški za naložbe in zaradi tega bo prišlo do večjega preustroja gospodarstva. Navsezadnje pa bo to pozitivno vplivalo na prve začetke rasti gospodarske proizvodnje. Seveda pa je po drugi strani tudi vprašanje, kolikšni bodo zaradi teh zmanjšani proračunski prilivi. Izračunali so, da bodo zaradi nižje carine ali celotne odprave carine pri opremi v letu dni izgubili okoli 947 milijonov tolarjev, do konca letošnjega leta pa 474 milijonov tolarjev. Zaradi znižanja carin pri uvozu surovin in reprodukcijskega materiala pa bo v letu dni primanjkljaja za 1.380 milijonov tolarjev, do konca letošnjega leta pa za 690 milijonov tolarjev. Skupaj gre torej za 1.164 izgubljenih milijonov tolarjev za državni proračun.

Minister za ekonomske odnose in razvoj dr. Davorin Kračun je posebej poudaril, da gre le za tiste izdelke in surovine, ki jih pri nas ni in so že sedaj imeli priznane uvozne olajšave. To zdaj omogočajo tudi presežki prilivov nad odlivi, presežke pa je najbolj pametno nalagati v tehnološko posodobitev tovarn, kar spet pomeni večjo konkurenčnost na mednarodnem tržišču. Izpad 1.164 milijonov tolarjev ne more ogroziti izpolnjevanja proračuna. V proračunu se bo nabralo tudi več denarja zaradi novih zakonskih predpisov o uvozu avtomobilov, ki bo začel veljati prvega julija, in zaradi večje gospodarske rasti proizvodnje.

Po besedah dr. Davorina Kračuna ni več dileme, ali odpreti vrata tujim vlaganjem ali ne. Odgovor je – da! Tuje naložbe po mnenju vlade ne bodo ovira za nadaljnji gospodarski razvoj Slovenije, temveč ga bodo pospešile. Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj je pripravilo predloge spremembe zakonov o tujih vlaganjih, ki bodo omogočili razvoj nove, sodobne in ekološko varne proizvodnje. Potencialni tuji partnerji so se pozitivno izrekli o idejah ministrstva. Vzhodnoevropske države imajo sicer različne izkušnje pri tujem vlaganju kapitala, vendar pa Sloveniji ne preostane druga možnost, saj je več kot polovica naše proizvodnje vpeta v tuja tržišča. Seveda pa to ne pomeni, da bomo podjetja prodali tujcem; nad vsemi vlaganji bo strogo kontrolni mehanizem. Tujci pa niso zadovoljni z nekaterimi predpisi, kot je tisti, ki zahteva, da mora biti direktor ali zakoniti predstavnik slovenski državljan. Nerazumljiv je tudi predpis, ki zahteva pri dokapitalizaciji tretjino denarja v gotovini.

Vlada je tudi obravnavala zakon o javnih cestah, ki bo nadomestil sedanjega zakon o cestah, ki je slonel na družbeni lastnini in samoupravnih interesnih skupnostih. Zakon bo razdelil ceste na državne in občinske. S prvimi bo gospodarila država, zakon pa bo natančno določal vse zadeve o upravljanju, gradnji in vzdrževanju ter varnosti. Za ceste, s katerimi bodo upravljale lokalne skupnosti, pa bodo zaradi reda in zagotovitve enakih možnosti za kakovosten in varen promet na celotnem cestnem omrežju z zakonom predpisana enotna pravila in strokovne podlage za graditev in vzdrževanje teh cest. Osnovna merila za kategorizacijo državnih cest bo določila vlada Slovenije. Njena pristojnost je tudi razvrščanje teh cest v posamezne kategorije in določitev pomena njene uporabe. O gradnji državnih cest bo odločala vlada tako, da bo upoštevala predvsem varstveno-ekološke dejavnike. Vlada pa bi imela po novem zakonu pristojnost odločanja o tem, da se za zemljišča, ki so pridobljena za graditev določenih državnih cest, ne bi plačevala odškodnina za spremembo njihove namembnosti v delu, ki je njen prihodek. Ta sedaj zelo bremeni gradnjo cest. Za redna vzdrževanja bodo skrbele službe, ki bodo do dela prišle na podlagi koncesij, investicijska dela pa se bodo predajala na osnovi javnih razpisov. S prenosom javnih cest v državno lastnino se bodo vse kategorizirane ceste vpisale v zemljiško knjigo po kratkem postopku ne glede na vrednost zemljišča.

Marjan Horvat

Jelše ubijajo, mar ne?

Že trideset odstotkov letnega etata črne jelše je suhega – Ponekod so tla izsušili in drevje suši od suše, podrugod so zaprli močvirja, da nimajo odтока in se drevje suši od moče – Rekonstrukcijo ceste proti Lendavi zlorabljajo – Kako bo tekla voda, to določajo tisti, ki so »dolgo scali v posteljo«, medtem ko je nekoč to delal bog

Dve sestri, ena temnejša, višja in lepljiva

Sestra črne jelše, ki se ji po latinsko pravi *Alnus glutinosa*, je siva jelša, katere latinsko ime je *Alnus incana*. Po pravljico bi se najbrž reklo, da sta bili obe sestri v začetku kot dvojčici, le da je bila ta, ki se ji danes reče črna, morda za spoznanje temnejša. Pa se je temnejša začela pretegovati in je zrastle višja, in ko je bila ljudem in vsem stvarim tako bolj na očem, je hotela, da bi si jo še bolj zapomnili in je naredila tako, da so postali njeni mladi listi lepljivi.

Zato pa zdaj govorimo več o črni kot o sivi jelši. Črna zraste 20 do 30 metrov visoko, les je enakomerno gost in rdečkast oziroma temen. V vodi otrdi in postane trajnejši. Zategadelj so kmetje nekoč deske, iz katerih so zbijali skrinje za gnojnico, močili v vodi. Če je stalno potopljen v vodi, postane nenavadno odporen, zato ga uporabljajo za mostne pilote. Na zraku hitro sčrvi, gori brez dima, pa so ga Nemci nekdanj kljub temu uporabljali za prekajevanje mesa.

Črna jelša raste na vlažnih, globokih humusnih tleh. Največja gozda črne jelše v Evropi sta ob potoku Črncu v lendavski občini: Polanski in Črni log.

Črna jelša potrebuje vodo, potrebuje vlago, potrebuje moč, potrebuje »mokoš«. Kdor ji jemlje vlago, jo ubija.

Ena pošast

Pred kratkim je bilo v Polanskem logu posvetovanje z naslovom **Vode in nižinski gozdovi**. Organizirali so ga Zveza lovskih družin Prekmurja, Društvo za varstvo okolja Pomurja in Društvo gozdarskih inženirjev in tehnikov s tega območja.

Gozdovi črne jelše se sušijo zaradi melioracij, ne pa toliko zaradi različnih škodljivcev in kislega dežja, so ugotovili na posvetovanju. Kljub temu imajo kmetijci namen, ki se mu pravi »melioracija Črnc-Lendava«.

O tem namenu znani slovenski ornitolog Franc Bračko v Delovi sobotni prilogi piše takole: »Nenasima pošast kmetijske politike poskuša, ne glede na ekološke in naravovarstvene

ugotovitve, ponovno pogoltniti biološko edinstveno, naravovarstveno pomembne in poslednje večje vlažne ekosisteme.«

Bračko opominja, da dva tisoč hektarov lok, močvirskih travnikov in živih meja med Ledavo in Črncem varujejo zakoni in da je »projekt melioracije svojevrsten pravni absurd«. »Z melioracijo ob potoku Črncu, katere posledica bo znižanje gladine podtalnice,

rišča hiš ob njej naenkrat za pol metra in več višje?« se sprašuje gozdarski inženir Aleksander Beer. Beer je od nedavna zaposlen na območni enoti državnega zavoda za gozdove. Njegovo delovno področje je eminentno ekološko, ukvarja se z vprašanji sožitja med gozdom in prstoživečimi živalmi, pri čemer ne gre samo za divjad kot prstoživeče prebivalce gozda, marveč za vse živalstvo.

»Po mojem,« tako ugiba



sta posredno ogrožena edinstvena sestaja črne jelše v Evropi: znamenita gozdova Črni in Polanski log, ki sta tudi na seznamu ornitološko pomembnih območij Evrope – Important Bird Areas (IBA) in sta hkrati gospodarsko izredno donosna. Kako občutljiva je rast črne jelše že za najmanjše znižanje podtalnice, verjetno ni potrebno posebej poudarjati.«

Razkačeni ornitolog napoveduje melioratorjem, ki to, namreč »poboljševalci« zanj seveda niso – zanj je izsuševanje, kar se pod besedo melioracija pretežno razume, »opustitve in izguba duha naravne krajine«, bitko. »Ali bo res treba fizično preprečiti izvajanje nesprijetnih posegov v prostor, da bo kdo reagiral?«

Zvijaja?

Za zdaj v tej nekakšni bitki zmagojuje bolj pretkani. »Zakaj pa so te ceste, ki jih zdaj gradijo tam proti Lendavi, tako nizko speljane, da so dvo-

Beer, »so ceste zato naredili tako nizko v primerjavi z okolico, čeprav jih navadno zaradi voda dvignejo, ker hočejo s tem izvršenim dejstvom priti do razloga za izvajanje melioracij. Voda ne bo imela kam odtekati s ceste, zato bodo morali v njenem zaledju skopati järke.« Tako bodo poticali upravičene zadržke do izsuševanja, zaradi katerih je teh takomenovanih melioracij, ki to seveda niso, saj melioracija pomeni izboljšanje, v zadnjem času niso opravljali. »Ni naključje, da je investitor cestnih infrastrukturnih projektov kmetijska zadruga Hotiza,« suho sklepa Beer.

Čudna duša ali poscana postelja?

Po vsem sodeč je to res nekaj v duši nekaterih ljudi. Nekaj vanjo zavrtanega, nekaj, kar jih tako muči, da niso prej mirni, dokler ne sčefrajo, razrežejo in deflorirajo še zadnjega koščka dežele. Za naš sedanj čas so ti ljudje duševno

obremenjeni, za prehodne dobe bodo zgolj norci. Mi pa kot naše sosede, znanstveniki ne moremo tako normalni ljudje. Ker so drugi dajo kje vodo, ki se ni v prisanem ravnem jarku, po katerem naj bo najkrajši pot do s pokrajine, jih zgrabi neko Grozno jih moti vsaka vodna vodica, ki tako neodgovorno teče malce sem, malce tja jugano. Da niso morali travmatskega otrostva in domače rečeno, »dolgo v slost scali v posteljo.« Češar jih zdaj moti vsaka voda, ki se zasvetlika kjerkoli milim nebom.

»Prav zanimivo je, kako ljudje na vsem lepem prenesijo vode,« preudarno pravi nek prekmurski župan Franc Horvat. »Če nekdo dežuje, so že nemirni in cirano govorijo o melioraciji. Ne rečem, da izsuševanje roma odvajanje vode ni potrebno. Pa saj se ni bilo izkopani jarki, ki so jih kopali po naravnih njah, da se je voda, ko se odvedla dol.« Odrteča ne odtekla. Te järke naj stijo, voda bo potem le kam in kako hitro.«

Bagri brez krljc, jelše pa letijo v nebo

Aleksander Beer navaja datke sodelavca Feliksa Lenka, ki je vodja enote državnega gozdova v Lendavi. »Gozd je izračunal, da je trideset odstotkov letnega poseka črne hega drevja.«

Drevje v Črncem logu tako so ugotovili, nekaj zato, njenem posvetu, nekaj zato, so mu vzeli vodo, ko so melioracijske järke, torej radi suše, nekaj pa – kako čilno za noro ravnanje, ker so z gradnjo vodnega skega zadrževalnika v prli močvirja, tako da njih ne odteka ozroma odvedle« in se drevje radi prenamočnosti.

Preveč vode tudi v vodne kanale,« enako kot pravi Beer. »Ker pa dandanes nikomur več ne pridejo tisti z bagci, ključni. Kakršnekoli narišejo načrtovalci, v katerih so prile, nju in poglabljanju jarkov, števane ekološke ozroma darske zahteve, je dokler stvar vedno taka, kakor je bagerist.«

Najbrž imajo prav pravijo, da rite po moči, bijo tisti, ki več ne more po ženski. Nakar se odloži da bo to zanje naredi seveda (na srečo) ne na marveč na njeni btoniki, njeni, na zemlji. Potem stvar takšna, kakor se je telo bageristu.

Kakorkoli namreč valci pravijo, da mehke, ekološke in kakšne še melioracije, strugo oziroma jarek poglabljanje – samo z glabljanje – samo z je to potrebno vzeti fari. Tudi če bi tako – pa ne bodo, ker imajo mlado krlc kakor angel, lebdeli v zraku – bi temni starimi jarki nove. Po teh in odtokala voda, kjer ni več črne jelše. Njihov je torej ubiti črno jelo, malo močvirne lepote, v tej deželi še ostalo. STEFAN

Mariborčani izdali poslance SV Slovenije zaradi Koroškega mostu in podprli gradnjo Ljubljanske obvoznice

Prekmurski lobi jim ni več simpatičen

Ignoriranje poslancev iz severovzhodne Slovenije se je začelo po močnejšem nastopu »prekmurskega lobija« v državnem zboru, ko so izsilili sprejem amadmaja o financiranju obveščanja za Porabje. Za novinarsko srenjo in posamezna ministrstva so bili zanimivi tako dolgo, dokler so bili le »upomiki brez razloga«, ko pa so njihovi protesti in lobiranje začeli roditi konkretne sadove (denar) in onemogočati njihove načrte, so jih začeli ignorirati in posredovati javnosti le svoje mnenje.

Sprejemanje načrtov Ljubljanske obvoznice v program pospešene gradnje slovenskih avtocest je bil eden najbolj presenetljivih zapletov v državnem zboru. Najprej zato, ker so obvoznico izključili iz programa, drugič pa zato, da so jo kljub številnim protestom in odločnemu stališču odbora za infrastrukturo, da gradnja te obvoznice ni upravičena, dokler ne bodo zgrajene druge pomembnejše povezave, potem vseeno sprejeli brez zapletov. O vzrokih takšnega razpleta smo povprašali Draga Šiftarja, poslanca v državnem zboru in člana odbora za infrastrukturo: »Vključitev gradnje obvoznice

v program je izsilil center, mesto Ljubljana. Sami so prej predlagali, da bodo sofinancirali 25 odstotkov gradnje, in to je zapisano tudi v sklepu državnega zbora. Res je, da nam poslancem niso ponudili nič novega, zaradi česar bi si premislili. Zbor si je »premisli« samo zaradi določenega lobiranja – pravzaprav nas je del Mariborčanov izdal. Neuradno so jim obljubili večji delež pri gradnji Koroškega mostu. Ta most je potreben, vendar je odvisen od nadaljnje povezave s cestami, ki pa se financirajo iz proračuna, ne pa s sredstvi DARS-a. Glavni argument zagovornikov Ljubljanske obvoznice je bil, da je

vsa potrebna dokumentacija že pripravljena. Ne nazadnje pa na to Ljubljansko obvoznico vsi računajo kot na neki politični kapital! Volitve bodo prej ali slej, zato ne bi radi preveč nasprotovali.«

Poslanci SV Sloveniji pa čedalje bolj ugotavljajo, da se v slovenskem parlamentu igrajo tudi zakulisne igre; dokler so nastopali v skupščini le kot neškodljivi predstavniki eksotične dežele »tam nekje gori«, je bilo vse v redu. Ko pa so začeli pridobivati tudi določena sredstva, se do njih obnašajo popolnoma ignorantsko in nemalokrat zaničljivo. Vseeno je poslanec SV Slovenije oziroma t.i. prekmurskemu lobiju uspelo, da so v ministrstvu za okolje in prostor sprejeli sklep o začasni prekinitvi pripravljanja dokumentacije za gradnjo avtoceste med Novim mestom in Karavankami (če bi bila ta dokumentacija pripravljena pred

projekti odseka avtoceste proti madžarski meji, bi čez čas izsilili spet prednostno gradnjo te ceste) in da se povsem jasno pove vladi in celotni slovenski javnosti, da Madžari podpirajo gradnjo avtoceste do mejnega prehoda Dolga vas, saj pride mejni prehod Pince v poštev šele dolgoročno. Torej ni več nobenih zadržkov, da trasa avtoceste proti madžarski meji ne bi bila znana: to je smer od Pesnice čez obrobje Slovenskih goric proti Murški Soboti in naprej do Dolge vasi.

Na predlog odbora za infrastrukturo (ki ga je začel podpirati tudi odbor za mednarodne odnose) bo že sedaj zagotovljenih 10 odstotkov sredstev, potrebnih za rešitev problema med Mariborom in madžarsko mejo, predčasno pa bodo začeli graditi tudi mariborski vozeli.

BERNARDA B. PEČEK

agencija
VENERA
tel. 069 22403

kmetijska panorama

Zahteve za primernost embalaže za mleko in mlečne izdelke med najstrožjimi Kupci ne marajo mleka v steklenicah?

Skoraj neverjetna se zdi trditev, da porabniki ne marajo mleka v stekleni embalaži, ampak mnogo raje posegajo po praktični tetrapak embalaži, ko pa si vsi priznavamo, da bi si z mnogo večjim užitekoto natočili mleko iz steklenice in ne iz plastificirane kartonske škatle. Tudi vino in mineralna voda sta najboljša (ali edino dobra) samo iz steklenice, manj iz plastenke in skoraj odbijajoča iz plastificirane kartonske embalaže. Trditev, da prodaja mleka v steklenicah ni uspešna, je nezdružljiva tudi z našim dosedanjim prepričanjem, da je steklena embalaža najbolj ekološka in da bi povratek tovrstne embalaže lahko zmanjšal količino odpadkov – med velikimi onesnaževalci okolja je namreč tudi embalaža mleka in mlečnih izdelkov. Široki paleti mlečnih izdelkov (vsak dan opazimo na trgu nov izdelek) je prilagojena tudi embalaža, ki je lahko steklena, kartonska, plastificirani papir, alu folija, plastenke, lončki, plastične folije, pa tudi pločevinke, les, glinena posoda, slama, listje...

Dejstvo pa je, kakor je povedal prof. dr. France Kervina z inštituta za mlekarstvo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, da je praktičnost pri kupcih še vedno na prvem mestu (pred ekološko zavestjo) in da steklena embalaža ni nujno tudi najbolj ekološka. Zaradi tehnične nedodelanosti je s slovenskega trga skorajda izginila prodaja mleka v mehkih plastičnih vrečkah (slaba folija in varenje), čeprav je bila ena od najprimernejših nepovratnih embalaž. Čeprav je g. Kervina povedal, da polnita mleko v vrečke le kranjska in vipavska mlekarica, bi v severovzhodni Sloveniji lahko trdili drugače – tukajšnje mlekarne prodajo veliko navadnega mleka v novih plastičnih in naravi prijaznih materialih.

Eden od obsežnejših poskusov v mlekarstvu v zadnjem desetletju, da bi zmanjšali količino odpadkov, ki nastajajo zaradi prodaje mleka, je poskus razširjanja mleka s pomočjo zabojnikov in avtomatov. Potrošniki so si bladno mleko natočili sami iz avtomatov, steklenice pa oprali doma, ker pa to mleko ni bilo dosti cenejše od pakiranega, so sčasoma opustili. Zanimiv je konkreten poskus iz Slovenije, ki pa je po besedah g. Kervina zamrl zaradi nezumevanja mlekarstva, pa tudi trgovina ni z za-

upanjem gledala na ta poskus. Čez nekaj časa so avtomati izginili iz trgovin, ohranili so se le v Kranju in Murski Soboti za določen krog potrošnikov, saj je to mleko cenejše. Majhni, podobni avtomati so se sedaj pojavili na kmetijah v Avstriji, kjer kmetje mleko neposredno prodajajo kupcem – podobno prodajo bi lahko uvedli tudi na naših kmetijah, saj če je kakovost mleka stalno nadzorovana zaradi odvzema v mlekarneh.

Embalaža, ki ostaja od mleka in mlečnih izdelkov, je med najštevilnejšimi onesnaževalci okolja. Zato bi bilo prav v mlekarski industriji nujno čimprej poskrbeti za zbiranje odpadne embalaže. Na osnovi letne prodaje mleka in mlečnih izdelkov se tako nabere 110 ton takšne embalaže.

bi to mleko lahko brez problemov prodajali tudi na domačem dvorišču.

Zakaj je povratna steklena embalaža za mleko v Sloveniji izginila s trga oziroma zakaj se ni mogla uveljaviti, je več razlogov. Težko bi verjeli, da je takšna odločitev samo odločitev porabnikov. V prvi vrsti je uporaba kartonske embalaže bolj praktična za mlekarne in trgovce, šele nato za porabnike. Eni in drugi bi imeli več dela z zbiranjem, transportom, skladiščenjem in pranjem praznih steklenic. Z malo večjim reklamiranjem, osveščanjem ljudi bi se tudi steklenice za mleko morebiti ohranile

– v Avstriji predstavljajo 20 odstotkov vse embalaže v mlekarstvu, kar ni malo. Res je, da se pri stekleni embalaži porabi mnogo več energije za izdelavo, transport, čiščenje in predelavo in da je zato njena »ekološkost« vprašljiva, res pa je tudi, da bi z uvedbo steklene embalaže za mleko zelo zmanjšali količino odpadkov na smetiščih (kajti popolnoma organiziranega zbiranja in recikliranja embalaže v Sloveniji ne bo tako hitro).

Zdi pa se, da je mnogo odločilnejši dejavnik, da je steklena embalaža za mleko izginila s slovenskega trga, siaba kakovost steklenic. Zanimivo je naslednje razmišljanje prof. dr. Franceta Kervine: »Upoštevati je treba, da je za mleko primerno le kakovostno steklo, pri tem je odločilna tudi brezhibna izdelava od oblik do volumna. Prav te zahteve so pri nas v 60. letih povzročile prodor nepovratne embalaže, ker jih naše steklarne niso mogle

izpolnjevati. V mlekarne so prihajale steklenice nepravilnih oblik, ki so v polnilnih strojih povzročale zastoje in razlive mleka, volumni niso bili točni, kar je pri veliki konzumni mlekarji lahko usodno. Z množično proizvodnjo steklenic se obrablja kalup (zamenjava je draga) in steklenice postajajo večje. Čeprav gre za milimetre, se to v mlekarji, ki polni 100, 200 ali 300 000 steklenic mleka na dan, spremeni v nevidne izgube, ki znašajo 100 tisoče litrov mleka letno. Tako smo kot manj razviti med prvimi v Evropi povsem prešli na nepovratno embalažo.«

Najbolj priljubljena nepo-

vratna embalaža je plastificirani karton različnih oblik in nič ne kaže, da bi kaj hitro izginila z našega trga. Prvi »pupack« se je pojavil na ameriškem trgu že daljnega 1952. leta, od takrat dalje se tovrstna nepovratna embalaža le še izboljšuje tako glede uporabljivih materialov kakor tudi glede načina rokovanja. V zadnjih desetletjih je nepovratna embalaža povsem izpodrinila steklenico. Edina izjema je Velika Britanija, tradicionalna trdnjava steklenic, kjer raznašalci mleka še vedno zjutraj postavljajo pred vrata porabnikov steklenico z mlekom in časopis – zmotno pa je misljenje, da se je tam steklenica ohranila na željo porabnikov; ohranila se je po zaslugi vztrajanja izdelovalcev steklenic in opreme za pranje, avtomatsko polnjenje in praznjenje gajb ter drugih.

Slovenske mlekarne torej ta trenutek stavijo na nepovratno embalažo in ta usmerjenost se ne bo tako zlahka spremenila. »Tetrapaku se ne bomo mogli ogniti, ker je prvič že tukaj, drugič pa smo »komot«. Mi moramo sistemsko rešiti – od rojstva pa do groba – zbiranje in sortiranje embalaže, reciklažo, pa tudi sežiganje. Danška pridobiva na primer 2 odstotka celotne energije iz sežiga embalaže od pijač. To mora biti rešeno od A do Ž, ne moremo samo nekaj dati na tržišče, potem pa iskati rešitve,« je povedal prof. dr. France Kervina. Na vprašanje, ali se slovenska mlekarska industrija zaveda, da bo moral s podzakonskimi akti vsak proizvajalec poskrbeti za vračanje embalaže oziroma bo plačal večji davek, je prof. dr. Kervina odgovoril: »Mislim, da se tega še premalo zavedajo. Se bodo pa morale. To je definitivno, da temu ne uideemo, tako je v svetu in tudi pri nas.

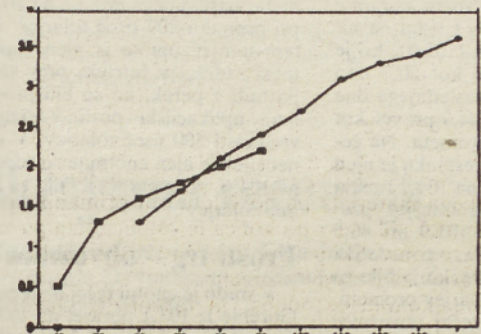
BERNARDA B. PEČEK

Reja telet

V prvem obdobju življenja so si vsi sesalci v prehrani podobni, za vse je prva hrana mleko. Po prvih desetih dneh pa se začno prežvekalci ločiti od drugih sesalcev, saj se jim začno razvijati predželodci.

ime predželodca	ob telitvi	pri 4 mesecih	pri odraslem
vamp	25%	75%	80%
kapica	5%	5%	5%
prebiralnik	10%	9%	7%
siriščnik	60%	11%	8%
skupaj	100%	100%	100%

Takoj po rojstvu predželodci nimajo mikroorganizmov, saj nimajo hrane za svoj razvoj. Mlezivo in mleko ob sesanju teče po posebnem žlebičku mimo predželodcev naravnost v siriščnik – pravi želodec. Če bi dali teletu samo tekočo hrano, da se izognemo predželodcem, se ti sploh ne bi razvijali. Gospodarni cilj je dobiti iz teleta pravega prežvekovalca, zato je pomembno, kako ga v začetku krmimo.



Plan napajanja in krmjenja telet v prvih dveh tednih življenja

dnevi	koiostрум l/dan	pol. mas. mleko l/dan	tl-starter kg/dan	seno	voda
1. dan	1,5-4				
2. dan	3				
3. dan	4				
4. dan	5				
5. dan	6				
6. dan	6				
7. dan	6				
8. dan	4	2	po volji		
9. dan	4	2	po volji		
10. dan	3	3	po volji	po volji	
11. dan	3	3	po volji	po volji	
12. dan	2	4	po volji	po volji	
13. dan	2	4	po volji	po volji	
14. dan	-	6	po volji	po volji	
3. teden	-	6	po volji	po volji	
4. teden	-	6	po volji	po volji	
5. teden	-	5	po volji	po volji	
6. teden	-	4	po volji	po volji	
7. teden	-	3	po volji	po volji	
8. teden	-	2	Telet požre v tem času 1 kg tl-starterja		
9. teden	-	-			
16. teden	-	-			

Namesto polnomastnega mleka lahko uporabimo tudi mlečni nadomestek.

Kako poceniti rejo telet

Gospodarnost nas sili, da začnemo iskati vse možne vires za čim večji zaslužek. Med temi je vsekakor vzreja telet z mlečnim nadomestkom. Po izračunih je 1 liter mlečnega nadomestka za 40% cenejši od 1 litra mleka.

Mlečni nadomestki so sestavljeni običajno iz posnetega mleka v prahu in kakovostnih rastlinskih beljakovin ali pa mleko v prahu zamenja sirotka v prahu. Če primerjamo kakovost hranilnih snovi iz mleka ali mlečnega nadomestka, je hranilna snov ista ali nekoliko boljša v mlečnem nadomestku, saj lahko damo s slednjim teletu tiste hranilne snovi, katerih v mleku primanjkuje.

Navodilo za pripravo mlečnega nadomestka

Nadomestek raztopimo v topli vodi, ki ima temperaturo med 40-45°C. Temperatura vode ne sme presegati 60°C, ker lahko pride do poškodbe sestavin nadomestka. Temperatura nadomestka naj bo ob napajanju 39°C. Priporočana koncentracija napitka je med 100 in 125g nadomestka na liter vode.

(Nadaljevanje prihodnjič)
Kmetijska svetovalna služba
pri ŽVZ za Pomurje M. Sobota:
JOŽE PUHAN, dipl. inž. agr.

Okolju prijazno kmetovanje



Kmetijska svetovalna služba za Pomurje je pred dnevi na polju Zvinorejsko-veterinarskega zavoda v bližini sobopov, ki se uveljavljajo v sodobni tehnologiji pridelovanja šlo jih je nekaj nad 20) pokazali, kakšno je gospodarno in okolju prijazno gnojenje in kako je z varstvom posevkov. Poleg prikaza nekaterih meritev, ki jih je mogoče opraviti na terenu, so največ zanimanja vzbudili združevalni stroji.

Prepričevanje prepričanih

O problematiki v kmetijstvu naj bi spregovorili na nestranskem posvetu, ki ga je v Murski Soboti pripravila občinska podružnica Slovenske kmečke zveze, nanj pa je poleg prizadetih povabila tudi predstavnike ustreznih ministrstev. Čeprav so se pogovora udeležili predstavniki zasebnega in družbenega kmetijstva iz pomurskih in podravskega občin ter predstavniki nekaterih občinskih izvršnih svetov, pa so v Mursko Soboto zamen pričakovali predstavnike ministrstva za kmetijstvo ter ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, s čimer se ponovno kaže odnos ustreznih ustanov do razreševanja problematike v kmetijstvu.

Ponedeljkov sestanek v Murski Soboti je sovpadal v čas prve obletnice kmečke stavke, ki so jo kmetje lani pripravili kot protest zoper vlado, ki ne vodi ustrezne kmetijske politike, k protestu pa jih je spodbudila predvsem nizka odkupna cena pšenice. Tudi letos s ceno niso zadovoljni, vendar kmetje pravijo, da je nesmiselno vsako leto organizirati stavke, saj ostaja vlada za njihove zahteve gluha. V odgovoru na pismo, ki so ga naslovili na predsednika vlade, dr. Janez Drnovšek odgovarja, da lanskoletni sporazum, sklenjen med kmečko zvezo, združeno zvezo in vlado, vlade več ne zavezuje, vendar kmetje trdijo, da jo

zavezuje sprejeta kmetijska razvojna strategija in proračunski memorandum za leto 1994.

Kmetijstvo je v sedanjem položaju investicijsko nesposobno, vlada pa z nekaterimi potezami prispeva k propadu slovenskega in s tem tudi pomurskega kmetijstva. Ni dovolj, da rešujemo le odkupne cene ene letine, pač pa potrebujemo dolgoročno in stabilno kmetijsko politiko, ki bo zagotavljala dohodkovno kmetijstvo, zatrjujejo kmetje. Ker na sestanku ni bilo tistih, na katere so bile pripombe naslovljene, je tako spet ostalo le pri prepričevanju že prepričanih.

L. KOVAČ



Slovenski vinski zemljevid

Slovenci smo v teh dneh dobili še en zemljevid. Ljubljanska agencija Imago, ki je sicer zelo dejavna na področju turizma in promocije Slovenije, je namreč predstavila Slovenski vinski zemljevid, ki ga je izdelala v samozaložbi. Poleg stalnih sodelavcev so pri njegovi pripravi sodelovali tudi priznani slovenski strokovnjaki s področja vinarstva, vinske kulture in kulinarike, zemljevid pa je opremljen tudi z izvirnimi ilustracijami. Zasnovan je dvostransko, na prednji strani so na zemljevidu Slovenije prikazani vinski rajoni z okolišmi, dobre vinske lege, priporočene in dovoljene vinske, naravne in kulturne znamenitosti, povezane z vinom in vinarstvom ter območja vinskih cest. Na drugi strani so zanimivi zapisi o vinu in vinarstvu, popestrjeni z zanimivimi ilustracijami, zemljevid pa je namenjen predvsem ljubiteljem dobrih vin, turistom in drugim obiskovalcem Slovenije. Omenjena agencija bo kmalu izdala tudi trijezično tujo verzijo zemljevida, ki bo originalen prispevek k predstavitvi Slovenije.

L. K.

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na Ljubljanski borzi oziroma na trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom 7. 6. in ponedeljkom 13. 6. 1994.

10. 6. je delnica Grad presegla dovoljeno trideset odstotno povečanje tečaja, zato je promet s to delnico začasno zaustavljen do objave obvestila za javnost. Naj spomnim, da se s to delnico na Ljubljanski borzi zelo malo trguje, v tem letu se je namreč z njo trgovalo le šestkrat, v vseh šestih primerih pa je bil promet skromen. Enkrat je lastnika zamenjal le 1 lot, štirikrat deset lotov in enkrat 40 lotov, vrednost prometa pa je v zadnjem primeru dosegla le 134 tisoč tolarjev.

Uvrščena kotacija I - obveznice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj RSL I ostal na nivoju prejšnjega dne (105,0), ko je bilo za nekaj manj kot 50,7 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa rahlo padel na 104,9 pri več kot 27,8 mio tolarjev prometa. Na četrtekovem borznem sestanku je njen enotni tečaj zdrsnil na 104,2 (nekaj manj kot 89,9 mio tolarjev prometa), v petek na 103,9 pri 46,5 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa poskočil na 104,9, ko je bilo za več kot 92,4 mio tolarjev prometa.

7. 6. je enotni tečaj obveznice RSL 2 iz 109,9 poskočil na 110,4, ko je bilo za več kot 10,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 110,0 pri več kot 18,4 mio tolarjev prometa. Tudi v četrtek je njen enotni tečaj padel, tokrat na 109,3, ko je bilo za 13,6 mio tolarjev prometa, v petek so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 101,6 mio tolarjev, njen enotni tečaj pa se je izoblikoval na 109,6. V ponedeljek je njen enotni tečaj ostal na nivoju prejšnjega dne, prometa pa je bilo za več kot 3,1 mio tolarjev.

Na ponedeljkovem nivoju 99,6 se je v torek zadržal enotni tečaj obveznice RSL II, ko je bilo za nekaj manj kot 4,6 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa so bili s to obveznico sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti le malenkost manj kot 15,8 mio tolarjev, njen enotni tečaj pa se je izoblikoval na 100,0. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 99,8, ko je bilo za 3 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 99,5 pri kar 135,8 mio tolarjev prometa.

V torek se je enotni tečaj obveznice RSL I z izkoriščeno davčno olajšavo zadržal na petkovem nivoju 103,0, ko je bilo za 74 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa padel za kar 1,0 odstotno točko na 102,0, pri prav tako skromnem prometu 73 tisoč tolarjev. V petek je njen enotni tečaj zdrsnil na 101,4, ko je bilo za 162 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 101,9 pri 1,1 mio tolarjev prometa.

Z obveznico RSL 2 z izkoriščeno davčno olajšavo so bili tako v četrtek kot v petek sklenjeni aplikacijski posli po nespremenjenem tečaju 107,5, skupno pa je bilo za 341 tisoč tolarjev prometa. V ponedeljek je njen enotni tečaj zdrsnil za

kar 2,5 odstotne točke na 105,0, prometa pa je bilo le za 83 tisoč tolarjev (1 lot).

Uvrščena kotacija II - obveznice

Z obveznico Mesto Ljubljana so bili v torek sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti več kot 10,4 mio tolarjev, njen enotni tečaj pa je poskočil za 1,0 odstotno točko na 102,0. Tudi v četrtek in petek so bili s to obveznico sklenjeni aplikacijski posli, vendar tokrat po občutno nižjem tečaju 100,3, v četrtek jih je bilo za več kot 2,5 mio tolarjev, v petek pa le za 120 tisoč tolarjev. Na istem nivoju se je nato zadržal njen enotni tečaj tudi v ponedeljek, prometa pa je bilo za več kot 3,7 mio tolarjev.

Enotni tečaj obveznice SKB I je v torek iz 104,8 porasel na 104,0, ko je bilo za 417 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 105,0 pri prometu 209 tisoč tolarjev. Na tem nivoju se je njen enotni tečaj zadržal v četrtek, prav tako pa tudi v petek, ko so bili prijavljeni aplikacijski posli v skupni vrednosti 500 tisoč tolarjev. V ponedeljek je njen enotni tečaj zdrsnil na 104,6, prometa pa je bilo za 1,7 mio tolarjev.

Prosti trg - obveznice

V sredo je enotni tečaj obveznice Gorenje iz 103,1 porasel na 103,4, prometa pa je bilo za 1,3 mio tolarjev. V četrtek so bili s to obveznico prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 867 tisoč tolarjev po tečaju 103,0, naslednjega dne je bilo za 124 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa za 14 tisoč tolarjev prometa (aplikacija) po nespremenjenem tečaju.

Tako v torek kot v sredo je bil z obveznico LEK 2 sklenjen aplikacijski posel po tečaju 108,0, obkraj le za 9 tisoč tolarjev.

Enotni tečaj obveznice Občine Šmarje je v sredo poskočil za 1,6 odstotne točke in sicer iz 91,2 na 92,8, ko je bilo za 221 tisoč tolarjev prometa. V sredo je enotni tečaj Občina Laško iz 85,7 padel na 85,6, ko je bilo za več kot 3,1 mio tolarjev prometa, naslednjega dne so bili sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti 205 tisoč tolarjev po tečaju 86,0, v petek pa je njen enotni tečaj padel na 85,8 pri prometu 767 tisoč tolarjev. V ponedeljek je njen enotni tečaj poskočil na 88,0, prometa je bilo za 350 tisoč tolarjev, vendar so tudi ti posli bili aplikacijski. Z obveznico Občina Zagorje je bil v torek sklenjen aplikacijski posel v skromni vrednosti 76 tisoč tolarjev po tečaju 77,0 (+0,1 odstotno točko), vendar je naslednjega dne padel na 76,8, ko je bilo za 636 tisoč tolarjev prometa. V četrtek se je njen enotni tečaj vrnil na 77,0, ko je bilo za 701 tisoč tolarjev prometa, v petek na 77,1 pri prometu 64 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa na 77,3 (192 tisoč tolarjev prometa).

V torek je enotni tečaj obveznice PTT Celje iz 101,5 porasel na 101,8 pri prometu 413 tisoč tolarjev in se na tem nivoju zadržal tudi naslednjega dne, ko so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 103 tisoč tolarjev. Aplikacijski posli so bili s to obveznico prijavljeni tudi v petek v vrednosti 391 tisoč tolarjev po tečaju 101,6, prav tako pa tudi v ponedeljek, ko je njen enotni tečaj zdrsnil na 101,0 pri skromnem prometu 41 tisoč tolarjev. Za 2,31 odstotka je v torek poskočil enotni tečaj obveznice PTT Ljubljana in sicer iz 103,7 na 106,1 (1. 7. ji zapade kupon), ko je bilo za 391 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 106,5 pri skromnem prometu 27 tisoč tolarjev, v petek pa so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 143 tisoč tolarjev po tečaju 106,6. Po ponedeljkovem padcu enotnega tečaja obveznice PTT Nova Gorica za 2,3 odstotne točke pri rekordnem prometu, ki je znašal le nekaj

manj kot 41 mio tolarjev, je v torek njen enotni tečaj poskočil za 2,0 odstotni točki na 101, vendar tokrat pri skromnem prometu 92 tisoč tolarjev. Naslednjega dne je njen enotni tečaj poskočil na 101,4, ko je bilo za 185 tisoč tolarjev prometa, v petek pa zdrsnil na 100,2 in se na tem nivoju tudi zadržal še v ponedeljek, skupno pa je bilo za 383 tisoč tolarjev prometa.

Z obveznico Rogaška 1 je bilo v sredo za 280 tisoč tolarjev prometa, njen enotni tečaj pa je ostal na ponedeljkovem nivoju (97,8).

Prosti trg - redne delnice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice Dadas iz 228935 poskočil na 241249, ko je bilo za nekaj več kot 47 mio tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 229593 pri več kot 56,2 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 228691 (več kot 18,5 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 233004, ko je bilo za nekaj manj kot 112,8 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 241987 pri 88,5 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj redne delnice Finmedia je 7. 6. iz 124669 padel na 123921, ko je bilo za nekaj manj kot 2,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 122881 pri več kot 3,9 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 122000 (3 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 123691, ko je bilo za nekaj manj kot 4,1 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 125782 pri nekaj manj kot 4,7 mio tolarjev prometa.

7. 6. je enotni tečaj delnice Grad iz 2915 porasel na 3050, prometa pa je bil tudi tokrat skromen, saj ga je bilo le za 31 tisoč tolarjev. V petek je njen enotni tečaj porasel na 3354 pri prometu 134 tisoč tolarjev.

V torek je enotni tečaj delnice LEK iz 11508 neznatno padel na 11500 pri prometu 115 tisoč tolarjev, naslednjega dne pa za 1,24 odstotka na 11357, ko je bilo za nekaj manj kot 2 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 11539, ko je bilo za več kot 1,0 mio tolarjev prometa, v petek padel na 11480 (861 tisoč tolarjev prometa), v ponedeljek pa porasel na 11688 pri prometu 912 tisoč tolarjev.

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice MK Založba iz 10570 padel na 10300 pri skromnem prometu 196 tisoč tolarjev, naslednjega dne pa nekoliko porasel na 10360, ko je bilo za več kot 5,7 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj ponovno padel, tokrat na 10200 pri nekaj manj kot 1,7 mio tolarjev prometa, v petek porasel na 10275, ko je bilo za 31 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 10290 (2 mio tolarjev prometa).

Enotni tečaj delnice NIKA je v torek poskočil za 2,23 odstotka in sicer iz 144709 na 147939, ko je bilo za več kot 203,1 mio tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 147259 pri 24 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 146577 (več kot 4,5 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 146150, ko je bilo za 16,8 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 147419 (11,8 mio tolarjev prometa).

7. 6. je enotni tečaj delnice Probanke iz 21600 porasel na 21805 pri več kot 16,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 21774, ko je bilo za več kot 15,4 mio tolarjev prometa, v četrtek pa porasel na 21857 (nekaj manj kot 8,5 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj neznatno padel na 21846, ko je bilo za več kot 12,8 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 21743 (več kot 21,1 mio tolarjev prometa).

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice Salus iz 21220 porasel na 21256, ko je bilo za več kot 1,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa zdrsnil pod ponedeljkovo nivo na 20933 pri prometu 837 tisoč tolarjev. Tudi v četrtek je njen enotni tečaj padel, tokrat na 20900, ko je bilo za malenkost manj kot 2,3 mio tolarjev prometa, v petek porasel na 21086 pri nekaj manj kot 2,8 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 21313 (več kot 3,7 mio tolarjev prometa).

V torek je enotni tečaj redne delnice SKB sicer porasel iz 39568 na 40047, ko je bilo za več kot 6,8 mio tolarjev prometa, vendar je naslednjega dne padel na 39384 pri 5 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 39935, ko je bilo za 16 mio tolarjev prometa.

Strokovnjak odgovarja

informacije na tel.: 069 31-650

Je certifikat pametneje vložiti čim prej ali čim kasneje?

Star pregovor pravi: »Kdor prej pride, prej melje.« Verjetno bo tako tudi s certifikatom odgovor pa je odvisen od naložbe, za katero ste se odločili.

Ta trenutek je možnosti še veliko, saj cela vrsta podjetij svojega programa lastninskega preoblikovanja še ni pripravila in še ni ponudila svojih delnic v javno prodajo. Pooblaščenke investicijske družbe bodo certifikate začele vpisovati v začetku julija.

Če ste se že odločili svoj certifikat vložiti v izbrano podjetje, katerega delnice bodo v javni prodaji, potem pač čakajte do njihove prodaje. Če boste certifikat vložili v podjetje, v katerem ste zaposleni, je treba počakati do sprejetja lastninskega preoblikovanja. Če pa ste se odločili za pooblaščenko investicijsko družbo, svetujemo, da svoj certifikat vložite čim prej, to pa v začetku julija. Obseg vpisa v to vrsto družb bo namreč omejen.



Triglav

Pooblaščenka investicijska družba ob Muri d.d.

v ustanavljanju

MEDNARODNI FINANČNI TRG

LONDON:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
USD/AT	11.6940	11.7200		11.5670		11.5730	
DEM/AT	7.0312	7.0343		7.0293		7.0318	

ZVEZA BANK CELOVEC: V ATS 100 ENOT		7. 6. 1994		16. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	700.69	882.86	700.80	706.40	700.55	706.15	706.25
CHF	827.78	1042.16	827.40	833.40	827.80	833.80	832.45
SIT	8.80	11.50	8.80	9.20	8.80	9.20	8.80

NB MADŽARŠKE: SREDNJI TEČAJ V FORINTIH ZA ENOTO, ATS 100 ENOT		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	62.26	61.90		62.83		63.03	
CHF	73.58	73.02		74.40		74.83	
ATS	884.84	879.65		893.13		896.05	

NARODNA BANKA HRVAŠKE: SREDNJI TEČAJ V HRK ZA 100 ENOT		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	371.67	371.93				371.14	
CHF	438.58	438.24				439.07	
ATS	52.83	52.87				52.76	
SIT	4.68	4.68				4.68	

DOMAČI TRG: V SIT ZA ENOTO, ZA HRK 100 ENOT

LB, D.D., LJUBLJANA:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.80	78.50	77.90	78.50	77.50	78.50	77.50
ATS	11.00	11.16	11.02	11.16	10.96	11.16	10.96
CHF	91.41	92.70	91.32	92.49	91.20	92.84	91.13
HRK	2010.00	2420.00	2000.00	2400.00	2050.00	2500.00	2050.00

SKB, D.D., LJUBLJANA:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.53	78.48	77.55	78.45		77.55	78.45
ATS	10.50	11.10	10.50	11.10		10.50	11.10
CHF	90.20	93.10	90.20	93.10		90.20	93.10
HRK	1900.00	2300.00	1900.00	2300.00		1900.00	2300.00

A-BANKA, D.D., LJUBLJANA:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.79	78.45	77.85	78.45	77.80	78.45	77.60
ATS	10.94	11.12	10.95	11.15	10.94	11.10	10.92
CHF	89.85	92.30	89.90	92.13	89.90	92.30	90.00
HRK	1650.00	2050.00	1500.00	1950.00	1800.00	2150.00	1800.00

EBANKA, D.D., MARIBOR:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.50	78.45	77.50	78.45		77.50	78.45
ATS	10.88	11.15	10.90	11.15		10.85	11.15
CHF	89.63	92.08	89.70	92.01		89.50	92.13
HRK							

KB, D.D., MARIBOR:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.05	78.54	77.10	78.60		77.00	78.45
ATS	10.95	11.16	10.96	11.17		10.95	11.17
CHF	90.87	92.64	90.75	92.51		91.07	92.70
HRK							

PB, D.D., MURSKA SOBOTA:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.08	78.65	77.10	78.70	77.00	78.50	77.00
ATS	10.59	11.07	10.60	11.08	10.55	11.03	10.55
CHF	89.78	92.25	89.70	92.20	90.00	92.40	90.00
HRK	2000.00	2200.00	2000.00	2200.00	2000.00	2200.00	2000.00

PROBANKA, D.D., MARIBOR:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.54	78.80	77.50	78.80	77.80	78.80	77.50
ATS	10.97	11.18	10.98	11.19	10.96	11.17	10.96
CHF	91.11	92.86	91.02	92.76	91.17	92.91	91.10
HRK							

SB, D.D., CELJE:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.57	78.53	77.80	78.70	77.45	78.45	77.45
ATS	10.94	11.14	10.96	11.18	10.93	11.10	10.93
CHF	91.67	93.33	91.50	93.00	92.00	94.00	92.00
HRK							

PUBLIKUM, CELJE:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.83	78.26	77.90	78.35	77.75	78.20	77.60
ATS	10.99	11.07	11.00	11.08	11.00	11.06	11.00
CHF	91.19	92.23	91.07	92.35	91.30	92.25	91.10
HRK	2000.00	2350.00					

PUBLIKUM, MARIBOR:		7. 6. 1994		13. 6. 1994		14. 6. 1994	
DEM	77.62	78.33	77.55	78.29	77.80	78.25	77.65
ATS	10.93	11.08	10.98	11.05	10.98	11.04	10.95
CHF	90.79	92.14	91.10	91.98	90.20	92.40	90.00
HRK							

Zob za zob in beseda za besedo

Ko so srbski jugoslovanski vojaki leta 1920 odšli iz Radgonskega kota, so prišli Slovenci in rekli, naj se maše ne pojejo več v slovenskem jeziku – O Slovencih, ki so jih sprli Srbi – Kako so Avstriji in Nemci govorili drug drugemu in drug o drugem

»Avstrijskih, ne samo koroških!« je vzkljnil poznavalec avstrijskih političnih in siceršnjih razmer Slavko Fras. Razlog za poudarjanje prilastka je našel v analizi nedavnega obiska avstrijskega zveznega predsednika Klestila v Sloveniji in v govorjenju o slovenski manjšini v Avstriji. »V manjšinskem sklopu so se nenadoma prikazali tudi štajerski Slovenci,« je radosten Fras.

Stanje štajerskih Slovencev, imenovanih tudi »Slovenci v Radgonskem kotu«, kakor je prikazano v 6. zvezku »Priložnik za avstrijske ljudske skupine« z naslovom Austria Ethnica in podnaslovom Stanje in perspektive, je manj radostno. Avstrijski štajerski Slovenci so v priložniku navedeni v nizu z drugimi avstrijskimi manjšinami, njihovo stanje je opisano po generacijah, ki pravijo, da so po podpisu pariške mirovne pogodbe 1919/20 postali avstrijska manjšina, da so bili po letu 1929 organizirani v Katoliško slovensko izobraževalno društvo, da je bil posledaj slovenski jezik izključen iz uradnega in solskega občevanja, da je jugoslovanska vlada 1947 postavila omejiteljske zahteve: po-
 sloboha Soboth/Sobote, Leutsc-
 hah/Lučan in Radkersburg/
 Radgone s 130 kvadratnimi ki-
 lomtri in 10.000 prebivalci,
 kaj se priključijo Jugoslaviji, in
 da do leta 1988 ni bilo organi-
 zacije, ki bi zastopala njihove
 interese. Tega leta je bilo usta-
 novljeno Kulturno društvo člen
 7. V nadaljnjih razdelkih, ko so
 pomisane šolske, medijske, vo-
 manjšina, po piše, da štajerski
 bi se svojega maternega jezika
 »našli v šoli«, da zanje ni po-
 sebnega radijskega programa,
 da niso nobenih samostojnih
 volilnih zvezanj, da ne dobivajo
 denarne pomoči.
 7. in 8. junija je Kulturno
 društvo člen 7 za štajersko sku-
 paj s Avstrijsko ligo za Slove-
 ske univerze Karl-Franzens or-
 ganiziralo znanstveni simpozij
 z naslovom Dvojezičnost med
 Gradcem in Mariborom. Zbor-

nik referatov bo izšel v prihodnje, mi smo se po simpoziju pogovarjali z udeleženko magistro Andreo Haberl-Zemljič, predsednico Društva, ki je imela na njem referat z naslovom Strategija etničnega diskurza. Živeti z mejami.

»Govorila sem o obdobju, ko je bila 1910. ustanovljeno Katoliško slovensko izobraževalno društvo in o pisanju časopisov v tistem času, ki so komentirali ta dogodek.« Diplomirani filozofinji in germanistki magistri Haberl-Zemljičevi je šlo za to, da v časopisu, ki jo bilo angažirano okrog slovenske manjšine na avstrijskem štajerskem, razbere način govorjenja oziroma diskurza. »Obravnavala sem obdobje od 1910 do 1920, kakor se odlikava v časopisoma Murska straža, ki je v slovensščini izhajal v Radkersburgu in Deutsche Grenz-wacht. To sta bila nasprotujoča si časopisa in moje raziskovanje je pokazalo, da je nemški nacionalni diskurz prevladoval v vseh časih, razen v času izhajanja Murske straže.

Zemljičeva ugotavlja, da se nemški nacionalni diskurz pojavi v 19. stoletju, ko se začenja nacionalno prebujanje.

Ali ne pomeni to, da je slovenski nacionalizem, skupaj z vsemi drugimi, ki so v takratni A-O oživel v takomerenovani pomladi narodov, izval nemškega?

»Da, ampak zame to ni bilo vprašanje. Zanimal me je značaj tega diskurza, njegova ofenzivnost in defenzivnost in pokazala sem, da je bil avstrijski vse-
 skozi bolj ofenziven. Nostlec slovenskega diskurza je bila cerkev oziroma Katoliško slovensko izobraževalno društvo (KSID). To društvo ni bilo niti

ofenzivno niti defenzivno, bilo je zelo umirjeno, ni bilo emaci-patorično in v tem smislu moderno. Tako je bilo pred letom devetnajst, ko je začela izhajati Murska straža. Pozneje, kot odgovor nanjo se pojavi Deutsche Grenz-wacht, ki je bil leta 1934, v času Dollfussa, v času takomimovane stanovske države prepovedan. Murska straža je prenehala izhajati 1920, potem ko je prenehala jugoslovanska zasedba tega območja.



Murska straža (MS) je hotela pripraviti tla za jugoslovansko upravo tega območja in je skušala zanje motivirati slovensko prebivalstvo. V vsaki izdaji MS najdete kaj o KSID, o tem da so ustanovili orlovsku in sokolska društva. Bila je ustanovljena organizacija Narodna odbrana in MS je pozivala Slovence, naj se ji pridružijo, in je stigmatizirala tiste, ki se tej nacionalni rganizaciji niso pridružili. Delal je skratka razlike med zvestimi in nezvestimi. Te slednje je imenovala »izdajalce«, s čimer je razdvajala lastno etnično skupnost, namesto da bi se ukvarjala z nemško. Pri tem je uporabljala slovensko nacionalno retoriko, pisala je o ma-

teri, o vrnitvi k materi, ki bo te izdajalce sprejela, če se bodo vrnili njej.«

Zemljičeva poudarja, da nekega dolgoročnega nacionalno buditeljskega cilja MS ni mogla imeti, njenim izdajateljem je šlo samo za politično delovanje v času jugoslovanske zasedbe Radgonskega kota. Ko se je namreč jugoslovanska zasedbena vojska umaknila, se je MS preselila najprej v danes slovensko Radgono, pozneje pa v Maribor, o dogajanjih v Radgonskem kotu pa se, brž ko je bilo jasno, da ta ne bo pripadel Jugoslaviji, ni več pisalo.

Referenčni nosilec nemškega nacionalnega diskurza in nasprotnik Murske straže v tistem času sta bila že omenjeni časopis Deutsche Grenz-wacht in pa nekak zbornik vseh jugoslovanskih nedel v času zasedbe z naslovom Deutsches Leid (Nemško gorje). Beležila sta vse, kar so Jugoslavlani slabega naredili domačemu prebivalstvu. Zapisano je, na primer, da so 60-krat streljali na prebivalce.

»Zasedbeni jugoslovanski vojaki so si ustvarjali nasprotnike med domačini, tako med Avstriji kot med Slovenci. Slovence so pravzaprav razdvajali, nastala je manjša skupina tistih, ki so bili za Jugoslavijo, in večja onih, ki niso bili zanjo. Tako se je celo zgodilo, da so po koncu zasedbe Slovenci sami zahtevali, naj se v cerkvi ne govori več slovensko in da naj se odpusti slovenskega organista.«

Nespretna politična agitacija in neotesanost jugoslovanske zasedbene oblasti sta bili v majhno korist slovenstvu v Radgonskem kotu. »Slabo za KSID je bilo, ker se je v času zasedbe navezala na okupacijsko oblast. To je tudi zaznamovalo vse nadaljnje bivanje Slovencev na tem območju. Pozneje so morali venomer dokazovati, da so pravi Nemci...«

kulturni koledar

RAZSTAVE
MURSKA SOBOTA: V galeriji je na ogled razstava slik Žarka Vrežca. Razstava je na ogled do 19. junija.
LENDAVA: V gradu je na ogled stalna zbirka slik in kipov z dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij. Na ogled so tudi freske Zoltana Gaborja.
LJUTOMER: V galeriji A. Trstenjaka, je razstava likovnih del IV. slikarskega ex tempora osnovnih šol občine Ljutomer odprta še do 18. junija.

PIREDITVE
GORNJA RADGONA: 21. junija ob 18. uri bo v kulturnem domu koncert harmonikarskih orkestrrov glasbenih šol iz Ormoža in G. Radgone.
ČENTIBA: 19. junija ob 14. uri bo v vaškem domu stečanje ljudskih pevcev.
RADENCI: 23. junija ob 19.30 bo v kongresni dvorani hotela Radin proslava v počastitev dneva državnosti v organizaciji SKD-ja. Govoril bo Lojze Peterle. Bogat kulturni program.
M. SOBOTA: V soboški galeriji bo v četrtek, 16. junija, ob 18.30 predstavitev knjige mag. Pavleta Čelika Poljčica, demonstracije in oblast. Prodajali se bosta tudi knjigi dr. Cirila Ribičiča Centralizem zoper Slovenijo in Rudija Čačinoviča Slovensko bivanje sveta.
M. SOBOTA: Predstavitev 3. številke Zbornika soboškega muzeja v predprostoru grajske gledališke dvorane v Soboti bo v četrtek, 16. junija, ob 19. uri.
M. SOBOTA: Predstavitev novega romana Ferija Lainščka Vankošanc bo v petek, 17. junija, ob 20.30 v restavraciji soboškega hotela Zvezda.

Skrajšana recenzija

August Strindberg: Gospodična Julija
 Gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane v soboški grajski dvorani

Tragedija Gospodična Julija sodi med klasična dela svetovne dramatik in je hkrati ena najznačilnejših predstavnic obdobja naturalizma proti koncu prejšnjega stoletja. Napisana je bila l. 1888 kot odmev Zolajevega naturalističnega manifesta iz l. 1881. Naturisti so se namreč pri pisanju strogo držali treh determinant, ki naj bi človeka omejevale in določale v njegovem bivanju. Rasa, okolje in trenutek (čas, v katerem dogajanje poteka) so tiste tri kategorije, ki se morajo jasno kazati v značaju glavnega junaka in ki zgodbo na odru tudi pripeljejo do »tragičnega konca«.

Tako je tudi z naslovno junakinjo Strindbergove naturalistične tragedije, kot se glasi podnaslov. Julija je dedno obremenjena s svojim grofovskim stanom, z nepravilno vzgojo v mladosti, z vcepljenim sovraštvom do moških, ki bi po njenem prepričanju morali biti sužnji žensk...

JULIJANA VOROŠ
 diplom. komparativist

Mojstri klasične glasbe

Založba Mladinska knjiga se je zopet lotila velikega projekta, in sicer je v njeni režiji pred kratkim začela izhajati zbirka Mojstri klasične glasbe. Gre za zbirko šestindvajsetih CD-plošč oziroma kaset ter spremljevalnih zvezkov, ki na do sedaj pri nas edinstveni način seznanjajo s posameznimi obdobji, ustvarjalci in velikimi deli klasične glasbe ter njihovim zgodovinskim ozadjem.

Zbirka naj bi izhajala dobro leto, in sicer po en del (CD ali kaset + zvezek) na vsakih štirinajst dni in v tem času se bo tako zaokrožil pregled starih velikih obdobji v razvoju klasične glasbe: baročne in klasične glasbe, romantičnega obdobja, obdobja nacionalne glasbe in dvajsetega stoletja. Posamezni, za določeno obdobje najznačilnejši avtorji so predstavljeni s svojimi najuspešnejšimi deli, ki jih izvajajo vrhunski evropski in ameriški orkestri zbori in solisti, vsi posnetki pa so narejeni v Nemčiji.

Osrednje akcijsko mesto v romanu ima kraja meča, za katerega se seveda razkrije, da je ponaredek in še ena od ameriških diznilendovskih prevar. Uresničeni predmet junakovih otroških sanj zdaj postanejo akcija in občutki praznega zmagovalstva, kajti stvar je opravil »v najboljši veri«, da ima pred sabo resnični predmet svojih sanj. Tega mu nihče ne more vzeti, in če sodimo po sporočilu, ki ga more v romanu imeti ekskurz o raziskovalcih in osvajalcih Amundsenu ter Scottu, je junaku zategadelj pravzaprav lažje. Zmagovalec v tekmi za osvojitve južnega tečaja Amundsen se je moral na cilju vprašati, tako razmišlja Štefanec: »A je to, to?« Kajti naposled je vedno praznina, smisel se izmika. »Scottu je bilo trpko spoznanje prihranjenosti. Ko je končno dosegel južni tečaj, je tam našel norveško zastavo, ki mu je povedala, da ga je Amundsen prehitel. Nekatera razočaranja so pač privilegij zmagovalca.«

Če se tako vzame, Štefanec, ki je izobražen, tenkočuten ter stremljiv povrh pa še nenehno navzok na nekaterih ključnih intelektualističnih scenah, ne more napisati romana, ki bi bil pod ravnišo. ŠTEFAN SMET

Zbirka kot taka seveda ni plod domačih prizadevanj, pač pa so se pri Mladinski knjigi od več podobnih izdaj, ki izhajajo v tujini, odločili za angleško izdajo založbe Marshall Cavendish, ki se jim je zdela najboljše in najbolj informativna.

D. Štefanec

Kako brati oblake

Vladimir P. Štefanec, diplomirani filozof in umetnostni zgodovinar iz Sobotice, ki živi v Ljubljani, je pri založbi Wieser izdal svoj drugi roman. Prvega je izdal leta 1991 z naslovom Morje novih obal. Novi roman ima naslov Sprehajalec z nočnih ulic.

Ob izidu prvega Štefanecovega romana se je pisalo o »določeni poživitvi«, o tem, da je na slovenskem nebu zasijal literarni komet, da je roman nekaj posebnega, da gre za re-
 pezentativno prozo ob koncu
 stoletja, da ima lastnosti sloga
 za prihodnje tisočletje, da gre
 za knjigo, ki je nagnjena
 k temu, da bi bila uspešnica.

Ob izidu novega romana so kritike, ki so doslej izšle, podobno naklonjene. Knjigo je opremil Matjaž Vipotnik.

Zgodba romana je pisana vzporeden s tekmo teksta, vendar se nad njo previrajo oblaki literarni komet, da je roman nekaj posebnega, da gre za re-
 pezentativno prozo ob koncu
 stoletja, da ima lastnosti sloga
 za prihodnje tisočletje, da gre
 za knjigo, ki je nagnjena
 k temu, da bi bila uspešnica.

stični produkciji zapelje konciliantno in na prvi pogled odvečno opisovanje osebnih dejanj, ki mestoma že izziva pomislek, da gre za narcisoidnost oziroma za zadrego, ki jo razkriva na začetku romana. Ne ve namreč, kaj naj bi pisal. »To je bilo obdobje mučne apatije, katerega posledica je bila vedno večja otopelost in vsesplošno nezadovoljstvo.«

Prav tako pa ne ve, kaj naj bi počel z veliko napetostjo, »ki je nastopila zaradi nezmožnosti ustvarjanja«. Branje romana pokaže, da je (krizno) eksistencialno stanje eksistentno in generativno tudi v literaturi, samo če ima ustrezno referenčno polje. Opisi kajenja, preoblačenja, opisovanje kosil in vse druge življenjske in

v tem kontekstu sprva tudi literarne marginalnosti se strukturirajo v prozni tekst, ki je kljub temu konsistenten.

Tako se pokaže, da starinarica in knjižnica, ki jih obiskuje glavni junak, niso zato tukaj, da bi s hojo in pohajkovanjem skoznje avtor demonstiral svoje eruditstvo ali morda celo nonašalanco. marveč se v prostoru romana tako konstituira arhetipsko polje, iz katerega se izpelje pobuda za nosilno dejanje romana, to je kraja meča Aleksandra Velikega.

Toda, kako zvedeti, kaj storiti? Oglasi trak, na katerem piše, kaj se razstavlja v Narodni galeriji, je obvisel za sprehajalcem, ne da bi ga uspel informativno prebrati. Ostali pa so oblaki.

Na tem mestu Štefanec v avtobiografski reminiscenci razkrije svojo mladostno oziroma otroško sanjarijo o lastni potencialni veličini. Kakor je za takšno dezideratno heroiziranje običajno, se ta imaginacija projicira na oblake, Štefanec pa stopi pred nas na zemljo z zavidljivo takorekoč jungovsko spretnostjo za branje arhetipov. Gleda deževne oblake in v njihovih kobacajčih se oblikovanih uzre možica z dvignjeno roko, za podobo katerega zatakne »svoje sidro«. Potem se spusti v prostore spomina, v igri asociacij se mu pokaže medenjake, to ga napelje

na sejemске dneve, ki jih je obiskoval s starši, in ko si je bolj kot igrač želel knjig o junakih. S sejemsko kramo je povezan tudi otroški plastični meč, ki so mu ga nemara nekoč vendarle kupili namesto knjig. Meč ga spomni, kako se je z njim nekoč v deški dobi, za katero je razvojnofazno značilno, da je mladi duh nagnjen k navduševanju, splezal na skalo in stal tam v vetru kakor na neki ilustraciji iz knjig Alek-



sander Veliki. Z dvignjeno roko in krič.

Trak, katerega sporočila, razpetega čez cesto, ni utegnil prebrati, pa je oglašal, da je v Narodni galeriji razstavljen meč največjega med junaki Aleksandra Velikega. Junak romana zdaj ve, da je njegova naloga ta meč ukrasti. Očitno se tukaj iz nezavednega oglašja potlačena želja po dotikanju, ki jo junak avtor sicer zadovoljuje s tem, da se v svetovnih galerijah skuša dotakniti slav-

Vsak četrtek Vestnik

V Noršincih ne držijo križem rok

V Noršincih, le dobre 4 kilometre oddaljeni vasi od Murske Sobotice, je 16 gospodinjstev, je čutili vsaj malce razočaranja, ker jih niso hoteli pripeljati k mestni občini. V Murski Soboti je namreč zaposlena večina ljudi, ki so tudi na druge načine tesno povezani z mestom. So praktično edina vas v okolici Murske Sobotice, ki jo niso vključili v prihodnjo mestno občino, le-ta pa se je bistveno razširila na drugi konec. Ko so spoznali, da zaradi njihove slabe infrastrukturne opremljenosti v Murski Soboti ne računajo na Noršince, so se odločili za občino Martjanci, kamor so spadali že doslej.

Končno prvi vaški zvon

Ob postavitvi mrliške vežice se je pojavila ideja, da bi ob njej imeli zvonik. Ker tega sprva nismo predvideli, smo se odločili za prostovoljno akcijo. Zanimanje ljudi za zvonik je bil neverjetno velik.

saj smo že ob prvih obiskih gospodinjstev zbrali dovolj denarja. Hkrati smo si šli ogledat več zvonikov na naših pokopališčih in se odločili za lipovski model. Tako je podstavek za zvon nekoliko širši, in sicer 130 centimetrov širok in 25 centimetrov debel. Betonski steber so postavili delavci Pomgrada Abi



ZVON OB NOVI MRLIŠKI VEŽICI - Predsednik vaškega odbora Ludvik Sočič (na sliki) posebej omenja ravno to naložbo, ki bo velikega pomena za vaščane Noršince.

iz Lipovec. Vaški zvon nas bi stal blizu 400 tisoč tolarjev. Računati je treba še na streho, motorje in avtomate. Zvonik bo nadomestil zvonjenje v nekaj kilometrih oddaljenih Lukačevcih in Martjancih. Tako bomo zvon uporabljali za pogrebne slovesnosti in oznanjanje poldneva. Blagoslovitev zvona bo eno nedeljo v juliju, ko naj bi na slovesen način odprli tudi asfaltirane ceste in vežico. Nam je povedal predsednik vaškega odbora Ludvik Sočič.

Ponosni tudi na novo mrliško vežico

Pri mrliški vežici jih čaka le dokončna ureditev terase, kjer namestijo položiti še ploščice. Mrliška vežica je zdaj v glavnem opremljena. V celoti so opravljena gradbena dela, zidarska dela pa so zapuili mojstru Štefanu Žižku iz Murske Sobotice. »Večino denarja

smo zbrali s krajevnim samoprišpevkom, saj je bila ta naložba v referendumskem programu. Da bi zadevo pospešili, smo v letih 1992 in 1993 zbirali še prostovoljne prispevke. Predračunska vrednost teh del znaša nekaj čez 2,1 milijona tolarjev. Pri tem je bilo opravljenega tudi ogromno prostovoljnega dela. Skupno se je nabralo kar 1.100 prostovoljnih ur,« pojasnjuje Ludvik Sočič.

Asfaltirali vaške poti

»Ureditev vaških poti praktično predstavljamo iz enega v drugi referendumski program. Zdaj se poteka že tri referendumska obdobja. Z otvoritvijo občinske ceste iz Murske Sobotice skozi Noršince in dalje proti Mlajntincem in Ivancem ter povezavo z Martjanci je bila dana obljuba ljudem, ki živijo ob stranskih poteh, da bodo v naslednjih letih prišli na vrsto tudi oni. S temi deli se je odlašalo in lansko jesen smo se udeležili natečaja, ki ga je razpisala občina, ki zagotavlja 30-odstotni delež za take naložbe. Preostali delež potrebnega denarja pa smo skušali zagotoviti s krajevnim samoprišpevkom. Gre za pet krajših cestnih odsekov v vasi v skupni dolžini okrog 700 metrov. Te vaške poti peljejo praktično samo do polj, v nobenem primeru pa ne gre za medkrajevne povezave. Pri tem sta dve poti, ki vodita na pokopališče, manjši pas asfalta je položen pri križu ter mimo gasilске doma do novega bifeja, od tod pa pelje pot do velikih travnikov, ki so bili meliorirani pred sedmimi leti. Na tem območju je približno 60 hektarjev njiv. Ena od teh stranskih poti pelje tudi proti Lukačevcem. Hkrati se je pokazala potreba, da bi asfaltirali tudi krajši odsek pri starem vaškem domu in tehtnici. V asfaltiranje pa so vključili tudi plato pri novem gasilskem domu. S tem smo dali Noršincem lepši videz,« zvrno od glavnega vaškega funkcionarja.

Ce vemo, da v Noršincih letno zberejo s krajevnim samoprišpevkom približno dva milijona tolarjev, nekaj denarja pa tudi s prosto voljnimi prispevki vaščanov, letošnje asfaltiranje vaških poti pa jih je stalo štiri milijone tolarjev, je razumljivo, da si ne morejo privoščiti česa večjega. Izvajalec del je bilo podjetje Nigra iz Murske Sobotice, ki je bilo najugodnejši ponudnik.

In kako v prihodnje?

Problem odpadnih voda rešujejo ljudje vsak zase, to pa ne pomeni, da teh zadev ne bodo skušali ustrežneje rešiti. Ureditev kanalizacije je namreč zelo nujna zadeva. V referendumskem programu načrtujejo tudi to naložbo, toda zaenkrat še niso prišli tako daleč, da bi se dejansko lotili te velike naložbe. Največji problem je, kam odvajati odpadno vodo. Teren je tu bistveno nižji od stare čistilne naprave, na katero pa se ni možno na novo priključiti. Tudi zamisel o novi čistilni napravi je »v zraku«. »Prav tako bomo morali izboljšati oskrbo z vodo, zlasti v spodnjem delu vasi, kjer je zelo slab pritisk. Te cevi niso bile grajene za takšno porabo, kot je zdaj. Poraba vode je zaradi velikih gospodinjstev in hlevov močno porasla. Nekaj zadev s postavitvijo števecv smo sicer uredili že lani, precej nalog pa nas še čaka. Načrtujemo tudi tlakovanje poti na pokopališču.«

MILAN JERŠE

Jubilej Završkih fantov

Pojejo že deseto

Slovenske gorice niso navdihnile le Rudolfa Maistra-Vojanovega, ampak tudi mnoge ljudske pesnike in pevce. Slovenska ljudska pesem je s svojo notranjo toplino z izrazi veselja in žalosti pomagala živeti ljudem, ki sta jih narava in oblast odrinila od obložene mize. Iz teh občutij je nastajala pesem za srce in dušo. In prav Završki fantje so ujeli ta utrip slovenskogoriške duše in ga na najlepši način izrazili v svoji pesmi, je zapisal Aleš Arih.

Ob desetletnici so pevci izdali kaseto. Imeli pa so seveda tudi več koncertov, denimo v Mariboru, na Ptuj, v Radencih, na Zavrhu, v Lenartu in pri Sv. Trojici. Na njih so se ob spremljavi ceter Monike Heričko predstavili z ljudskimi in umetnimi pesmimi. Pevci pravijo, da radi pojejo oboje, vendar so jim najbolj pri srcu domače pesmi, ki bi že šle v pozabo, če jih ne bi ohranjali. Na vseh koncertih so imeli dober obisk; pripravljajo pa se že na festival narodnozabavne glasbe v Vurberku, radi bi pa nastopili tudi na festivalu na Ptuj.

BREDA SLAVINEC



KVINTET - V kvintetu Završki fantje (nekoč so se imenovali Štajerski fantje) pojejo (na sliki od leve proti desni): Jože Golob, umetniški vodja Darko Škerget, Jože Kraner, Marjan Erman in Janez Perko.

VIDEM OB ŠČAVNICI - V tem krajevnem središču se že dlje časa sprašujejo, kdo je dejanski upravljalca ceste proti Stari Gori v Vidmu ob Ščavnici. Obcestni jarki na tej cesti so namreč že več let neočiščeni, zato je cesta zelo uničena, predvsem asfalt. MJ

HRASTJE MOTA - Ker ob cesti od Hrastja-Mote do Ljutomeru odmetavajo najrazličnejše odpadke, to v mnogočem kazi podoba bližnjih krajev. Zato je dana pobuda, da bi na levi strani omenjene ceste, približno 500 metrov od meje z Ijutomersko občino, postavili večjo posodo za smeti. MJ

MURSKA SOBOTA - Številna parkiranja, zlasti težkih tovornjakov, v bližini križišča Gregorčičeve in Lendavske ulice povzročajo bližnjim prebivalcem precej sivih las. Ne le hrumeje motorjev, ampak neurejeno parkirišče, ki ni asfaltirano, zato je veliko prahu in druge nesnage, terja čimprejšnjo ustrežno rešitev tega problema. Razmišljajo celo o prepovedi parkiranja na tem prostoru, ki je spredaj obdan s kioski z zelenjavo, sadjem in drugim. MJ

LUKAČEVCI - V tem kraju si že nekaj časa prizadevajo, da bi uredili kanalizacijo. Odvajanje odpadka je namreč poseben problem, zato je med krajinami pripravljenost za to naložbo. Ker pa bo za kanalizacijo potrebno zbrati precej denarja, česar sami ne zmorejo, se zavzemajo za povezavo s sosednjimi kraji, s čimer bi bil ta cilj lažje uresničljiv. MJ

Srečanje sladkornih bolnikov

Vabimo vas, da se v čim večjem številu udeležite regijskega srečanja diabetikov in zdravstvenega osebja ob svetovnem dnevu sladkornih bolnikov in zdravstvenega osebja, ki bo 18. VI. 1994 v prostorih dvorane NAFTE - DJUREK v Lendavi, Rudarska, ob 13. uri.

Diabetiki bomo imeli priložnost prishniti zdravniku iz diabetičnega dispanzerja na temo Postopki v procesu izvajanja samokontrole sladkorne bolezni, predavanju višje medicinske sestre, ki bo spregovorila o pomenu diete pri zdravljenju sladkorne bolezni, in predavanju zdravnice iz zdravstvenega doma v Črenšovcih z naslovom Osnove sladkorne bolezni in zdravljenje.

Na regijskem srečanju bo krajši kulturni program, predsednik vseh štirih pomurskih društev pa bodo govorili o društveni problematiki.

Omenjenega srečanja se bodo udeležili tudi izdelovalci diabetične prehrane, napitkov in sladil.

Častniki so se organizirali

Na nedavni volilno-programski konferenci združenja slovenskih častnikov v Murski Soboti so za predsednika izvolili Srečko Karbo, podpredsednik je postal Jože Budja, za sekretarja pa so izvolili Franca Vidonjo ter še 8 drugih članov predsedstva. Sprejeli so tudi program dela za leto 1994. Med gosti konference sta bila predsednik Skupščine občine Murska Sobota in predsednik republiške konference slovenskih častnikov Miha Butara.

Osnovni namen konference je bil, ponovno oživiti stanovsko organizacijo slovenskih častnikov v soboški občini, katere dejavnost je v zadnjih letih nekoliko zamrla. Vzrok za to naj bi bilo preoblikovanje organizacije, ki je potekalo od prejšnjega leta. Zdaj naj bi delo oživelo, tudi zato, ker se je vanjo na novo vključilo večje število častnikov in podčastnikov. Novo predsedstvo bo zdaj pripravilo nov statut, uredilo financiranje ter skušalo privabiti častnike in podčastnike k aktivnemu delu v združenju. Le-to bo delovalo kot nepolitična, samostojna, strokovno-stanovska organizacija, ki bo skrbela za informiranje, izobraževanje ter športno in družabno življenje svojih članov. Stike pa bodo navezali tudi s častniškimi organizacijami v sosednjih državah. Sicer pa je načrt dela za letošnje leto obsežen in upajo, da bo vsak našel kaj zase.

SREČKO KARBA



ASFALTIRANE VAŠKE POTI - V kraju so končno asfaltirali tudi nekatere vaške poti, kar je bil dolg še iz prejšnjih let. Fotografija: M. JERŠE

Pismo mojemi poslanci

Dragi moj Követ!

Pijten Ti edno par rejdof pijsma eton porefendonskon cajtji, f šteron Ti pošiljam edno par referendonski pozdravof, šteri so za vas polzelce sami po sebi zadosta vrouči. Soudsidova cajtji preveč prebrana hijla pa je med pojbbami fejt prebejrata, je pravla, ka ste vij poslanci pa sejo državno vodstvo s ten, kak je tou vö prišlo, dvojkou dobili. Gda san jo pijto, ka tou pomejni, mi je pravla, či ščen znati, naj edno deklou ali mlado žensko pijtan, pa mi tista povej, ali ges san tou nej pijto, pa Ti zato nemren napijati.

Prinas f Čurgove je tej den, da je referendum za novre občine būo, takši svejtek, kak če bi dva cerkveniva pa eden državni svejtek fküp spravili na eden den, pa ne ven, če bi te lidgej tak dobre voule bilij. Tou je būo tak kak svejtek velikoga čakanja, tak či bi pa si čakali, ka Mejtjav na sveji prijide. Tudi müva z Žuškof sva tej den vgojano malo bole rono gor stonono, ka f štali prle fčinijva, pa je una bole rono mlejko nesto v zbiralnicu pa pravla, ka zdravren odntec ide v gasilski dom, ge je mesto za viljive bilou pripravleno. Pijtala me je, či za mamej tudi opravi, pa san pravo, naj tou ne dužnost son ščen opraviti. Gda je una odišla, san ges ešče najno šeko s štriglon pa s kefov fajm doj počeso, naj de tudi ona na tej den fajm Potisnon san si na remle fajm brijivo nabrijso, se obruo pa san si ešče malo bajuse poštuco, ka se mi ne bi f kupico namakali, če bi kaj spiti trbelo. Naskori po tiston je že Žuška domou prišla, pa san fšasi f pomet vzeu, ka se nej nikaj očij svejtijo. Dragi moj Janči, pravi, nemken ti doj povedati, ka je gnes tou prinras f Čurgove, narod je tak darovitven, kak nikdar doungamao. Ton majo fsefelej pitvine: rdejče, feje, pa san sakše mogla malo kouštati, pa te me je soudid Vinci posisili f krēmou zvaop pa san pri štanki mogla znjin na zdravje piti z družini vrej, pa ti tou nonč nemren se povedati. Vido san, ka je tou z njouf nej se po rejdi, tak kaj mi je pravla, dragi moj Janči, pijtan jo zato, naj mi povej, kak je pa ti zaj volila za ali prouti nauvoj občini, pa pravi, ka tou una nej dužna nikomi povedati pa niti meni nej, ka je tou njena pravica, štero nej nišče nemre zejti.

Odšou san te tudi ges ta, spuno svojo dužnost, pa san vido, ka je Žuška nikaj nej lagala, f krēmou, ka bi ešče ednouk telko ljudi, kak ji gej f Čurgovi, nej žedni bilou. Inda so takšega tipa pravla, ka se nevej, što pijej pa što plača, ali zda je je tou znalo, plačovali so obouji, štati, šteri so bilij prouti tistoj občini, f štero ste nat falati, pa bi radi f Čurgovoj svojo občino meji, pa so računali, ka či narodi pijačo plačajo, ka de te prouti volo, plačovali so pa tudi

ovi, šteri so za novou občino bilij, ka so mislili, ka ton kakšo čonto dobijo, pijti so pa fsi tisti, šteri so ščeli piti, pa je tou nikoga nej trbelo preveč trucati. Ništarni so se slede valili, ka so telko spijl, ka so nazagnje že mrzlo scali. F krēmou nej so f soboto večer petnjek najboubkšega vijna na pipo vdarili, pa so ga v nedelo popudejve že nagnoti mogli. Tou je trpelo dotečas, ka je cajt tou dela doj prišo, te se je pa narod tak naednouk razdišo, tak kak či bi se bojati čüiti kak tou vö pride.

Kak je pa tou po cejtoj državo vö prišo, pa son dobro znaš, pa tej najvišiši, šteri so za tou odgovorni bilij, so se te začali med sebof štükati, tou smo meli prijliko vidini ešče po televiziji, ka što je kriji, ka je tak prišo, kak je prišo. Tej lejvi so pravli, ka so kriji ovi dejnsni, dejnsni pa ka lejvi pa tej srđinski ali sregnji, ka tej ešče ženske najraj majo. Ali tu se pa zaj postavlva pijtanje: ali so tej lejvi zaistno lejvi ali pa tak somo pravijo, ka so tej zaj najbole bogati v državi, ali so tej dejnsni rejsan dejnsni, ka po ton bi mogli biti najbole bogati, pa so ešče malo bole srmaški, kak so tej cerkvene miši, ali so tej sregnji, šteri majo v rokaj, kak se tomi pravi, čest pa oblast rejsan srđinski ali so pa somo tak kak ovi sregnji, štere ženske najraj majo. Eden tej je cilou pravo, ka bi narodi ešče edno prijliko trbelo dati, pozabo je pa, ka je narod von ton f parlamentu dal prijliko nej naoupak, pa se je zaj pokazalo, kelko ste je vrejdnj, drugji pa je predlago cilou tou, ka bi trbelo Ustavno sodišče odpovzati, ka je tisto naopak, kak bi njjn pasalo, povedalo. Tej bi zagvüšno namesto toga nazaj tisti Centalni komitej nazaj napravou, pa bi te tisti kakprlej se son pa dobro osoudu pa odloučo. Vinci je na tou pravo, ka tou nonč ne bi bilou preveč žmetno, ka so si tisti, šteri so prlej ton bilij, tudi zaj ton poulek, somo so zaj si fejt velki demokrati gratali pa so znonkar f ton cajtji zmes pri fermi bilij, ka so se prefermali. Vsi fküper so si med sebof s takšimi lejpmi rečami zgučavali pa odgovornost eden na drugoga tiskali, kak si moja Žuška s šekof zgučavle, da jo dojiy pa jo te z repon ščukne.

Fčeraj da san f štali polago, pa san si zmejs malo na stouček doj sou, san začano od toga sega premisslavati pa san skončo, ka de najboubkše, ka Ti napijšen, ka si prouti narod od toga mijsli. Vijdiš, da smo vas zvolili, smo bilij gvüšni, ka te vij ton naše pravice branili, vij ste se pa zaj ton saki svojo stranki oudali, pa tak delate, kak von tisti zapovejo, za nas šteri pa z dneva vden komaj živejmo, von je pa vrajza briga. Po sen ton tak vö vijdi, ka si vij mijslite, ka smo mij zavolo vas, nej vi zavolo nas, pa nas nūcate somo te, gda trbej kaj odgovornost za svoje delo na drugoga potijsnoti.

Preveč lipou te podzravla z ošpičenin kalabajson v rokaj

Tvoj Janči Borojšnjek s Čurgove S Čurgove, po referendumu 1994

odsevi mladosti

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA iz M. Sobote)
 Najprej odgovor na 39. vprašanje: Trditev, da je Split nekoč spadal upravno pod Ljubljano, je pravilna. Zanimivo, kajne? In to je bilo v času Napolenonovih ilirskih provinc (1809-1813). Nagrado za pravilen odgovor pa si je zaslužila TILČKA ŠTICL iz M. Sobote (Naselje Ljudske pravice 45). Čestitamo!
 KUPON št. 41 - ALI VESTE
Ali veste, kako se imenuje glavno mesto ameriške zvezne države New York? Odgovore pošljite najkasneje do 22. junija.

Ob koncu šolskega leta

Septembra sem stopila v 3. razred. Sedaj že odhajam. Ko sem prvič po počitnicah zagledala moje sošolke in sošolce, jih nisem takoj spoznala. V razredu smo imeli prijazno učiteljico in bilo nam je lepo. Naučili smo se mnogo koristnega. (FRANJA PIŽMOHT)

Ni še dolgo, ko sem se znašla v 3. razredu, zdaj pa je že konec. Na to šolsko leto imam zares lepe spomine. Imeli so zelo prijazno učiteljico Slavico Rovšnik. Vsi smo se nanjo zelo navezali. Dogajalo se je tudi marsikaj zanimivega in smešnega. Tako so se nekega dne zataknila vrata naše učilnice. To se nam je zdelo smešno. (SIMONA HAMER)

Ko smo prvi dan stopili v tretji razred, smo bili veseli. Pozimi smo se mnogo pogovarjali, se učili, igrali, telovadili v veliki in majhni telovadnici... Potem smo dočakali pomlad in kmalu se bomo morali posloviti. Mislim, da nam bo vsem zelo žal, saj ne bomo imeli več učiteljice Slavice, ki se je z nami veliko trudila. (SIMONA VINKOVIČ)

DOPISNISKI KROŽEK
 OŠ Apače



Zaradi prostorske stiske v prejšnji številki nismo mogli objaviti tudi fotografije o otvoritvi dokaj lepo urejene atletske steze pri OŠ Križevci. Ob tej priložnosti se je zbralo tamkaj tudi precej staršev in gostov. (Fotografija: J. Graj)

Bil sem v živalskem vrtu

Vstal sem zelo zgodaj in se z mamico odpravil na železniško postajo. Tam nas je že čakal vlak. Vstopili smo in se odpeljali proti Ljubljani. Vožnja je dolgo trajala. V Ljubljani smo se z avtobusi odpeljali v živalski vrt. Tam smo videli različne živali. Vse so bile zanimive, najbolj pa sem občudoval koze, ki sem jih hranil s smokijem. Želim si še več takšnih izletov.

JERNEJ KUCHAR, 2. d
 OŠ III M. Sobota



VPREŽNO VOZILO, dominka Matjaž 3.R. ODRANCI

Princeska mi je povedala

Nekega dne sem se s vojim psom Arijem potikala po gozdu in kar naenkrat me nekdo ogovori: »Hej, kaj pa ti tukaj?« Ozrem se okrog, toda nikogar ne opazim. Tedaj se ozrem po cvetoči češnji in opazim, kako me prav ona pogleduje s svojimi drobnimi očmi. Ritensko se začnem umikati, da bi zbežala, ona pa me spet ogovori: »Zdravo! Jaz sem princeska Češnja, nič se me ne boj. Kdo si?« Tedaj zberem ves pogum in odgovorim: »Jaz sem Lidija.« Nekaj časa jo še gledam, potem pa vprašam: »Kako to, da si princeska?« Pogleda me z nagajivimi očmi in reče: »Tudi jaz sem bila nekdaj človek kakor ti. Vendar ko sem bila godna za možitev, je bilo polno snubcev, med njimi tudi mlad čarovnik. Vse sem odklonila, ker se nisem marala poročiti. Čarovnik pa je sklenil, da se mi bo maščeval. Ko sem se nekega dne sprehajala po tem gozdu, je šel za mano in me začaral v češnjo. Rekel je, da bom lahko gledala in govorila vsakih deset let po en dan. In zdaj je ravno ta dan. Jutri pa bom spet navadna češnja. Ker pa je bil čarovnik vame zaljubljen, me je postavil za princesko češnjo.«

Ko je princeska končala svojo zgodbo, se je na gozd se počasi spuščal mrak, zato sem psa Arija pripela na vrvice in odšla domov.
 LIDIJA DRAVEC, 4. c
 OŠ Turnišče

Pogled v prihodnost

Obiskujem 8. razred osnovne šole, a to bo kmalu zgodovina. Poslovil se bom od svojih sošolcev, prijateljev in učiteljev, ki so pripomogli, da sem uspešno končal osnovno šolo. Spoznal sem, da so nas učitelji tako rekoč »ujčkali«, nam pomagali in nam svetovali.

Osmi razred se izteka. Prišel je čas odločitve, kaj bomo počeli v prihodnosti. Izbrati si bo treba primeren poklic. Starši so mi svetovali, naj grem v ekonomsko šolo, ker je ta poklic moderen in dokaj iskan. Sam razmišljam čisto drugače, in sicer sem se odločil za gimnazijo, šolo, kjer si bom pridobil znanje za nadaljnji študij. Študirat, ha? No, najprej moram končati srednjo šolo. Treba se bo učiti mnogo več kot doslej, paziti pri pouku, se lepo obnašati, redno delati domače naloge in... Zelo me zanima računalništvo. Zdi se, da sem zasvojen z računalnikom. Ker dosti berem o teh stvarih, že precej znam. S študijem pa si bom znanje še dopolnil.

In potem me čaka »življenje«. Treba se bo zaposliti in si ustvariti družino, ki ti mora biti vedno na prvem mestu. Služiti denar in ga plemenititi ter družini in drugim omogočiti udobje, ne bo lahka naloga.

Star kitajski pregovor pravi, da si moder tedaj, ko znaš iz neuspeha narediti uspeh. Le-tega pa si najbolj želim v nadaljnjem življenju.

DENIS ŽIŽEK, 8. d
 OŠ Beltinci

Njihove misli

Učenci 1. b-razreda so se pogovarjali o izletu, koncu šole in počitnicah. Kaj vse jim je prišlo na misel?

Na vprašanje, zakaj se veselijo izleta, so odgovorili:

- Lahko bomo skupaj. (Emese)
- Ker si bom lahko kaj kupil. (Vito)
- Videli bomo Slovenijo. (Jasna, Mitja)
- Ker se ne bo treba učiti. (Miša)

Kako se počutijo, ko končuješ 1. razred?

- Počutim se dobro. (Matej, Damjan)
- Komaj čakam, da bo zadnji dan. (Nataša)
- Pri srcu mi je težko, ker odhajam od učiteljice. (Mojca)
- Lepo, ker bodo počitnice. (Mitja)

Kam bi želel iti na počitnice?

- Na Goričko, ker imajo dosti živine. (Matej)
- V vinograd, ker sem tam srečna. (Katja)
- V Ljutomer, da bom lahko videla svojo prijateljico. (Tadeja)
- V planine, ker je tam lepo. (Mojca)
- Na morje v Baško. (David)
- V Disneyland, ker so tam Miki miške. (Jasmina)

UČENCI 1. b-razreda
 OŠ Beltinci

Obisk pri kopaču studencev

- Kdaj in kako ste začeli kopati studence? Kako najдете vodo? Ali delate sami in kakšno orodje potrebujete?

»To je bilo okrog leta 1950. Nekoč sem delal v rudniku in sem bil vaje kopati. Pri delu mi pomaga sin. Vodo iščem s štirimi leskovimi šibami. Ko naletim na vodni tok, se šibe prekrizajo. Za kopanje studenca pa potrebujem trinožec in jekleno vrv, na katerem je obešeno 40-litrsko vedro. «Poganjata» ga dva človeka.«

- Kako dolgo kopljete en

studenc in kdaj začnete spuščati vanj betonske cevi?

»Delo traja dva do tri dni, odvisno od terena. Če se zemlja začne rušiti že pri kopanju, sprti spuščamo cevi, sicer pa šele takrat, ko je studenec že skopan.«

- Se vam kdaj zgodi, da morate prenehati z delom? Kje je delo lažje?

»Seveda se! Ko naletim na zemeljski plin. To se mi je zgodilo v Radencih in Slaptincih. Studenec je bilo treba kopati na drugem mestu. Običajno nam gre hitreje od rok v Prekmurju, kjer je zemlja bolj peščena.«

- Kje ste skopali najgloblji studenec?

»To je bilo pri Miklavžu. Potrebno je bilo kopati 50 metrov v globino, premer studenca pa je bil 2 metra. Na Gomili pa smo skopali 40 metrov globok studenec.«

- Vaše delo je verjetno nevarno. Ste doživeli tudi kakšno nesrečo?

»Nevarno je, pa še kako! Ko sem kopal studenec na Meleh, se mi je zgodila huda nesreča, in sicer se je name vsula zemlja. Bil sem 6 ur zakopan. Rešili so me avstrijski reševalci, ker naši niso imeli primerne opreme.«

Hvala za pogovor in želim vam še veliko skopanih studencev ter seveda mnogo sreče!

JERNEJ ŽITEK, 5. b
 OŠ Kapela



FRANC HABJANIČ že skoraj 45 let koplje studence. (Fotografija: Bojan Macuh)

Preveč sladkarij

Vesel sem šel v šolo, ker sem vedel, da bomo praznovali dva rojstna dneva.

Vsi smo komaj čakali, kdaj bo konec zadnje ure. Ko se je končal pouk, smo dali slavljenci na mizo vse sladkarije. Začeli smo jih jesti. Bilo je dobro, vendar preveč sladko. Na koncu smo spili še veliko soka. Ko pa sem prišel domov, me je začel boleti želodec. Čez čas mi je postalo tudi slabo. Naslednji dan sem jedel samo prepečenec. Sklenil sem, da ne bom nikoli več jedel preveč sladkarij, temveč več sadja in zelenjave.

MIRJAN VEREN, 3. d
 OŠ I M. Sobota



MAMICA Z BUKETOM
 Narišala: Tina Topol
 2. r.m.
 OŠ Križevci

Oprostite

Beseda OPROSTITUTE me vedno razjezi. In zakaj?

Ker jo izgovorim, če kaj slabega storim.

NATALIJA LOPERT, 6. a
 OŠ Bakovci

Razmišljajte, pišite, rišite, sodelujte!

Maj

V maju je ozelen in vse se prebudi. Rože zacvetijo in srca se zbujajo. Vsak se zdaj boji, da za to boleznijo zbol. Ne moreš se ji izogniti, moraš pa jo preboleli, če hočeš naprej živeti. Ne pomaga toplomer in tableta, vse mine, ko končajo leto.

NINA SEVER, 6. a
 OŠ Grad

Dobila sem sestrico

V nedeljo ponoči je oče odpeljal z avtomobilom mamo in porodnišnico v Mursko Soboto. Doma smo nestrno čakali, kaj bomo dobili. Čez nekaj časa je poklical po telefonu. Medicinska sestra mu je rekla, da se je rodila deklica. Bila sem zelo vesela, brat pa je bil malo razočaran. Sedaj je že doma. Rada joče. Pije samo mleko in čaj. Zanj največ skrbi mama. Včasih jo pazim tudi jaz.

SANDRA MARKOJA, 4. r.m.
 OŠ Odranci

Kos otroštva v dlani

Čas beži. Beži kot spolzi dežna kaplja po oknu. Ne ustavi se ne ozira... Konec je. Da, konec nšega obiskovanja osemletke. Vsa leta, vsi meseci in tedni so se zili v kapljico neusmiljeno drsi po oknu. Hočemo ustaviti čas, ustaviti kapljo a nimamo moči.

Pred očmi se mi budijo slike. Deklica v kratki obleki, v majhni šolsko torbo na rami, vsa prestrašena, razburjena... Z mano držec se za roke, stojita pred sivimi vrati. Na vratih napis: 3. razred. To dekletce bo moralo čez nekaj dni vzeti v roke prve zvezke, prvo berilo, svinčnik in se učiti pisati, računati... Sem to res jaz? Le kdaj je minil ta čas? Le kje so prve osemletke, prve besede, stavki? Osem let se je zdelo tako dolgo doživljanje. Mislili smo, da ne bo bomo dočakali konca. Iz prvega v drugega potem v tretjega, četrtega... vse do osmega.

Konec je zdaj vendar tu. Čeprav srečni, da smo uspeli praznovati prvo večjo oviro v življenju, nas nekje v prsih zaboli, ko se zavemo, da bomo čez nekaj dni šli vsak po svoji poti, po svoji iskati nova doživljanja. Spominjamo se vseh vragolij, ki smo jih povzročili, štejeveno dneve do izleta... Kdo ima sedaj čas misliti na slovo. Toda prišlo bo. Moralo bo priti. Morali se bomo poslovili od prijateljev, sošolcev, učiteljev... Marsikatero oko se bo nam zilo, po marsikaterem licu bo spolzela solza. Marsikatera roka se bo zadnjič stisnila roko svojemu prijatelju. Prisiljeni si bomo poročali nove prijatelje, sprejeti nov ritem življenja.

Spomini iz osnovne šole bodo bledeli kot slike v albumu. Nekoč, ko bomo spet hoteli odpreti ta album, bom tam le še rumenega papirja z nečitljivo vsebino. Ne dovolimo, da se ta takega zgodi nam! Tukaj smo sklenili prva prijateljstva, prvič se zaljubili, se kdaj pa kdaj tudi sprli... Zdaj je vse končano. Strune na violini ni mogoče zleptiti. Treba jo je menjati. Kdo se še poznali, ko se bomo čez mnoga leta srečali na ulici? Kdo se bo spomnil, ko se bomo odšli od učiteljev, ki so nam pomagali pri odpiranju mnogih vrat, ki vodijo v življenje. Hvala.

Zdaj se torej poslavljamo od vsega, kar je ostalo na naših klopeh, v zvezkih... Poslavljamo se tudi od učiteljev, ki so nam pomagali pri odpiranju mnogih vrat, ki vodijo v življenje. Hvala, sedaj so odprta!

POLONA GUTTMAN, 8. a
 OŠ Puzos

Oglašujte v Vestniku

za mlade

Novice od tu...

Ob koncu šolskega leta vas vabimo na veliki rock koncert, ki bo v petek, 17. junija, ob 16.30 na sejmišču v Gornji Radgoni. Igrajo Hladno pivo, Overflow, Yellow Minute, Želazobetone, CZD, Razzle Dazzle in Slazy Snails. Po koncertu glasba do jutranjih ur. Prizorišče je pokrito, zato bo koncert v vsakem primeru. Organiziran prevoz v bližnje kraje.

Vsaj ena dobra stvar je, da zahodni svet ne vzame Slovenijo kot sebi enako. Imamo vsaj cenejše vstopnice za koncerte v tujini. Zato kupujte vstopnice pri nas, še vedno so vam pri agenciji Toro na voljo za koncert Deep Purple (5.7., Kapfenberg) in Pink Floyd (19.8., Dunaj).

AUDIO - VIDEO - CD

MSHOP
69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465

V četrtek, 16. junija, pa bo ob 16. uri pred soboško prvo osnovno šolo pripotovala Karavana od mesta do mesta. V karavani bodo sodelovali Alenka Vidrih - povezovalka in pevka šansonov, Vlado Kreslin z Malimi bogovi, pesna skupina Diesel in skupina Miladojka Youneed.

Ta teden pa je imela Regina v znameniti ljubljanski diskoteki Eldorado predstavitev svoje nove plošče Liza ljubi jazz.

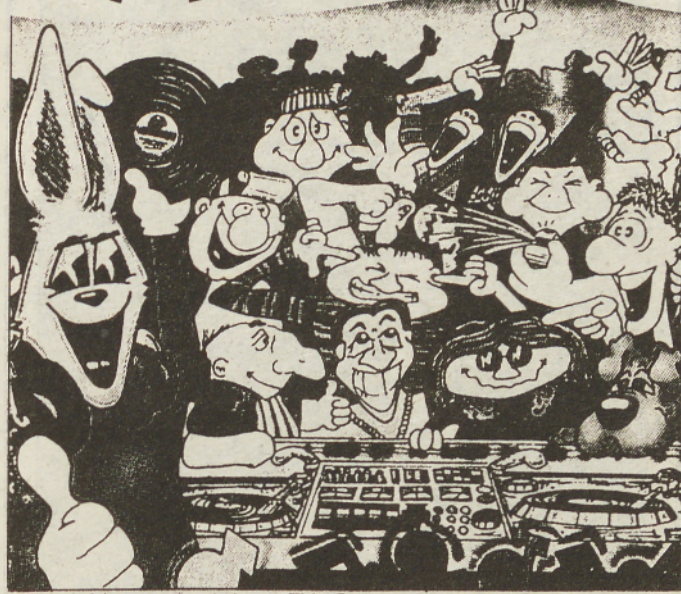
...in tam

Eddie Vedder, član skupine Pearl Jam, je nedavno v neki radijski oddaji poslušalcem zapopal svojo telefonsko številko. Od tiste sekunde naprej pa pri njem telefoni neprestano zvonijo.

Vstopnice za koncert Rolling Stonesov (za koncert 12. in 14. avgusta) na velikem stadionu Giants Stadium v New Yorku, ki sprejme okrog 80 tisoč ljudi, so prodali v 81 minutah.

V Hollywoodu bodo v kratkem začeli snemati kar dva bi-

POP ROCK noviceeee



ografska filma, posvečena velikima glasbenikoma, Bobu Marleyu in Jimu Hendrixu, ki sta mlada umrla. Prvega bodo posneli po biografski knjigi Catch a Fire, The Life of Bob Marley. Knjigo je napisal Timothy White. Dogovarjajo se

z Bobovim sinom Ziggyjem, da bi za film posnel priredbe očetovih hitov. Vlogo Jima Hendrixu pa je sprejel Larry Fishborne, ki je igral Ikea Turnerja, moža Tine, v filmu What' Love Got To Do With It.

Rubriko pripravila: ALEKSANDRA NANA RITUPER

Björk

Njeno pravo ime je Björk Gudmundsdottir, rodila se je pred 28 leti na Islandiji. Odraščala je v tipičnem hipijevskem okolju, v istem stanovanju, kjer je živela s starši, je živelo še osem odraslih. Mati je bila mizarka, oče pa bluesovski glasbenik. Glasba skupine Cream in Jimija Hendrixu se je vrтела 24 ur na dan. Ko je bila še zelo majhna, si je zazelela, da bi igrala obooo, vendar starša nista imela dovolj denarja, zato se je začela učiti flavto.

Že pri 11 je posnela svojo prvo ploščo, ki je bila na Islandiji zelo uspešna in je dosegla dvojno platinasto izdajo. Svojo glasbeno pot je začela v času punka, in tako je takrat pela



stojni album Debut je doživel velik uspeh. Poleg tega Björk pravi: »Glasba mora biti zabavna in zato moram peti o pozitivnih stvareh v življenju. Čeprav jih ni veliko. Če pa želijo pri različnih punk zasedbah. Prvi vidnejši band je bil Kukl. po razpadu tega pa je nastala zasedba The Sugarcubes. Širši javnosti v Evropi so se predstavili leta 1987, ko so izdali ploščo »Birthday«. V tekstih se je čutila inspiracija islandskih fjordov, belih noči in severnjaške mentalitete. Z njimi je sodelovala pet let, posneli pa so tri albume. Zelo uspešen je bil tudi album Life's Too Good.

Leta 1992 je zapustila Sugarcubese in se odločila za samostojno kariero. Björk se je takrat s svojim šestletnim sinom Sindri iz Reykjavika preselila v London. Njen prvi samo-

ljudje biti žalostni, pa naj samo vključijo TV in gledajo poročila.«

Björk pri svojih 28 letih še vedno zgleda kot majhna punčka. S svojim orientalskim videzom, otroškim obrazom ... ni bila nikoli zadovoljna. Vedno si je prizadevala, da bi bila čim bolj grda, da je ljudje ni bi gledali, ampak bi bolj poslušali njeno petje. Zato se je tudi vedno nenavadno oblačila. Kakor koli že, vzbudila je veliko pozornosti, s svojim načinom izražanja in s svojim petjem, za kar je dobila številna priznanja in nagrade.

Knapovski rock o življenju malih ljudi

Oriekli, ki jim pravijo tudi slovenski Poguesi, so začeli leta 1985, ko so imeli dva hita, zmagali so na finalni prireditvi regionalnih bandov. Potem smo se razšli. Leta 89/90 so Oriekli zopet začeli delovati, vendar v povsem novi sestavi, ostal je le Vlado Potorek (klaviature, harmonika), Ivo Vidrgar (solo kitara), Mitja Tori (bas kitara), Bojan Bergant (solo, ritem kitara, banjo), Jože Pečnik (bobni), Miran Mars (saksofon) in Edo Matko (poglavna). Pogovarjali smo se z Vladom Poredošom.

Pred kratkim ste izdali svojo drugo kaseto Melodije smoga in premoga, zasloveli pa ste že s prvo Funšterc in Jernice.

Naslov smo dali po zasavski jedi: funšterc je šmarn, jernice pa so zasavske klobase iz jetr. Tudi glasba je na tej kaseti sestavljena iz dveh delov. Funšterc je vzlet kot rock, kot homogena, enovita stvar, jernice pa so Zasavske klobase in je vzeto bolj kot heterogena stvar, bolj etno, harmonika, pihala. Nova kasete z naslovom Melodije smoga in premoga pa je parodija na Melodije morja in sonca, malo »faušije«, najbolj razširjene slovenske boleznici. Oni imajo morje in sonce, mi pa smog in premog. Ta druga kasete je v bistvu dodelava zasavskega usmerjena. Tema besedil pa je ostala ista, socialna problematika.

V svojih besedilih si se osredotočil predvsem na socialno problematiko.

Najbolj me zanimajo socialna problematika, brezposelnost, delikventna dejanja, samomorilnost ... Predvsem je marginalne stvari, katere ljudje zelo radi rinemo v podnas ne dogajajo, to pa ni naš problem. V bistvu pa to je naš problem in se pri nas domer samomor, ne prizadane pak vsi držimo. Vsi se distancirajo od sorodnikov, najbližjih ... Pri nas v Zasavju je ta socialna problematika zelo druga perspektiva kot delo v jami ali v kakšni tovarni. Je proletarsko razpoloženje. Tudi mentaliteta ljudi v Zasavju in Prekmurju se zelo razlikuje.

Kakšna je potem primerjava?

Ljudje so tam zelo eksplozivni, že agresivni. Tam politik ne doživlja dvojnega mandata, že prej ga vržejo. To vse izvira iz te rudarske tradicije, kjer niso priznavali nobene oblasti, ali je bilo to v stari Jugoslaviji ali v novi ali sedaj ... Vedno so morali trdo delati, plačani pa so bili slabo, zato so bili vedno proti. Tam je ta proletarska miselnost zelo močna. Na vse pa še vedno »limajo« rdečo etiketo, oni so bili proti vsakemu sistemu, tudi rdečemu. Oni so apriori proti. Če je kaj narobe, oni pridejo ven, zasedejo jamo, pridejo na občino. Oni se ne šaljo. Po tej strani so mi tudi všeč. Pri nas smo bolj mehki, ležerni ljudje.



Kako si se kot Prekmurec vživel v tisto okolje?

Zelo enostavno, to pa tudi zato, ker se vsi Prekmurci dobro znajdemo, ker smo odprti ljudje. In kamor koli pridemo, se znamo dobro vključiti in nas zato tudi tako dobro sprejmejo. V kakšni okolju živiš, tam se moraš podrediti, vsaj tistim najbolj osnovnim merilom, ki tam vladajo. Dobro, tisto, kar delaš doma, je druga stvar. Prekmurci so glede tega genialni.

V Beltincih je precej močna etno scena, kar mene in glasbenike, ki od tod izhajajo, zelo močno spremlja. Sam sem se zelo hitro vključil v tisto okolje, presenetilo pa me je, da nihče ni začel z najbolj elementarno zadevo, ki je v Zasavju, z rudarstvom. »knapovščino«. V našem okolju je ogromno bandov, vendar vsi igrajo »pocukrane« skladbice, kar me je malo razjezilo, torej »daj mo narediti nekaj pravega domačega«.

Se pravi, da je moral Prekmurec odkriti njihove posebnosti, katerih se sami niso zavedali.

Tam imam tudi prijatelja slikarja Prekmurca Mikija Beera, ki je s tem začel, po slikarski plati. Vedno mora priti nekdo iz drugih krajev, da vidi tisto, kar se ljudem zdi tako samoumevno, da se tega ne zavedajo. Šele potem, ko sem jim to predstavil, so rekli: »U, to je pa dobro, da si naredil.« Najbolj me je priregnila njihova govorica, ki je precej drugačna od slovenske. Je zelo robata govorica, nič kaj prijetna. Vse se navezuje na rudnik. Na primer, če se ga kje napijejo, pravijo »Nas je spet dobil« ali pa »Nas je zasul«. Vse metafore so prenesene iz jame.

Večina pesmi je v zasavskem, »knapovskom« dialektu.

Ni tako težak jezik, pa tudi

sam se jezikov hitro naučim. Zavestno zbiram te fraze, počasi in po kapljah. Sedaj mi ljudje že sami, ko se kje srečamo, povejo kakšno novo frazo. To so večinoma nemške popačenke. Velikokrat sem hodil poslušati te »knape«, ko so po delu iz jame šli v gostilno, kaj se pogovarjajo.

Kako pa »knapi«, ki so glavni junaki tvojih pesmi, gledajo na to?

Večinoma mi dajo prav. To pa so zelo občutljive teme, to so teme, ki so občutljive zaradi osebnih tragedij. Jaz jih obdelam na tak način, da jih ne žalim, k temu pristopim kot problem. Razen pri pesmi Laubitch Waltz sem imel problem zaradi družine. Zagorje je majhno mesto in še velja malomeščanski trend. To pa je pesem o enem rudarju, že pokojnem. Bil je revež, nezakonski, rasel je v slabih razmerah ... Še sedaj je veliko takih družin. In da je zbežal od vsakodnevnih problemov, se je zatekal k svoji bujni domišljiji. Ljudem je na primer razlagal, da je tako pihnil v saksofon, da

se je zravnal. Potem smo z družino našli kompromis, da se pesem na našem radiu ne vrtil in tudi v tistih krajih je ne igramo. Drugače pa je prava knapovska himna. Najblj me veseli, da so nas knapi vzeli za svoje. To mi je potrditev vsega in največje zadovoljstvo.

Kako gledaš na ta trend, ko se je začela ta ljudska, etno kultura vse bolj vnašati v rockersko kulturo.

To je po eni strani tudi prav, moraš najti svoje korenine. Najbolj mi gre na živce, da so si vsi naši bandi dali angleški imena, da celo v angleščini pojejo, v smislu mi bomo uspeli v Evropi. Že v Bad Radkesburgu najdeš več takšnih bandov. Tako da so sanje o Evropi res samo sanje. Mi lahko prej uspemo s svojim jezikom, kot pa če pojemo v angleščini. Nas na primer že kličejo v Gradec, pa nam ni treba peti v nemščini. Sicer pa, če se navežem na vprašanje, to je naša identiteta, to je naše bogatstvo. Rock ni z nekimi mejami določen, kaj je. Tema mojih pesmi ni samo tema krajev, kjer živim, je tema vsakega mesta, samo na drugačen način. Problem pa je vedno isti.

Zelo hitro ste se uspešno prebili na slovensko tržišče in si pridobili zelo širok spekter poslušalstva. Kako vam je to uspelo?

To pa zato, ker smo drugačni od drugih. Tudi glasba je povsem drugačna. To ni kakšna svetovna pogruntavščina, ampak te zvrsti ne igra nihče. Opazil sem, da čedalje bolj izgublja melodija smisel v rock glasbi. Potem pa se še zverinsko derejo zraven in »mlatijo« po treh akordih. To ljudi odvrne od poslušanje bandov. Mi smo vse še podkrepili s harmoniko. To pa je tisto, zakaj so balkanski »žuri« bolj obiskani. Zakaj, zato ker je enostavna in melodična glasba. Jasno je, da narod ne pride poslušati zverinskega kruljenja, ki je povrh vsega še v angleščini. Pravijo, da je naš jezik takšen, pa takšen. Toda ti dečki ne poznajo svojega lastnega jezika in se ne znajo izražati. Če bi se oni poglobili v svoj jezik, bi znali. Pa saj prekmurščina je tako melodičen jezik, da jo je milina poslušati. Ker če imaš zanimivo glasbo, te bodo poslušali v kakršnem koli jeziku.

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU
NSTS NMV

1. LOUIE LOUIE - Iggy Pop
2. UNITED - Symbol
3. I'LL STAND BY YOU - The Pretenders
4. ALWAYS - Erasure
5. DREAM'S A DREAM - Darden Smith
6. NO MAN'S LAND - Billy Joel
7. ALL AMERICAN GIRL - Melissa Etheridge

PREDLOGI:
DO YOU LOVE ME - Nick Cave And The Bad Seeds
CRAZY - Aerosmith
THE LIGHTHOUSE - Steve Harley

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE
7 VELIČASTNIH

1. POSLUŠAM SRCE - Irena Vrčkovnik
2. MON CHERI - Magnet
3. A HOČES ME ALNE - Avia band
4. PASTIRČE MLADO - Roberto Magnifico
5. DAN ZA ZALJUBLIENE - Oto Pestner
6. SVETLE KAPLJE - Aleksander Mežek
7. MI PLEŠEMO - Miran Rudan

PREDLOGI:
BACK IN THE U. S. S. R. - Victory
SKOZI LETA - Avtomobili
HOČES Z MENOJ - Pavel Kavec

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF

1. LECTOVO SRCE - Ans. Franca Miheliča
2. NAJINA SREČA - Melos
3. MAJSKA NOČ NA BLEDU - Alpski kvintet
4. KAM BOVA VANDRALA - Ans. Tonija Verderberja
5. KJER SE PREBUJA SLOVENIJA - Ans. Henček
6. VALENTINOVO - Ans. Nagelj
7. NOCOJ MI VOŠČI LAHKO NOČ - Vokalni kvintet Ajda

PREDLOGI:
ZAKAJ PA NE - Alfi Nipič in njegovi muzikanti
STARI ZVONIK - Bistriški odmev
FURMANSKA - Fantje izpod Rogle

Izpolnjene kopone pošljite do četrtega, 23. junija 1994, na naslov: Murski val, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 24

Glasujem za skladbo:

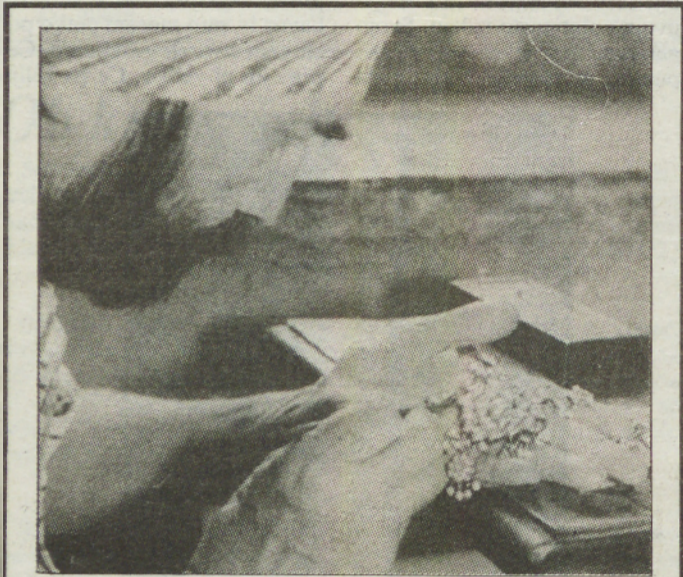
- tuja
- domača
- narodnozabavna

Ime in priimek ter naslov

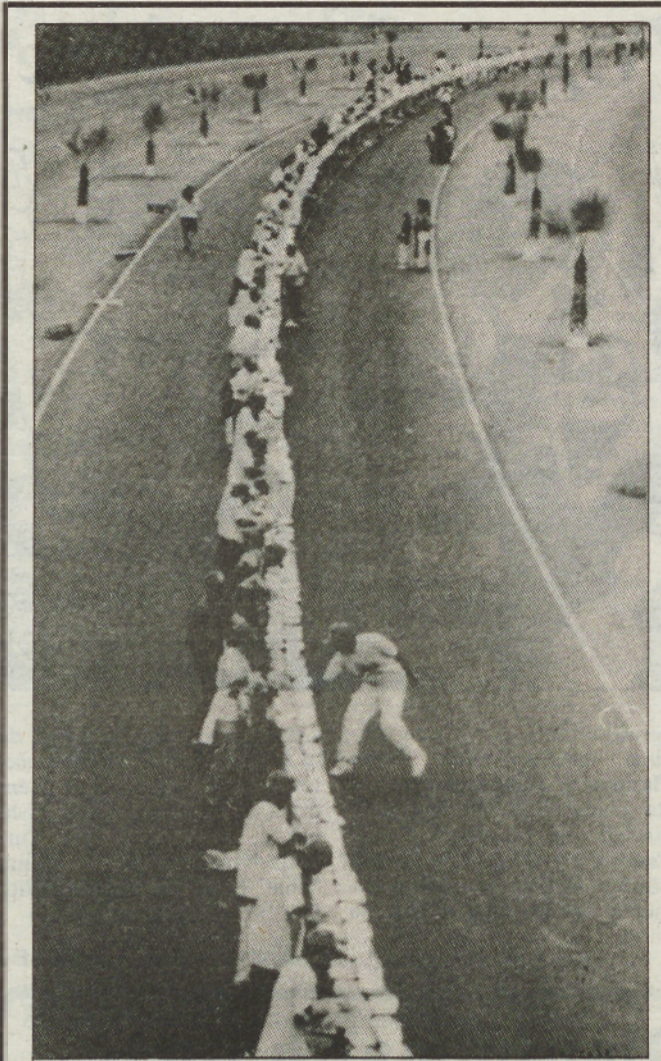
ne zgodi se vsak dan

Čudežni prstan vrača vid

Majhen prstan premera 7 milimetrov bi v bližnji prihodnosti slabovidne lahko rešil očal in leč. Revolucionarni pripomoček izdeluje kalifornijsko podjetje Kera Vision, vstavi pa se neposredno v oko s kirurškim posegom. Po zagotovitvi izdelovalca se z njim trajno popravi kratkovidnost. Očesna leča je namreč deformirana, tako da se slika zunanjega sveta pojavi pred njo. Čudežni prstan to napako popravi s sploščanjem roženice. Novo očesno protezo trenutno poskusno uporablja 75 ameriških pacientov, komercialna uporaba pa še čaka na uradno dovoljenje. Nekateri zdravniki svarijo pred njo, češ da lahko povzroči trajno poškodbo roženice.



Izdelovanje nakita je mučno opravilo, ki ga po trditvah poznavalcev najbolje obvladajo zlatarji in draguljarji v Jaipurju, glavnem mestu države Radžastan na severovzhodu Indije. Pod spretnimi prsti Hukama Singha, enega takih umetnikov, nastaja ogrlica z diamanti, vredna milijone. Hukam porabi za izdelavo tako zahtevnega kosa nakita več kot mesec dni. Petične dame iz bogatega sveta, ki nosijo Hukamove izdelke, bi se zgrozile ob misli, da bi morale dan preživeti s tremi dolarji. Toliko namreč zaslužijo zlatarji v Jaipurju, za indijske razmere pa to sploh ni slaba plača.



Priljubeno 1500 inšičih perujskih prostovoljcev je na avtocesti v bližini Lima sestavilo pet kilometrov dolg sendvič. Najbolj gosti prsti v Guinnessovo knjigo rekordov. Sendvič iz 10.000 štruc in 6 ton pastete je ležal na 5.000 mizah na osem od osmih pasov avtoceste. Hrana so potem namenili lečarjem otrokom iz barakarskih naselij v predmestju Lime.

Sipine pojejo

Ne res, da je puščava najtišji predel na svetu. Včasih počasi oddajajo zelo čudne, skrivnostne zvoke, ki spominjajo na vrsto nje opic ali brnenje letalskih motorjev. O pojočih sipinah so popotniki prvič spregovorili pred 1500 leti. Legenda pravi, da tako oglašajo zvonovi, zakopani v pesku, ali puščavske sipine s pesmijo zapeljujejo popotnike in jih nato puščajo umreti od lakote. Nanje so se končno spravili izvedenci z rentgensko napravo. Fizik Michael Bretz iz univerze v Michiganu je namreč našel smiselno razlago skrivnostne puščavske sonate. Sipine pojejo zaradi trenja milijonov peščenih zrn, oglašajo pa se po redkih močnih nalivih, ki ponavadi odplavljajo drobni zrnja zrahljajo njihovo zgradbo.

Velikanske žuželke

Na severu Nove Zelandije so znanstveniki odkrili velikansko žuželko. Domorodci Maori jo imenujejo weta. Navadnih insekti spominjajo na koblice, raziskovalci pa so prepričani, da niso mutanti, nastali zaradi radioaktivnosti ali druge ekološke katastrofe. Živijo v temnih jankah izoliranem otoku. Ker tam niso imeli naravnih sovražnikov, so se lahko nemoteno razvijali do današnjega dne. Čeprav velikanske žuželke pri mnogih vzbujajo strah, niso nevarne.

Američani in drugi

Anglosaksonski Američani imajo zelo pozitiven odnos do domorodcev. Ta se še najbolj izrazi kaže s hollywoodskimi filmi. Za njih enake štejejo le Angleže, med avtohtone, a nižje narode (jedci klobas in zelja), Francoze (žabarji), Italijane (slatčičarji in narjari), Špance (flamenco in bikoborbe), Irce (so divji, a mari k...), Vsi drugi so nativne - domorodci. Značilno za domorodce pa je, da jodljajo, plešejo kazačok ali podobne plesne in ves dan nabijajo tamih. Gofijo pošasti (Frankenstein), volklodlake in vsaj eno od vodko, »schnapps« ali riževo žganje. Vsi domorodci so ravnali in dostikrat celo kanibali). Imajo nizko stopnjo morale, radi ropajo in goljufajo plemenite »yankeeje«. Moški domorodci so ponavadi in nadvse ljubijo spolno občevati s plemenitimi jenkijevskimi damami. Te jim včasih tudi nasedejo. Posledice so grozljive!

Američani dobrim domorodcem kaj radi prinesejo kulturo pijače, žvečilni gumi, hamburgerje, najlonke, bugi ali rock in veliko množico »yankeejev« tudi dvigajo domorodce iz zaostalosti, prodajajo jim topovnjače, tanke, gradijo nuklearke, tovare in podobno. Zelo radi jim tudi prodajajo barvne filme, v katerih so domorodci prikazani kot amejani, bajni in čudno pa je, da domorodci uživajo v gledanju takšnih filmov. Hudobne domorodce tepejo, saj so »yankeeji« fizično superiorni, pravljive pa celo usmrtilo z zelo kakovostnim orožjem (ledjanci, Korozi, Vietnamci). Seveda tega ne počno zaradi lastne hudobije, ampak zato, da druge domorodce lahko civilizirali. Vsi dobri ljudje imajo radi!

Takšne civilizirane domorodce spoznaš po tem, da pijejo hamburgerje, žvečijo gumi in nosijo ameriške zastave. Hudobni pa so stene napise: »Yankee go home!«

Ameriški marinci podpirajo dobrodušne in prične domorodce, organizirajo gverilo ali revolucijo. Dobre gverile so tiste, katerih vodilni žvečijo gumi in pijejo kolo. Tu so pa še hudobni domorodci, ki ne marajo »yankeejev«. Včasih tudi ti organizirajo gverilo. Eden takšnih je Guevara, ta ni maral »žvečilke«, raje je imel izredne kuharske Korona in rusko vodko. Od takšne gverile pa ni koristi. Podoben gverilski so vodili še sandinisti, v Koreji, Vietnamu, Iraku, Iranu, Libiji in drugod po svetu, vsi so kaj klavarno končali. (Ali pa še bodo!)

Če bi zmogala takšna gverila, ne bi nič prodali. Čisto drugače pa v Kuwaitu. Tamkajšnji dobri domorodci so črpali naflo za tako ameriške limuzine, ves čas so se natakali s kolo (ker ne smejo piti volkove žvečili gumi).

To so takimenovani koristni domorodci (imajo naflo), za njih se borijo se za demokracijo. Za nekoristne domorodce, ki toležejo v »schnappsom«, pa demokracija itak ni pomembna.

Yankeeji so presenečeni, ko odkrijejo, da imajo domorodci tudi let stare katedrale, muzeje, galerije, lastno glasbo, romaniko in gotiko, renesanso in barok, literaturo, dvorce, gradove, drugi spet pagode, piramide.

Sami yankeeji tega nimajo, zato jim je kar malo nerodno, da se vrnejo, končno se da za zelene dolarje večino tega kupiti. Še vedno pa prednost pred domorodci, saj imajo neomejene količine kofeina, hamburgerjev, pa še »whisky«!

BORIVOJ RIBIČ

9. 6. 1994

Ze pa je leto okouli, pa so maturanti soboški srednji soul mali svoje zaključne pohode po soboški ulicaj v pričakovani zrelostni izpitot. Med trlūženjon s fučkami, so z več ali manje posluha zaspejvali tudi maturantsko, gaudeamus...., štera tekst je Bela malo po svoje na sodobno obrno:

Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus - torej veselimo se, dokler smo še mladi. Strajkat smo se naučili, skozi šolo se prebili, postali demokrati, bodočnost je pred vrati.

Vzгляд nam je starejši rod, ki nam kaže pravo pot, saj skupščinske so klopi, zglihane s šolskimi. Zrelostni tam ambient, kaže ves svoj element, vzor nam res je pravi, v zakonu in ustavi.

Število delovnih se mest vsako leto manjša, štipeidij in pa bonitet, je vreča vedno tanjša. Kulturo so na zid zabili, helikopterje kupili, pa se standard večja, mlade čaka sreča.

Brat Džouzi




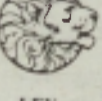










Violinica z dvema strunama med prsti moške roke ni dolga niti štiri centimetre, pa vendar je nanjo mogoče gosti. Cornel Schneider iz Švice ima z izdelovanjem miniaturno veliko veselja. Za najmanjšo violino je porabil 70 ur. Pri delu si je pomagal z zobozdravniškim svedom, kirurškim nožem in drugim orodjem. Nedavno je mojstrovino prodal na dražbi za malo manj kot tri tisoč mark.

Najdaljši lasje

Saj ni kaj dosti razlagati fotomodel Diana Wiott, ima najdaljše lase na svetu. To je tudi uradno potrjeno, v Guinnessovi knjigi rekordov, kjer stoji črno na bellem, da so njeni lasje dolgi 3,86 metra.

Američanka s temnoplavo grivo se je zadnjič strigla pred dvanajstimi leti, pa še tedaj ne prav kratko. Če jo vprašaš, zakaj dolgi lasje, pravi, da so dolgi lasje seksi. Nekoliko manj seksi sta seveda pranje in sušenje takšnih las.

zvezde vam kažejo

 <p>OVEN</p> <p>Ona: Imelo te bo, da bi storila nekaj, kar te zelo mika, a je zate trenutno povsem prepovedana zadeva. Doletela te bo odlična popestritev v ljubezni, ki ti zna prinesiti še kaj več, kot samo prehodno avanturo.</p> <p>On: Poslovna uspešnost ti dviga ugled in položaj, toda ali že ni čas, da poskusiš biti uspešen tudi v ljubezni. Verjetno ne boš imel dovolj moči, da bi se uprl skušnjavi, ki jo zate pomeni vsak poslovni izziv.</p>	 <p>LEV</p> <p>Ona: Ali si res želiš pretrgati staro ljubzensko zvezo ali je to le tvoja trma? Partner bo zaradi tega zelo prizadet in ti ne bo kar tako odpustil. Preveč živiš samo za danes, premalo misliš na jutri, na večeraj pa kar pozabljaš.</p> <p>On: Sedaj pa vidiš, kam te je pripeljalo tvoje neodgovorno ravnanje. Nekdo, ki si ga pusti na cedilu, samo čaka na ugoden trenutek. Raje stori prvi korak ti in se mu vsaj pošteno opraviči.</p>	 <p>STRELEC</p> <p>Ona: Sicer si boš prizadevala slediti dobremu nasvetu, a bodi že po prvih težavah vse skupaj enostavno pušila. Ali ne bi bilo bolje, če bi imela malo več potrpljenja in bi bila zadovoljna bodi z majhnim uspehom?</p> <p>On: Izogibanje obveznostim pomeni včasih tudi sprintiranje z osamljenostjo. Namesto da se sam sebi smiliš, se raje odpravi v veselo družbo in... Nekdo že precej časa čaka na priložnost, da se ti približa.</p>
 <p>BIK</p> <p>Ona: Najprej boš deležna delnega negodovanja, pozneje pa se bo vse zasukalo, kot bi si lahko samo želela. S partnerjem se boš spustila v nenameravano naložbo, ki ne bo čisto po tvojem načrtu. Zaupaj mu!</p> <p>On: Še je čas, vendar ti ne bo škodilo, če boš malce pohitel. V nasprotnem se ti bo zgodilo, da bo vlak odpejal, ti pa boš ostal sam. Prijeten pogovor se zna razviti v trajnejše prijateljstvo...</p>	 <p>DEVICA</p> <p>Ona: Če boš poskušala na vsak način ugoditi prijateljčini želji, se bo vse skupaj končalo karseda slabo. Vedno znova se spuščáš v stvari, ki se te sploh ne tičejo in kjer lahko ustvariš le še večjo zmedo, kot je že.</p> <p>On: Četudi boš poskušal krivdo zvaliti na tuja ramena, se ti to vendarle ne bo popolnoma posrečilo. Prijateljica ti bo to zelo zamrla, kar se ti utegne še hudo otepati. Boš pa drugič raje dvakrat premislil...</p>	 <p>KOZOROG</p> <p>Ona: Ne poskušaj ustvarjati videza, da si stanovitna, ne ti obeta prave »razprodaje« svojega prostega časa. Seveda pa ima lahko to tudi določene posledice tako v ljubezni kot tudi povsem vsakdanjih stvareh.</p> <p>On: Vedno znova si obljubljaš, da se boš spomnil in obnašal popolnoma drugače, vendar konkretnih rezultatov ti kmalu privedi in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa se ti bo kmalu pridružil in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa se ti bo kmalu pridružil in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa se ti bo kmalu pridružil in postalo ti bo celo všeč.</p>
 <p>DVOJČKA</p> <p>Ona: Kaj hitro se boš prenačila v svojih besedah, kasneje pa ti bo žal. Prijatelj te bo vsekakor držal za besedo in ne bi bilo dobro, da bi ga poskušala preslepiti. Posle pa raje pusti pri miru in počakaj ugodnejši trenutek.</p> <p>On: Previdneje izbiraj družbo, da ne bodo nenadoma prišle na dan govornice, ki bi ti lahko škodile. Predvsem pa se ne zapletaj v avanturo, za katero že vnaprej veš, da ti ne prinaša prav ničesar dobrega.</p>	 <p>TEHTNICA</p> <p>Ona: Posrečila se ti bo izpeljava načrta, s katerim se že dolgo ukvarjaš. Toda kasneje se bodo stvari precej zapletle in potrebno bo kar precej spretnosti in domiselnosti, da se boš rešila iz nastalega položaja.</p> <p>On: Ne verjemi prijateljem, ki te poskušajo odvrtiti od sedanjega načina življenja in te imati samo zase. Je že res, da s temi ne mislijo nič slabega, vendar pa imaš tudi ti pravico do zasebnega življenja v dvoje.</p>	 <p>VODNAR</p> <p>Ona: Več kot očitno je, da ti ne bo prav nič dolega, če se ti obeta prave »razprodaje« svojega prostega časa. Seveda pa ima lahko to tudi določene posledice tako v ljubezni kot tudi povsem vsakdanjih stvareh.</p> <p>On: Vedno znova si obljubljaš, da se boš spomnil in obnašal popolnoma drugače, vendar konkretnih rezultatov ti kmalu privedi in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa se ti bo kmalu pridružil in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa se ti bo kmalu pridružil in postalo ti bo celo všeč.</p>
 <p>ŠKORPIJON</p> <p>Ona: Uspele ti bo izpeljati nekaj, kar že dolgo načrtuješ, pri tem pa boš prišla navzkriž s sodelavci, ki so nameravali storiti nekaj povsem podobnega. Nikar se ne pusti zmešati, ampak raje poberi smetano, dokler je še kaj.</p> <p>On: Nekdo ti bo ponudil zanimiv predlog, ki ga boš z veseljem sprejel. Seveda pa je predlog eno, realizacija pa nekaj povsem drugega. Sprejmi pomoč, saj ti bo dodaten denar lahko samo koristil.</p>	 <p>ŠKORPIJON</p> <p>Ona: Našla boš toliko časa, da boš priskočila na pomoč nekomu, ki te bo najbolj potreboval. Toda poskusi poskrbeti tudi za svoje probleme, saj se ti na obzorju bližajo črna oblaka. Toda nikar se ne ustraši!</p> <p>On: Nekdo se zelo trudi, da bi ti olajšal neprijeten položaj, ti pa ostajaš še naprej slep in zaverovan v nekaj, kar sploh ne obstaja. Poslovni načrti se ti lahko kaj hitro prevesijo v pravo pravcato polomijo.</p>	 <p>RIBI</p> <p>Ona: Obeta se ti prijaten konec tedna, ki ti bo v prihodnosti še veliko pomenil. Tudi na poslovnem področju se ti obeta precejšen vzpon, ki ti bo zelo povečal ugled med sodelavci, predvsem pa premagal tvoje finančne težave.</p> <p>On: Najprej ti vsa stvar ne bo preveč dala, a se boš kmalu kmalu privedi in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa se ti bo kmalu pridružil in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa se ti bo kmalu pridružil in postalo ti bo celo všeč.</p>

za vsakogar nekaj

Specialna gnojila v vrtnarstvu

Specialna gnojila uporabljamo predvsem za specialne potrebe rastlin, saj z uporabo le-teh najlažje odpravimo pomanjkanje določenega elementa. Ne uporabljamo pa jih za osnovno ali temeljno gnojenje. Po načinu uporabe jih delimo na talne in foliarne, glede na izvor pa na mineralne in organske (izvlečki iz organskih gnojil) specialne pripravke. Gre za vrsto gnojil, brez katerih si ne moremo zamisliti uspešne vzgoje, zlasti vrtnin in okrasnih rastlin. Trdna specialna gnojila najdemo na trgu v trdni ali prašni obliki. S tekočimi gnojili - raztopino škropimo ali pršimo po listih, ki hitro sprejmejo hranila. Pred uporabo tekočih gnojil zemljo navlažimo ali gnojimo po dežju.

Specialna tekoča gnojila:

CVETAL 9-7-7 (zeleni) se uporablja za gnojenje oz. pospešuje rast in razvoj listov in zelenih delov okrasnih rastlin. Med intenzivnim razvojem zalivamo rastline enkrat na teden s 0,5-1% koncentracijo (5-10ml/l).

CVETAL 6-7-8 (rdeči) pospešuje tvorbo cvetnih listov, stimulira cvetenje, vpliva na intenzivnost barv itn. Uporabljamo ga za gnojenje sobnih, okenskih in balkonskih okrasnih rastlin v 0,5-1% koncentracije (5-10ml/l).

KAKTUS 4-8-8 se uporablja za gnojenje kaktjev in sukulentov. Z njim gnojimo od marca do septembra vsakih 10 dni s 5-10ml gnojila na 1 liter vode.

GARDIN 12-5-7 je specialno tekoče gnojilo za dognovanje vrtnin med vegetacijo. Poleg dušika, fosforja in kalija vsebuje še manjše količine magnezija in bora. Gnojimo zjutraj ali zvečer po vlažni zemlji (dež, zalivanje) s 0,5dl gnojila na 10l vode.

FOLIAR 9-9-7 se uporablja za dognovanje vrtnin in okrasnih rastlin, vsakih 10-14 dni z 0,2 do 0,3%-koncentracijo.

TRATIN 15-5-3 se uporablja za gnojenje nagovanih trat. Dognujemo enkrat na mesec od marca do septembra tako, da 10-im litrom vode dodamo 2dl tratina. Tako pripravljena raztopina zadostuje za 10m² trate.

TRATIN SPECIAL SET je tekoče gnojilo za negovano trato z dodatkom herbicida za zatiranje širokolistnih plevelov v travi. V 10l vode zmešamo 2dl tratina in zalijemo 10m² trate.

Trdna gnojila:

GARDIN 10-15-20-3 je primeren za osnovno gnojenje vrtnov, sadnega drevja, vinske trte in mnogih okrasnih rastlin. Za 1m² površine porabimo 3-4 pesti gardina. Zelo je priljubljen zaradi 3% magnezija, ki ga primanjkuje skoraj v vsakih tleh.

KRISTALIN 15-6-24 (za zimsko uporabo) in **KRISTALIN 21-4-16** (za poletno uporabo) sta visoko koncentrirani gnojili v kristalini obliki. Običajna koncentracija je 0,2-0,4% (200-400g/100l).

MAHEX je specialno prašnato gnojilo za uničevanje mahu v negovani trati, obenem pa gnojilo za trate. Po trati, v kateri se je začel razvijati mah, enakomerno potrosimo na 1m² 10dag mahexa.

SIMONA POTOČNIK, inž. agr.



Lani se je govorilo, da se bodo letošnje kopalke vračale k bikiniji, pa o njem ni ne duha ne sluha. Kopalke so pogosto še vedno enodelne ali zelo visoke. Naramnice so široke, spredaji in zadnji dekolte ne razkriva veliko kože. Hlačni del sega krepko čez hoke in še vedno spominja na šesdeseta leta, ko je na filmskem platnu kraljevala sekski Marilynka.

Kuhajte z nami

Domači sladoled



Z nastopom vročih poletnih dni poraste želja po hladnih sladicah, med katere štejemo tudi sladoled. Najenostavneje ga je kupovati, tega pa iz različnih razlogov vedno v vseh družinah ni mogoče. Posebno, če je več otrok, ki si ga najbolj želijo. Če je doma dovolj sadja, predvsem jagodičevja in pozneje koščičarjev, ga je za vsakdanjo uporabo mogoče pripraviti v navadnem hladilniku na dokaj preprost način.

Če imamo hladilnik, ki ima tudi zamrzovalnik z -18°C (3 zvezdice), pripravljeno sadno maso postavimo vanj, kjer v nekaj urah zamrzne. Malo daljši je postopek priprave v navadnem hladilniku (2 zvezdici). V teh primerih pripravljeno zmes vlijemo v aluminijasto posodo z bolj širokim dnom in jo postavimo na najhladnejše mesto, to je pod izparilnik. Gumb za regulacijo temperature nastavimo na najhladnejšo stopnjo.

Strjevanje mase skrajšamo, če ji primešamo na 0,5 litra 2 lističa želatine, ki ju prej namakamo v mrzli vodi, nato pa raztopimo v žlici vroče vode in prilijemo pretlačeni masi. Dodajanje želatine je priporočljivo tedaj, kadar sladoledna masa vsebuje več maščobe (v obliki točene smetane) ali več sladkorja. Obe snovi namreč upočasnita zamrzovanje. Zato sladkamo le toliko, kot je nujno potrebno. Če pa je sladkorja premalo, se radi naredijo ledeni kristali, kar ni zaželeno. To preprečimo tako, da maso med zamrzovanjem 2- do 3-krat premešamo.

Marelični sladoled: 50 dag marelic, 40 dag sladkorja v prahu, 1 lonček stepene sladke smetane. Dobro zrelih marelicam odstranimo lupino in koščice (tehtamo čisto maso), dodamo sladkor in v mešalniku gladko zmešamo. Ohlajeno smetano trdo stepemo in rahlo umešamo v pripravljeno maso. Zamrzujemo.

Na enak način lahko uporabimo tudi drugo sadjo, količino sladkorja prilagajamo kislosti.

Cilka Sukič

Previdno z mesom

Več kot dovolj je, če uživate meso le trikrat na teden, največ po 150 gramov.

Ne kupujte zamrznjenega mesa ali mesa, ki ga v veleblagovnicah hranijo pod barvastim steklom, če se že ne morete odreči zrezkom, poiščite zanesljivega rejca, kmeta, ki se ukvarja z bioprehrano.

Pazite na barvo! Biti mora sveža in tek zbujačoca. Zapomnite si tudi, da sta zlasti govedina in svinina sveži, če je meso komaj opazno preprejeno s tankimi maščobnimi plastmi. Svinjske zarezbnice naj bodo temno rožnate barve, teletina komaj opazno, govedina pa nežno rožnata.

Jetra in ledvice naj ne bodo prepogosto na jedilniku, ker se v njih nabirata svinec in kadmij.

Salmonele so vedno na preži, zato meso, posebno še perutnino, dobro prekujahte ali zdušite.

Posebno previdni bodite, ko kupujete mleto meso, treba ga je uporabiti še isti dan. Isti dan uporabite tudi perutnino; svinina, govedina in ovčetina pa lahko počakajo v hladilniku dva dni.

Ne kupujte mesa v poškodovani embalaži, prav tako vselej dobro prekontrolirajte datum uporabe. Kadar meso sami zamrzujete, skrbno iztisnite iz zavojčkov zrak.

Koprive so že prastaro zdravilo za lepoto za lase.

Če lase splaknemo s koprivovo vodo, se lepo svetijo, če pa izpadajo, moramo skuhati gost čaj iz kopriv. Večkrat na dan namočimo v čaj kosem vate in ga nanašamo na lasišče. Če bomo vztrajni, nam bodo lasje spet začeli lepo rasti.



Ruta je bila vedno lep modni dodatek. Če jo znamo zavezati na različne načine, je še toliko boljše, saj z njo spremeniš svoj videz. Nekaj načinov vezanja rute vam bomo pokazali v naslednjih številkah.

1. Prvi način: ruto zganemo v trikotnik, zvezemo.
2. trikotnik si ovijemo okrog glave in zadaj na vratu zavezemo.

Skoraj pozabljen zanimiv način zavezanja rute, ki ščiti pred vetrom na jadrnanju ali pozimi.

Sprehod v krilu

Za nedeljski sprehod ne izberemo zmeraj hlač - zato pa more biti krilo udobno. Najbolje je, da je iz mehkega materiala, k supergam z dvojnimi ali trojnimi podplatoma se poda in široko srajco oziroma majico, če bo dež ali hladna veter, pa se pozabite na pulover.

Proti glavobolu Čebula

Zdravniki odsvetujejo pogosto uporabo tablet proti bolečinam. Če nas boli glava, si poskusimo pomagati drugače. Gremo na primer na sprehod na svež zrak. Razgibajmo se, bolečina mine. Včasih si pomagamo tudi z avtogejnim treningom, zlasti v primerih, ko je glavobol posledica telesnih napetosti ali duševnega stresa.

Onesejo se tudi rešnice domačih zdravil. Odlično zdravilo za glavobol je na primer čebula. Surovo čebulo narezemo na tri do pet milimetrov debele rezine. Nato jih zložimo na krpo in zvijemo v podolgast obkladek. Obkladek položimo na zatiže, od ušesa do ušesa. Povežemo ga z ruto ali šalom, da ostane na mestu, ležemo in počakamo, da bolečina preneha.



Za vsako novo modo so pomembni modni dodatki, ker dajejo pravi pečat sezoni. Letos je veliko zelo preprostih, med njimi so različni mehki kvačkani klobučki. Enobarvni ali pisani, pogosto tudi z luknjicami vzorci.



Rože in dopust

Približno tri tedne lahko pustimo rože same doma, če jih prej seveda primerno oskrbimo. Najboljši preskušeni način: rože v glinastih loncih postavimo v kad ali večjo plastično posodo. V posodo nalijemo toliko vode, da sega do polovice loncev.

Drugi učinkoviti način: debelo volneno nitko vtaknemo v zemljo v loncu. Drugi konec nitke speljemo v višje postavljeno posodo z vodo. Voda prehaja po nitki v zemljo in jo enakomerno vlaži.

Tretji način, s steklenico: rastlino izdatno zalijemo. Steklenico polno vode vtaknemo z vratom v zemljo. Iz nje bo v zemljo steklo le toliko vode, kolikor je razstlina potrebuje.

Seveda pa za vaše rože lahko poskrbijo tudi sorodniki, znanci ali dobri sosedi.

RADIO MV - MURSKI VAL - UKV

94,6 MHz (dopolnilne tudi SV 648 MHz)

Petek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.30 Kabaret - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.30 Romska oddaja - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 17.30 1 = 2 in 3 in 4 - 18.00 MV-dur - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Sipli mi - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sobota - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.50 Trznica - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.30 Alternativna oddaja - 15.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Nedelja - 8.00 Začenjamo nov dan - 8.10 Panonski odmevi - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.15 Nedeljsko premišljevanje - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Ponedeljek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Porabsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Gospodarstvo - 10.00 Poročila - 10.15 Evropa v enem tednu - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Bilo je nekoč - 17.30 Sport - 18.00 S kranjskimi cekroni pa z marelof - 18.30 Poročila BBC-je - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Mursko-morski val - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Torek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 10.00 Poročila - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Tema popoldneva - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Dober večer, Benol - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sreda - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Isčemo za vas - 10.00 Poročila - 10.15 NST SNMV - 11.15 V živo o... - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Poslušamo vas - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Na narodni farmi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Glasbeni kviz - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Četrtek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.40 Svetuje kmetijski strokovnjak - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.30 Pika na i - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 To sem jaz - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Geza se zeza - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

SESTAVIL MARKO NASTAP	NEHAZOR-NOST, NEKON-KRETNOST	ŠKOFOV-SKA KAPA	OSAMLJE-NO DREVO ALI SKALA	NEVŠKA POPEVKA-RICA	REKA NA PELOPO-NEZU	DELAVEC, KI DELA NA AKORO	ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA
EMRODLIV PLIN V STRANIŠČU							
DRUGO IME ZA PEGATKO							
V TANKE LISTE RAZVALJAN KOSITER						RADON	GLAVNI ŠTEVNIK
SVOJE-GLAVOST							
ANGLEŠKI POLARNI RAZISKOVA LEC (JOHN)				EDVARD			
AVTOMO-BILSKA OZNAKA AVSTRJAJE		PISKER	NOBELOVEC ZA FIZIKO LETA 1962				
SPODNJI DEL HIŠE						RADU	ZGORNJI DELI TRU-LEBUSOV
RIMSKI PESNIK AVUGUSTOVE DOBE						MESTECE POD FRUŠKO GORO	SEŽIGANJE VDOV V INOVI
OZNAKA ZA NEZNAČCA				SOLUNSKI KOŠARKAR-SKI KLUB			
OSERNI DONODEK				VERSKO SLOVSTVO PRI JUDIH			
UMETNI SPREMLJE-VALEC ZEMLE				TANTAL			
NOMADSKI BERBERI V ZAHODNI SAHARI							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - Vodoravno: kamenja, Olivier, okraski, Raa, Als, D, Manet, Iman, NI, narezek, AN, raca, Cerar, Ivo, Nam, Jevnica, artikei.

podlistki

KI DIŠI PO BENCINU

INDIJA KOROMANDIJA,

9

Dr. Lojze Števanec



Peljal me je v Tivoli, zabavišče, da stojiš in gledaš; česa takega do takrat še nisem videl. Raznobarvne luči, vrtljaki, številne stojnice z raznovrstno ponudbo, cirkus, glasba, vik in krik glasnikov, ki so vabili na enkratno, nepovljivo, doslej nikjer videno zanimivost. Znebil sem se več denarja kot prej ves teden.

Nekje po polnoči sem prišel v Nykobine, kjer so me čakala številna pisma. Danci mi niso podaljšali vize, iz Domus Medica so mi sporočili, da zame nimajo primernege dela. Smeje se sem vrgel pisma v koš. Marjeta mi je pisala, da naj si ne delam skrbi zaradi zaposlitve v Nemčiji, da me pride čakati na postajo, če je ne bo, pa naj jo pokličem po telefonu, številko mi je napisala na veliko in razločno. Stvari so se kar dobro iztekle.

Iztekel se je tudi moj čas bivanja na Danskem, še dober teden, pa bom odptoval. Vzpostavil sem dobre odnose z zdravilniki, pa tudi z drugim osebjem. Sprejeli so me. Ravnatelj bolnice me je vodil po oddelkih, mi razkazoval aparature in demonstriral njihovo uporabo ali določil koga, da mi je pokazal. Žal stvaram še nisem bil dorasel, nekatere aparate sem prvič videl; komaj sem končal četrti letnik medicine in opravil prve izpite iz kliničnih predmetov, tako da nisem mogel odnesti toliko znanja kot bi lahko.

Neko dopoldne, ko sva po obhodu sedela pri kavi, mi je smejje se dejal: »Veste, kaj vas čaka danes?« Nisem imel pojma. »Z uredništva časopisa so mi sporočili, da želijo imeti z vami intervju.« »O, no!« sem vzkljnil. »Rekel sem jim, da ne želite govoriti o politiki. Pravijo, da ne bo govora o njej. Hočejo se srečati z vami. Ob dvanajstih bodo tu.«

Šel sem na nezgodni oddelek, kjer mi je dr. Jot pokazal bolnika, ki je imel tetanus. Bil je v komi, priklučen na umetna pljuča. Pozneje me je poklical dr. Ohm. Testiral je astmastičnega bolnika na različne aluogene.

Natančno ob dvanajstih je prišla pome sestra. V knjižnici sta me čakala dva novinarja. Eden, ki je imel aparat z bliskalicco, se mi je zdel znan. Kitty mi je pozneje rekla, da mo se srečali v Maryenlystu. Drugi je imel lepo negovano brado in bila sta športno oblačena. Malo smo poklepetali, nato pa sta mi postavila običajna vprašanja: kako sem se zvičel na Danskem, kako se počutim, kaj je name v bolnici naredilo poseben vtis, nekaj govora je bilo o Madžaru, ki je medtem brez slovesa že odšel, katere tuje jezike se pri nas učimo in še o nekih malenkostih iz zasebnega življenja. O politiki nobe den ni znil besede. Tisti s fotoaparatom je potem napravil nekaj posnetkov in mi obljubil, da mi bo fotografije postal. Besedo je držal.

Na Danskem sem bil štiri tedne, kjer sem posebno zadnja tedna preživel nepozabne dneve. Kar nekam težko sem odhajal. Zadnji večer, ko sem imel že vse v kovčku, sem čakal

dr. Ohma. Dogovorila sva se, da bova poskušala z njegovim radiom dobiti kakšno jugoslovansko postajo, ki je z mojim nisem mogel ujeti. Pozvonilo je. Mislim, da je dr. Ohm. Ko sem odprl vrata, je pred mano stala Kitty, nekoliko zadaj pa njena prijateljica Vivi. Druga čez drugo sta mi dopovedovali, da naj grem z njima. Na stopnišču se je pojavil študent Holbraad, vzeli smo ga s sabo in šli čez park v ženski blok, kjer so mi priredile poslovljeni večer. Imele so pivo, vino, liker, pecivo, plošče. Med smehom in igrami je trajalo slovo do jutranjih ur. Celo na oddelek smo šli našemu ljubi, klicali dežurnega zdravnika in se sploh vedli, kot se mladost vede vsepovsod, tudi pri nas.

Naše predstave o hladnih severnjakih brez temperamenta so stereotipi, ki so si jih ljudje iz južnejših predelov ustvarili na podlagi videza, ki ga severnjaki kažejo na ulici in do tujcev, kjer so zadržani, tihi, nedostopni, brez tiste kričavosti, ki so jo k nam prinesli priseliki iz južnih republik. Smo mi kaj drugačni do tujcev in priselkov, ko ne gre za poslovne odnose? Se kar objemamo z neznanci in cmokamo? To smo v preteklosti doživljali in so mnogi, posebno politiki to tudi počeli, a to ni v naši naravi. Pa smo zaradi tega netemperamentni? Te očitke in takšne sodbe sem pogosto slišal o nas iz ust ljudi iz južnih predelov nekdanje skupne države.

Ne izrekajmo prehitrih sodb o tujini in tujcih na podlagi vtisov, ki si jih ustvarimo ob bežnem srečanju z njimi. Takšni vtisi so največje mozaik čustveno obarvanih podob, drobci odnosov in površnih kratkotrajnih stikov z ljudmi, s katerimi se srečujemo. Šele daljše bivanje med njimi in z njimi nas približa resničnosti in nam da realnejšo podobo. Pri dokončnem mnenju moramo biti vedno previdni, ker se nam pri ocenjevanju tega tujega, če to hočemo ali ne, vsiljuje tisto, kar prinašamo s sabo, česar smo se navzeli v domačem okolju z našimi navadami, kulturo, vrednostnimi vzorci.

Vedno obstaja dvom: smo res do tujcev objektivni? Naše ocene so nemalokrat odsev naših simpatij, vsiljenih mnenj in sodb, ki jih največje politika iz svojih interesov vsiljuje ljudem. Nemalokrat so te sodbe zaradi enega doživljenja in ene izkušnje.

Dopoldne sem še bil na oddelku, popoldne pa me je dr. Ohm odpeljal na postajo. Z deljenimi občutki, vendar veliko bolj izkužen in samozavesten sem odhajal v neznanu Nemčijo, kot sem prihajal na Dansko.

Po večurni vožnji z brezpomembnimi doživljenji, razen da sem na vlaku pustil učbenik nemškega jezika, ker sem zaspal, ko bi moral prestopiti, in sem zadnji trenutek pograbil kovček, knjigo pa pozabil. V Stuttgartu pa sem vseeno prišel, čeprav z nekajurno zamudo, ker sem se usedel na napačni vlak in odpeljal v Nürnberg. To se pogosto dogaja človeku, ki potuje po deželi, katere jezika ne govori, ljudje, s katerimi prihaja v stik, pa ne obvladajo drugega jezika razen svojega.

Na postaji v Stuttgartu sem zagledal kolega Jureta. Žalostno je gledal po turih, ki so izginjali za ovinkom. Skrušeno mi je povedal, da mu je vsega dovolj, nemščine in Nemcev, da komaj čaka, da bo zopet v Ljubljani. Od nekod so priložili Albin, Gunza, Peter, vsi moji kolegi s fakultete, bili so na pivu. Veselo smo se pozdravili. Povedali so mi, da so bili zaposleni v Lombergu, ker pa so prejemale franke, hoteli pa so imeti marke, so prišli iskat zaposlitev v Stuttgart. Jure mi je že prej povedal, da so tu delo dobili, vendar ga zaradi »neznanskih razmer« niso sprejeli. Delati bi morali deset ur, brez kosila, je z malico, ker pa so bili navajeni imeti kosilo, se vračajo nazaj v Lomber, kjer bodo sicer manj zaslužili, imeli pa bodo kosilo.

Gunza mi je posepnil, da Jure ni sit Nemcev, ampak je do ušes zaljubljen, da dekletu vsak dan piše in da ni za nobeno rabo, samo sanjari, zato gre domov.

(Nadaljevanje prihodnjic)

POT NA VZHOD

Janez Jaklič

23

INDIJA

Mesto sva začela spoznavati v predelu Stari Delhi. V njem stojita največji zgradbi, ki so jih postavili mogulski arhitekti. Mogočno Rdečo trdnjavo in mošejo Jami, ki je največja v tem delu Azije, je dal postaviti šah Jahani v prvi polovici 17. stoletja. Svoj prestol je želel preseliti iz stare prestolnice Agra, vendar mu to nikoli ni uspelo. Sin Aurangzeb ga je pahnil s prestola in zaprl v trdnjavo mesta Agra. Prav tako je dal pobiti vse svoje brate, kruta usoda, ki se je v zgodovini muslimanskih vladarjev stalno ponavljala. Novi vladar je dal največkrat umoriti vse svoje moške sorodnike, kar tako za vsak primer, da se ne bi komu porodila želja po prevzemu oblasti. Rdeča

portal iz rdečega peščenjaka. Vhod branita okrogla zračna stolpiča, prekrita z elegantnimi kupolama. V primerjavi s težkimi obrambnimi napravami evropskega srednjega veka so ti stolpiči podobni vrtnim paviljonom. Ravno tako pa se visoka gnota rdečega zidu na vrhu umetelno končuje z enakomernimi polkrožnimi strelnimi linami. Ob gradnji trdnjave se je perzijsko-srednjeazijski slog, ki so ga s seboj prinesli muslimanski osvajačji, že dodobra pomešal z indijskimi oblikami arhitekture. Perzijski širini obokov, vrtovom, bazenom, vodometom so se pridružile hindujske skrinje, balkoni, stebri, nadstreški... Mozaik iz glaziranih ploščic sta zamenjala več-

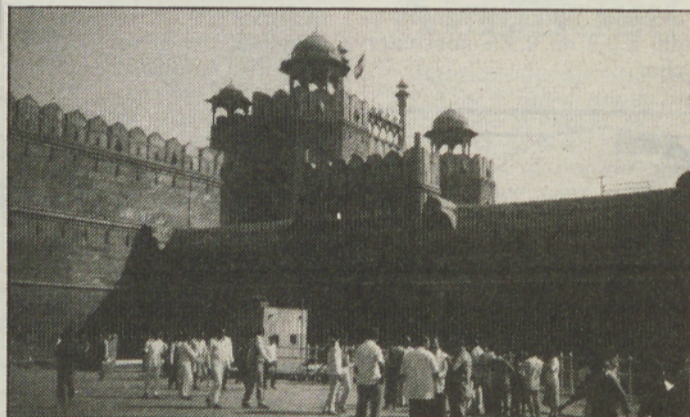


Vrvež na cesti

Pomota. Pogled z roba obzora je razkrival vročično dejavnost večkega mravljišča. Na pašnjah suhih tleh med trdnjavskim zidom in cesto je potekalo trgovanje z zovi, cize, riše... Raznobarvne ložnostne stojnice. Raznobarvne rute, kosi svile, bombaža in lana so se ponujali z vni, ki so napete med redkimi drevesi. Njimi so na tleh ugledni kmeti Sansonaj delali družbo sivičevijem, sandalom, nativčam.

Čenen nakit se je šopnil na steni ki se je mimogrede spreminjal v lično polico. Med vsi to izumom so gomazeli ljudje. V pasmenem redu se z višine zidu ni odločilo viti, kdo pravzaprav kupuje in kdo prodaja. Posamezni stebrič dima so nemo pričali, da se določne preskrbljeno. Prvi pod njoj se je šopnila javna trgovina, stavljena iz številnih rogov, starih v zemljo. Nadnje so bota sramu počepali ljudje in se prunili. Na desetine stranšč je manjkljivo pregrajevala oprijeta rdečevine. Vse bolj sem razumel mogulsko vladarje, ki so se svojih rajskih vrtov in palač. bile grajene na nasprotni strani rajski vrt, spodaj pustila šena zemlja. Zgoraj... Prav ta bela slika je delala črna in črna in belo še bolj belo.

(Dalje prihodnjic)

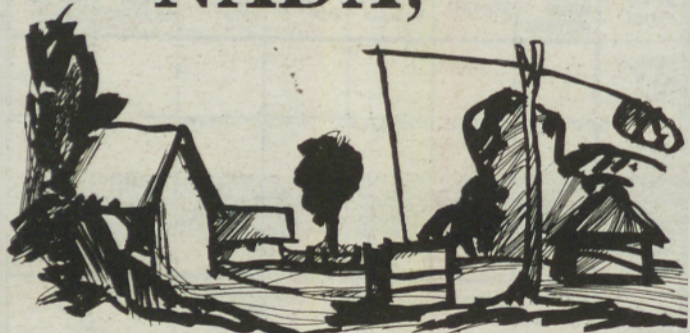


Rdeča trdnjava v Delhiju

trdnjava je nastala v času vrhunca mogulske države. Mogul Aurangzeb pa je bil prvi in zadnji velik vladar, ki je vladal iz nje. Dva kilometra dolgi zidovi, ki so na rečni strani visoki 18, na mestni pa 33 metrov, niso predstavljali samo nezavzelne trdnjave, ampak so skrivali tudi vrsto kraljevih palač, razkošnih vrtov, paviljonov, bazarjev in vodometov. Skratka, za obzidjem se je skrivalo čudovito mesto v malem, ki je vladarjem ponujalo vse najboljše in najlepše tistega časa. Muslimanski vladarji so vladali deželi iz svojega rajskega vrta, ki so ga le redko zapuščali. To je bilo v času vojaških pohodov in slovestnosti, ko je vladar zajahal med svoje podložnike na slonovem hrbtu, obdan z bliščem in pompom. V ta svet zgodovine sva vstopila skozi mogočen

barvni peščenjak in marmor, ki ga včasih krasijo ornamenti iz vdelenih poldragih in dragih kamnov. Spoj dveh kultur je dal v arhitekturi novo večjo vrednoto. Perzijski vrt, ki posnema nebesa, je v indijski preobleki pripeljal še nekaj stopnic višje proti pravemu raju. Trdnjava je kljub temu, da niso delovali vsi vodometi, da dvorane niso nosile vse opreme in okrasja nekdanjih dni, pričarala razkošje tistih časov. Sprehod skozi parke, ogled biserne mošeje, številnih palač, skranje novjav s cvetličnih poljan... je bil balzam za mojo dušo. V določenem trenutku som se zavedel miru in tišine, hrup mestnih ulic je bil kljub številnim obiskovalcem le še oddaljen šelest. Za trenutek sem pomislil, da je bila težka gnota ljudi v mestu le neprijeten privid.

NADA,



Ferdo Godina

VRNI SE

9

Sonja je imela dopoldansko izmerno in je tisto jutro, ko je Nada noč prebila na podstrešju, vstala utrujena in slabe volje. Zbudila se je, še preden se je oglasila budilka. Babica pa je bila vedno pred Sonjo budna; če je odgovadala budilka, babica ni nikoli. Sonce je že stajalo. Obetal se je vroč dan. Pod opečnato streho bo težko prenašati vročino.

Nada je slišala Sonjo, kako je zaprla dvérice in odšla proti križpotju sredi Orlovščeka, kjer so se ustavljali delavski avtobusi. Koder so padali večeraj udarci, jo je še bolj bolelo. Oblizala si je otečene ustnice, ki so jo še skelele.

Ko je bil čas za šolo, sta vstali Zdenka in Tatjana. Babica je natanko uravnavala življenje pri hiši. Ko se je hiša umirila in je babica ostala sama doma, je Nada šla s podstrešja. Preklinta vrata je zaklenila. V kuhinji, kjer je dišalo, jo je pričakala babica. Solze ji niso bile daleč, ko je Nada vstopila.

»Kaj je naredil s teboj,« je očitaloče rekla. »Sedi in si spočij.«

Kako naj bi si spočila, ni vedela. Od nje je zaudarjal duh po senu. Uredila si je lase, babica pa ji je medtem dala na mizo skodelico z belo kavo. Nada je sedla za mizo s tiste strani, od koder je imela skozi okno razgled na ulico.

»O Angelci in Bojanu bi rada kaj zvedela.«

»Ko pride Sonja.«

Kaj pa bo Sonja sploh mogla zvedeti. Ko bo prišla z dela, bo treba najti kupca za otavo v Tilušu, potem bo treba prinesiti z njive krompir. Oranje bo počakalo na Nado, dokler se njen grobrijan ne unese.

»Če hočemo živeti,« je končala babica z naštevanjem in tako je Nada povedala, da bo težko početi kaj drugega.

Nada je zajtrkovala in obračala glavo proti oknu. Babica je nadaljevala s tem, da se je nesrečen čas rodila in da bo tudi v stiskah umrla.

Danielj, Sonjin in Nadin brat, je preskrbljen, z njim ni imela skrbi; ko je končal šolo, se je zaposlil v Ljubljani in se poročil. Mislija je, da bo dobro tudi z Nado, saj je imela otroke, hišo in denar, pa jo je premohtu peklensček, da je z Rudijem oskrunila svoj zakon. Babica je slišala o Rudiju od žensk, vendar je to skušala preslišati. Prepričana je bila, da se bo to nazadnje brez calafke uredilo.

Mislija je, da bo edino Sonja potrebovala njeno pomoč. Moža pijanca ni več mogla prenašati, zato si je babica želela, da bi odšel od hiše. Ko je šel, se je na Zdenko in Tatjano še bolj navezala.

Zdaj pa menadoma počti tudi v Nadinem zakonu. Zdelo se ji je, da ji Bog ne bo milosten in ji bo naložil trpljenje, ki jo bo spremljalo do smrti.

Nado so včerajšnji dogodki tako pretresli, da ni marala ostati v kuhinji. Sonja je popoldne res prinesla novice. Ljudje so se v avtobusu pogovarjali o Nadi, čeprav zaradi Sonje obzirno. No, nekateri tudi z užitek. Nihče ni vedel, kje je Nada. Med ljudmi je šel glas, da si je vzela življenje. Nekateri so vedeli povedati, da je skočila v reko in da jo bodo kmalu začeli iskati z ladjami. Drugi so rekli, da jo je nekdo videl, kako je blodila po gozdovih. Nekdo jo je celo našel obešeno in je od strahu pobežnil s tistega krajca.

Nada je otrpnila od groze ob teh novicah. Kaj če jo bodo začeli iskati! Izginule, posebno utopenike, so ponavadi vedno začeli iskati v reki tako, da so se prepeljevali od enega brega do drugega in z drogovni drezali pod korenine, ki so visele iz brega v reko, ali pa so drezali v gnezda umazanega in zasmrajnega ločja pod vodo, ki ga je reka v zalivčkih nanesla k bregu. Z vsakim dnem njenega skrivanja se bo napetost večala in bo odkrivanje njenega skrivališča vedno bolj hrupno. Prinašalo bo s seboj vedno večjo nejevoljo in obsojanje, da so Dominikove ženske vse vedele in to dopustile. Če pa bo vpletena celo milica, in ta bo, pa sploh ne bo dobro.

»Večno tu ne boš mogla ostati,« je v zadregi menila Sonja, ko sta sedeli na podstrešju in razglabljali.

»Počakala bom, ali bo z Rudijem obračunal.«

»Kako - obračunal?«

»Ne vem kako. Obračunal pa bo.«

»Nazadnje bo spoznal, da so marke več vredne kot zapor.«

»Mogoče.«

»Ponorel bo od hlastanja. Ti ni že nekoč pisal, da bi doma prezračila kup mark, da ne bi splesnile?« se je spomnila Sonja.

»Tistega ni mislil resno,« ga je branila Nada. »Šalil se je.«

»Pisal je, pravim. Trenutka ne more preživeti, da ne bi mislil, kako je kup že velik.«

• ladja - čoln

»Pisal je.«

»Zdaj je našel, kar je iskal. Marke si naj zdaj sam zrači.« Nada je je spet branila. Rada je imela hišo, najmočnejši traktor z vsaj priključki, hlev, svinje. Bilo je nekaj resnice v tem, kakor je rad mirko v trenutkih, ko se je repenčil, da bi lahko obrnil Orlovšček s strehami navzdol. Res se je ob tem napihoval, res pa je tudi, da je redka hiša, ki ne bi pri njem prosila mark na posodo. To je tisto, da je gođilo tudi Nadi. »Rekla sem mu, da je denarja dovolj, da me čisto zanemari. Ko pa je prišel drugič, mi je prinesel svetovno kurca. Nisem ti še tega povedala, ker me je bilo sram. To je bagdadski hrdaš,« je rekla, z njim si pomagaj, ko si boš mogel zazelela.«

Sonja ni mogla verjeti.

»Umetnega kurca ti je prinesel?«

»Električnega.«

Sonja o električnem sploh še ni slišala. Ni mogla od presenečenja priti k sebi.

»Vrag ve, kje se v Iraku potepa, tebe bi pa v žlici vode utopil.«

Nekaj časa sta molčali.

»V Nemčiji so nekateri naši moški stalni gostje v bordelih,«

rekla Nada.

Sonja ji na to ni odgovorila. V mislih je bila še pri električnem pimpeku.

»Mu ga nisi vrgla v glavo?«

»Ko je šel, sem mu ga dala skrivaj med perilo, da ga je odnesel nazaj v Bagdad.«

»Ljudje ga opazujejo, ko pride domov. Namesto da bi se vrnili zaprla v hišo, gre na ribičjo ali sede na traktor. Pride pa z umetnim v kovčku. Svinja. Že davno bi šla od njega.«

»Ali naj bom tudi jaz doma pri babici, kot si ti? Kako naj živim brez otrok? Sedaj bo imel pravico, da jih bo obržal. Tudi svetovni znoja pri gradnji hiše ne morem kar tako pozabiti. Mirko je bil v mladosti siromak, in to ga še danes tlači.«

Gledali sta na ulico, po kateri lahko vsak čas pridivja. Na ulici se bo kazal neomajen vladar, v resnici pa ga je življenje prisililo k tlom. Spet ga lahko vsakdo zasmejuje. A zdaj se ne bo dal več. Ni ga ne zadržuje pred jeziki. Njegova največja in najlepša hiša stoji in denar mu daje moč. Neznansko utrujena in naveličana je rekla Sonji:

»Šla bi nekam in se ne bi več nikoli vrnila. Mogoče v Ameriko ali v Avstralijo. Tam bi se na novo rodila. Ampak brez otrok ne morem nikamor. Ponoči sem ju videla in slišala. Hotela sem že k njima. Ne veš, kako je to hudo. Svetuj mi kaj, pomagaj mi.«

»Kako? Sama s seboj ne vem, kaj bi. Ti meni povej, kako me bo odločil zaradi Fréaka. Ali naj neham z njim? Potem ostanem sama.«

• hrdaš - orjak, silak

(Nadaljevanje prihodnjic)

šport

Prva državna nogometna liga

Mura : Primorje 2:0 (1:0)

Murska Sobota - Igrišče Mure, gledalcev 1.200. Sodnik: Horvat (Vrhnik). Strelca: 1:0 Belec (33), 2:0 S. Baranja (89).
Mura: Černjavič, Kokaš (S. Baranja), Kovačec, Krančič, Granov, Breznik, Emeršič, Suhov (Brezič), Belec, Bakula, Kokol.

Gorica : Potrošnik 0:0

Nova Gorica - Igrišče Gorice, gledalcev 800. Sodnik: Žohar (Šentilj).
Potrošnik: Irgolič, Godina, Jančič, Hartman, Božič, Nejman, Cener, Črnko, Baranja, Golog (Forjan), Džafič.

Druga državna nogometna liga

RCS Gramatex : Dravinja 4:1 (1:1)

Turnišče - Igrišče Gramatexa, gledalcev 400. Sodnik: Tabar (Portorož).
Strelci: 0:1 Kranjc (42), 1:1 Dominko (44), 2:1 Ropoša (56), 3:1 Dominko (60), 4:1 Ropoša (63).

RCS Gramatex Turnišče: Stamenkovič, Ternar, Albert Lackovič, Pucko, D. Lebar (Lacko), Mujdrica, Dominko, Ropoša, Vorš, Novak, S. Lebar (Koveš).

ERA Šmartno : Beltrans 6:1 (3:0)

Šmartno ob Paki - Igrišče Šmartna, gledalcev 300. Sodnik: Kokoli (Škofljica).
Strelci: 1:0 Zurej (34), 2:0 Podgoršek (35), 3:0 Druškovič (38), 4:0 Podgoršek (48), 5:0 Zurej (60), 6:0 Omerovič (75), 6:1 Cirkvenič (76).

Beltrans Veržej: Karba, Stojko, Modlic, Hošpel, Posavac, A. Osterc, Cirkvenič, Vozlič, Brunec (Novak), Z. Osterc, Kutuš.

Korotan Suvel : Nafta 0:0

Prevalje - Igrišče Korotana, gledalcev: 2.200. Sodnik: Tivold (Kranj).
Nafta: Limani, Hozjan, Gašević, Novak, Žalik (Baša), Drvarič, Bedo, Šabjan, Herceg, Novak (Pal), Rob.

Tretja državna nogometna liga

Trgotrans : Impol 2:1 (1:1)

Ižakovci - Igrišče Trgotransa, gledalcev 150. Sodnik: Kos (Prevalje).
Strelci: 0:1 Obrovnik (30), 1:1 Šebjan (34), 2:1 Vori (60).

Trgotrans Ižakovci: Maučec, Nedeško, Sreš (Zver), Poredoš, Vučko, Zrim, Smodiš, Vori, Šebjan, Gruškovič, Kerčmar.

Državna ženska nogometna liga

Krim : Logo Les 1:4 (1:1)

Ljubljana - Igrišče Krima, gledalcev 100. Sodnik: Levstek. Strelke: 1:0 Gyöfi (3), 1:1 Janc (9), 1:2 Korpič (52), 1:3 Šemen (77), 1:4 Šemen (83).
Logo Les Ižakovci: Kikec, M. Horvat, Verner, Denša (Nagy), Kučko, E. Horvat, Gyöfi, Balek, Korpič, Lebar, Šemen.

I. SNL

Olimpija	30	23	5	2	95:20	51
MURA	30	19	7	4	59:23	45
Maribor	30	16	10	4	55:24	42
Publikum	30	14	10	6	50:34	38
Gorica	30	12	11	7	40:38	35
POTROŠNIK	30	13	6	11	56:40	32
Koper	30	11	10	9	43:38	32
Živila	30	11	7	12	32:40	29
Rudar (V)	30	10	7	13	37:49	27
Izola	30	9	8	13	45:51	26
Cosmos	30	8	9	13	29:44	25
Primorje	30	8	8	14	46:55	24
Optimizem	30	9	5	16	31:59	23
Istragas	30	7	7	16	25:50	21
Mavrica	30	5	8	17	35:69	18
Krka	30	2	8	20	14:58	12

II. SNL

Gaj	30	21	5	4	63:15	47
Korotan	30	19	6	5	67:29	44
GRAMATEX	30	19	6	5	59:29	44
NAFTA	30	18	4	8	55:27	40
BELTRANS	30	15	3	12	56:41	33
Šmartno	30	11	9	10	52:38	31
Steklar	30	11	9	10	43:35	31
Piran	30	12	7	11	39:36	31
Zagorje	30	12	7	11	50:55	31
Dravinja	30	11	7	12	40:34	29
Slavija	30	8	10	12	41:44	26
Domžale	30	6	13	11	28:45	25
Št. pivov.	30	10	5	15	36:50	24
Rudar (T)	30	7	7	16	34:60	20
Triglav	30	3	10	17	24:72	16
Medvode	30	0	6	24	14:91	6

III. SNL - vzhod

Drava	25	16	6	3	67:21	38
Aluminij	25	14	6	5	58:31	34
Papiričar	25	11	9	5	39:21	31
Dravograd	25	11	7	7	38:26	29
Kob Ford	25	9	11	5	36:27	29
Kovinar	25	10	7	8	31:28	27
Svoboda	25	8	9	8	30:35	25
Sl. Gradec	25	9	6	10	32:36	24
Zalec	25	7	8	10	24:34	22
Impol	25	6	9	10	19:31	21
Pohorje	25	7	4	14	34:52	18
TRGOTRANS	25	6	5	14	33:51	17
Pobrezje	25	5	7	13	25:49	17
Rače (-2)	25	7	4	14	28:52	16

I. SNL - ženske

LOGO LES	11	11	0	0	62:8	22
Vrhnika	11	6	2	3	26:12	14
Krim	11	5	2	4	24:10	12
Jarše	11	6	0	5	20:22	12
Dolič	10	2	2	6	6:15	6
Koper	10	3	0	7	6:34	6
Armex	10	1	0	9	5:48	2

I. MNL MS - mladinci

Čarda	28	23	1	4	138:27	47
Bakovci	28	22	2	4	123:33	46
Ernal	28	19	5	4	86:33	43
Dokležovje	28	17	5	6	91:61	39
Remet-M.Sl.	28	18	2	8	101:50	38
Rakičan	28	15	3	10	114:66	33
Vesna	28	9	8	11	62:57	26
Cankova	27	10	3	14	56:63	23
Grad	28	10	3	15	80:90	23
Gančani	28	9	4	15	74:111	22
Serdica	28	8	4	16	61:125	20
Trgotrans	27	8	1	18	66:94	17
Goričanka	28	6	3	19	53:111	15
Bogojina	28	5	4	19	61:139	14
Tigop	28	5	2	21	54:140	12

II. SMNL vzhod

Potrošnik prvak

Končano je bilo prvenstvo v drugi slovenski mladinski nogometni ligi vzhod, kjer so sodelovala štiri pomurska moštva ter dosegla lep uspeh. Najuspešnejši so bili nogometaši Potrošnika iz Beltincev, saj so samo enkrat izgubili in dvakrat igrali neodločeno ter s prednostjo trinajstih točk zasedli prvo mesto in osvojili naslov prvaka. Tako bodo nogometaši Potrošnika v novi tekmovalni sezoni tekmovali v prvi slovenski mladinski ligi, kar je vsekakor lep uspeh. Zanj so zasluzni vsi igralci, pa tudi trener Jože Krauthaker in tehnični vodja Stanko Močnik. Lep uspeh je tudi drugo mesto Beltransa iz Veržeja in peto mesto RCS Gramatexa iz Turnišča. Lendavska Nafta pa je zasedla predzadnje mesto. Med petimi najboljšimi strelci pa so kar štiri iz Pomurja. Najučinkovitejši strelci so bili David Ropoša (Beltrans), ki je s 27 goli na prvem mestu. Drugi je Sebastijan Kavaš s 24 in tretji Mitja Golob (oba Potrošnik) z 19 goli. Na petem mestu pa je Milan Škaper (Gramatex) z 10 goli.

POTROŠNIK	22	19	2	1	92:19	40
BELTRANS	22	13	1	8	59:42	27
Svoboda	22	12	1	9	42:29	25
Dravinja	22	10	5	7	31:25	25
GRAMATEX	22	10	4	8	48:29	24
Aluminij	22	9	5	8	30:26	23
Kozjak	22	10	3	9	39:50	23
Kovinar (Š)	22	7	5	10	25:43	19
Rače	22	6	5	11	30:43	17
Središče	22	6	3	13	38:58	16
NAFTA	22	5	4	13	19:45	14
Pohorje	22	5	2	15	21:48	12

NOGOMETNI KOMENTAR

Zadnje kolo brez pretresov

Zadnje kolo prvenstva v prvi in drugi državni nogometni ligi je minilo brez pretresov, saj je bilo vse jasno že po predzadnjem kolu. V prvi državni nogometni ligi je soboška Mura nastopila na srečanju s Primorjem s povsem pomlajenim moštvom, saj niso igrali Boškovič, Slavic, Ilič, Isaev, Gliha in A. Baranja. Priložnost igranja pa so dobili vratar Černjavič, ki je bil najboljši igralec, Kokaš, S. Baranja, Kovačec in Krančič. Kljub temu pa so srečanje dobili igralci Mure in tako uspešno sklenili letošnjo tekmovalno sezono na odličnem drugem mestu lestvice. Pred tekmo je bila na igrišču majhna slovesnost, na kateri je direktorica Podjetja za informiranje Murska Sobota Irma Benko izročila spominsko plaketo Vestnika in šopek rož najboljšemu letošnjemu pomurskemu nogometašu v prvi državni ligi (po ocenah športnih novinarjev) igralcu Mure Marjanu Bakuli. Beltinski Potrošnik je gostoval na vročih tleh v Novi Gorici in iztržil točko, kar je uspeh, saj so od tam odnesla točke redka moštva. Uspeh Beltincev je toliko večji, saj so nastopili brez Jengurazova, Šarkežija, Kosiča in Škaperja. Tako so nogometaši Potrošnika sklenili letošnje prvenstvo na solidnem šestem mestu lestvice, kar je doslej največji uspeh. Poleg tega pa je njihov igralec Štefan Škaper z doseženimi 23 goli najboljši strelac prve državne nogometne lige.

V drugoligaški konkurenci je bila v središču zanimanja tekma v Prevaljah med Korotanom in lendavsko Nafto, saj bi ob zmagi Lendavčanov postali prvoligaši nogometaši Gramatexa iz Turnišča. Toda srečanje v Prevaljah se je končalo brez golov, kar je bilo dovolj, da so gostitelji

postali prvoligaši. Tekma v Prevaljah je bil izenačena in brez posebnih priložnosti za gol tako na eni kot drugi strani. Dvajset minut pred koncem so se gostitelji, zadovoljni z rezultatom, umaknili v obrambo. V tem času pa so imeli tudi nekaj sreče, saj je Herceg nekaj minut pred koncem odlično izvedel prosti strel, žoga je oplazila živi zid in za las zgrešila gol. To pa je bila tudi edina priložnost za gol. Lendavčani so tako še enkrat dokazali, da zaslužijo boljše uvrstitev, kot je četrto mesto. Nafta je tokrat nastopila brez Zvera in Hraniloviča. Nogometaši Gramatexa so gostili Dravinjo pod vodstvom novega trenerja Jožeta Rousa in priprljivo zmagali. Zal pa zman, saj so za las zamedili priložnost, da se uvrstijo v prvo državno ligo. Ker so zbrali enako število točk kot Korotan iz Prevalj, je o uvrstitvi v prvo ligo odločilo medsebojno srečanje. Nogometaši Beltransa iz Veržeja so gostovali v Šmartnem ob Paki in izgubili z nepričakovano visokim rezultatom. Kljub temu pa so zasedli izvrstno peto mesto.



Marjan Bakula (Mura) - letos najboljši igralec prve državne nogometne lige iz Pomurja.

V tretji državni nogometni ligi so nogometaši Trgotransa iz Ižakovec doma premagali Impol iz Slovenske Bistrice in tako obstaja še kanček upanja, da se obdržijo med tretjelijagi. O tem bo namreč odločalo zadnje srečanje, in Ižakovčani igrajo s Pohorjem v Rušah. Z zmago si namreč zagotovijo obstanek. Sicer pa o njihovi usodi tudi lahko odločita tekmi Impol: Pobrezje in Rače: Svoboda. Nogometašice Logo Les iz Ižakovec so ob koncu tedna gostovale v Ljubljani in priprljivo premagale moštvo Krima. S to zmago so samo še bolj potrdile naslov državnih prvakinja, ki so si za državni prvenstvo. Ižakovčanke so namreč še vedno brez izgubljene točke. Feri Maučec

PREDSTAVLJAMO VAM

Mladinci Mure državni in pokalni prvaki

Mladinsko moštvo nogometnega kluba Mura iz Murske Sobotje je letos doseglo izjemen uspeh, saj je osvojilo dva najvišja naslova - naslov državnega in pokalnega prvaka Slovenije. Naslov državnih prvakov so si mladi Sobočani zagotovili že dve koli pred koncem prvenstva. Naslov državnega prvaka je moštvo Mure osvojilo povsem zaslužno, saj je vodilo od začetka do konca prvenstva. V svojih vrstah imajo tudi tri državne mladinske reprezentante: Dejana Nemca, Damjana Ošlaja in Mateja Frasa. V finalni pokalni tekmi pa so v Murski Soboti premagali SCT Olimpijo iz Ljubljane z 8:7 po streljanju enajstmetrovk, medtem ko se je



Mladinsko nogometno moštvo Mure - državni in pokalni prvaki. Stojijo od leve: Brezič, Karoli (trener), Erntša, Ošljaj, Papič, Kerčmar, Pintarič, Žekš, Nemec, Cipot, Sočič, Jurakovič (teh. vodja); čepijo: dr. Hodošek (zdravnik), Sočič, Banko, Kovačec, Glavica, Fras, Vogrinčič, Kovač in Baranja. Fotografija: N. Juhnov

tekma v regularnem času končala neodločeno 1:1. Strelci za Muro so bili: Cipot 2 ter Ošljaj, Žekš, Fras, Kovačec, Vogrinec in Kovač po enega. Za dosežene enkratne uspehe imajo poleg igralcev tudi velike zasluge trener Jože Karoli, tehnični vodja Boris Jurakovič in vodstvo Mure. V klubu računajo, da bodo lahko že v novi tekmovalni sezoni iz mladinskega moštva vključili v priprave prvega moštva tri mladince: Simona Baranjo, Marjana Žekša in Srečka Kovačeca ter šli po zgledu Danijela Breziča, ki je v jesenskem delu prvenstva igral še za mladinsko moštvo, spomladi pa si je zagotovil standardno mesto v članski ekipi Mure. Za dosežene uspehe mladih nogometašev Mure tudi naše čestitke. F. M.

Tokrat brez nagrade

V zadnji letošnji športni napovedi naši reševalci niso imeli sreče, saj nihče ni napovedal 8 pravih izidov. Pravilna rešitev: Gorica: Potrošnik 0, Mura: Primorje 1, Maribor: Olimpija 1, Izola: Koper 0, Publikum: Rudar (V) 1, Mavrica: Krka 1, Korotan: Nafta 0, Šmartno: Beltrans 1, Gramatex: Dravinja 1 in Trgotrans: Impol 1.

Finale pokala NZS

Mura premagala Maribor

V prvi finalni tekmi za pokal Nogometne zveze Slovenije, ki so jo odigrali v prijetnem okolju v Murski Soboti pred okrog 6.500 gledalci, je Mura z golom Kokola premagala Maribor. Srečanje, ki je bilo preveč prekinjeno zaradi borbeno, številnih gledalcev ni navdušilo, saj je bilo preveč prekinjenih premalo igre. Srečanja so, kadar se o nečem odloča, pač taka, da se gleda toliko na igro, temveč na taktično dosego zaletljivega mariborskega moštva, da so bili na srečanju nekateri nešportni izpadi najvpešje vidni. Vijoli in nekaterih igralcev. Nekdo iz skupine Vijoli je vrzel predstavnika v glavo nogometašu Mure Breziču, tako da je bila tekma za nekaj minut prekinjena. Na tekmi je bil poškodovan tudi igralec Mure Slavic, ki je moral v bolnišnico. Izključena pa sta bila igralca Maribora Hranilovič in Simundža in Djurovski. V moštvo Mure je tokrat zablistel Kokol, ki je delal veliko preglastic mariborski obrambi in je navdušil celo slovenske slovenske članske nogometne reprezentance dr. Zdenka Verdenca. MURA: Kokola gotovo povabil med kandidate za državno reprezentanco. MURA: MARIBOR BRANIK 1:0 (1:0). Strelci: 1:0 Kokol (29). MURA: Boškovič, Cifer, Slavic, Brezič, Ilič, Breznik, Issaev, (Granov), Erntša (Baranja), Gliha, Bakula, Kokol.

Brez golov v Lendavi

V Lendavi je bila odigrana prijateljska mednarodna nogometna tekma med kadetskima reprezentancama Slovenije in Madžarske, ki je bila odprta z izrala Občinska nogometna zveza Lendava. Tekma, ki je bila pred časom 350 gledalci, se je končala brez golov. V slovenski reprezentanci so igralci tudi nogometaš Mure iz Murske Sobotje Borut Banfi. Za najvpešje igralca so razglasili vratarja slovenske reprezentance Tomaza Marjačana mariborskega Kovinarja, ki je prejel iz rok predsednika Občinske nogometne zveze Lendava Darka Pahorja praktično darilo.

Zmagal Gramatex

V prvi finalni pokalni nogometni tekmi na območju Občinske nogometne zveze Lendava je RCS Gramatex iz Turnišča v Odrancih premagal domače moštvo z 2:0. Oba gola za Gramatex je dal Vorš. Povratna tekma bo danes, v četrtek, v Turnišču. (FB)

Plakete Vestnika

Druga plaketa Škaperju

Športno uredništvo Vestnika iz Murske Sobotje, ki vsako leto spremlja nogometna tekmovanja v vseh ligah, zlasti pa v prvi državni ligi, kjer ima Pomurje dva predstavnika. Muro iz Murske Sobotje in Potrošnika iz Beltincev, podeljuje po osamosvojitvi Slovenije vsako leto spominski plaketi najboljšemu strelcu in igralcu prve državne nogometne lige iz Pomurja. Najboljši pomurski igralec v prvi državni ligi je izbran na osnovi ocen športnih novinarjev. Letos so bile plakete podeljene že tretjič, dobila pa sta jih strelci Potrošnika Štefan Škaper in igralec Mure Marjan Bakula. Doslej so ta priznanja prejeli: 1991/92 - Jože Kosi - Potrošnik (najboljši igralec) in Milan Kukič - Mura (najboljši strelac - 15 golov); 1992/93 - Kristjan Cener - Mura (najboljši igralec) in Štefan Škaper - Potrošnik (najboljši strelac - 22 golov); 1993/94 - Marjan Bakula - Mura (najboljši igralec) in Štefan Škaper - Potrošnik (najboljši strelac - 23 golov).

šport

Dečki Mure prvi

V Murski Soboti je bilo polfinale prvenstva v nogometu za mlajše dečke, kjer so sodelovala štiri moštva. Prvo mesto so zasedli nogometaši Mure iz Murske Sobotice, ki so premagali Maribor Branik s 5:0 (Časar 3, Čoter, Bačič) in Rudar (V) z 1:0 (Faršag) ter se uvrstili v finale, ki bo konec tega meseca v Zalcu.

Kvalifikacije za III. SNL

Bakovci : Šentjur 0:2 (0:0)

V prvi tekmi prvega kroga kvalifikacij za vstop v tretjo državno nogometno ligo vzhod je prvak celjske nogometne zveze Šentjur v Bakovcih premagal prvaka Medobčinske nogometne zveze Murska Sobota Bakovce. Zmagalo so si gostje zagotovili v drugem polčasu, ko so dosegli oba gola. Dala pa sta ju Bevc in Vaudi. Pred okrog 700 gledalci je sodil Klinc v Ptuj. Pred tekmo je predstavnik MNZ Murska Sobota Alojz Flegar podelil moštvo Bakovci pokal za prvo mesto v prvi MNL Murska Sobota. Kljub porazu imajo Bakovci še možnost, da se uvrstijo v tretjo državno ligo. V drugem krogu bodo namreč igrali s prvokom mariborske nogometne zveze Staršami. Prva tekma bo v soboto. Prvak Občinske nogometne zveze Lendava Renkovi igra v soboto v Renkovcih prvo tekmo s prvokom ptujske nogometne zveze Stojnci.

Namizni tenis

Solar v reprezentanci

V Ljutcu je bil tretji državni turnir TOP 12 za kadete, ki je bil zadnji za izbiro državne reprezentance za evropsko prvenstvo v Parizu. Med najboljšimi slovenskimi kadeti sta bila tudi igralca Potrošnika iz Murske Sobotice Miran Solar in Gregor Kocuvan ter se lepo odrezala. Solar je bil v predtekmovalni skupini edini neporaženi igralec, v polfinalu pa je po težki igri izgubil s Slatinskim (Velenje) z 1:2, za tretje mesto pa s Tokičem (Gorica) prav tako z 1:2. Tudi Kocuvan je bil soliden, saj je zasedel peto mesto. Po končanem turnirju je državni kapetan Edvard Večko določil trojico igralcev, ki bo Slovenijo zastopala na evropskem prvenstvu. Med njimi je tudi Solar, kar je gotovo veliko priznanje za tega igralca. Na mednarodnem kadetskem prvenstvu Poljske, ki je bilo v Radomu, je Solar skupaj s Slatinskim dosegel velik uspeh v dvojicah, saj sta zasedla tretje mesto. Med posamezniki pa se je Solar uvrstil med šestnajstero.

M. U.

Atletika

Uspešni tekači TS Radenske

V Feldbachu v Avstriji je bil 10. tradicionalni mednarodni ulični tek. Med številnimi tekači so sodelovali tudi tekmovalci TS Radenske in se lepo odrezali. V absolutni kategoriji v teku na 10.170 km je bil Geza Grabar drugi, v svoji starostni skupini pa prvi. Pri deklicah je zasedla Marjana Mauko v teku na 1.200 m drugo mesto. Pri veteranih pa je bil Zdravko Mauko dvanajsti. (GG)

Hokej na travi

Lipovci državni prvak

V Lipovcih je bilo državno prvenstvo v hokeju na travi za starejše dečke. Sodelovala so štiri moštva. Največ uspeha so imeli mladi hokejisti Lipovci, ki so v odločilnem srečanju premagali Triglav iz Predanovca in postali državni prvaki. Rezultati: Triglav : Pomurje 3:0, Lipovci : Železničar 2:0, Pomurje : Železničar 2:0 in Lipovci : Triglav 2:1. Vrstni red: 1. Lipovci, 2. Triglav (Predanovci), 3. Pomurje (MS), 4. Železničar (Maribor).

Kolesarstvo

V nedeljo maraton Ajda

Zdravilišče Moravske Toplice in Kolesarski klub Tropovci organizirata tradicionalni kolesarski maraton Ajda, ki bo v nedeljo, 19. junija 1994, ob 9. uri izpred hotela Ajda v Moravskih Toplicah. Na sporedu bosta mali 40 km in veliki maraton 110 km. Prvi trije v absolutni kategoriji dobijo denarje nagrade 50, 300 in 200 DEM v protivrednosti SIT. Zmagovalci posameznih kategorij prejmejo pokale, medalje in nagrade. Nagrade in medalje dobijo tudi drugo in tretje uvrščeni. Prijave bodo zbirali na dan maratona do 8.45 ure.

Teniški turnir v Murski Soboti

Zmagala Jezernikova (Slovenija)

V Murski Soboti je bil drugi ženski teniški turnir Murska Sobota Open 94, ki ga je pripravil Teniški klub Murska Sobota. Letošnji turnir je bil trikrat večji od lanskega, saj je v predkvalifikacijah sodelovalo 64 igralk iz 16 držav, med njimi so bile tudi štiri slovenske predstavnice. Sodeč po igrah je bil

turnir tudi kakovostnejši od lanskega, zaradi odlične igre slovenske predstavnice Tjaše Jezernik pa tudi privlačnejši. Jezernikova je namreč igrala odlično in se naposled znašla v finalu, kjer je premagala Italijanko Angelijevo s 7:5 in 6:4 ter tako postala zmagovalka turnirja. V dvojicah sta zmagali Cianfangova (Argen-

Mali nogomet A-liga MS

Predanovci	22	14	4	4	33:26	32
Bakovci	22	14	3	5	61:32	31
Černelavci	22	11	8	3	42:21	30
Prosečka vas	22	13	3	6	55:34	29
Nemčavci	22	11	3	8	49:37	25
Panonska	22	8	4	10	37:43	20
Polana	22	6	7	9	35:46	19
Lipovci	22	7	4	11	45:47	18
Gradišče	22	5	7	10	24:40	17
Kanal	22	5	6	11	39:49	16
Krajna	22	6	4	12	26:43	16
Inex	22	4	3	15	24:52	11

B-liga MS

Mladinec	22	15	4	3	65:26	34
Borejci	22	15	3	4	57:34	33
Pečarovci	22	15	1	6	65:37	31
Klub mladih	22	12	2	8	53:38	26
Behtinci	22	10	4	8	45:45	24
Otovc	22	9	3	10	63:61	21
Domajinci	22	6	9	7	39:46	21
Puževci	22	6	7	9	39:50	19
Izvir	22	4	8	10	30:51	16
Kupšinci	22	3	9	10	35:53	15
Kerenčičeva	22	3	7	12	31:52	13
Slovan	22	3	5	14	24:53	11

C-liga MS

Old boys	22	17	4	1	109:38	38
Noršinci	22	13	6	3	69:34	32
Sotina	22	12	3	7	41:31	27
Ledava	21	12	1	8	60:44	25
Sebeborci	21	9	6	6	55:23	24
Šalamenci	22	11	2	9	55:49	24
Satahovci	22	7	4	11	42:66	18
Park (-1)	22	8	2	12	60:48	17
Dobel	22	7	3	12	32:57	17
Radovci (-4)	22	8	3	11	42:60	15
Moščanci	22	4	6	12	29:56	14
NK 13 (-1)	22	2	2	18	17:105	5

D-liga MS

Evropa	22	16	2	4	64:26	34
Asfall	22	13	6	3	53:19	32
Pertoča	22	13	4	5	58:34	30
Dokležovje	22	9	9	4	45:40	27
Meteor	22	11	4	7	57:36	26
Mladost	22	11	3	8	67:44	25
Tršina	22	7	8	7	36:35	22
Zenkovci	22	10	1	11	46:56	21
Slaveči	22	4	7	11	32:58	15
Dolina (-1)	22	5	12	5	35:56	14
Mačkovci(-1)	22	2	7	13	34:60	10
Črnci (-1)	22	2	2	18	25:98	5

E-liga MS

Odranci	22	15	4	3	82:38	34
Gerlinci	22	13	5	4	73:39	31
Vadarci	22	12	5	5	65:27	29
Večeslavci	22	11	7	4	51:27	29
Vučja Gomila	22	11	5	6	53:33	27
Jezero	22	11	5	6	47:33	27
Mister Baby	22	10	4	8	72:38	24
Bodočnost	22	8	7	7	38:32	23
Krašče	22	5	7	10	46:58	17
Mlajtinci(-1)	22	5	2	15	45:72	11
Stanjevci	22	4	3	15	36:72	11
Veščica (-1)	22	0	0	22	12:151	0

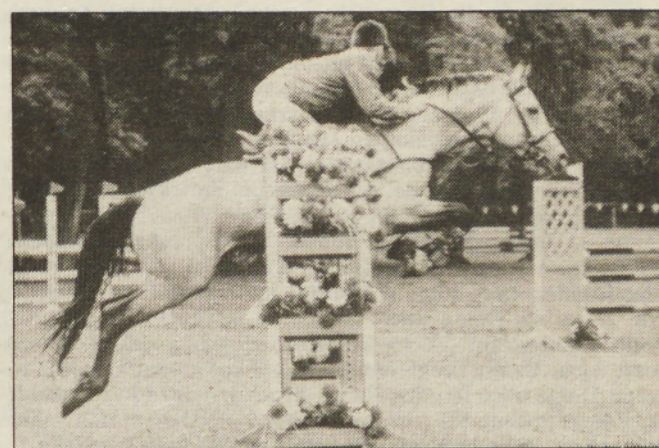
F-liga MS

Manekeni	18	15	1	2	77:20	31
Razlagova	18	14	3	1	58:20	31
Stihl	18	14	2	2	60:20	30
Bošonci	18	9	2	7	39:22	20
Beznovci	18	10	0	8	45:29	20
Inter	18	7	3	8	36:47	17
Hrabri Miški	18	5	1	12	24:43	11
Lemerje	18	4	2	12	28:54	10
Ivanci	18	2	3	13	26:79	7
Carioke	18	1	1	16	8:67	3

PRESKAKOVANJE OVIR

Vstopnica za organizacijo F.E.I. turnirjev?

Konjeniški klub Murska Sobota Grad Rakičan je bil organizator dvodnevnega mednarodnega jahalnega turnirja v preskakovanju ovir v rakičanskem parku. Tekmovanja se je udeležilo 130 konjev iz štirih držav: Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije. Čeprav je drugi dan tekmovanja organizatorjem nagajalo vreme, so turnir izpeljali po programu, na svoj račun pa so prišli gledalci predvsem v soboto, ko so bile razmere za tekmovanje odlične. S to organizacijo so si prizadevali športni delavci pri KK Murska Sobota Grad Rakičan po besedah predsednika Konjeniške zveze Slovenije dr. Gregorja Pintarja pridobiti realne možnosti za organizacijo F.E.I. turnirjev. Na turnirju so sodelovali tudi številni pomurski tekmovalci in tekmovalke ter dosegli nekaj solidnih uvrstitev. Na sobotnem tekmovanju je bila v parkurju A 1 (1,00m) najboljša domačinka Mojca Horvat (Lucky), ki je zasedla peto mesto. Grega Jeza (Ken Boy A Club) je bil 19., Tomaž Mohar (Donna Carrara) 24. in Maja Vohar (Vanda) 26. V parkurju A 2 (1,10m)



je bila najboljša pomurska tekmovalka Marijana Zrim (Hallag), ki je zasedla osmo mesto. Nina Meško - Castrol Radenci je bila s konjem Capitolom 12., s konjem Kordonom pa 23. Mojca Horvat (Lucky Boy) je bila 28., Katja Bogataj (Juran) pa 32. V parkurju L (1,20m) je domačinka Marijana Zrim (Hallag) zasedla 18., Jože Štifter (Melody A Club) 35., Nina Meško (Capitol) 38., Katja Šajnovič (Black Barry) 39. in Katja Bogataj (Juran) 43. mesto. Na nedeljskem tekmovanju je lep uspeh dosegla domačinka Maja Vohar (Vanda), ki je v parkurju A 1 (1,00m) osvojila prvo mesto. Grega Jeza (Ken Boy A Club) je bil 11., Tomaž Mohar (Donna Carrara) 16., Mojca Horvat (Lucky Boy) pa 17. V parkurju A 2 (1,10m) je Katja Bogataj (Juran) zasedla 18., Katja Šajnovič (Black Barry) 20., Nina Meško (Kordon) 25. in Mojca horvat (Lucky Boy) 27. mesto. V tekmovanju za pokal Slovenije je v parkurju L (1,20m) Marijana Zrim (Hallag) zasedla izvrstno peto mesto. (FM) Fotografija: N. Juhnov

Taekwondo

Kociprova tretja

V Izoli je bilo drugo državno prvenstvo v taekwondoju. Tekmovanja sta se udeležila tudi člana TKD Meteor iz Črenšovca Anita Kociper in Gorazd Horvat. Lepo se je odrezala Kociprova, saj je v kategoriji do 63 kg zasedla tretje mesto. Horvat je tekmoval v kategoriji do 71 kg, vendar se je slabše odrezal. (HG)

Strelstvo

Prvo mesto UNZ

Strelska družina Varstroj iz Lendave je na strelišču v Čentibi organizirala odprto prvenstvo v streljanju z veliko kalibersko puško M-48. Sodelovalo je 16 ekip oziroma 96 posameznikov. Ekipno je zmagala UNZ Murska Sobota s 308 krogi pred Središčem ob Dravi, 282, in Oklopnim divizionom MS, 257 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Žiško (Oklopní divizion) s 85 krogi pred Lukovičem (UNZ), 83, in Balaškom (Oklopní divizion), 81 krogov. (A. Zver)

Atletika

Žinko prvi

V Misljinji je bil tradicionalni tek po parku. Na njem so sodelovali tudi člani TS Radenske in dosegli več odličnih uvrstitev. Najbolje se je odrezal Damir Žinko, ki je v teku na 21 km pri mladincih zasedel prvo mesto. Pri st. članih je bil Milan Sapač enajsti, Ivan Muršec pa dvanajsti. Med ml. veterani je Karl Vrtnjak zasedel peto, Roman Klančnik pa šesto mesto. V teku na 10 km je v absolutni kategoriji Slavko Kumeč zasedel četrto, Slavko Markoja sedmo in Andrej Virag deseto mesto. Med ml. deklicami je bila Melita Vamberger v teku na 2 km četrta, med ml. dečki pa Martin Berden šesti. Pri st. deklicah je bila Valerija Mulec v teku na 4 km druga, pri st. dečkih je bil David Rihrtarčič tretji. (RB)

Kajakštvo

Sakač in Horvat

Na Bledu je bila druga tekma kajakašev in kanuistov za pokal Slovenije. Sodelovali so tudi tekmovalci BD Mura iz Kroga in dosegli lep uspeh. Pri dečkih je v K-1 zmagal Beno Sakač, Miro Bokan pa je bil drugi. Med ml. dečki je Miha Kreft zasedel šesto mesto. Med mladinci C-1 pa je zmagal Borut Horvat.

Šah

Zmagala Števančeva

Šahovsko društvo Radenska Pomgrad iz Murske Sobotice je pripravilo junijski hitropotezni turnir za mladince. Med 9 šahisti je zmagala Lea Števanec s 7,5 točke pred Miho Gombocem in Jožetom Sedonjo, po 6,5, Mitjo Kovačem, 5,5, in Daliborko Jocič, 4 točke.

Tompova in Maričeva na EP

V Romuniji je bilo evropsko prvenstvo v šahu za dečke in deklice od 10. do 16. leta. Tekmovanja sta se udeležili tudi pomurski predstavnici Neda Tompa in Martina Marič. Tompova je zasedla med dekleti do 14 let med 36 tekmovalkami s 3,5 točke 29. mesto. Maričeva pa je bila v skupini deklet do 16 let med 34 tekmovalkami s 3 točkami 30.

Kinologija

Nov uspeh psarne Žekš

V Kočevju je bila mednarodna razstava nemških ovčarjev, ki šteje tudi za državno prvenstvo. Velik uspeh je zopet dosegla Žekševa psarna iz Bakovce. Med mladimi je pes Odin zasedel prvo mesto. Med delavnimi je psica Vespe zasedla prvo mesto in naziv CAC. Med delovnimi je bil pes Rodo tretji. Vzrejni par Rodo-Vespe in vzrejna skupina psarne Žekš sta zasedla prvo mesto, kar je prvi tovrstni naslov v Prekmurju.

Košarka

Prvo mesto La Luni Petrovci

Košarkarski klub Lindau iz Lendave je organiziral turnir. Med tremi ekipami je zmagala ekipa KK La Luna Petrovci, ki je premagala Lindau z 59:48 in Ljutomer s 55:47. Lindau pa je premagal Ljutomer s 57:41. Za zmagovalno ekipo so tekmovali: Deutsch, Gomboc, Kovačec, S. Nemeč, D. Nemeč, Kerčmar, Feher in Lazar.

V ligaškem tekmovanju je Pomurje (dekleta 81) premagalo Maribor z 48:14. Najboljše strelke: Svetinova 20, Glišičeva 16 in Suščeva 6. V prvenstveni tekmi (dekleta 80) je Comet premagal Pomurje z 48:34. Najboljše strelke: Huzjak 9, Glišič 9, Svetina in Feher po 6. Košarkrice Pomurja so tudi premagale Rogoško Slatino s 46:18. Najboljše strelke: Glišič 17, Svetina 11 in Huzjak 6.

Na polfinalnem košarkarskem turnirju za dekleta letnik 1981, ki je bil v Trbovljah, je ekipa OŠ III Murska Sobota zasedla drugo mesto. Sobotčanke so premagale OŠ Trbovlje s 53:21 in izgubile z OŠ D. Kumar iz Ljubljane s 45:56. Najboljše strelke so bile: Svetina 38, Jocič 20 in Feher 18. (D. Gomboc)

Mali nogomet

Železne Dveri tretje

V Litiji je bila odigrana končna tekmovalna občinskih pokalnih zmagovalcev v malem nogometu. Ljutomersko občino so predstavljali nogometaši Železnih Dveri. V predtekmovanju je Športklub iz Velenja premagal Železne Dveri s 5:3. V tekmi za tretje mesto pa so Železne Dveri premagale Havaje iz Radelj ob Dravi s 5:4 in tako zasedle tretje mesto. (NS)

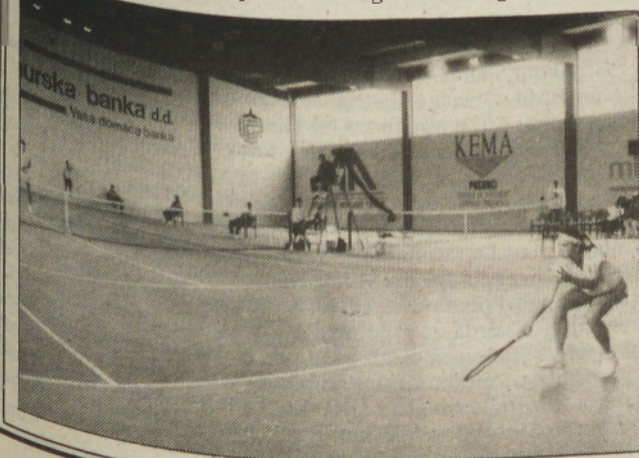
Športni ribolov

Soboški paraplegiki prvi

V Celju je bilo medregijsko tekmovanje v športnem ribolovu za paraplegike. Sodelovala je tudi ekipa paraplegikov pomurske regije in v postavi Borovnjak, Stanjko in Kržižanič zasedla prvo mesto. Med posamezniki je bil Stanjko prvo, Kržižanič pa tretji.

Ribiči zopet v Krogu

Društvo Ribnik organizira v nedeljo, 19. junija 1994, ob 8. uri v ribniku Lukač v Krogu tekmovanje v ribolovu. Organizatorji so za najboljše pripravili lepe denarne in praktične nagrade.



Fotografija: N. Juhnov

Atletika

Olimpijski tek v Moravskih Toplicah

V okviru praznovanja leta športa in 100-letnice ustanovitve Mednarodnega olimpijskega komiteja bodo v Sloveniji štirje Olimpijski teki: V Mariboru, Celju, Domžalah in Moravskih Toplicah. Organizacijo Olimpijskega teka v Moravskih Toplicah sta prevzela Atletski klub Pomurje in Športna zveza Murska Sobota. V ta namen je bil tudi imenovan poseben organizacijski odbor, ki ga vodi Gusti Grof. Olimpijski tek v Moravskih Toplicah bo v nedeljo, 19. junija 1994, s štartom ob 9.15 pred hotelom Ajda. Organizatorji pričakujejo številčno udeležbo šol, klubov, društev ter občanov, ljubiteljev teka in narave. Pričakujejo pa tudi nekatere ugledne goste. Udeleženci bodo tekli na krajši 3,5 km dolgi progi, daljša proga pa bo dolga 10.500 m. Proga je speljana po naselju Moravske Toplice in bo potekala od hotela Ajda, kjer je start in cilj, po Kranjčevi in Dolgi ulici, nato zavije v ulico Rumičev breg mimo počitniških hiš in Rumičeve domačije, zavije zopet na Dolgo ulico in poteka po ulici Na bregu do Levstikove ulice, kjer prečka Kranjčevo ulico in poteka do vhoda v hotel Ajda. Krajša proga poteka po isti kot daljša, s tem da na razcepu Dolge ulice in ulice Na bregu zavije v levo in poteka do cilja. Poleg številnih tekačev organizatorji pričakujejo tudi veliko obiskovalcev, ki bodo pozdravili uležence Olimpijskega teka.

Grabar zmagal v malem maratonu

Tekači TS Radenske so sodelovali na nedavnem tradicionalnem spominskem malem maratonu Janka Gregoriča v Slovenj Gradcu in se zopet izkazali. Najboljši je bil Geza Grabar, ki je zmagal v absolutni kategoriji (zmagal je tudi na malem maratonu Treh src v Radencih). Janez Šušnik je bil četrti. Pri mlajših veteranih je bil Slavko Kumeč drugi, Branko Meglič šesti, Roman Klančar sedmi in Ivan Muršec osmi. Med starejšimi veterani je zasedel Karel Vrbnjak drugo, Franc Kolar pa sedmo mesto. Med mladimi je Vogrinčič (3 km) zasedel drugo, Meglič (1 km) je bil peti, Dani (550 m) pa sedmi.

Na finalu APS v Novem mestu je bila Števančeva v tekah na 800 in 1500 m druga. Grabar pa na 10.000 m peti. Števančeva je v ekipi Olimpije nastopila tudi na evropskem atletskem prvenstvu ženskih klubskih ekip na Dunaju in v teku na 1500 m zasedla dvanajsto mesto. (G. G.)

Predstavljamo vam

NK Panonija prvak

Nogometaši Panonije iz Gaberja so postali prvaki druge občinske nogometne lige Lendava. Ta naslov so osvojili s prednostjo štirih točk pred drugouvrščenimi Žitkovci. Gaberčani, ki so klub ustanovili leta 1948, so bili več let med vodilnimi v lendavski občini. Z osvojitvijo prvega mesta so se uvrstili v prvo občinsko nogometno ligo Lendava. Zelijo si, da bi v tej konkurenci tudi ostali. Zato pa se bodo morali tudi okrepiti z nekaterimi igralci. Računajo, da dobijo dva igralca iz Madžarske. Urejene imajo klubске prostore, dokončati pa morajo še ograjo okrog igrišča. Veseli so tudi, da imajo dobro kadetsko ekipo, ki je pri vrhu za Lendavo in Turniščem. Hvaležni so tudi, da jim pomagajo nekateri pokrovitelji. (FB)



Nogometaši Panonije iz Gaberja. Stojijo od leve: T. Hozjan starejši, D. Hozjan, S. Prendl, Szücs, D. Prendl, Sakač, Žalik, Smej (trener); čepijo: Tratnjek, A. Prendl, B. Prendl, T. Hozjan, mlajši, Ščančar, D. Sakač (kapetan); manjkajo: M. Ščančar, D. Hozjan, Kovač, Jerebic, B. Prendl in Matajič. Fotografija: F. Bobovec

Pogovor z dr. Zdenkom Verdenikom

Nogomet je v Pomurju doma

Letos prvega februarja je postal novi selektor slovenske članske nogometne reprezentance dr. Zdenko Verdenik, ki si je pretekli teden v Murski Soboti tudi ogledal prvo finalno tekmo za pokal Nogometne zveze Slovenije med Muro in Mariborom Branikom. To priložnost smo izkoristili za pogovor o nogometu.

— Končalo se je letošnje prvenstvo v prvi in drugi državni nogometni ligi. Kakšna je vaša ocena?

»Če govorimo o našem nogometu, moramo biti prizanesljivejši pri ocenjevanju z vidika kakovosti, saj je dejstvo, da se z izjemo nekaj klubov premalo strokovno dela, torej je naš nogomet na še sprejemljivi organizacijski in strokovni ravni. Zal je takih klubov premalo, zato tako velike razlike v kakovosti moštev in precej nezanimivih tekem. Mislim pa, da je bil vseeno narejen določen premik. Pri vključevanju v Evropo so vidni določeni premiki, vendar prehitenevanje tu ni mogoče. Problem slovenskega nogometa je nerešeno organizacijsko in finančno vprašanje pri nekaterih klubih. To še posebno velja za okolja, kjer nogomet nima tradicije. Če se kot majhna država želimo priključiti Evropi, so naše možnosti samo v večjem in boljšem delu kot drugod, kjer imajo večje baze, iz katere prihaja določena kakovost. Zato bo o kakovosti našega nogometa odločalo le kakovostno delo. Minulo prvenstvo je pokazalo, da je Olimpija kakovostno, organizacijsko in finančno najmočnejši klub v Sloveniji. Mura je presenetljivo zasedla drugo mesto. Presenetljivo za tiste, ki ne poznajo dovolj nogometa. Dejstvo je namreč, da ima Mura nekaj zelo dobrih posameznikov. Pričakoval sem, da bo Maribor zasedel vsaj drugo mesto in bolj ogrožal Olimpijo na prvem mestu. Kar zadeva moštva, ki izpadajo iz prve državne lige, bi si Mavrica zaslužila obstanek, vendar pa imajo večje organizacijske in finančne težave kot drugod. V drugi državni ligi je Gaj zaslužen za sedmo mesto. Presenetili pa so pomurski klubi, kar še posebno velja za Gramatex in Beltrans. Sicer pa je nogomet v Pomurju doma. Zato ni naključje, da je beltrinski Potrošnik za slovenske razmere sposoben imeti profes-



ionalno moštvo. V tem delu je namreč veliko zanimanja ljudi, ki najdejo v nogometu svoje zadovoljstvo. Če imajo v Beltrincih interes za nogomet, jim je to potrebno omogočiti.»

— Ali poleg predvidene reorganizacije nogometa v Sloveniji, to je zmanjšanje prve lige na deset moštev, predvidevate še kakšne spremembe?

»Predvidevamo še nekatere spremembe, ki jih določa tudi FIFA. To je, da bi moštvo dobilo za zmago tri točke, poraženo pa nič, za neodločen izid pa bi moštvi dobili vsako po eno točko. Druga novost, ki jo predvidevamo v Nogometni zvezi Slovenije, je, da bo moral imeti v tekmovalni sezoni 1995/96 vsak klub enega poklicnega trenerja za mlade nogometaše ter da bo moral prvotigaško moštvo trenirati profesionalni trener. V tekmovalni sezoni 1994/95 pa trenerji tudi ne bodo smeli več ocenjevati sodnikov.»

— Veliko pripomb je slišati na sojenje tekem. Ali so te pripombe upravičene?

»Sodniki niso nič boljši in nič slabši, kot je naš nogomet. Seveda pa si bo tudi v njihovih vrstah potrebno prizadevati za večjo kakovost. Zame ni problem, če sodnik naredi določene napake pri vodenju tekme po naključju. Večji problem je, in to počnejo tudi nekateri sodniki, da namerno delajo napake. V takih primerih je po-

trebno sodnike najstrožje kaznovati. Razvoj nogometa v Sloveniji namreč ni mogoč brez ustreznih sodnikov. V Sloveniji sicer imamo nekaj sodnikov, ki so že na mednarodni ravni. Seveda pa so tudi sodniki, ki nimajo občutka do igre in ocenjevanja posameznih prekrškov v dvobojih.»

— V finalu slovenskega nogometnega pokala sta se znašla kluba iz severovzhodne Slovenije — Mura in Maribor — brez Olimpije. Ali je bilo tak razplet mogoče pričakovati?

»Olimpija je presenetljivo izpadla iz finala pokala Nogometne zveze Slovenije, in to zaradi dobre igre Mure v Ljubljani, kjer je zmagala z 2:1, in določenega spleta okoliščin. Jasno je, da je imel Maribor srečnejšo pot do finala kot Mura. Obe moštvi pa sta si zaslužili, da igra v finalu, kjer imata enake možnosti. Kaže pa, da je Mura s tem prišla do vrha in da je opaziti določeno utrujenost.»

— Odkar ste selektor slovenske nogometne reprezentance, je ta odigrala sedem tekem ter štirikrat zmagala, dvakrat igrala neodločeno in eno tekmo izgubila. Ali ste s takim razpletom zadovoljni?

»Ko sem prevzel reprezentanco, je bil osnovni cilj, da ugotovimo, kje so naše sposobnosti, in da ustvarimo reprezentanco, ki bo že na začetku dosegala boljše rezultate. To pa zato, da bi ustvarili boljše razpoloženje za kvalifikacije za

evropsko prvenstvo. Igra bi dobila določeno samozavest. To nam je uspelo. Narčni načrt igre, ki ima vključeno več sodobnih elementov, metne igre, hkrati pa je pri gojenju mentaliteti in kakovosti igralcev. Moram povedati, da sem zadovoljen z udeležbo, tostjo obrambne igre, sivo prostorsko pokrivanjem precej manj pa sem zadovoljen z učinkovitostjo dolgih napadov, kjer pridejo do izraza nekatere telesne zmogljivosti igralcev. To bo predvsem problem, ko bomo igrali doma. Doslej smo namreč šestkrat igrali zunaj in le eno doma.

— Kakšne pa so možnosti slovenske reprezentance v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo v Angliji?

»Sem realen optimist, brez tega ni angažiranja in predka. Realnost pa je, da da skušam oceniti, kaj je dosegljivo. Na evropskem prvenstvu zvezi Slovenije smo upravičeni da bi bilo za nas v kvalifikacijah zelo sprejemljivo mesto v skupini. Treje moštva bi bil že velik uspeh. Na evropskem prvenstvu bi bil že velik uspeh, če se nam tudi ovrgli možnosti, če se nam zato ponudi priložnost, da bi sedbo drugega mesta, ki bi nam na evropsko prvenstvo pripadalo. Po statističnih mednarodnih nogometnih organizacijah nas uvrščajo na zadnje mesto v skupini. Mi torej računamo na uvrstitev od drugega do četrtega mesta. Feri Maučec

Proslava 35-letnice RK Krog

Rokometni klub Krog praznuje 35-letnico delovanja. V obziru tega jubileja se bodo od 13. do 18. junija zvrstile številne prireditve. Za v ponedeljek so otroci OŠ Krog pripravili otroški žvižg kulturni program. V torek je bil mednarodni ženski rokometni turnir, na katerem so sodelovale ekipe iz Madžarske, Hrvaške in Slovenije. V sredo je bil rokometni turnir osnovnošolske ekipe iz Ormoža, Velike Nedelje in Pomurja. Danes, v četrtek, ob 16. uri bo rokometni turnir kadetov, na katerem bodo sodelovali Krog, Polet, Pomurka in Radgona. Jutri, v petek, bo mednarodni rokometni turnir veteranov. Sodelovali bodo: Krog, Pomurka, Polet, Črenšovci, MFC Čakovec in Monošter iz Madžarske. V soboto pa bo mednarodni rokometni turnir članov s sodelovanjem ekipe: Kropa, Pomurke, Poleta, Mladina, Radgona, IPC Zrenčevci in Monoštra. Turnir se bo začel ob 9. uri. Ob 16. uri pa bo proslava ob 35-letnici kluba, na kateri bodo pregledali delo in uspehe ter zaslužnim posameznikom in društvom podelili priznanja. Teden rokometa v Krogu bodo sklenili z Rokometno nočjo in ansambliom Nova Legija.

Feri Maučec



Prvi trije slovenski derbiji Ljutomerčanom

Po osamosvojitvi Slovenije smo v novi državi organizirali slovenske kasaške derbije. Prvi je bil leta 1991 v okviru Kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni in v organizaciji Konjeniškega kluba Ljutomer. Deset štiriletnih kasačev, od tega pet ljutomerskih, je merilo moči na 2.800 metrov dolgi progi. Dirka je bila počasna, taktično slabo vožena, vendar zelo dramatična. Fotofiniš je dal prvega zmagovalca slovenskega kasaškega derbija. Zmagala je Letja z Mirkom Kukoljem iz Spodnjega Krapja z enakim časom kot Ford Lindy z Mirkom Hanžekovičem iz Veržetja. Na drugem slovenskem kasaškem derbiju je zmagal Duras (Jože Sagaj, Ključarvoci), na tretjem pa Lassa Red (Zvonko Osterc, Križevci).

Uvrstitve Ljutomerčanov na slovenskih kasaških derbijih:

Tekmovalac	nast.	I.	II.	III.	IV.
1. Milan Kukolj, Spodnje Krapje	1	1	-	-	-
2. Joško Sagaj, Ključarvoci	1	1	-	-	-
3. Zvonko Osterc, Križevci	1	1	-	-	-
4. Mirko Hanžekovič, Veržetj	1	-	1	-	-
5. Milan Seršen, Veržetj	1	-	1	-	-
6. Danilo Miholič	1	-	-	-	1

In kako bo na letošnjem četrtem slovenskem kasaškem derbiju? Ljutomerčani imajo zopet konja med favoriti. To je Leona II s Slavkom Makovcem iz Ljutomera, ki je pred dnevi na Dunaju dosegla odlični kilometrski čas 1,18,9, kar jo uvršča prav v vrh štiriletnikov.

Poleg derbijev tekmovalci namenljajo posebne priprave konj tudi prvenstvu 2-letnih in 3-letnih kasačev ter najtežji dirki kasačev. To je maratonu. Konkurenca na teh tekmovaljih je vedno močnejša, saj se nenehno pojavljajo novi tekmovalci, ki se želijo tako kot Ljutomerčani izkazati. Konjeniška zveza Slovenije je sprejela za izvedbo prvenstev dve pomembni spremembi. To je,

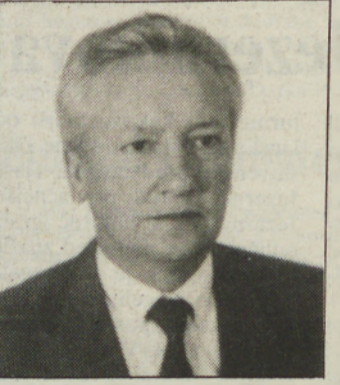
da sme nastopiti samo 12 konj in da imajo najboljšo startno mesto za avtomobilom najboljši konji.

Prvo prvenstvo za 2-letne kasače v samostojni Sloveniji je bilo leta 1991 v Krškem, drugo 1992. v Gornji Radgoni in tretje 1993. na Brdu. Na prvem tekmovalju, kjer je sodelovalo 6 ljutomerskih kasačev, je Dimli MS (Marko Slavič mlajši, Ključarvoci) zasedel tretje mesto. Tudi drugo prvenstvo 2-letnih kasačev je mimoloma brez velikega uspeha Ljutomerčanov. Po poškodbi Slavka Makovca, ki je bil prvi favorit, je z Leono II. vozil Branko Puhar, ki pa je zaradi želje po rekordu pretiraval v intenzivnosti in ostal



Marko Slavič starejši iz Ključarovec med številnimi trofeji. Bil je najuspešnejši rejec in voznik jugoslovanskih kasaških derbijev, kjer je zmagal petkrat. O njegovem uspehu zgovorno govorijo številne trofeje, ki krasijo njegov dom. Število pokalov in priznanj se na Slavičevi domačiji iz leta v leto povečuje, k čemur je zadnja leta veliko prispeval tudi sin Marko, ki je uspešno nasledil svojega očeta.

120 KONJSKEGA ŠPORTA V LJUTOMERU LET



Slavko Makovec iz Ljutomera z Leono II, ki je bila njegova prva ljubica, s katero se je vključil v kasaški šport, je dosegel deset uspešnih let. Kot dveletna je dosegla najboljši čas 1,20,8 (šampion dveh let Slovenije) in štirikrat zmagala. Med triletniki je prvi tako uspešno štirikrat in dosegla najboljši čas 1,18,7. Letos je zmagala s časom 1,19,2. Leona II je tudi edina ljubica favorita na letošnjem kasaškem derbiju ob praznovanju 120-letnice RK Ljutomer.

brez uvrstitve. Čast Ljutomerčanov sta delno rešila Prida II z Mirkom Hanžekovičem, ki je bil drugi, in Ma Belle Meghan z Brankom Slano. V letu 1993 so bili Ljutomerčani uspešnejši, saj je na Brdu zmagal Albatros (Marko Slavič mlajši). Uspeh pa je dopolnil še Silvo Moleh z Lidi Hill na četrtem mestu.

Novi uspehi so Ljutomerčani dosegli tudi na prvenstvu samostojne Slovenije za 3-letnike. Prvo prvenstvo je bilo v Mariboru drugo in tretje pa v Gornji Radgoni. Popoln uspeh so dosegli na prvem prvenstvu, leta 1991, saj je zmagala Alfa MS (Marko Slavič mlajši) pred Durasom (Jože Sagaj). Dulčinejo MS (Marko Slavič starejši) in Firlijndjem (Mirko Hanžekovič). V letu 1992 je ostal drugi Branko Puhar zasedel četrto mesto. Brez uvrstitve je ostal branitelj rekorda za triletnike 1,17,3 Dimli MS. V letu 1993 so Ljutomerčani sicer ostali brez prvega mesta, vendar pa zasedli tretja Ma Belle Meghan (Branko Slana) in četrta Agrina (Jože Osterc). Sicer pa so bili člani Konjeniškega kluba Ljutomer zveza enega leta vselej najuspešnejši klub v Sloveniji. (Konec)

Prodaja kmetijskih pridelkov iz kmečkih gospodinjstev

Zakonsko je prodaja kmetijskih pridelkov iz kmečkih gospodinjstev zelo slabo »obdelana«, še posebno v Pomurju, saj nobena od občin nima kakršnega koli pravilnika, s katerim bi bila urejena navedena prodaja.

Decembra 1993 so v občini Šentjur pri Celju sprejeli **Pravilnik o »kmetiji odprtih vrat«**. Po tem pravilniku je kmetija odprtih vrat opredeljena kot kmetija, ki je usposobljena sama prodajati svoje proizvode gostom. Kmetija odprtih vrat mora biti sposobna ponuditi lastno neoporečno hrano in pijačo, po svoji notranji in zunanji ureditvi mora ustrezati pristnemu kmečkemu okolju. Urejen mora biti poseben prostor za goste ali zunaj nje za goste. Nosilec dejavnosti mora imeti tečaj iz higienskega minimuma ter

opraviti živilski pregled. Vsa živila živalskega izvora morajo biti pred prodajo mikrobiološko pregledana.

Tako v Šentjurju, kako pa pri nas v Pomurju?

V Pomurju imamo po posameznih občinah odloke, in sicer za kmečke turizme in vinotoče.



Prodaja kruha, pečenega na kmetijah, se je v zadnjem letu v pokrajini ob Muri že dodobra uveljavila. bbp



Potice bi lahko prodajali kot »sladko darilo« ali »spomin na Muro«, čeželo termalnih vrelcev in dobre hrane. bbp

Za pridobitev dovoljenja za opravljanje navedene dejavnosti pa so precej zahtevnejši pogoji predvsem glede zgraditve in urejenosti le-teh. Tako se v vinotočih lahko prodajajo lastni izdelki – meso iz »tunke«, zaseka, domače klobase, sir, zelenjava in sadje ter domači kruh in pecivo (v lendavski občini lahko v vinotočih ponudijo tudi bograč kot nacinalno jed, op. bbp). Za živila živalskega izvora si mora lastnik pridobiti potrdilo o zdravstveni neoporečnosti živil. Prav tako mora biti v prometu (prodaji) le tisto vino, za katerega je naročil izdelavo analize. Kmet, ki se ukvarja z dopolnilno dejavnostjo (s kmečkim turizmom), mora pripravljati in prodajati pretežno lastne kmetijske proizvode. Pridelki in izdelki morajo biti kakovostno in zdravstveno neoporečni.

Kmetijske pridelke pa lahko kmetovalci in

drugi posamezniki prodajajo tudi na tržnici. Za prodajo svojega blaga morajo imeti potrdilo o lastni proizvodnji, ki ga izda pristojni organ lokalne skupnosti.

Ker ugotavljamo, da je vedno več tržnih presežkov kmetijskih pridelkov, bo tudi na območju Pomurja potrebno sprejeti ustrezno zakonsko podlago, na osnovi katere bodo kmetje lahko prodajali svoje pridelke. Ne smemo pozabiti, da so na našem območju kar tri termalna zdravilišča in toplice in da so vsi zdraviliški turisti hkrati tudi potencialni kupci, ki bi želeli poleg spomina na zdravstvene in gostinske storitve v zdravilišču v svoje domove prinesiti tudi nekaj »prave kmečke hrane« iz kraja, kjer so bili na počitnicah, in se ob njej skupaj s prijatelji spominjati lepih počitniških dni, ki so jih preživeli v Pomurju. J.K. - D.

PISMA, MNENJA, STALIŠČA...

Dogajanje v Beltinki z drugega aspekta

Vsak dogodek lahko svetujemo z več strani. Zato si bom ovsledila s strani vodstva podjetja Eno plat sta družno in g. Andrej Janc, predsednik sindikata v Beltinki Belinke dne 11. 5. 1994 na Murskem valu. V tej oddaji sta opravila svoje poslušanje in laži. Vse to z namenom, da bi Beltinica je običajno samo ena, tako tudi tokrat. In ta je, razen: izredna seje sindikata 10 dne 24. 5. 1994 Sprejet je bil sklep: 1. IO sindikata je na izredni seji 24. 5. 1994 sprejel naslednji sklep: - glede na prekinitev napovedi dela z današnjim dnem 24. 5. 1994 ob 13. uri v zvezi z izplačilom osebnega dohodka, zaslužnino od predsednika UO, da da pisno oziroma pisno izjavijo Natsa Hozjan in direktorice UO, da so se vrnila, oziroma Natsa Hozjan in direktorice Anice 5. 1994 do konca prepove vstop v tovarno z dnem 25. 5. 1994 do konca odločitve UO. V uradni listi se zahteva je izvršni odbor sindikata pripravljati dela odgovoriti v nasprotju primeru je od 11.00 ure naprej prekinitev dela in se izvršni odbor sindikata Belinke, 24. 5. 1994

Predsednik sindikata Benjamin Šipoš

Konec citata. G. Janc je prisotnim na zboru zagotovil izgon moje majhenkine iz Beltinke. Izjave v stilu: - prepričljivo pričakovanje uveljavljanja blagovne - slabih rezultatov poslovanja - neizvrševanje plana - enforija ob odcepitvi Beltinke od Rašice so le fraze retoričnih monitev, da bi opravičili v preteklosti stopenje dejanje. Vse to je tudi to vzrok, da še danes nisem dobila odločbe o svoji razrešitvi. Gospodna kom odgovorila na kratko. Temu problem Beltinke so skaljeni medsebojni odnosi. V Beltinki je ta problem prisoten ves čas mojega direktorata. V Beltinki namreč obstajajo ljudje, ki so ožko sociološko povezani. V tržnem gospodarstvu jih imenujemo neformalno vodstvo. Naj jih naštejemo: 1. G. Benjamin Šipoš - trenutno predsednik sindikata, človek, ki mu ne moreš vzeti nobenega dela. Zaščiten (sindikalna imuniteta). Znan po svoji vlogi pri »metanju« g. Ismajloviča. 2. G. Zvonko Tušak - trenutno predsednik Sveta delavcev, tudi človek, ki se ga lahko ne zadovoljivih rezultatov dela nenehno premešča (naučeno). Prav tako zaščiten (sindikalna imuniteta) in znan po svoji vlogi v puču pred dobrim letom. 3. G. Vid Filip - človek, ki rezultate Beltinke implementira v domačo proizvodnjo in tako konkurira Beltinki na domačem tržišču (izredna računovodkinja programov pletenja za privatnike). Katero se je razvila Beltinica. Tudi sorodnik B. Šipoša. 4. G. Braniko Gros - trenutno pravnik v Beltinki, človek, ki ni opravil nobene izjave mu naloge. Največji del svojega časa je porabil

zato, da bi očrnil vodstvo podjetja in ga prikazal kot nesposobnega za vodenje Beltinke. Doma iz Lendave, tako kot gospa, omenjena v nadaljevanju. 5. Ga. Ivanka Simonka Režonja V Beltinki točno dva meseca, trenutno finančna direktorica, nekdanja sošolka g. Šipoša, zelo nagnjena k negativnemu senzacionalizmu. Prvi kandidat za moje mesto, stanujoča v Lendavi. To je ekipa, ki me je dejansko razrešila. UO Beltinke je bil le eksekutor sklepa neformalnega vodstva, kot pač zahteva zakon. Vse ostale navedbe g. Šipoša in g. Janca so brezpredmetne in neresnične. Nataša Hozjan

P. S. Verjetnost, da bo v Beltinki uveden stečajni postopek, je velika. Delavcem Beltinke sporočam, da se za eventualno svojo pot na cesto naj zahvalijo zgoraj omenjenim neformalnim vodjem, UO Beltinke in njegovemu predsedniku g. Jancu, Svitu delavcev Beltinke in predvsem sindikatu Beltinke, ki so se v času od 1. 4. 1993 pa do 25. 5. 1994 zavzeto trudili kakor s čenčami in govoricami, tako z retoričnimi frazami izničili prizadevanja za doseganje blagostanja delavcev.

Odgovor na Okupacijo soboškega gradu

Ni po mojem okusu cenjena gđ. Valentina M. Smej, tajnica DGP, da na vaše citirno in žaljivo pisanje moram javno odgovorjati ali če hočete utemeljevati zakaj smo nekateri okupirali soboški grad in komu je namenjena usoda gradu. Ta resnica je že dolgo znana in mi je prav gotovo ni treba razlagati.

Pač za takaj smo se okupatorji (vsi uporabniki gradu - tudi upravljalci: Pokrajinski muzej, Zveza kulturnih organizacij, PISK - splošno izobraževalni oddelki) tistega leta 1993 premislili in nismo več dovoljevali ne le vam DGP ampak tudi drugim podobnim organizatorjem izvajanja rock koncertov na grajskem dvorišču vam je znano. Za vašimi, pa tudi za tistimi od mojih nečakov je po koncertih ostalo le posvinjano dvorišče, katerega smo potem z nepreved izredno mero razumevanja počistili mi - okupatorji gradu.

Dvojnih meril ni, vsaj jaz jih (upam si to trditi) ne uporabljam. Peikov koncert (27. 5. 1994) je potekal izključno v organizaciji ZKO in ne v rodbinski (moram vas razočarati) povezavi, saj je potekal dogovor o organiziranju brez tennega znanja. Torej mehko tetino srce ni poseglo vmes, kajti ZKO kot eden od upravljalcev gradu ima vsn pravico do sponzora grajskega dvorišča in s tem v zvezi lahko organizira tudi koncert če tako želi. Glede rodbinskih vezi pa naslednje: mislim da se ne bi vi gđ. Valentina M. Smej toliko angažirali pri tej zadevi in me javno žalili (drugič pa se raje lotite pisanja in obrekovanja, ko boste imeli tehtne dokaze za to), če v ozadju ne bi bil vaš osebni spremljevalec ali če hočete prijatelj predsednik DGP gospod Pravič.

Irena Šavel, ravnateljica Pokrajinskega muzeja Murska Sobota

Stara kmečka poroka v Odrancih

Konec lanskega leta nam je 4. razred z učiteljico Marjo Maroša iz Osnovne šole Odranci prikazal projektno delo STARA KMEČKA POROKA V ODRANCIH. Izmed ljudskih običajev so se v Pomurju najbolj razvile in ohranile

sege in navade, ki so v zvezi z ženitovanjem. Ta svečani starinski ceremonij je bil do zadnjega časa za preprosto ljudsko pojmovanje nekaj, kar se ne sme opustiti. Vendar pa se od leta do leta opuščajo razni deli iz skupine teh običajev. Celotnega prikaza kmečke poroke pa smo bili deležni starši, ki smo si ogledali projekt. Projekt so pripravljali učenci mesec dni. Obiskali so še vse živeče, ki so nekoč sodelovali na gostiji: kočijaža, pozvačina, kuharico, muzikante... Otroci so projekt vzeli zares in so ga z medsebojnim razumevanjem in sodelovanjem lepo opravili. Sodelovali smo tudi starši skupaj z učiteljico, ki je otrokom razdelila delo, da je vsak nekaj opravil. Obiskali so tudi starejše ženske, ki so nekoč s pridom svojih rok delale »emer« za na prsi, za »bosman« - to je kolač, s katerim je moral plesati »družban«. Oblačili so s »emer« tudi pozvačina, nevesti pa so spleli venček na glavo in šopek. Najbolj pa so bile vesele obiska v šoli ženske, ko so svoje delo prikazale tudi učencem. Med učenci pa je bilo veliko zanimanje. Tudi sami so čez nekaj časa začeli pomagati. Povabljeni smo bili tudi starši, vendar se nas je bolj malo odzvalo. Na sam dan, ko so projekti prikazali, pa je bila v telovadnici razstava starih poročnih slik, knjig, v katerih je zapisano starešinstvo in pozvačinarstvo. Bile so razstavljene obleke, pri in posteljina. Okusno so pripravili tudi jedi, potice in kruh, ki so ga nekoč pekli za gostovanje. Te dobrote smo vsi skupaj tudi zaužili po predstavi projekta - v družabnem delu. Zlastno je spoznanje, da v našem kraju preveč izumirajo običaji, ki so bili nekoč tako prisotni. S tem prispevkom, bi se rada zahvalila vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali in sodelovali, da je projekt lepo uspel. Ponosni smo na svoje otroke, ki so voljni, da spoznajo življenje in delo svojih prednikov. S svojim znanjem si na drugačen način bogatijo svoje obzore. Že marsikaj zanimivega in poučnega smo imeli na naši šoli, vendar nikoli ni bilo odziva novinarjev, da bi vsaj z besedo ali dve obrazložili dogajanje. Starši se hočemo oddolžiti svojim otrokom in njihovi učiteljici za trud in delo pri projektu STARA KMEČKA POROKA V ODRANCIH.

DUŠA KAVAŠ
Štefana Kovača 4
Odranci

Novo lokalno samoupravo je treba začeti graditi od spodaj in ne od zgoraj

Po referenduskem uspehu od 29. maja t.l. vodstva političnih strank in državne institucije niso položile zrelostnega izpita. Zlasti so bili najbolj poraženi vsi tisti, ki so želeli dosežanje občine preveč razdrobiti. Mnogi vaški strankarski veljaki so želeli imeti v svoji fari, svojo občino. To jim pa v večini primerov ni uspelo, ker so se premalo dogovarjali s svojimi občani. Zelo slaba udeležba na zborih volilcev pred referendumom nam to potrjuje. Dva do tri odstotke udeležencev na teh zborih, pa je bila zdaleč premalo, da bi ti lahko začrtali novo krajevno samoupravo. Mnenja sem, da je bilo zgrešeno že v bazi, to je tam, kjer ljudje stanujejo in živijo, ampak ne od »alcev, temveč od občin, krajevnih skupnosti, ter lokalnih vodstev strank. Predvolilni sestanki bi se morali vršiti na vaških skupnostih in ne po krajevnih skupnostih ter referenduskim območjih bodočih novih občin. Udeležba je bila zato tako slaba, ker so zbori volilcev zajemali preširoka območja, ponekod celo po pet ali celo deset vasi. Vprašam vas, kdo bo pa šel tako daleč na zbere volilcev. Nekoč smo imeli zbere volilcev v vsaki vasi. To je bilo lokalno sodelovanje na relaciji vaška skupnost - krajevna skupnost in občina. Sedaj pa se je hotelo vse skupaj izpeljati po hitrem postopku in na liniji najmanjšega odpora. Zakaj so se te dobre navade opusnile. Pa še na vaških zborih volilcev je moralo biti prisotnih vsaj deset odstotkov volil-

cev, da je bil zbor sklepčen. Moral je biti kvorum in ne le peščica ene ali dveh strank, ki so hoteli imeti čim-bližje svojo bodočo občino. Volivci so preko referendumu sami ugotovili, da bo v majhnih občinah malo denarja, zato pa bo tudi malo muzike. Večje občine imajo vedno več sredstev ter se da dogovorimo in solidarno v vsaki vasi kaj postoriti. Tako pa je bilo tudi do sedaj. Nekeč so morali vsi občinski uslužbenci po opravljenih inštrukcijah iti na teren, na vaške sestanke, zlasti, kadar je bilo to potrebno. Tudi danes bi lahko njihove stolčke občasno malo preverili, ter jih poslali na teren, na vaške zbere volilcev, kjer bi lahko pomagali lokalnim vodstvom tolmačiti novo lokalno samoupravo. Predhodno pa bi moralo državno vodstvo odgovorne štabe po terenu informirati, kakšne kompetence se bodo prenesle iz državne oblasti na nove občine, koliko hodo za izvajanje takega programa dobile sredstev iz državne proračuna ter koliko bodo morale same zbrati sredstev.

Muhiž Ivan

Kdaj se bo v Ljutomeru začel graditi novi dom za upokoence

Društvo upokoencev Ljutomer je pred nekaj tedni izvedlo med svojim članstvom že drugo anketo o predvideni gradnji novega doma za upokoence. Prav slučna anketa je bila izvedena že pred nekaj leti, vendar dalj od anket v tem deset-letju še ni prišlo. V letu 1990 je bil v Ljutomeru imenovan gradbeni odbor, to je pa tudi vse, kar so že do sedaj storili.

Pred štirimi leti je bil regijski dogovor v skladu z republikanskim skladom, da se v Pomurju vsled dvo-jezičnosti in obsejnosti najprej zgradi nov dom za upokoence v Lendavi, nato pa bi naj prišel na vrsto Ljutomer. Sedaj pa je nov upokoenski dom v Lendavi že dokončan, v Ljutomeru pa še ni nič čutiti, kdaj bi se naj tu pričelo z gradnjo doma počitka za upokoence. Zadnja predvidena lokacija za nov dom je bila v neposredni bližini zdravstvenega doma v Ljutomeru. S to lokacijo so bili tudi upokoenci zadovoljni.

Dejstvo je, da so časi za gradnjo novih upokoenskih domov v Sloveniji neugodni, kar pa velja tudi za občino Ljutomer. Je pa tudi res, da bo v ta namen potrebno več zavzetosti pri sami občinski vladi v Ljutomeru. Odločneje bo treba potrkati na vrata vseh tistih pomagali prispevati določena sredstva v ta namen. Odgovornim, ki v državi odločajo o svojih deležih pri gradnji novih upokoenskih domov v Sloveniji, je treba jasno in glasno povedati, da je tudi ljutomersko združeno delo v 40 letnem obdobju, odkar so se začela obvezno zbirati solidarna sredstva za tonamenski republiški sklad, solidarno prispevali iz svojega osebnega dohodka kar precejšnija sredstva. Sedaj pa bi tudi za ljutomerske upokoence bil že čas, da bi se kaj sredstev iz republiške blagajne vrnilo nazaj v Prlekijo. Občina Ljutomer bo morala resneje pristopiti k samemu programu zbiranja tonamenskih sredstev, saj bo treba v nekaj letih kar globoko seči v občinski proračun, da se tako zagotovi lasten delež občine. Mogoče bi se dalo v ta namen odprodati še nekaj občinskih stanovanj, katere so tudi sedanji upokoenci pomagali graditi s svojim obveznim takratnim prispevkom za občinski stanovanjski sklad.

Tudi lastniški certifikati sedanjih upokoencev, ki bi jih eventualno bodoči kandidati za nov upokoenski dom po posebni pogodbi hili pripravljene odstopiti, bi verjetno tudi lahko preko kake investicijske družbe obogatili lastno udeležbo občine. Torej, možnost za zbiranje lastnih sredstev je več. Odločno je treba stopiti le v akcijo.

Muhiž Ivan
Sp. Kamenščak 18
Ljutomer

17 JUNIJ PETEK

TV SLOVENIJA 1

9.15 Pasja pripoved - 9.45 Lolita, angleški film (čb) - 12.20 Že veste - 13.00 Poročila - 13.05 Filmi mladih avtorjev - 14.00 Vrhunci Montanassa, franc. serija - 15.50 Kam vodijo stezice - 17.00 Dnevnik - 17.10 Tok tok - 18.00 Studio Koper - 18.45 Pari, tv-igrice - 19.30 Dnevnik - 20.10 Forum - 20.30 Carnes Jones, ameriški film - 22.45 Dnevnik - 23.10 Sova: Ljubezen da, ljubezen ne, amer. nanizanka; Delo na črno, amer. nanizanka - 0.30 Špeca, francoski film

Drugi program
16.30 Neverjetne zgodbe - 17.25 Sova - 18.45 Učite se z nami - 19.30 Dnevnik - 20.00 Koncert orkestra Slovesnijske filharmonije - 20.50 SP v nogometu: Nemčija - Bolivija - 22.50 Otvoritev svetovnega prvenstva v nogometu, posnetek iz Chicaga

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Risana serija - 12.00 Poročila - 12.15 Divja roža, serijski film - 12.40 Stari mački, serijski film - 13.05 Smrtonosna privlačnost, ameriški film - 14.50 Monoplus - 15.30 Nemsčina - 16.00 Poročila - 16.05 Otroška oddaja - 16.50 Alpe-Donava-Jadran - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik - 20.15 Zabavnoglasbena oddaja - 21.05 Latnica - 22.05 Poročila - 22.10 Lepa naša - 22.45 Slika na sliko 23.50 Effi Briest, nemški film

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Zlata dekleta - 9.30 Dvojboj - 10.30 Ko je ugasnila luč, komedija - 11.55 Zgodovina steklarstva - 12.15 Domače reportaže - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Mi - 13.35 Družinske vezi - 14.00 Trojica s štirimi pestmi, nanizanka - 14.45 Pogledi s strani - 15.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.30 Zdravnik Trapper John - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Stari - 21.20 Pogledi s strani - 21.30 Čisto normalna poroka, komedija - 23.00 Senzorna preteklost, film - 0.35 Čas v sliki - 0.40 Rue De Praines, film

TV MADŽARSKA

6.03 Jutranji program - 9.00 Čez dan - 9.30 Riviera - 10.30 Dallas - 11.30 Igra - 12.00 Zvon, poročila - 12.07 Posel - 12.32 Usode - 13.20 Sončni sistem - 13.50 Filmski program - 15.40 Vaška TV - 16.00 Dnevnik - 16.11 Nacionalna zakladnica - 16.21 Hišna blagajna - 16.30 Moški in ljubezen - 17.00 Za upokojeince - 17.30 Teka - 17.00 Okno s priložo - 19.00 Pravljica - 19.30 Dnevnik - 20.15 Dallas - 21.10 Panorama - 22.10 Konec tedenski šov program - 22.40 Minispoti - 22.55 Pravica močnejšega svobode, nemški film - 0.53 Dnevnik BBC-ja

2. program
12.00 Siesta - 14.40 Videostrani - 14.50 Za otroke - 15.20 Pop rock - 15.45 Naftno morje - 16.35 Ameba - 17.00 Folklor - 18.00 Regionalni program - 18.51 Kojak, kriminalka - 19.45 Muzica historica - 20.05 Toplista - 20.20 SP v nogometu, Nemčija - Bolivija - 22.55 Operete - 23.35 Monty Python - 0.10 Posel

RTL

5.30 Dobro jutro, Nemčija - 9.05 Kalifornijski klic v silo - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas brepenjenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.35 Springfieldova zgodba - 13.20 Kalifornijski klan - 14.10 Umor je njen konjček - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj se? - 17.30 Prijazna družina - 18.00 bogati in lepi - 18.30 Eksplozivno - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Domače melodije - 21.15 Pri krčmarju Stranoga - 21.45 Pod isto nebo - 22.15 Št. 12 - 23.15 Črna kava - 0.15 Zelo zgodnja zgodba - 0.45 Zelo zgodnja zgodba - 0.55 Zelo zgodnja zgodba

18 JUNIJ SOBOTA

TV SLOVENIJA 1

7.55 Radovedni Taček - 8.20 Risanke - 8.45 Klub klobuk - 9.35 Tok tok - 10.25 Zgodbe iz školjke - 11.15 Žur, 1. del francoskega filma - 13.00 Poročila - 13.05 Tednik - 15.10 Carmen Jones, ameriški film - 17.00 Dnevnik - 17.10 Neverjetne avstralske živali - 18.00 Studio Ljubljana - 19.10 Žrebanje 3 x 3 - 19.30 Dnevnik - 20.10 Ultrip - 20.30 Tvarieta - 21.30 Korenine slovenske lipe - 21.50 Dnevnik - 22.00 Pozdrav poletju, prenos - 23.40 Sova: Delo na črno, amer. nanizanka - 0.30 Krik nedolžnih, ameriški film

Drugi program
12.55 Koncert študentov kompozicije - 14.00 Sova - 15.20 Košarka NBA - 17.00 Kolesarska dirka - 17.20 SP v nogometu: ZDA - Švica - 19.30 Dnevnik - 20.10 Pogledj in zadeni - 21.50 SP v nogometu: Italija - Irska - 23.55 David Boowie

HTV 1

8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Poročila - 10.35 Risana serija - 11.00 Oddaja za mlade - 12.00 Poročila - 12.05 Resna glasba - 13.05 Prizma - 13.50 Narodna glasba - 14.05 Poročila - 14.10 Sovražnik, britanski film - 15.40 Hišni ljubljenci - 16.10 Glasbena oddaja - 17.00 Poročila - 17.05 Zibelka duhovništva - 18.00 Televizija o televiziji - 18.30 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik - 20.15 Film-video-film - 21.00 Mednarodni festival otroka, prenos iz Šibenika - 22.00 Poročila - 22.05 Sedemdesetna raztopina, ameriški film - 23.55 Slika na sliko

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Zlata dekleta - 9.30 Šov Confetti - 9.55 Vroč sled - 10.30 Čisto normalna poroka, ponovitev - 12.00 Nomadi v Iranu - 12.30 Halo, Avstrija - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Stric iz Amerike, film - 14.45 Pogledi s strani - 15.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Pustolovštine mladega Indiana Jonesa - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Kornelji pomaga - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Narodna glasba, koncert po željah - 21.40 Zlata dekleta - 22.05 Preživetje je vse, akcijski film - 23.50 Čas v sliki - 23.55 Gledališče, komedija - 1.20 High Chaparral, nanizanka

TV MADŽARSKA

6.03 Jutranji program - 8.15 Za otroke - 11.27 Begavčki - 12.00 Zvon - 12.05 Panorama - 13.05 Literarne delavnice - 13.41 Pokrajine... - 14.14 Ugrabitelj, Disneyjev film - 15.56 Madžarska polpreteklost - 16.45 TV program - 17.10 Moja hiška... - 17.35 Loto - 17.40 Baden - Wurtenberg - 18.30 Kolo sreče - 19.02 Štorije - 19.12 Pravljica - 19.30 Dnevnik - 20.15 Kviz o Madžarski - 21.55 SP v nogometu, Italija - Irska - 23.55 Videostrani

2. program
6.30 Sončnica - 8.00 Za Rome - 8.25 Narodnostne oddaje - 10.30 Ob meji - 11.00 Risanke - 11.25 Mladi inovatorji - 12.15 Narodna glasba - 12.55 Familija - 13.25 Zabavna glasba - 13.50 Čudovite živali - 14.10 Spominska drevesca - 14.20 Leto družine - 15.00 Zorko - 15.25 Avtomagazin - 15.55 Za otroke: Smrki, Novi Lassie - 16.55 SP v nogometu, Španija - R. Koreja, ZDA - Švica - 19.31 Familija, 136. del - 20.07 Nepričakovano potovanje - 21.00 Razglašen za norca, amer. tv-film - 22.35 Komorni koncert - 0.05 Amor, erotični šov

RTL

5.30 Različne risanke in nadaljevanke - 10.40 Laserska patrolja - 11.10 Hitri dirkalec - 12.00 Črni jezdec - 12.20 Hary in Hendersonovi - 12.45 Major Dad - 13.15 Princ iz Bel Aira - 13.45 Polna hiša - 14.15 Prijazna družina - 14.45 Knight Rider - 15.45 Ekipa A - 16.45 Pomorska raziskava DSV - 17.45 Beverly Hills - 18.45 Poročila - 19.10 Kojak - 20.15 Nagradna svinja, gledališki igra - 20.00 Priklon, akcijski film - 20.15 Poročila - 2.00 Poročila - 2.30 Poročila - 2.55 Poročila - 3.00 Poročila - 3.30 Poročila - 3.55 Poročila - 4.00 Poročila - 4.30 Poročila - 4.55 Poročila - 5.00 Poročila - 5.30 Poročila - 6.00 Poročila - 6.30 Poročila - 7.00 Poročila - 7.30 Poročila - 8.00 Poročila - 8.30 Poročila - 9.00 Poročila - 9.30 Poročila - 10.00 Poročila - 10.30 Poročila - 11.00 Poročila - 11.30 Poročila - 12.00 Poročila - 12.30 Poročila - 13.00 Poročila - 13.30 Poročila - 14.00 Poročila - 14.30 Poročila - 15.00 Poročila - 15.30 Poročila - 16.00 Poročila - 16.30 Poročila - 17.00 Poročila - 17.30 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Poročila - 19.30 Poročila - 20.00 Poročila - 20.30 Poročila - 21.00 Poročila - 21.30 Poročila - 22.00 Poročila - 22.30 Poročila - 23.00 Poročila - 23.30 Poročila - 24.00 Poročila - 24.30 Poročila - 25.00 Poročila - 25.30 Poročila - 26.00 Poročila - 26.30 Poročila - 27.00 Poročila - 27.30 Poročila - 28.00 Poročila - 28.30 Poročila - 29.00 Poročila - 29.30 Poročila - 30.00 Poročila - 30.30 Poročila - 31.00 Poročila - 31.30 Poročila - 32.00 Poročila - 32.30 Poročila - 33.00 Poročila - 33.30 Poročila - 34.00 Poročila - 34.30 Poročila - 35.00 Poročila - 35.30 Poročila - 36.00 Poročila - 36.30 Poročila - 37.00 Poročila - 37.30 Poročila - 38.00 Poročila - 38.30 Poročila - 39.00 Poročila - 39.30 Poročila - 40.00 Poročila - 40.30 Poročila - 41.00 Poročila - 41.30 Poročila - 42.00 Poročila - 42.30 Poročila - 43.00 Poročila - 43.30 Poročila - 44.00 Poročila - 44.30 Poročila - 45.00 Poročila - 45.30 Poročila - 46.00 Poročila - 46.30 Poročila - 47.00 Poročila - 47.30 Poročila - 48.00 Poročila - 48.30 Poročila - 49.00 Poročila - 49.30 Poročila - 50.00 Poročila - 50.30 Poročila - 51.00 Poročila - 51.30 Poročila - 52.00 Poročila - 52.30 Poročila - 53.00 Poročila - 53.30 Poročila - 54.00 Poročila - 54.30 Poročila - 55.00 Poročila - 55.30 Poročila - 56.00 Poročila - 56.30 Poročila - 57.00 Poročila - 57.30 Poročila - 58.00 Poročila - 58.30 Poročila - 59.00 Poročila - 59.30 Poročila - 60.00 Poročila - 60.30 Poročila - 61.00 Poročila - 61.30 Poročila - 62.00 Poročila - 62.30 Poročila - 63.00 Poročila - 63.30 Poročila - 64.00 Poročila - 64.30 Poročila - 65.00 Poročila - 65.30 Poročila - 66.00 Poročila - 66.30 Poročila - 67.00 Poročila - 67.30 Poročila - 68.00 Poročila - 68.30 Poročila - 69.00 Poročila - 69.30 Poročila - 70.00 Poročila - 70.30 Poročila - 71.00 Poročila - 71.30 Poročila - 72.00 Poročila - 72.30 Poročila - 73.00 Poročila - 73.30 Poročila - 74.00 Poročila - 74.30 Poročila - 75.00 Poročila - 75.30 Poročila - 76.00 Poročila - 76.30 Poročila - 77.00 Poročila - 77.30 Poročila - 78.00 Poročila - 78.30 Poročila - 79.00 Poročila - 79.30 Poročila - 80.00 Poročila - 80.30 Poročila - 81.00 Poročila - 81.30 Poročila - 82.00 Poročila - 82.30 Poročila - 83.00 Poročila - 83.30 Poročila - 84.00 Poročila - 84.30 Poročila - 85.00 Poročila - 85.30 Poročila - 86.00 Poročila - 86.30 Poročila - 87.00 Poročila - 87.30 Poročila - 88.00 Poročila - 88.30 Poročila - 89.00 Poročila - 89.30 Poročila - 90.00 Poročila - 90.30 Poročila - 91.00 Poročila - 91.30 Poročila - 92.00 Poročila - 92.30 Poročila - 93.00 Poročila - 93.30 Poročila - 94.00 Poročila - 94.30 Poročila - 95.00 Poročila - 95.30 Poročila - 96.00 Poročila - 96.30 Poročila - 97.00 Poročila - 97.30 Poročila - 98.00 Poročila - 98.30 Poročila - 99.00 Poročila - 99.30 Poročila - 100.00 Poročila - 100.30 Poročila - 101.00 Poročila - 101.30 Poročila - 102.00 Poročila - 102.30 Poročila - 103.00 Poročila - 103.30 Poročila - 104.00 Poročila - 104.30 Poročila - 105.00 Poročila - 105.30 Poročila - 106.00 Poročila - 106.30 Poročila - 107.00 Poročila - 107.30 Poročila - 108.00 Poročila - 108.30 Poročila - 109.00 Poročila - 109.30 Poročila - 110.00 Poročila - 110.30 Poročila - 111.00 Poročila - 111.30 Poročila - 112.00 Poročila - 112.30 Poročila - 113.00 Poročila - 113.30 Poročila - 114.00 Poročila - 114.30 Poročila - 115.00 Poročila - 115.30 Poročila - 116.00 Poročila - 116.30 Poročila - 117.00 Poročila - 117.30 Poročila - 118.00 Poročila - 118.30 Poročila - 119.00 Poročila - 119.30 Poročila - 120.00 Poročila - 120.30 Poročila - 121.00 Poročila - 121.30 Poročila - 122.00 Poročila - 122.30 Poročila - 123.00 Poročila - 123.30 Poročila - 124.00 Poročila - 124.30 Poročila - 125.00 Poročila - 125.30 Poročila - 126.00 Poročila - 126.30 Poročila - 127.00 Poročila - 127.30 Poročila - 128.00 Poročila - 128.30 Poročila - 129.00 Poročila - 129.30 Poročila - 130.00 Poročila - 130.30 Poročila - 131.00 Poročila - 131.30 Poročila - 132.00 Poročila - 132.30 Poročila - 133.00 Poročila - 133.30 Poročila - 134.00 Poročila - 134.30 Poročila - 135.00 Poročila - 135.30 Poročila - 136.00 Poročila - 136.30 Poročila - 137.00 Poročila - 137.30 Poročila - 138.00 Poročila - 138.30 Poročila - 139.00 Poročila - 139.30 Poročila - 140.00 Poročila - 140.30 Poročila - 141.00 Poročila - 141.30 Poročila - 142.00 Poročila - 142.30 Poročila - 143.00 Poročila - 143.30 Poročila - 144.00 Poročila - 144.30 Poročila - 145.00 Poročila - 145.30 Poročila - 146.00 Poročila - 146.30 Poročila - 147.00 Poročila - 147.30 Poročila - 148.00 Poročila - 148.30 Poročila - 149.00 Poročila - 149.30 Poročila - 150.00 Poročila - 150.30 Poročila - 151.00 Poročila - 151.30 Poročila - 152.00 Poročila - 152.30 Poročila - 153.00 Poročila - 153.30 Poročila - 154.00 Poročila - 154.30 Poročila - 155.00 Poročila - 155.30 Poročila - 156.00 Poročila - 156.30 Poročila - 157.00 Poročila - 157.30 Poročila - 158.00 Poročila - 158.30 Poročila - 159.00 Poročila - 159.30 Poročila - 160.00 Poročila - 160.30 Poročila - 161.00 Poročila - 161.30 Poročila - 162.00 Poročila - 162.30 Poročila - 163.00 Poročila - 163.30 Poročila - 164.00 Poročila - 164.30 Poročila - 165.00 Poročila - 165.30 Poročila - 166.00 Poročila - 166.30 Poročila - 167.00 Poročila - 167.30 Poročila - 168.00 Poročila - 168.30 Poročila - 169.00 Poročila - 169.30 Poročila - 170.00 Poročila - 170.30 Poročila - 171.00 Poročila - 171.30 Poročila - 172.00 Poročila - 172.30 Poročila - 173.00 Poročila - 173.30 Poročila - 174.00 Poročila - 174.30 Poročila - 175.00 Poročila - 175.30 Poročila - 176.00 Poročila - 176.30 Poročila - 177.00 Poročila - 177.30 Poročila - 178.00 Poročila - 178.30 Poročila - 179.00 Poročila - 179.30 Poročila - 180.00 Poročila - 180.30 Poročila - 181.00 Poročila - 181.30 Poročila - 182.00 Poročila - 182.30 Poročila - 183.00 Poročila - 183.30 Poročila - 184.00 Poročila - 184.30 Poročila - 185.00 Poročila - 185.30 Poročila - 186.00 Poročila - 186.30 Poročila - 187.00 Poročila - 187.30 Poročila - 188.00 Poročila - 188.30 Poročila - 189.00 Poročila - 189.30 Poročila - 190.00 Poročila - 190.30 Poročila - 191.00 Poročila - 191.30 Poročila - 192.00 Poročila - 192.30 Poročila - 193.00 Poročila - 193.30 Poročila - 194.00 Poročila - 194.30 Poročila - 195.00 Poročila - 195.30 Poročila - 196.00 Poročila - 196.30 Poročila - 197.00 Poročila - 197.30 Poročila - 198.00 Poročila - 198.30 Poročila - 199.00 Poročila - 199.30 Poročila - 200.00 Poročila - 200.30 Poročila - 201.00 Poročila - 201.30 Poročila - 202.00 Poročila - 202.30 Poročila - 203.00 Poročila - 203.30 Poročila - 204.00 Poročila - 204.30 Poročila - 205.00 Poročila - 205.30 Poročila - 206.00 Poročila - 206.30 Poročila - 207.00 Poročila - 207.30 Poročila - 208.00 Poročila - 208.30 Poročila - 209.00 Poročila - 209.30 Poročila - 210.00 Poročila - 210.30 Poročila - 211.00 Poročila - 211.30 Poročila - 212.00 Poročila - 212.30 Poročila - 213.00 Poročila - 213.30 Poročila - 214.00 Poročila - 214.30 Poročila - 215.00 Poročila - 215.30 Poročila - 216.00 Poročila - 216.30 Poročila - 217.00 Poročila - 217.30 Poročila - 218.00 Poročila - 218.30 Poročila - 219.00 Poročila - 219.30 Poročila - 220.00 Poročila - 220.30 Poročila - 221.00 Poročila - 221.30 Poročila - 222.00 Poročila - 222.30 Poročila - 223.00 Poročila - 223.30 Poročila - 224.00 Poročila - 224.30 Poročila - 225.00 Poročila - 225.30 Poročila - 226.00 Poročila - 226.30 Poročila - 227.00 Poročila - 227.30 Poročila - 228.00 Poročila - 228.30 Poročila - 229.00 Poročila - 229.30 Poročila - 230.00 Poročila - 230.30 Poročila - 231.00 Poročila - 231.30 Poročila - 232.00 Poročila - 232.30 Poročila - 233.00 Poročila - 233.30 Poročila - 234.00 Poročila - 234.30 Poročila - 235.00 Poročila - 235.30 Poročila - 236.00 Poročila - 236.30 Poročila - 237.00 Poročila - 237.30 Poročila - 238.00 Poročila - 238.30 Poročila - 239.00 Poročila - 239.30 Poročila - 240.00 Poročila - 240.30 Poročila - 241.00 Poročila - 241.30 Poročila - 242.00 Poročila - 242.30 Poročila - 243.00 Poročila - 243.30 Poročila - 244.00 Poročila - 244.30 Poročila - 245.00 Poročila - 245.30 Poročila - 246.00 Poročila - 246.30 Poročila - 247.00 Poročila - 247.30 Poročila - 248.00 Poročila - 248.30 Poročila - 249.00 Poročila - 249.30 Poročila - 250.00 Poročila - 250.30 Poročila - 251.00 Poročila - 251.30 Poročila - 252.00 Poročila - 252.30 Poročila - 253.00 Poročila - 253.30 Poročila - 254.00 Poročila - 254.30 Poročila - 255.00 Poročila - 255.30 Poročila - 256.00 Poročila - 256.30 Poročila - 257.00 Poročila - 257.30 Poročila - 258.00 Poročila - 258.30 Poročila - 259.00 Poročila - 259.30 Poročila - 260.00 Poročila - 260.30 Poročila - 261.00 Poročila - 261.30 Poročila - 262.00 Poročila - 262.30 Poročila - 263.00 Poročila - 263.30 Poročila - 264.00 Poročila - 264.30 Poročila - 265.00 Poročila - 265.30 Poročila - 266.00 Poročila - 266.30 Poročila - 267.00 Poročila - 267.30 Poročila - 268.00 Poročila - 268.30 Poročila - 269.00 Poročila - 269.30 Poročila - 270.00 Poročila - 270.30 Poročila - 271.00 Poročila - 271.30 Poročila - 272.00 Poročila - 272.30 Poročila - 273.00 Poročila - 273.30 Poročila - 274.00 Poročila - 274.30 Poročila - 275.00 Poročila - 275.30 Poročila - 276.00 Poročila - 276.30 Poročila - 277.00 Poročila - 277.30 Poročila - 278.00 Poročila - 278.30 Poročila - 279.00 Poročila - 279.30 Poročila - 280.00 Poročila - 280.30 Poročila - 281.00 Poročila - 281.30 Poročila - 282.00 Poročila - 282.30 Poročila - 283.00 Poročila - 283.30 Poročila - 284.00 Poročila - 284.30 Poročila - 285.00 Poročila - 285.30 Poročila - 286.00 Poročila - 286.30 Poročila - 287.00 Poročila - 287.30 Poročila - 288.00 Poročila - 288.30 Poročila - 289.00 Poročila - 289.30 Poročila - 290.00 Poročila - 290.30 Poročila - 291.00 Poročila - 291.30 Poročila - 292.00 Poročila - 292.30 Poročila - 293.00 Poročila - 293.30 Poročila - 294.00 Poročila - 294.30 Poročila - 295.00 Poročila - 295.30 Poročila - 296.00 Poročila - 296.30 Poročila - 297.00 Poročila - 297.30 Poročila - 298.00 Poročila - 298.30 Poročila - 299.00 Poročila - 299.30 Poročila - 300.00 Poročila - 300.30 Poročila - 301.00 Poročila - 301.30 Poročila - 302.00 Poročila - 302.30 Poročila - 303.00 Poročila - 303.30 Poročila - 304.00 Poročila - 304.30 Poročila - 305.00 Poročila - 305.30 Poročila - 306.00 Poročila - 306.30 Poročila - 307.00 Poročila - 307.30 Poročila - 308.00 Poročila - 308.30 Poročila - 309.00 Poročila - 309.30 Poročila - 310.00 Poročila - 310.30 Poročila - 311.00 Poročila - 311.30 Poročila - 312.00 Poročila - 312.30 Poročila - 313.00 Poročila - 313.30 Poročila - 314.00 Poročila - 314.30 Poročila - 315.00 Poročila - 315.30 Poročila - 316.00 Poročila - 316.30 Poročila - 317.00 Poročila - 317.30 Poročila - 318.00 Poročila - 318.30 Poročila - 319.00 Poročila - 319.30 Poročila - 320.00 Poročila - 320.30 Poročila - 321.00 Poročila - 321.30 Poročila - 322.00 Poročila - 322.30 Poročila - 323.00 Poročila - 323.30 Poročila - 324.00 Poročila - 324.30 Poročila - 325.00 Poročila - 325.30 Poročila - 326.00 Poročila - 326.30 Poročila - 327.00 Poročila - 327.30 Poročila - 328.00 Poročila - 328.30 Poročila - 329.00 Poročila - 329.30 Poročila - 330.00 Poročila - 330.30 Poročila - 331.00 Poročila - 331.30 Poročila - 332.00 Poročila - 332.30 Poročila - 333.00 Poročila - 333.30 Poročila - 334.00 Poročila - 334.30 Poročila - 335.00 Poročila - 335.30 Poročila - 336.00 Poročila - 336.30 Poročila - 337.00 Poročila - 337.30 Poročila - 338.00 Poročila - 338.30 Poročila - 339.00 Poročila - 339.30 Poročila - 340.00 Poročila - 340.30 Poročila - 341.00 Poročila - 341.30 Poročila - 342.00 Poročila - 342.30 Poročila - 343.00 Poročila - 343.30 Poročila - 344.00 Poročila - 344.30 Poročila - 345.00 Poročila - 345.30 Poročila - 346.00 Poročila - 346.30 Poročila - 347.00 Poročila - 347.30 Poročila - 348.00 Poročila - 348.30 Poročila - 349.00 Poročila - 349.30 Poročila - 350.00 Poročila - 350.30 Poročila - 351.00 Poročila - 351.30 Poročila - 352.00 Poročila - 352.30 Poročila - 353.00 Poročila - 353.30 Poročila - 354.00 Poročila - 354.30 Poročila - 355.00 Poročila - 355.30 Poročila - 356.00 Poročila - 356.30 Poročila - 357.00 Poročila - 357.30 Poročila - 358.00 Poročila - 358.30 Poročila - 359.00 Poročila - 359.30 Poročila - 360.00 Poročila - 360.30 Poročila - 361.00 Poročila - 361.30 Poročila - 362.00 Poročila - 362.30 Poročila - 363.00 Poročila - 363.30 Poročila - 364.00 Poročila - 364.30 Poročila - 365.00 Poročila - 365.30 Poročila - 366.00 Poročila - 366.30 Poročila - 367.00 Poročila - 3

Morje je res slano

Tolikšnega zanimanja kot za letošnji Vestnikov vlak pa še ni bilo. Samo iz Gerlinec se je prijavilo 70 izletnikov. Ko so bile vozovnice že po slabih dveh tednih za prvi izlet 11. junija razprodane, smo se najprej dogovorili z železničarji in gostitelji v Žusterni pri Kopru za dodaten vagon.

Ampak to je bilo dovolj le za dan ali dva. Številni, ki bi se radi popeljali z nami na morje, so nas dobesedno prosili, naj poskušamo najti mesto tudi za nje. Celo stali bi na vlakcu. In tako smo se odločili, da organiziramo še eno potovanje na slovensko obalo, ki bo to soboto. Tudi karte za ta vlak so bile kmalu razprodane. Prvi vlak je imel 14, drugi pa bo iz 10 vagonov. Zakaj pa jih nismo naročili še več, se boste najbrž spraševali nekateri. To seveda ne bi bil noben problem, toda na Obali ni bilo možno najti nikjer tako velikega prostora, kjer bi lahko vsi potniki (okrog 800) posedli, imeli kosilo in se zabavali ob zvokih ansambla Faraoni. In naša bojazen, da bo zaradi prevelike množičnosti nekaj težav, je bila delno upravičena. Nekateri potniki najbrž niso bili povsem zadovoljni na koncu ogledov, ko smo se vsi skupaj zbirali v hotelu in ob njem. Nekoliko nam je pri kosilu nagajal tudi dež. No, vseeno pa bi lahko rekli, da je bilo prvo letošnje potovanje z Vestnikovim vlakom na morje prijetno doživetje.



Ni bilo malo takih, ki so prvič videli morje. Nekateri med njimi so ga želeli tudi poskusiti. In ugotovili so, da je zares slano. 73-letna Helena Novak iz Sela ni mogla verjeti, da je na morju res tako lepo, da ni videti konca vodne »mlake«, da tam plujejo tako velike ladje ... Tudi 58-letna Sidonija Bagari in 61-letna Pavla Gomboc iz Dankovec sta bili nad vse presenečeni, da je morje res takšno. Na slikah in televiziji si tega nista mogli predstavljati. Kopati pa se ne bi upali, četudi bi bilo lepo vreme. Oskar Makari iz Sela in Elizabeta Sep iz Murske Sobotice sta bila prav tako vsa iz sebe od presenečenja.

Pripravila: JOŽE GRAJ
NATAŠA JUHNOV



Ko se je vlak ustavil na železniški postaji v Kopru, nas je tamkaj že čakalo 17 avtobusov, s katerimi smo se popeljali na ogled obalnih znamenitosti. Tle dve ženici sta se sami prijeli za roke, ko pa ni bilo dovolj moških kavalirjev.



Takšna barka na morju je že nekaj, mar ne?



Glavni pokrovitelj letošnjega Vestnikovega vlaka je bila Zavarovalnica Triglav, in njihov pozdrav so izobesili tudi pred hotelom Žusterna, kjer smo jedli, pili, plesali v dežju ...



Droben, a najbrž zanimiv dogodek smo »zabeležili« tudi na železniški postaji v Ljubljani. Vestnikov vlak in še posebej svojo sestro (Emo Flegar iz Gradišča) je prišla pozdravit Lojzka Isakovič. S sabo je prinesla kratjske, hrenovke in kruh, Ema pa ji je izročila šopek rož za minuli 69. rojstni dan, prinesla pa ji tudi domače bučno olje, meso iz »tünke« in jajčka.



Onadva bi nam prav gotovo rekla, da jima je bilo lepo. Mogoče bo prijateljstvo, ki sta ga sklenila na našem potovanju, trajalo še kar nekaj časa. Znano je, da so se nekateri pari, ki so se spoznali na Vestnikovem vlakcu, kasneje tudi poročili.

Nafta Lendava – Naftapljin

Če bo dano jamstvo, bo pritekla tudi surovina

Delavci Nafta so pisali pismo Janezu Drnovšku ter ga tako seznanili z velikimi težavami podjetja. Kritični so bili tudi do slovenske vlade, ki po polževsko rešuje položaj podjetja, saj še vedno ni rešeno statusno vprašanje Nafta. Negotovost že predolgo traja, so menili delavci Nafta, ki so predsedniku vlade Janezu Drnovšku pisali oprganizirani v tovarniški sindikat. Od vlade so zahtevali odgovor do 10. junija ter napovedali, da bodo sicer začeli s stavko, ne samo v podjetju, ampak tudi na pomembnih točkah v mestu opozarjali na svoje probleme.

Odgovor iz predsednikovega kabineta so konec prejšnjega tedna zaposleni v Nafti tudi dobili in v ponedeljek se je sestel izvršni odbor sindikata. Po seji je predsednik sindikata, Jože Muršič, povedal, da so nad pismom ali odgovorom, ki so ga dobili od Janeza Drnovška, zelo razočarani, saj v njem ni bilo jasnih odgovorov na njihove zahteve, ampak zgolj ugotavljanja razmer, kakršne so in ki jih sami dobro poznajo. Janez Drnovšek tudi ni zapisal nobenega konkretnjšega predloga za reševanje razmer v podjetju, zato so zaposleni v Nafti razočarani, saj so pričakovali marsikaj drugega. Na seji izvršilnega odbora so tako ponovno postavili zahteve, da se ugotovi njihovim zahtevam, ustanovili so tudi stavkovni odbor ter predlagali sklic tiskovne konference, da bi s problemi podjetja in zahtevami seznanili tudi javnost.

Sicer pa, kot je bilo napovedano v začetku tedna, prav danes slovenska vlada razpravljala o lendavski Nafti. Menda je še vedno odprto vprašanje, v kolikšnem delu bo država lastnik podjetij naftnega gospodarstva, tudi Nafta. Če se bodo na državnem vrhu odločili, da poddržijo vitalne dele Nafta in predvidijo tesnejšo vez med Nafto in Petrolom, ostaja vprašanje, kako bo z odplačevanjem doga za tovarno metanola. Gre za dolg, težak 14,5 milijona dolarjev.

Hrvaški Naftapljin je konec prejšnjega tedna poslal odgovor na predlog, ki so jim ga poslali z Nafta za ponovno poslovno sodelovanje in dobavljanje plinskega kondenzata. Lendavska Nafta je dobavitelju na Hrvaško sporočila, da če jim na mesec dobavijo 30 tisoč ton plinskega kondenzata, jim bodo do konca leta poplačali 4,4 milijona dolarjev dolga iz lanskega leta. Kajti, če rafinerija stoji, ker nima surovine za predelavo, tudi ni iz česa vzeti za plačilo dolga. Naftapljin pristaja na to, da bo mesečno Nafti dobavil ne 30, ampak 21 tisoč ton plinskega kondenzata na mesec, vendar pa za to, da jim bo rafinerija redno poravnala račune za surovino ter do konca leta plačala lanski dog 4,4 milijona dolarjev, terja jamstvo ali poroka.

MH

VESTNIK

NE ZAUPAJTE
NIKOMUR
POD 45!

NAROČILNICA

Podpisani _____
 kraj _____ ulica _____
 poštna številka _____ pošta _____
 naročam VESTNIK.
 Naročnino bom poravnal po prejemu položnice. _____
 Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobotica



PRIJAVNICA:

Naslov lastnika: _____
 Po domače: _____
 Kmetija je:
 a) starejša, dobro ohranjena
 b) nova, krajlni prilagojena arhitektura
 c) vodnjak

Če imate ali poznate kmetijo, ki se s svojo arhitekturo spaja z goričko, ravensko, obmursko ali slovenskogo-riško krajino, na kateri kmetujejo vzorno in okolju prijazno, spoštujete in ohranjajo tradicijo, kjer so doma rože in prijazni ljudje... jo kar prijavite za 4. Vestnikovo ocenjevanje Iščemo NAJ... KMETIJO 94.

Prijave zbiraemo do 18. junija 1994 na naslov VESTNIK, Slovenska 41, 69 000 M. Sobotica.

VESTNIK

PROMETNO IN TURISTIČNO PODJETJE
MURSKA SOBOTA d.o.o.

Bakovska ulica 29/a

zaposli več KV-natakarjev,
lahko tudi pripravnikov v atraktivnih lokalih
v M. Soboti.

Obljubljamo dobro plačilo in dobre delovne razmere.
Vloge in dokazila o izobrazbi naj kandidati pošljejo na
gornji naslov v 8 dneh od objave.
Podrobnejše informacije so na voljo v kadrovski službi
podjetja po tel. št. 21 459, int. 222.

VESTNIK

**NE ZAUPAJTE
NIKOMUR
POD 45!**

NAROČILNICA

Podpisani _____
kraj _____ ulica _____
poštna številka _____ pošta _____
naročam **VESTNIK**.
Naročilno bom poravnal po prejemu položnice. _____
Podpis _____
Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobotka



TEKSTIL DEKOR

HOČE, Stara c. 42
tel. 0627611416, 011 062.
telefaks: 0627611417

ZAVESE

AKCIJSKA PRODAJA
vseh vrst gotovih zaves neserijskih mer.
MOŽNOST NAKUPA NA VEČ ČEKOV!

-50%

Vsak dan od 6. do 19. ure
v soboto od 8. do 12. ure.

**Povsem nov celovit sistem kakovostnih
in cenovno ugodnih avtomobilskih zavarovanj**

AVTO Adriatic

za Prekmurje in Prlekijo

Za vse podrobne podatke pokličite
po telefonu **MS 32-134.**



PRISPEVAJTE ZA MATERINSKI DOM!

Prispevke lahko
nakažete na žiro račun
Materinski dom,
Karunova 16 A,
Ljubljana,
št. 50101-603-43533
HVALA!

**PODJETJE KOMUNALA
MURSKA SOBOTA, Kopališka 2
69000 MURSKA SOBOTA**
razpisuje **javno dražbo**

za prodajo osnovnih sredstev:

- CISTERNA CREINA za prevoz fekalij, enoosna, z 2200 l črpalke, leto izdelave 1977, potrebna popravila, izklicna cena 85.731,00 SIT;
- CISTERNA CREINA za prevoz fekalij, enoosna, z 2200 l črpalke, brez črpalke, 4000 l, leto izdelave 1988, potrebna obnova, izklicna cena 165.360,00 SIT.

Javna dražba bo v **ponedeljek, 20. junija 1994, ob 12. na dvorani**
podjetja Komunala M. Sobotka, Kopališka 2.

Ogled cistem, ki se bosta prodajali, je možen na dan dražbe od 11. do 12. Interesenti morajo pred dražbo vplačati pri blagajni podjetja 10-odstotno varščino. Plačana varščina se kupcem vrsteje v kupnino. Drugim udeležencem se vrne.
Prodaja bo po načelu videno-kupljeno, zato reklamacij ne bomo upoštevali. Kupec je dolžan kupnino s prometnim davkom plačati pred prevzemom cisterne.

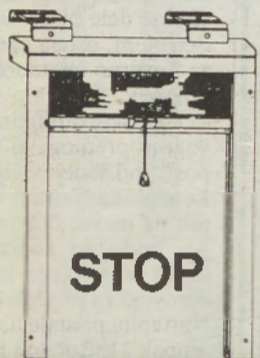


Staneta Rozmana 17
69000 Murska Sobotka
tel./fax: 069 32-230

**PRODAJA
MONTAŽA
SERVIS
TELEFONSKIH
NAPRAV**

Panasonic

Odprimo okna, naužijmo se zraka, ne bojmo se komarjev!



**KOVINOPLASTIKA JE ONEMOGOČILA KOMARJEM VSTOP
V SPALNE IN BIVALNE PROSTORE S KOMARNIKOM**

KOMARNIK R je namenjen za standardna okna
in balkonska vrata

KOMARNIK ZA KRAJŠANJE - Pri vgradnji se omarica
in vodila krajšajo na končno mero

- hitra montaža in preprosta uporaba
- učinkovito prezračevanje prostorov
- mreža je ojačana s steklenimi vlakni

VSE INFORMACIJE IN MONTAŽA:
GRADBENIK, d.o.o., Maribor, Sokolska 102
tel.: 062/104 780

Informacije in prospekti:
KOVINOPLASTIKA LOŽ

61386 STARI TRG PRI LOŽU
Tel.: 061/707 422, telefaks: 061/708 466



KOVINOPLASTIKA LOŽ

VIMENU KNJIGE

BIBLIA

tu je, vse svetu pismu, stariga inu noviga
testamenta, slovenski, tolmačena, skuzi
Jurja Dalmatina

Leta 1584 smo dobili knjigo, ki pomeni polno uveljavitev
slovenskega jezika in potrditev samobitnosti slovenskega naroda.
Natisnjena je bila v 1500 izvodih, do danes pa se je ohranilo le
kajih 66 izvodov.

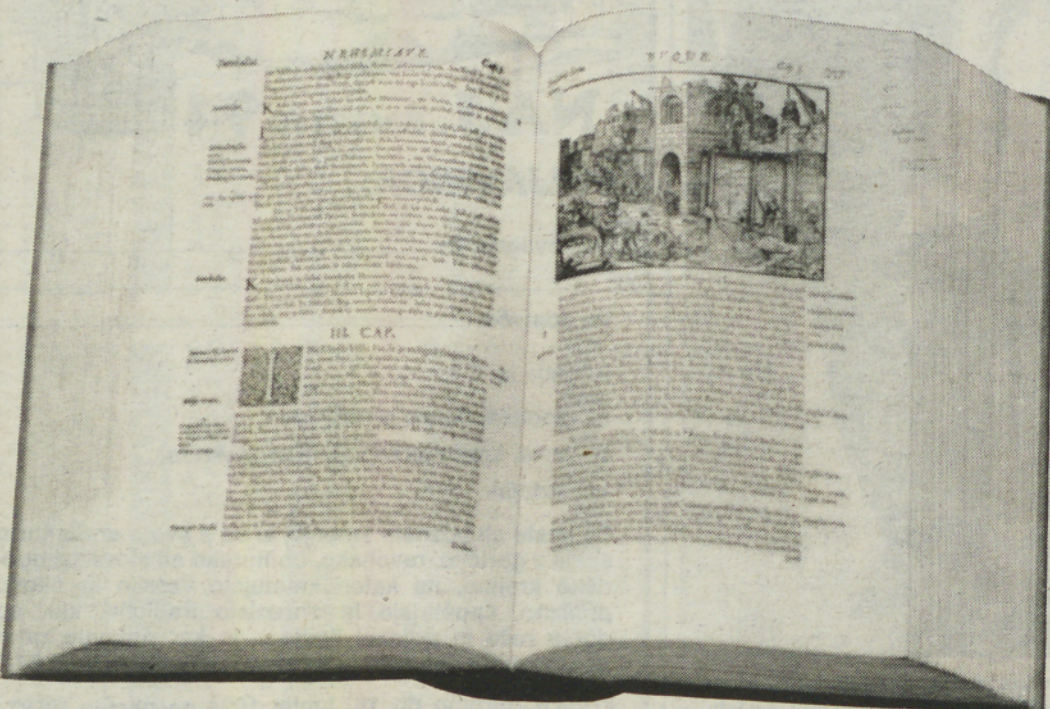
410 let pozneje, na pragu novega tisočletja, v novi in neodvisni
državi, bomo to knjigo ponovno natisnili za vse, ki se zavedajo
njenegega pomena.

DALMATINOVA BIBLIJA bo izšla v faksimilirani izdaji, torej
kot natančen posnetek izvornika, kar omogoča najsoodnejša

tiskarska tehnologija. Natisnjena bo na posebnem papirju,
zvezali pa jo bodo ročno. 1520 strani, format 24x36 cm.

**IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST IN SI ZAGOTOVITE
PO NIŽJI PREDNAROČNIŠKI CENI SVOJ IZVOD
TEMELINEGA DELA SLOVENSKEGA PISMENSTVA!**

Z novim natisom **DALMATINOVE BIBLIJE** bomo obeležili
petdesetletnico Založbe Mladinska knjiga.



mladinska knjiga založba, d.d.
Ljubljana, Slovenska 29
SKLEPNO DEJANJE

Učenjak in pesnik Jurij Dalmatin s sodelavci na konjih sredi
zime, na Silvestrovo 1583, zapusti Wittenberg in se napoti
proti domovini. Spotoma se ustavi v Leipzigu in 8. januarja
1584 z založnikom Samuelom Seltschem obračuna stroške
za natis Biblije, ki so znašali 3523 goldinarjev, 4 groše in 9
pfenigov. V Augustusburgu (14.-15. 1.) se je zahvalil za pomoč
sarkemu vojnemu knezu in se skazi Prago (18. 1.), Dunaj
(29. 1.), Celovec (5. 11.) in prek Ljubelja 8. februarja vrne v
Ljubljano. Za skrbnika nad založo Biblije, ki so jih cele mese-
ce v sodih nhotapili v Ljubljano, postavijo 22. maja 1584
Adama Bohorčiča.
Vzani izvod Biblije stane 4 goldinarje in 30 krajcarjev, neve-
zan pa goldinar manj.

Cena faksimila: 79.800 SIT
Po izidu bo cena knjige 95.76 SIT

Vaš prihranek:
15.960 SIT

Knjigo **DALMATINOVA BIBLIJA** najsoodnejše naročite
izpolnjeno naročilnico, ki jo pošljete na naslov Založba Mladinska
knjiga, Predaja po pošti, Slovenska 29, 61000 Ljubljana. Knjigo lahko
pod enakimi pogoji naročite pri naših poverjenikih in v vseh knjigarnah.
Najhitreje pa knjigo naročite po telefonu na št. **061/140 24 01**,
ki vam je na voljo 24 ur na dan!

NAROČILNICA DB VESTNIK 16. 6. 94

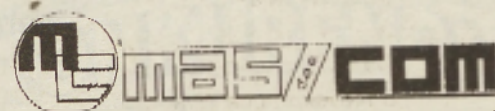
DA, v prednaročilu naročam knjigo
DALMATINOVA BIBLIJA, ki bo izšla oktobra
letos.

Prednaročniška cena: 79.800 SIT, velja do 15. julia 1994.
V ceno nista vračunana 5% prometni davek in soudeležba pri
stroških pošiljateljca.
Knjigo bom plačal(a) v obrokih brez obresti.
Napišite številco obrokov (največ 10)!

Primek _____ Ime: _____
Naslov: _____
Pošt. št.: _____ Pošta: _____
Zaposlitev: _____
Tel. & doma: _____
Naročilnico zavezuje Založba in naročnik!
Želim, da me obveščate o knjižnih novostih.
Datum: _____ Podpis: _____

DARILA VESTNIKOVEGA VLAKA

Darila Vestnikovega vlaka, ki je vozil 11. junija 1994, prejmejo: **Franciška Kovačič**, Okoslavci, Videm ob Ščavnici, **Gizela Gumilar**, Lendavska 13, Rakičan, Murska Sobota, **Emilija Ficko**, Trdkova 45, Kuzma, **Pepa Vogrinčič**, Cvetokova 15, M. Sobota, **Marija Križan**, Rankovci, Tišina, **Anton Gomboc**, Gerlinci, Cankova, **Antonija Bagari**, Prosečka vas 42, Mačkovci, **Janez Cug**, Dolina, Puonci, **Karmen Pintarič**, Bodonci, **Ela Potočnik**, Vardarci 30, Cankova, **Irma Bernjak**, Moravske Toplice, Dolga ul. 65, Martjanci in **Ana Hamler**, Šratovci 32, Radenci. Čestitamo! Darila dobite v upravi Vestnika v Slovenski ulici 41 v Murski Soboti.

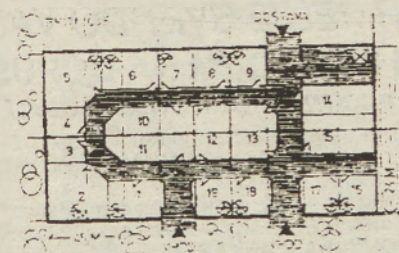


62350 LENART, KRAIGHERJEVA 19/A
Telefon: (062) 723-039, faks (062) 723-018

RAZPIS

ZA ODDAJO IN NAKUP TRGOVSKO-POSLOVNIH PROSTOROV V LENARTU, Kraigherjeva 19 a

- objekt je za bencinsko črpalko v Lenartu
- lokali bodo v enem ali dveh nivojih
- površina posameznega lokala bo od 30 do 100 m²
- lokal bo narejen do IV. gradbene faze oziroma po želji ponudnikov



Vse informacije dobite pri BIRO Lenart, Jurovska cesta 1, Lenart, telefon: 062/724 652 dopoldan, telefaks 062/724 707.

Uspehe delimo z vami

NOVE NIŽJE CENE

GOLF CL . . . 23.950 DEM VENTO CL . 29.211 DEM
GOLF EUROPA 26.990 DEM PASSAT CL 34.290 DEM
GOLF CL VAR. 25.972 DEM AUDI 80 . . 34.381 DEM



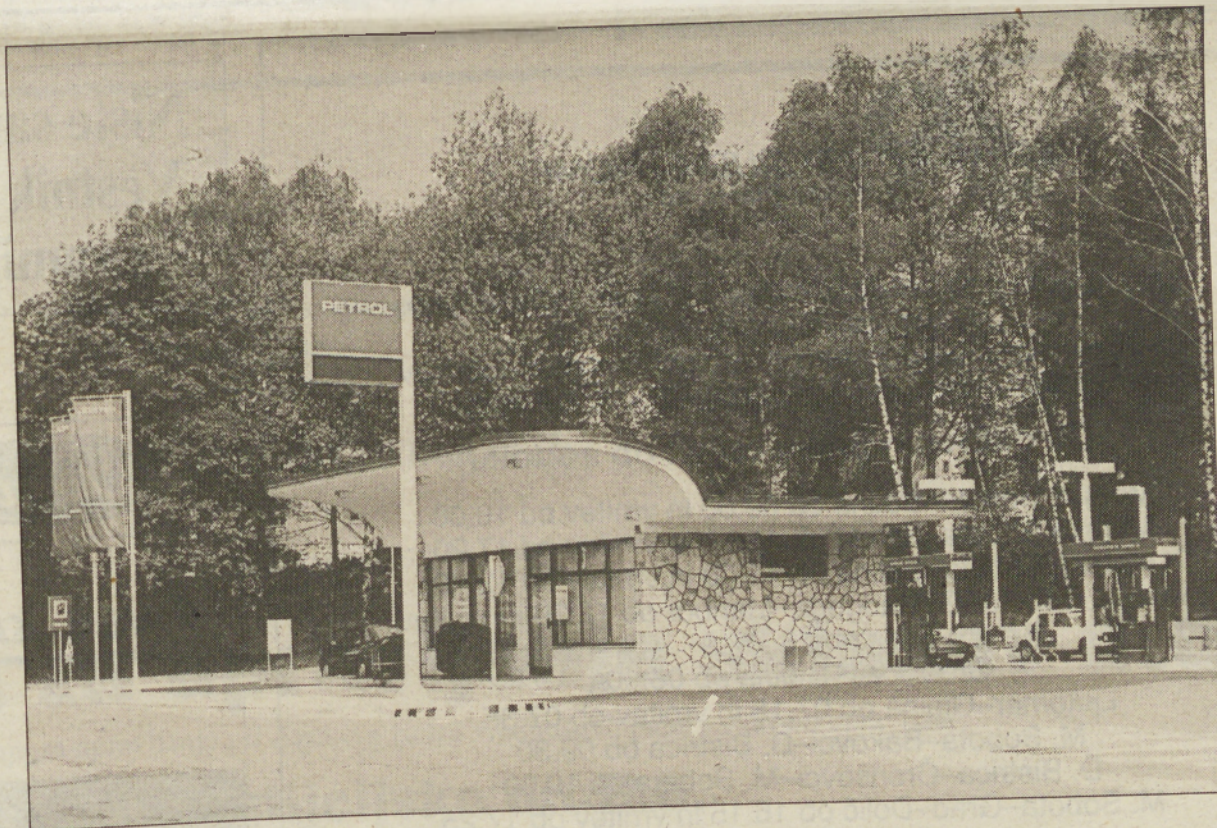
POSEDI Ljutomer d.o.o

p. e. AVTOSALON IN TRGOVINA

69240 Ljutomer, Prešernova 7
Tel./Fax: (069) 81 166

UGODEN KREDIT IN LEASING

Včeraj, danes, jutri



Petrol ima svojo preteklost, sedanost in prihodnost. Vedno pa je nekje ob Vas. Zasedite ga lahko v svojem otroštvu, najdete v letih zrelosti in zvesti vam bo tudi v obeh jutrišnjega dne. Razvil se je v veliko prijazno korporacijo, ki bo jutri močna, človeku in okolju prijazna delniška družba.

Petrol je podjetje, v katerem skrbimo za Vas in prislunemo Vašim željam. V Sloveniji smo zgradili mrežo 253 bencinskih servisov. Samo v severovzhodni Sloveniji 49. 36 bencinskih servisov imamo odprtih ves dan in vso noč. Tudi v Mariboru, na Šentilju, v Murski Soboti in Doljem Lakošu ter na Ptujju. Omogočili smo plačevanje bencina s kartico Magna. Izdelali smo Vitrex in Antifriz. Ponudili vam bomo olje Proton.

Petrol je slovenska naftna družba, ki skrbi tudi za to, da bo naša dežela čim manj onesnažena. Veliko sredstev vlagamo v ekologijo. Tako prenavljamo stare bencinske servise. Tudi pri Vas. Uvajamo okolju prijazno menjavo olja. Za Vas brezplačno v Mariboru na Partizanski cesti, na Tržaški in Ptujski in tudi v Murski Soboti. Pri točenju goriv skrbimo za varnost in zaščito okolja.

Čprav so cene bencina danes med najnižjimi v Evropi, je Petrol poslovno uspešno podjetje. Zaradi našega znanja in naše poslovnosti. Zaradi skupnega jutri.

PETROL

Slovenska naftna družba

Na podlagi sklepa o javnem razpisu za podelitev koncesije v lekarniški dejavnosti v občini Murska Sobota z dne 23. 03. 1994 Izvršni svet SO Murska Sobota objavlja:

JAVNI RAZPIS

Podelitev koncesije v lekarniški dejavnosti za območje Cankova, Rogošovci, Martjanci in Prosenjakovci

Priloge razpisa:
Lekarniška dejavnost kot javna služba, ki jo opravlja zasebnik lekarnar na podlagi koncesije.
Lekarnar lahko poleg lekarniške dejavnosti opravlja še:
- nabavo s pomožnimi zdravilnimi sredstvi, ortopedskimi pripomočki, sredstvi za nego in drugimi sredstvi za varovanje zdravja,
- izdaja veterinarska zdravila,
- izdeluje in pravi kakovost zdravil in pomožnih zdravilnih sredstev
- svetoje pri predpisovanju in uporabi zdravil.

Koncesija za opravljanje lekarniške dejavnosti se podeli za območje CANKOVA, ROGAŠOVCI, MARTJANCI in PROSENAJKOVCI.

A) Splošni pogoji za pridobitev koncesije:
Koncesija se podeli posamezniku, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
- da je diplomirani inženir farmacije in izpolnjuje splošne pogoje za sklenitev delovnega razmerja.
- ima opravljen strokovni izpit,
- obvlada slovenski jezik,
- samostojno sodišča prepovedano opravljanje poklica oz. lekarniške dejavnosti,
- ima urejene prenosljive zadeve za uporabo prostorov
- je vpisan v register farmacevtskih strokovnih delavcev v lekarnah in evidenco o rednem strokovnem izpopolnjevanju.

Pogoji iz 5. in 6. alineje te točke morata biti izpolnjena v roku, določenem v pogodbi o podelitvi koncesije.
B) Posebni pogoji za podelitev koncesije:
Neobmočje Cankova, Martjanci in Prosenjakovci se dejavnost opravlja v prostorih, ki si jih izloči zasebnik. V Rogošovcih bo zasebnik izvajal lekarniško dejavnost izključno v prostoru Zdravstvene postaje Rogošovci.

Rok za prijavo je 8 dni po objavi javnega razpisa.

Priloge pri izbiri prijavljenih kandidatov na podlagi zakonskih in razpisnih pogojev ima lekarnar, ki je bil zaposlen v javnem zavodu Pomurske lekarnice Murska Sobota.

Kandidati se podelitvi koncesije morajo prijavi priložiti dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev.
Zahtevo alineo 4. točke tega razpisa je dokazilo javno sprejeto o končani srednji šoli ali podobno srednješolskega izobrazbenega zavoda.

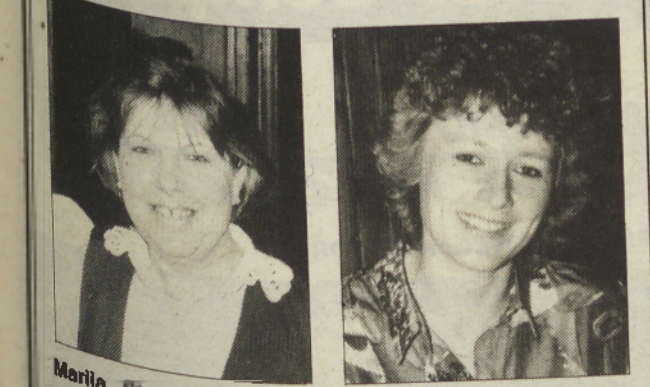
Pogoji o podelitvi koncesije skleneta lekarnar in Sekretariat za družbene dejavnosti občine Murska Sobota, ki urejata medsebojna razmerja o opravljanju lekarniške dejavnosti na podlagi zakona.

Kandidati pošljejo prijave za javni razpis na naslov: OBČINA MURSKA SOBOTA, Sekretariat za družbene dejavnosti, Kardoševa 2.

Obstoječa o podelitvi koncesije izda Sekretariat za družbene dejavnosti občine Murska Sobota.
O izbranih kandidatih za posamezna razpisna območja bodo valj prijavljeni kandidati obveščeni v tridesetih dneh od poteka razpisnega roka.

IZVRŠNI SVET
SO MURSKA SOBOTA

Izbora »naj natakarice« bo spremljal tudi tednik Vestnik. V vsaki številki vam bomo predstavili po dve, ki so ju predlagali poslušalci Murskega vala. Sklepnega prireditev bo v soboškem kopališču v soboto, 9. julija.



Marija Steiner (Štajerica - Beitlinci)
Marija Steiner je vedno nasmejana in prijazna. Nobeno delo ji ni odveč, nobena gostova želja ali zahteva pa takšna, da je ne bi izpolnila. Delo v gostilni je naporno, saj mora natakarica znati postreči hrano in jedačo, vedno mora skrbeti, da je pribor čist in primerno postavljen, skratka potrebno je paziti na vsako malenkost, ki je lahko značilnost gostilne in zaradi katere gostje prihajajo v lokal. Prostega časa nima veliko, kar ga ima, pa najraje izkoristi za družino in spoznavanje sosednjih lokalov. Marija Steiner pravi, da svojega poklica ne bi zamenjala za nobenega drugega. Kljub vsem naporom.

Marjana Šebjanč (Antallč - Sebeborci)
Marjana Šebjanč sodi v generacijo mlajših natakaric. Kljub temu pa ji ne manjka izkušenj, ki si jih je nabirala v nekaterih drugih gostilnah in lokalih. Čeprav ima dve leti starega sinka, jo je pred letom dni sedanja »šefica« prepričala, da se je ponovno zaposlila v gostilni. Delo jo veseli, pa tudi gostje so zadovoljni z njo, sicer je ne bi predlagali za naj... natakarico. Večino prostega časa, ki ga je sicer malo, porabi za sinka, nekaj pa tudi za delo doma na polju.
Za zabavo je nekoliko manj časa, prej ga je bilo seveda več, vendar je ne pogreša, ker je z družino dovolj veselja.

Generalni pokrovitelj plovarna UNION

V akciji **Bramac za lepšo Slovenijo** bomo vsem, ki se boste za nakup odločili do 15. julija 1994, brezplačno pripeljali 1.000.000 Bramacovih strešnikov.

BRAMAC

Vse za streho. S 30-letnim jamstvom.
V vseh dobrih trgovinah z gradbenim materialom!

TURISTIČNA AGENCIJA KLAS

PRIPELJE SVET DO VAS KAM IN PO ČEM NA DOPUST?

- POČITNICE NA SLOVENSKE OBALI:
PORTOROŽ: 7-dnevni počitniški paket v hotelih B-kategorije, polpenzion že za 260 DEM. Hoteli: Vesna, Lucija, Marita, Roža
IZOLA: 210 DEM na osebo, hoteli: Belvedere, Marina
PENZION OLJKA ANKARAN: 7-dnevni paket 235 DEM
POSEBNA PONUDBA V ANKARANU: 7-dnevni paket v depandansi Weekend že za 210 DEM

- POČITNICE V ISTRI
UMAG hotel ISTRA: 7-dnevni paket za 249 DEM na osebo, ne smete pozabiti znamenite poreške riviere.
POREČ: 7-dnevni paket 185 DEM na osebo, hoteli Albatros, Mediteran

- POČITNICE V GORAH
KRANJSKA GORA: 7-dnevni paket 217 DEM na osebo, hotela Larix, Prisank

- POČITNICE V TUJINI
ŠPANJA: 10-dnevne počitnice, odhodi: 30. 6. in 8. 9., cena le 495 DEM
KORZIKA: šotorjenje v neokmjenem kraljestvu Sredozemlja, v pristnem stiku z naravo; odhodi: 4. 7., 14. 7., 24. 7., 3. 8. in 13. 8., cena le 399 DEM
TUNIZIJA: odhodi 9. 7.-18. 7. in 18. 7.-27. 7., cena samo 799 DEM, možnost plačila na obroke

Informacije in prijave v poslovalnicah **TURISTIČNE AGENCIJE KLAS** v M. Soboti, Lendavi, G. Radgoni ali po tel., št. je 22 606.
PRİČAKUJE VAS AGENCIJA KLAS!

MATERINSKI DOM

PRISPEVAJTE ZA MATERINSKI DOM!

JERUZALEM ORMOŽ

ZAKAJ PO RENAULT CLIO V ORMOŽ?

- kupce vozil CLIO čaka junija lepo darilo: AVTORADIO GRUNDIG
- menjava rabljeno za novo
- IZREDNO UGODNE POSOJILNE MOŽNOSTI
- dobava takoj

Vljudno vabljen: v prodajni salon **RENAULT ORMOŽ, Hardek 44c, tel. 062/701 023**

NE ZAUPAJTE NIKOMUR POD 45!

NAROČILNICA

Podpisani _____
 kraj _____ ulica _____
 poštna številka _____ pošta _____
 naročam **VESTNIK**.
 Naročnino bom poravnal po prejemu položnice.
 Vestnik, Slovenske 41, 68000 Murska Sobota

LJUBLJANSKA ZASTAVLJALNICA

PODRUŽNICA MARIBOR
 Glavni trg 17b. III. nadst. tel. 062/224 617, 224 619, 223 771, int. 286
 Delovni čas: 9.-17. ure (ob delavnikih)

KRATKOROČNA GOTOVINSKA POSOJILA na osnovi:
 - **PREMIČNIN** (avtomobili, umetniška dela, zlato, vrednostni papirji, filatelija, numizmatika, tehnični predmeti)
 - **NEPREMIČNIN** (vpis hipoteke)
 - **OSEBNEGA DOHODKA**
ODKUPUJEMO ZLATO PO DNEVNO NAJVIŠJIH CENAH!

HUŠAJTE PRED POLETJEM

HUŠAJTE S POMOČJO NARAVE 061/728-519

SLIM-TEE
 NARAVNI ZELIŠČNI ČAJ

SLIM-TEE je naravni zeliščni čaj, ki pomaga pri hujšanju in ohranjanju idealne teže brez ornejevanja Vaših prehrabnih navad. Z naravnim SLIM-TEE čajem hujšate brez zdrav način. Zmanjšuje vam apetit, hkrati pa vam krepi organizem in odločnost. SLIM-TEE veča vitalnost, poživlja in daje občutek ugodja. Pospešuje tudi delovanje prebavnih sistemov in pomaga pri nespečnosti ter koncentraciji.

CENA: SAMO 590 SIT s plačilno potrdilo

Primek in ime: _____
 Naslov: _____
 Poštna št.: _____
 Kraj: _____

Naročila po tel. 061/728 519 ali na naslov O'NECO, p.p. 45, 61235 Radomlje

AVTOBUSNI PROMET Murska Sobota d.o.o.

Obveščamo potnike, da bomo po 24. juniju 1994 vozili po počitniških vozni redih. Obenem bomo zaradi premajhne zasedenosti avtobusov med počitnicami ukinili naslednje avtobusne proge:

1. Ob delovnih dneh, razen ob sobotah:

Murska Sobota-Sotina ob 09.00 in vrnitev od 10.00
 Murska Sobota-Sotina ob 16.15 in vrnitev od 17.20
 Murska Sobota-Sotina ob 11.00 in vrnitev od 12.00
 Murska Sobota-G. Radgona-Maribor ob 12.30 in vrnitev ob 15.25
 Gradišček-Gibina ob 06.00
 Ljutomer-Gibina ob 07.15 in vrnitev ob 07.35
 M. Sobota-Bakovci-D. Bistrica ob 09.30
 D. Bistrica-Črenšovci-M. Sobota ob 10.00
 M. Sobota-Grad-Dolič ob 16.15 in vrnitev ob 17.25

2. Ob nedeljah in praznikih:

Lendava-Dobrovnik-M. Sobota-Maribor ob 06.05
 Maribor-M. Sobota-Črenšovci-Lendava ob 11.00
 Dolič-Grad-M. Sobota ob 11.30 in vrnitev ob 15.15
 Dolič-Grad-M. Sobota ob 18.20 in vrnitev ob 19.30
 Sotina-Murska Sobota ob 12.00 in vrnitev ob 15.15
 Sotina-Murska Sobota ob 18.30 in vrnitev ob 19.30
 Čepinci-Hodoš-Murska Sobota ob 11.08 in vrnitev ob 15.15
 Čepinci-Hodoš-Križarka-M. Sobota ob 17.45
 M. Sobota-Puconci-Hodoš-Čepinci ob 19.30
 Lendava-Turnišče-Murska Sobota ob 11.48 in vrnitev ob 15.15
 Murska Sobota-bolnica Rakičan ob 12.45 in vrnitev ob 13.15
 Murska Sobota-bolnica Rakičan ob 14.45 in vrnitev ob 15.10

Podrobnejše informacije dobite na avtobusni postaji v Murski Soboti ali po telefonu 069/21 515.

Niste sami Vestnik je z vami!

Ford S.O.S. Company

VSE KAR NAREDIMO MI, VOZITE VI!

BRIGITA BUKOVEC VOZI FORD!

FIESTA že od 18.950 DEM
ESCORT že od 23.750 DEM
MONDEO že od 32.950 DEM

MED PRVIMI S KRMILJENIM KATALIZATORJEM.

TODA ČAS SE IZTEKA. VARČNI SE BODO ZA NAKUP ODLOČILI DO 30. JUNIJA.*

ZA NJIH JE PRISPETA NOVA POŠILJKA VSEH FORDOVH MODELOV.

POSEBNA PONUDBA

ZA PRAVNE OSEBE, KI SE ODLOČJO ZA NAKUP VEČ KOT TREH AVTOMOBILOV.

* S 30. junijem preneha veljati odredba o davčni olajšavi za nakup vozil z vgrajenim katalizatorjem

S.O.S. COMPANY d.o.o., Murska Sobota, 069/23-507

Pogovor z Metko Potočnik, sekretarko Združenja trgovine pri Gospodarski zbornici Slovenije

»Netrgovci« že opravljajo izpite

Pred več kot letom so se pogoji v trgovini močno poostri, večje so k boljšemu spoštovanju predpisov pripomogle višje kazni, saj lahko tržni inšpektorji kaznujejo trgovce tudi z milijonom tolarjev kazni. Vse prodajalce in lastnike trgovin in butikov pa je močno zadržala zahteva o obvezni izobrazbi in usposobljenosti tistih, ki se ukvarjajo s trgovino na drobno in debelo. Pojavljale so se tudi kritike, češ da želi vlada onemogočiti zaslužek državljanom, ki si iščejo svoj vir zaslužka. Pa ni tako – 1400 novepečenih trgovcev, ki so v minulih mesecih že obiskovali tečaj in uspešno opravili preizkus znanja, lahko potrdi, da so z usposabljanjem veliko pridobili pravzaprav sami.

Kaj ugotavljate na združenju po več kot enem letu, odkar je začel veljati novi zakon o trgovini?

»Mislim, da je bilo to pravilo in da smo to že dolgo potrebovali, saj imajo trgovino urejeno z določenimi predpisi tudi naše sosednje države, s katerimi se zelo radi primerjamo in s katerimi čedalje več trgovino. Trgovina se namreč internacionalizira in to ne samo v Sloveniji, ki je majhna, ampak povsod v Evropi. Mi želimo v Evropo, to se pravi, da se moramo prilagoditi. Podlaga tega je tržni red, brez tega ni lojalne konkurence. Konkurenca je zaželjena, ob enakih predpisih za vse. Ob enakih pogojih naj zmaga tisti, ki je močnejši. Ugotavljamo, da trgovci blago zelo slabo poznajo, kljub temu da so končali trgovske šole. Nepopravljivo škodo je naredilo usmerjeno izobraževanje, kjer so se prodajalci učili prodajati, žal, s kredo na tabli ne pa v trgovini z neposrednim stikom z blagom.«

Eden od očitkov »družbenih« trgovin do sedaj je bil, da morajo oni zaposlovati le trgovce po izobrazbi, medtem ko to za zasebnike ni veljalo? »Za razvito trgovino, močno meji usposobljene ljudi,

z določenim teoretičnim in praktičnim znanjem. To ureja Zakon o trgovini oziroma pravilnik, ki izhaja iz njega. Združenje trgovine pri GZS je dobilo s 30. členom Zakona o trgovini koncesijo, da se na združenju opravlja preizkus strokovne usposobljenosti prodajalca in poslovođe. To velja za tiste, ki so že zaposleni, pa nimajo ustrezne izobrazbe, s pomočjem, da so bili zaposleni 24. 4. ko je začel veljati zakon, ali pa so morali imeti to dejavnost prijavljeno do 19. 6. 1993.

V spremembi pravilnika je dovoljeno, da ljudje s 5. stopnjo strokovne izobrazbe opravijo tečaj usposobljenosti kadar koli, ne glede na to, ali so bili zaposleni v trgovini. Preizkusa so oproščeni vsi, ki imajo ekonomsko izobrazbo, aranžerskim in ekonomskim tehnikom in tistim 6. ali 7. stopnjo izobrazbe.«

Vi imate koncesijo za opravljanje preizkusov, kdo pa skrbi za izobraževanje?

»Na področju izobraževanja je konkurenca. Izdali smo brošuro, v kateri so izobraževalne vsebine, vsa vprašanja in poslovniki o opravljanju izpita. Ljudske ali druge univerze in šole so se pri nas informirale, mi smo jim to posredovali in

dali možnost, da izobražujejo, da bi bili ti preizkusi čim bolj uspešni. Moram reči, da smo zelo zelo apelirali na trgovske šole, vendar so se zelo pozno zbudile. Zelo hitro sta se vključili kranjska in ljubljanska šola, nekateri so pa zamudile kar pol leta. Soboška je sedaj tudi vključena in v prihodnjih dneh prihaja njena prva skupina na



Metka Potočnik, sekretarka Združenja trgovine pri GZS

preizkus. Vsak, ki izobražuje, mora vedeti, kdo sploh lahko prihaja na preizkus. Žal se dogaja tudi to, da v borbi za denar nekateri predpisov ne spoštujejo in pošiljajo na preizkus kandidate, ki preizkusa ne morejo opravljati.«

Je število tečajnikov, ki želijo pridobiti certifikat o trgovski usposobljenosti, odvisno od tega, koliko nvoih trgovin je v določeni pokrajini?

»Seveda. Po zadnjih podatkih konec leta 1993 imamo 6300 pravnih oseb in 4000 fizičnih oseb v trgovini, to so registrirani obrtniki. Do sedaj je

opravljajo preizkus okrog 1400 ljudi, samo v tem mesecu pa imamo 400 prijav, tako da so izpiti v bistvu vsak dan.«

Kako dolgo traja tečaj?

»Različno, tu je spet konkurenca. Izpit opravijo v enem dnevu; poslovođa ga dela iz petih predmetov, če nima pete stopnje, mora delati tudi preizkus znanja tujega jezika – dobi jezikovni test. Imamo skupino 36 profesorjev, tako da imamo vsak dan po pet komisij, če preizkus opravi, ima v nekaj urah certifikat v roki. Velik problem so pa dokumenti, ki jih pošiljajo kandidati, ti so nepopolni in jih moramo pošiljati nazaj in vse to nas ovira. Marsikdaj so celo imena narobe zapisana, pač niso dosledni. Ali pa smer šole in pogodba o zaposlitvi nista pravi in tako dalje.«

Kako uspešni so tečajniki pri opravljanju izpitov?

»Pri poslovođjih je uspeh okrog 78 odstoten, pri trgovcih pa okrog 80 odstoten. Popravne izpite imajo lahko iz enega ali več predmetov. Rok za popravne je čez en mesec. Če takrat ni uspešen lahko še enkrat ali večkrat ponavlja. Zahtevamo znanje, in če je seminar dobro pripravljen, se to zelo obrestuje. Precej se naučijo o psihologiji prodaje, boljše poznajo blago, mogoče jim gre slabše knjigovodstvo, to nam je popolnoma jasno zakaj, ker ti ljudje tega v praksi ne delajo. Zakonodajo poznajo tudi kar dobro, presenetljivo pa je poznavanje blaga. Mislim, da je prav to prispevek h kakovosti storitev.«

BERNARDA B. PEČEK

KONKURENČNE CENE

-10% got. popusta za:

- OKNA
- VRATA
- SENCILA
- mont. STENE
- prenova OKEN

JELOVICA

● brezplačen prevoz za nakup nad 70.000 SIT ● možnost obročnega odplačevanja ● potrošniško posojilo 1 + 3 (brezobrestno) ● potrošniško posojilo 1 + 6 (9% obresti) ● plačilo s čeki 1 + 3 (brezobrestno)

Škofja Loka (064) 632 270, Kranj (064) 211 232, Ljubljana (061) 185 15 00, Celje (063) 25 88 1, Ravne na Koroškem (0602) 20 175, Maribor (062) 102 800, Murska Sobota (069) 22 92 1, Novo mesto (068) 22 772, Metlika (068) 58 716, Krško (0608) 21 236, Nova Gorica (065) 23 660, Koper (066) 37 029

Oglašujte v Vestniku

Z največjim zadovoljstvom vas obveščamo, da je

Pomurska banka d.d.

ustanovila

Pomursko družbo za upravljanje skladov d.d.,

ki je med prvimi dobila dovoljenje za upravljanje pri Agenciji za trg vrednostnih papirjev, ki bo upravljala

Pomursko investicijsko družbo.

Ta bo objavila prospekt o javni ponudbi ter ob izpolnitvi vseh zakonskih pogojev predvidoma že v začetku julija začela zamenjevati certifikate za delnice Pomurske investicijske družbe.

Želimo, da se pred naložbo certifikata dobro informirate, zato so vam v vseh enotah Pomurske banke pri posebnih okencih INFORMACIJE O CERTIFIKATIH na voljo naši strokovnjaki, ki vam bodo olajšali odločitev.

Bogastvo naj ostane tu, kjer je srce.



KO JE SLOVENIJA PRAZNOVALA OSAMOSVOJITEV, JO JE PRIMORSKA ŽE BRANILA...

primorske novice

DAN PREJ

Tik pred izidom je knjiga, ki z dokumenti in pričevanji razkriva resnico o vojni za Slovenijo, ki se je pričela 26. junija 1991, še pred začetkom proslav ob razglasitvi osamosvojitve. Resnica o ljudeh in dogodkih, ki so bili zamočani zaradi višjih ciljev, knjiga, ob kateri bo kdo znova vzklilnil: O, p...!

DAN PREJ so napisali novinarji in sodelavci Primorskih novic ter Radia Koper, neposredne pričee dogodkov, o katerih so želeli poročati, pa jih niso pustili v eter... Zato je DAN PREJ knjiga, ki jo morate prebrati. Govori o zgodovini, ki smo jo sami krojili.



NAROČILNICA

Ime in priimek _____
 ulica, kraj, pošta _____
 naročam _____ izvod(ov) knjige **DAN PREJ**
 po prednaročniški ceni 2300 SIT (po povzetju - cena velja do 20. junija 1994). Naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper.
 datum: _____ podpis: _____

Oglašujte v Vestniku

motorna vozila

TRIOSNI TOVORNI AVTO FAP 2226, 15 t, z Mercedesovimi osmi, letnik 1983, registriran do novembra, z delom, prodam. Stanislav Horvat, Srednja Bistrica 35 a, tel.: 70 192. m3710

ZASTAVO 640 D, 4 t, registrirano do novembra, v dobrem stanju, ugodno prodam. Križevci 78 v Prekmurju, tel.: (069) 54 035, po 18. uri. m3712

RENAULT 5, letnik 1992, prodam. Tel.: 42 816. m3714

FORD ESCORT 1,6 CLX, letnik 1993, prodam. Hradil, Kopalniška 5, M. Sobota. m3716

TOVORNI AVTO TAM 130 T-10, kešonar, prodam. Tel.: 062 38 140. m3727

MOPED AVTOMATIK s smerokazi, nov, zelo ugodno prodam. Tel.: 32 167. m3732

MOPED TORO in avtomobilsko prikolico z A testom ter kombinirani mizarski stroj prodam. Tel.: 46 212. m3733

RENAULT 4, letnik 1983, registriran do junija 1995, ugodno prodam. Tel.: 22 805. m3740

GOLF JX, diesel, letnik 1988, prodam. Tel.: 40 251. m3752

JUGO 45 A, letnik 1987, in moped BTS 60, prevoženih 600 km ter Opel Omega karavan, letnik 1987, prodam. Tel.: (069) 57 193. m3753

JUGO 45 L, letnik 1985, redno servisiran, z novimi gumami, registriran do junija 1995, prodam za 1.800 DEM (ozioroma po dogovoru). Tel.: 44 071. m3754

LADO 1600, letnik 1980, registrirano do 30. decembra, in moped CTX 80, letnik 1991, registriran do junija 1995, prodam. Tel.: 82 789. m6993

SATELITSKI SISTEMI
 Pace, Lasat od 399 DEM.
 Sistemi z vrtenjem že od 649 DEM.
 Predelamo tudi vaš sistem.
 TAF, Trnje 61, tel.: 70 021

BMW 320, letnik 1977, in Renault 14, letnik 1979, prodam. Tel.: 23 309. m3756

RENAULT 5 CAMPUS, letnik 1992 - julij, prevoženih 31 000 km, prodam. Tel.: 22 219, po 20. uri. m3757

TOVORNI AVTO MERCEDES 15-19, kiper, letnik 1973, trambus, ugodno prodam. Tel.: (069) 53 061. m3758

ZASTAVO 101, letnik 1978, neregistrirano, vozno, prodam. Kravo, staro 8 let, brejo 7 mesecev, prodam. Čikečka vas 51, tel.: 44 160. m3759

AVTOMATIK, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel.: (069) 22 695, popoldne. m3762

PEUGEOT 205, letnik 1991, 3 vrata, rdeče barve, prodam. Tel.: 26 530. m3765

JUGO KORAL 55, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. Krog, Plečnikova 62, tel.: 22 945. m3768



LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

ODPRTO 62231 Pernica
 ponedeljek-petek 8.-16. ure Vosek 6 d (ob cesti Maribor-Lenart)
 v soboto 8.-12. ure tel. 062/640 540

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA (do konca junija po stari ceni)

NAJUGODNEJŠA POSOJILA - NAJUGODNEJŠA POSOJILA - NAJUGODN
 primer: **SAMARA 1500/5v** - polog 5200 DEM/36 mes. po 285 DEM
SAMARA 1500/5v - brez pologa - 48 mes. po 380 DEM
 (kreditojemalcev je lahko več - 2 ali 3 člani družine)

* NOVI in RABLJENI deli za avtomobile: POOBLAŠČEN PRODAJALEC * AVTOMEHANIKA
 R4, Zastavo, Lado 10-LETNA TRADICIJA * AVTOKLEPARSTVO

Borut Jagodič

STONEDIVER

ODPRAVITE PLEŠAVOST ZA VSELEJ LIPOHAIIR - SVETOVNI HIT
 Stegne 27
 tel.: 061/57 18 75

ŠKODO PICKUP, staro eno leto in pol, prevoženih 15 000 km, dobro ohranjeno, kasko zavarovano, prodam. Tel.: 26 170 in 32 049. m3767

RENAULT 4 GTL, letnik 1982, prodam. Tel.: 75 929. m3768

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR URSUS 902 B prodam. V račun vzamem plemenske telice. Tel.: 71 060. mpi

TRAKTOR STAYER, 18 KS, s priklučki, poceni prodam. Zrim, Brodarska 65, Krog, tel.: 24 708. m3767

KOMBAJN EPPL 840, motor v okvan, prodam. Sebeborci 31. m3707

MOTOKULTIVATOR HONDA F425 z vlečno frezo, frezo Pan-Agra 110 cm in VW hrošč, starejši letnik, generalno obnovljen, ugodno prodam. Tel.: (069) 42 125. m3709

ŽITNI KOMBAJN 770 Đura Đaković prodam. Tel.: 45 148. m3719

KOMBAJN EPLE 211, v dobrem stanju, prodam. Tel.: 48 703. m3720

TRAKTOR TORPEDO, 60 KS, prodam. Kobilje 22, tel.: 79 211. m3721

KOMBAJN ZMAJ 131, star 15 let, kombiniran (bunker-vreča), prodam. Tel.: 70 707. m3745

GLASBENA ŠOLA MURSKA SOBOTA
 Sprejemni preizkus za nove učence bo v torek, 21. junija 1994, med 9. in 11. uro ter med 14. in 17.00 uro.
 Prednost za sprejem imajo kandidati na oddelkih za violino, trobento, klarinet in flavto.

ENO- IN DVOOSNE PRIKOLICE, 4, 5 in 7 t, s poviški, posebej primerne za prevoz pšenice, prodam. Tel.: (069) 82 580. m3766

KMETOVALCI, AGRORIZBIRA Trgovina Kranj vam iz svoje prodajalne nudi po ugodni ceni rezervne dele za traktorje Tomo Vinkovič, Ursus, Fiat Store, Univerzal, IMT, Zetor, kosilnice BCS, program SIP Šepinšter, gume Barum, vse akumulatorje Vesna in Topla. Primer: 12 V 100 - 8.050,00 SIT. Pošiljamo tudi po pošti. Pokličite nas ali obiščite na Smedniški c. 17 v Kranju. Tel.: 064 324 802. m3767

KOMBAJN EPPL 211 T, z obnovljenim motorjem, prodam. Turnišče. Ob potoku 10. m3766

KOMBAJN FERGUSON 685 zamenjam za traktor ali prodam. Motor za Ferguson in vse dele za TAM prodam. Alojz Belc, Selce št. 49, 62232 Voličina, tel.: 062 724 774. m3769

ZDENEX d.o.o. EXPORT - IMPORT Finančni Inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.
 Oplemenite svoj denar po zelo ugodni obratni meri in kraikoročna premostitvena posojila.
 P. E. MURSKA SOBOTA
 Arhitekta Novaka 4
 Tel. - telefaks: (069) 32 848

KOSILNICO na hidravliko, v odličnem stanju, in obračalnik za seno, prodam. Ludvik Šinko, Nuskova 64, p. Rogoševci. m3750

KOMBAJNDUROĐAKOVIČ MK 770 prodam. Tel.: 57 032. m3751

DVA OBRAČALNIKA BCS in traktorski obračalnik Panonija, v dobrem stanju, prodam. Tel.: 62 782. m4481

LAHKO ENOOSNO PRIKOLICO s poviški in električno napeljavo, obračalnik in Oltove pluge, 10-colne, prodam. Radi Mavrin, Babinci 30, tel.: 82 836. m6987

BALIRKO za seno in slamo prodam. Mavnč, Logarovič 38, p. Križevci pri Ljutomeru, tel.: 87 754. m6986

KOMBAJN ZMAJ prodam. Melinci 10. m3761

TRAKTOR STEYR 180 s kabino in 120-basno harmoniko Weltmeister. Tel.: 70 499. m3762

posesti

DILL d.o.o.
 POSREDNIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE
 KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, IŠČETE... VSE VRSTE NEPREMIČNIN
 NE IZGUBLJATE ČASA IN DENARJA!
 FAX-TEL: (069) 32 322
 A. NOVAKA 4, M. SOBOTA

HIŠO v M. Soboti prodamo. Lokacija primerna za gostinsko dejavnost. B.I.K., Karđoševa 1, M. Sobota, tel.: 21 049, od 8. do 16. ure. m3763

VINOGRAD s kletjo in sadovnjakom, v Strehovcih, prodam. Tel.: 00385 41 731 822, po 18. uri. m3705

TRAVNIK (14,58 a) v Sebeborcih in njivo (33,45 a) v Bogojini, primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam. Tel.: 23 433. m3713

Prodam komunalno urejeno parcelo v Černelavcih (10,5 a). Telefon 31 303.
 m+u

VEČJO KMETIJO - hiša, gozd, njiva, travniki, vinograd, v izmeri 3,5 ha, v okolici Žerovinec, prodam. Vekoslav Domajnko, Žerovinci 78, p. Ivanjkovič, tel.: 062 714 507. m6972

GOZD v Selu, 35 arov, in čevljarski stroj prodam. Sebeborci 3. m3744

živali

DVE MLADI KRAVI, breji 8 mesecev, prodam. Filovec 15, tel.: 47 056. m3722

ČISTOKRVNE NEMŠKE OVČARJE, brez rodovnika, poceni prodam. Tel.: 21 961. m3731

KRAVO, staro 6 let, brejo 6 mesecev, ugodno prodam. Tel.: 51 142. m3734

MLADIČE NEMŠKEGA OVČARJA z rodovnikom, odličnih staršev, in dve mladi kuzi sanske pasme, ugodno prodam. Lukač, Kroška 79, M. Sobota. m3741

MALE KOZE IN PUJSKE prodam. Jože Pertoci, Jordan 18, Tropovci. m3755

NESNICE, MLADE KOKOŠI, že v začetku nesnosti, prodaja KZ. Dostava na dom. Tel.: 82 401. m6991

GOSI - sivo bele kanadske velikanke, za nadaljnjo rejo, težke 2,5 kg, in purane za nadaljnjo rejo lahko naročite po tel.: 82 383. m6988

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex in golden komet super braun (rjave), uvoz iz Nemčije, prodaja perutninsko podjetje FARMA PRI MOSTU, d.o.o., po zelo ugodni ceni (AKCIJSKA PRODAJA): 3 mesece in pol stare jarčice po 250 SIT; 4 mesece stare jarčice po 350 SIT; 4 mesece in pol stare jarčice po 450 SIT in jarčice tik pred nesnostjo po 520 SIT. Za vsakih deset kupljenih jarčic dobi kupec eno zastojni. Jarčice so cepljene, kar prodajalec jamči z vsjo ustrežno dokumentacijo. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: (069) 24 393; Gostilna Benčec, Bakovci, tel.: (069) 43 070; Gostilna Železen, Beznovič, tel.: (069) 49 025; Zidarstvo, Darinka Zamuda, Galušak, Videm ob Ščavnici, tel.: (069) 68 044. mpp

PAR PAVOV prodam. Tel.: 063 774 109. mpp

razno

SPALNICO, dobro ohranjeno, malo rabljeno, poceni prodam. Tel.: 21 826. zvečer. m3760

KLAVIR Plagidus Schlachter Graz opus nr 87, starejši letnik, ugodno prodam. Tel.: (069) 65 039. m3702

STROJ ZA KEMIČNO ČIŠČENJE OBLEK prodam. Tel.: 43 131. m3708

VINO ŠMARNICO, večjo količino, prodam. Bukovnica 11, p. Bogojina. m3723

STROJ ZA PRANJE Karcher 720 Mobile, 130 bar, in kompresor Cofafer, 70 l, 10 bar, prodam. Tel.: 62 777. m3717

ČESKO BOKARICO kal. 127 x 57 R z menjalnimi cevmi in strelnim daljnogledom prodam. Moravske Toplice, Čuber 33, tel.: 48 420. m3725

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO Ekonomik, novo, s 5-letno garancijo, 35 000 kailorij, in 100-litrski bojler, nov, prodam. Turnišče, Mladinska 21. m3729

GRANITNI KAMEN, že razkosan, primeren za židavo ograje ali temeljev hiše, in gumi voz, 5 t, dobro ohranjen, prodam. Farkaš, Zvezna 15, Rakičan, m3735

POČITNIŠKO BRAKO PRIKOLICO prodam po ugodni ceni. Rakičan, Cvetkova 60. m3737

STAREJŠE ZIDAKE, 2.000 kosov, ugodno prodam. Tel.: 22 586, od 18. do 20 ure. m3738

POHIŠTVO ZA SPALNICO, termoakumulacijski peči - 3,5 in 2 KW ter 80-litrsko zamrzovalno skrinjo, prodam. Mubič-Pajtler, Cankarjeva 50, M. Sobota, tel.: 23 626, popoldne. m3742

BELO IN RDEČE VINO prodam. Markišavci 30, tel.: 31 474. m3743

STREŠNO OPEKO FOLC, rabljeno, 6.000 kosov, prodam po 13 SIT za kos. Herman Pozvek, Matjaševci 32. m3746

TELEFONE PANASONIC (tudi brezžični), telefakse, odzivnike in drugo iz programa Panasonic prodamo z možnostjo dostave na dom in priklopa. Naročila sprejemamo po mobitelu 0609 616 628. m3748

prodaja, montaža, servis, posojilo
SATELITSKI KOMPLETI
 tel.: 062/653-351

PLETILNI STROJ EMPISAL na električni pogon in z vso dodatno opremo prodam. Tel.: 43 022. m3749

LEPA BUKOVA DRVA prodam. Dostavim na dom. Tel.: 063 772 517. mpp

HRASTOVA DRVA in osebni avto Zastava 101, neregistriran, v voznem stanju, v celoti ali po delih, prodam. Razkrižje 12, Ljutomer. m6992

KOPALNO KAD, bojler, kozo mlekarico, mlado kozico in kvinton prodam. Cven 4, tel.: 81 585. m6984

delo

NATAKARICO z izobrazbo zaposli okrepčevalca STOTKA Turjanci. Informacije po tel.: 65 748. m3704

ZIDARJA in delavca za izdelavo betonskih izdelkov honorarno zaposlim. Tel.: (069) 62 392, po 18. uri m3701

NAMAKANJE!

Kmetovalci, ne čakajte na delo! Lahko ga naredite sami s TURBINSKIM NAMAKANJEM NAPRAVAMI izdelovalca Kovin
 dolžine od 100 do 800m, zmogljivost od 5 do 120 m³ uro.
 Informacije in prospekti: **Gorička vas**
 69204 Šalovci 3, tel.: 06855010

ZAPOSLIMO osebo s srednjo izobrazbo, s pasivnim znanjem škega jezika in opravljenimi izpitom, za vodenje administrativnih in drugih hišnih opravil. Zanima nas ženska oseba od 40 do 50 let, veznosti. Poskusna doba 3 meseca po dogovoru. Tel.: 44 071. m3703

KITARIST s kompletno opremo (ženjem) išče basista. Klavirist, narija in peva ali pevko. Tel.: 44 012. m3709

storitve

INSTRUIRAM MATEMATIKO osnovne in srednje šole. Tel.: 22 3730. m3730

STROJNE NOTRANJE OBRABE izdelamo hitro in kakovostno za meseca julij in avgust ter septembra po tel.: 062 724 707. m3705

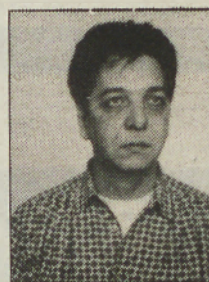
PO KONKURENČNIH CENAH bavimo in dostavimo velenjske kokalonični premog. Tel.: 063 772 517. m3705

EMAJLIRAMO OBRABLJENE PARNICE in **PALNE KADI** v vseh barvah. Cijena in kakovost zagotovljena. Tel.: 69 235. m3422

TERMO ALI NAVADNO FASADNO vam izdelamo hitro in kakovostno. Ročila za meseca julij in avgust. Macije po tel.: 062 724 123. m3705

CERTIFIKATI

Ne morete se odločiti, kam vložiti certifikat? Morate ga radi prodati za gostinstvo? Ponudbe z navedbo vrednosti certifikata in vrednosti, za katero bi ga prodali, pošljite na našo **VESTNIK, Slovenska 61, 69000 Murska Sobota**. V levem kotu koverta napišite certifikat.



Solza kane mi iz očesa, pred menoj je tvoj obraz, odšel si tiho, brez slovesa, mirno spiš in čakaš nas.

ZAHVALA
 Mnogo prezgodaj, komaj v 41. letu, nas je po dolgi in hudi bolezni vedno zapustil naš ljubi mož, oče, brat, sin in zet

Branko Ivanov
 iz M. Sobote

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in sočustvovali z nami ter nam izrazili sožalje, in vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo dr. Ireni Rihtarsič in družini Petrončič.

Vsi, ki smo te imeli radi



Niti zbogom nisi rekla niti roke nam podala, smrt te vzela je prerano, a v naših srcih boš ostala. Ponosna, trdna kakor skala, vso ljubezen in sebe si nam dala. Za vse, prav vse ti se enkrat hvališ.

ZAHVALA
 1. junija nas je mnogo prezgodaj, v 48. letu, za vedno zapustila draga žena, mama in hčerka

Jolanka Jolica Gjergjek
 roj. Janža, iz Salamencec 33

V neizmerni bolečini ob mnogo prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami. Hvala vsem, ki so nam v tako velikem številu pospremili k njenemu zadnjemu počitku, darovali vence, cvetje in za sv. maše, nam pa izrekli sožalje, govornice in župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici Mariji za ganljive besede ob odprtem grobu in godbeniku za odigrano Tišino. Prav posebno hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, kajti bolečino nam lajša spoznanje, da v tej žalosti nismo ostali sami. Vsem se enkrat iskrena hvala.

Žaljujči vsi, ki smo jo imeli radi

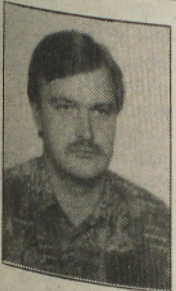


ZAHVALA
V neotlašljivi žalosti pretresena zaradi nenadne prezgodnje smrti mojega najdražjega življenjskega sopotnika

Ignaca Glavača
z Melinec 86

se iz dna srca zahvaljujem vsem, ki so mi v času usodne preizkušnje stali ob strani, mi pomagali ter dajali moči in poguma. Še posebej se zahvaljujem Stanku Markoju in njegovi ženi, Štefanu Jerebicu, Miroslavu Slani in njegovi ženi iz Maribora, beltinskemu gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem z Melinec za občuteno zapete pesmi Naceku v spomin in Gizeli Majc za tolažilne poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala tudi sorodnikom in znancem za darovano cvetje in sv. maše.

V tih žalosti: žena Olga in vsi, ki smo ga imeli radi



Ljubezen, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Vsakega osrečiti si znal, vendar pred usodo neizbežno si nemočno zaspal.

ZAHVALA

V 30. letu nas je tragično zapustil dragi mož, očka, sin, brat in zet

Avgust Brunec
iz Murske Sobotice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste darovali cvetje in v dobrodelne namene ter nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Najlepša hvala g. kaplanu in pevcem za pogrebni obred ter govornikom za besede slovesa. Hvala kolektivu Carinarnice M. Sobotice, še posebno izpostavi Dolga vas, postaji policije, špediciji Quick ter kolektivoma Kompassa in Gorenja-Varstroj.

Žalujoci vsi, ki smo ga imeli radi



Oh, ti nesrečni Srečko, kaj si komu storil? Komaj si začel živeti, pa si moral že umreti.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, komaj v 22. letu, nas je tragično zapustil dragi sin, brat in stric

Srečko Mlinarič
iz Bratoncev

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, botrini in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam pisno ali ustno izrazili sožalje. Iskrena hvala NK in GD za podarjeni venec ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili k njegovemu preranemu pevcem za odpete žalostinke. Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, Andreju Vorobcu in Potrošniku - Zelezmina. Hvala tudi sodelavcem 213. brigade Murine Tovarne moških oblačil in kolektivu likalnice. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: oče, mama, brat Gustek z Marijo, Valerija in drugo sorodstvo



Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče. Ni več tvojega smehljaja, le trud in delo tvojih pridnih rok za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

30. maja je v 37. letu umrla ljuba žena, mamica, hčerka, sestra in teta

Ivka Serec

roj. Krampač, iz Koprive, stanujoča v Humu pri Ormožu

Ob nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni prezgodnji zadnji poti, darovali cvetje in sv. maše, nam pa izrekli ustno in pisno sožalje. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gospe govornikoma za poslovilne besede in godbeniku za odigrano Tišino. Posebna hvala osebju onkološkega oddelka in sodelavcem Psihiatrične bolnišnice Ormož za nego in lajšanje bolečin v njenih težkih trenutkih. Vsem še enkrat hvala.

Globoko žalujoci: mož Janko, hčerki Mateja in Monika, Jasmina, mama in brat Štefan z družino ter drugo sorodstvo



Niti zbogom nisi rekla niti roke nam podala, smrt te vzela je prerano, a v naših srcih boš ostala.

ZAHVALA

V 72. letu nas je zapustila draga žena, mama, tašča, babica in sestra

Helena Küčan

iz Križevca 78 v Prekmurju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje in v dobrodelne namene.

Žalujoci vsi njeni



V naših srcih še živiš, zato nas pot vodi tja, kjer v tišini spiš. Tam lučka ljubezni vedno gori in tvoj nasmeh med nami živi.

V SPOMIN

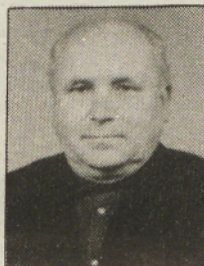
11. junija je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast in pradedek

Alojz Serdt

s Tišine

Hvala vsem, ki počastite spomin nanj.

Vsi, ki smo ga imeli radi



Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi tvojega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, tast, dedek, brat

Ivan Rajtar

iz Črenšovec, Ulica Prekmurske čete 65

Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje in za sv. maše. Hvala g. kaplanu, zdravnici, sorodnikom, botrini, sosedom, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoci vsi, ki smo ga imeli radi

4. junija 1994 smo se poslovili od dragega sodelavca

Stanka Čeha

iz Nedelice

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Sodelavci Mlinarstva Premoša Turnišče



Oh, ljubi sinko, kako težko je slovo, še težje je spoznanje, da te več ne bo. Vsi tvoji upi so bili zaman, le zakaj jih mora črna zemlja kriti zdaj?

ZAHVALA

Z bolečino v srcu ne moremo dojeti, da nas je v 27. letu za vedno zapustil dragi sin, brat in vnuk

Stanko Čeh

iz Nedelice

Ob boleči izgubi našega dragega Stanka se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Posebna hvala botrini, sorodnikom in dobrim sosedom, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali za sv. maše, vence, cvetje in sveče. Posebna hvala družinoma Toplak iz Nedelice in Premoša iz Turnišča ter cvetličarni Ana iz Lendave. Hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem, gasilskemu društvu, NK Nedelice in njegovim prijateljem. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Nedelica, 4. 6. 1994

Žalujoci: oče, mama, stara mama, sestra Olga z možem, teta Kristina in vsi, ki so ga imeli radi



Saj molčal si, molče trpel. Prišla je ura, nisi mogel več, kar izgubili smo te. Za tabo ostala je praznina in solza spomina, zakaj, ta pot bila je edina.

ZAHVALA

V 61. letu nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, očka, dedek, sin, brat, stric, boter in sorodnik

Mirko Hoheger

iz Lipovca

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih nesebično pomagali in sočustvovali z nami, ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje, za sv. maše in bolnišnični sklad. Iskrena hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS za ganljive besede slovesa. Posebna hvala kolektivoma ZD Beltinci in Lekame, dr. Ivo Carju, dr. Maji Šaruga ter dr. Tanji Puc-Kous in osebju internega oddelka za vsoto strokovno in poživljeno pomoč.

Žalujoci vsi njegovi



Ljubezen, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje, vsakega osrečiti si znala, vendar pred usodo neizbežno vsa nemočno si zaspala. Oh, kako je hiša prazna, odkar te v njej več ni, prej bila tako prijazna, zdaj pusta, sama tam stoji.

ZAHVALA

V 68. letu nas je nepričakovano zapustila draga sestra in teta

Marija Maučec

iz Ižakovca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence, šopke, sveče in za sv. maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovilne besede in vsem, ki ste ji storili karkoli dobrega. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi tvoji, ki te neizmerno pogrešamo

Molčal si, trpel molče. Prišla je ura, ko nisi mogel več. Obstalo plemenito je srce, utihnil glas je tvoj. Za tabo ostala je praznina, a v naših srcih bolečina.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, dedija, brata, tasta in strica

Vinka Bavčarja

iz Murske Sobotice

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se za darovane vence, cvetje in prispevke za humane namene ter za ustno in pisno izraženo sožalje. Iskrena hvala govornici KS g. Eriki Herti za ganljive besede slovesa in godbeniku za odigrano Tišino. Hvala stanovalkam bloka v ulici Štefana Kovača 21 za vsestransko pomoč.

Žalujoci: žena Gizela, sin Vlado, hčerki Vida in Tanja z družinami, brat in sestre z družinami. Pogrešali te bodo tvoji vnuki: Boštjan, Vladka, Bina, Mateja, Matic in Blaž



Skrb, skromnost, delo in trpljenje bilo tvoje je življenje. Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi upanja, hudega trpljenja, ta grenka smrt bila je močnejša od življenja.

ZAHVALA

V 65. letu je umrl naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Vladimir Banko

iz Dankovec 20

Zahvaljujem se vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti na vrt počitka in grob zasuli s cvetjem ter darovali v dobrodelne namene. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali pri organizaciji pogreba, GD Dankovci in gospodu duhovniku za pogrebni obred, iskrena hvala. Zahvaljujem se za številne obiske v času njegovega bolehanja dr. Rajnarjevi, med sestri Zdenki ter osebju kirurškega oddelka bolnišnice Maribor in Rakičan za nesebično poživljeno zdravljenje.

Žalujoci vsi njegovi

Kdo se z nama bo igral, kdo bo z nama pesmi pel, zdaj, ko te nikoli več, dragi oča, nazaj ne bo? Hvala ti za vse!

Neotlašljiva vnuka Mateja in Marjan



Poslanec SKD **Jožef Kocuvan-Ministrant**, ki ga dolžijo, da je zemeljske dobrine plačeval z nepokritimi čeki, računajoč na božjo vsevidnost, ki pomaga pomoči potrebnim, je zanikal obdolžitev. »Nisem plačeval z nepokritimi čeki, tako gotovo kot nisem bil med trgovci in bančniki, ki jih je Kristus pregnal iz jeruzalemskega templja.«

Soboška partijska celica ni razpuščena. V javnosti se zadnje čase ne pojavlja, ker na zaprtim posvetovanju proučuje izrek nekdanjega nepozabnega sekretarja **Martina Puhana-Zadnjega po Malahiji**. Nepozabni je njega dni izjavil: »Tisti, ki je tako sposoben, da je lahko soboški partijski sekretar, je lahko tudi rimski papež«. Nekateri najbolj rdeči se bodo pridružili naslednjemu farnemu romanju v Vatikan, da bi premotrili papeževo zdravje.

Štefan Celec-Zenin mož in medenjaki, sicer pa šef novizvaljenega Radia Radia, ter **Marjan Dora-Deprofundis**, sicer pa urednik Murskega vala, plodno nadaljujeta s konkurenco, ki sta jo začeli **IBM** (Irma Benko-Mama) in **BBC** (Brigita Bavčar-Celec / celi njen/). Takoj, ko je Celec na svojem radiju uvedel 25-urno oddajanje, je Dora razglasil, da bo Murski vaj oddajal 28 ur dnevno.

»Denarja si od cerkvenih krogih nisva izposojali zato, ker bi hoteli Beltinko spraviti pod cerkveni vpliv in jo preimenovali v Pletilnico Klepčevih sester, saj so naše delavke poročene. Šlo nama je za deislamizacijo firme, ki jo je uvedel prejšnji direktor **Feta Ismajlovič-Sladoledar**, nadaljeval pa vodja sindikata **Benjamin Šipos-Ōčike**. Oba sta si v tovarni uredila hareme,« sta izjavile **Nataša Hožjan** in **Anica Varga-Diskodečvi**.

»Prevarali so nas, niso nam preskrbeli izkrcevalnih čolnov. Zato nismo mogli izvesti invazije na Berlusconijevo Italijo«, je izjavil veteranski udeleženec Vestnikovega vlaka na jadransko obalo **Mišo Faflik-princ Rudolf**. Nekaj naših je vseeno padlo. Ležali so po kupejih.

»Pes, ki je ugriznil **Ivana Gerenčerja-Gedžoja** se je do ugriza hranil izključno z našimi izdelki.« je izjavil direktor Mesne industrije **Milan Bratkovič-Buss**.

Ko je prvi minister **Janez Drnovšek-Kankan** med zadnjim obiskom v Muri zagledal pladenj sokov, se je virgel poden, sokove zvrnil po sebi in zahteval nove hlače. Za stare oboževalke niso žrebale, ker so imele etiketo »Beke« (Begrabske konfekcije).

Radgonski mehurčki

Lepo pozdravljene, ljube moje! Prejšnji teden ste ostale (in ostali) brez mehurčkov. Globoko se opravičujem! Razlog je zelo preprost in žalosten. Veste, žalovala sem za mojim (in slovenskim) dobrotnikom Ivekcom od Negove. Dve leti ga ni med nami. V Radgoni pa kot da se sramujemo, da je sploh kdaj živel. Tako je pač življenje in spet mojega Ivekca izrabljajo (bodo izrabljali) v politične namene. Fuij in fuj, »ljubi« politiki!

Spet sem v političnih vodah. Ja, pa saj moram biti, kajti tudi v naš kraj prihaja njegovo veličanstvo predsednik vlade Slovenije s spremljevalci (kje je Artur?). Lepo je, da pogleda tudi naš konec, kaj se dogaja in kako živimo. Rečem vam, ljube moje, slabo, slabo, slabo! Moje delo v Avstriji je »fuč«, živim samo s skromno plačo. Težko si privoščim dragocenosti, ki se ji reče meso. Joj, kako rada bi bila na Arturjevem mestu, saj (tako slišim) v dveh dneh poje več dragocenega mesa, kot si ga lahko sama privoščim cel mesec, ja, tu pa je še družina.

Ja, ljube moje, na referendum o lokalni samoupravi sem že pozabila. Veste, niti na volišče nisem šla, saj imam jaz svojo občino. Me je pa te dneve hudo prizadel drugi zelo demokratični (?) referendum o samopri-

spevku (pa so rekli, da jih ne bo več - namreč samoprispevkov). Pa so! V moji ljubi Radgoni je vse mogoče. O čem »flancam«, sprašujete? Ja, o prispevku za nove učilnice (veroučne, da ne bo pomote!), in to kar močan »prostovoljni prispevek«. 20.000 tolarjev bom tudi jaz prispevalu - kaj hočemo, ko pa sem tudi sama pokimala z glavo! Samo, da bodo naši otroci srečni!

Tako kot bodo postali tudi dobri športniki (otroci in tudi me uboge Radgončanke). Spet sprašujete, zakaj? Ja, ljube moje, stopite v naše glavno križišče s semaforji, pa boste vedele (najbrž ste tudi že doživele!). Prižge se zelena luč za pešce in predno reagiraš, že je tu zopet rdeča ... in potem dirke po zebri. Hvala ti-stemu, ki skrbi za rekreacijo pri semaforjih, vendar pa »zeleni val« za pešce le podaljšajte.

In kaj je še novega v moji ljubi Radgoni? Nič pretresljivega. Osmošolci so končali s šolanjem, ob vpisu v srednje šole pa je povsod gneča - v M.Soboti, Mariboru in Ljutomeru (tudi v Radencih). Slišim, da si nekateri prizadevajo, da bi zopet vozil potniški vlak iz Gornje Radgone v Ljutomer in nazaj. Bog daj, da bi se to uresničilo!

Pozdravlja vas vaša vdana Rudgonska klepetulja

En TOTI in TOTA iz Lotmerka

Najine »ušesovlečne« in »očnoopazovalne« metode so nama dale minule dni še kar zadovoljivo bero. Tako sva tudi opazila, da so tisti, ki so postavili zapornico na stranski cesti, ki pelje z Ormoške ceste v Lotmerki do otroškega vrta, le-to odstranili, kot je od njih menda zahtevala občinska vlada. No, znak, ki prepoveduje promet v obeh smereh, pa še stoji, le da ga nihče ne upošteva. Pa tudi kovinski steber, na katerem je bila zapornica, še štrli iz zemlje - kot spomin in opomin, da tu nekaj ni bilo vredno.

Samo »ušesovlečna« zadeva pa se je ondan zgodila pred blagovnico v Lotmerki, kjer je stala manjša skupina ljudi in se pogovarjala o referendumu za nove občine. Beseda je nanekla tudi na negativno odločitev

ljudi na območju KS Križevci, kjer so imeli skoraj že vse pripravljeno za novo občino: kje bo sedež (kupili so pisarne od likvidirane kmetijske zadruge), kdo bo župan (največ se je govorilo o g. Šercu), kdo bo direktor Križevskih opekarn (še naprej bi to funkcijo zaupali g. Zidarju) idr. Lepi načrti in obeti pa so padli v vodo. Mar se bodo sedaj priključili novi občini Veržej, se je spraševal nekdo v omenjeni skupini. Eden od njih pa mu je brz odgovoril: »Samo če pridejo k nam po kolenih in se pokesajo, ker so nam hoteli vzeti Banovce!«

Še ena »baba čula - baba rekla« se nama zdi dokaj zanimiva. V našem Lotmerki ali kje v okolici naj bi obstajala tolpa, ki krade avtomobile in

jih vozi čez zeleno mejo na Hrvaško ali še kam dalje. Tako je zginil tudi skoraj nov mercedes, s katerim se je ponašal kmetovalec Štih iz Noršinec. Najino iskreno sožalje!

NEMČAVCI - Ker so na drugih glasovalnih mestih bili za novo mestno občino, referendum pa niso uspeli le v Nemčavcih, Rakičanu in Murski Soboti, so se predstavniki slednjih treh naselij odločili, da sprožijo skupno akcijo. Z njo naj bi javno preverili rezultate referenduma in od ljudi izvedeli, za kakšno mestno občino se zavzemajo. MJ

MURSKA SOBOTA - Stanovalci ulice Štefana Kovača so se odločili sprožiti postopek za zaporo dela njihove ulice ob križišču s Prešernovo, kjer se je zadnje čase zgodilo več prometnih nesreč. Približno 200 metrov dolg cestni odsek je postal nova črna točka, zaradi katere je nastalo precej škode tudi na nekaterih hišah in plotovih. MJ

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murska Sobota	Osrednja ljubljana tržnica
Jabolka	160,00	180,00
Jagode	200,00	150,00
Banane	160,00	140,00
Kivi	320,00	320,00
Limone	160,00	170,00
Pomaranče	140,00	130,00
Lubenice	160,00	120,00
Nektarine	430,00	400,00
Paprika	460,00	430,00
Paradižnik	210,00	250,00
Kumare	160,00	100,00
Zelje	120,00	100,00
Čebula	200,00	150,00
Korenje	85,00	80,00
Česen	510,00	450,00
Jajca	14,00	15,00

S.O.S. Company Veščica d.o.o.
69000 MURSKA SOBOTA, Veščica 4e, tel.:069/23 507, fax:31 576

Cene rabljenih avtomobilov

Na sejem rabljenih avtomobilov pri soboškem Agroservisu so prodajalci v nedeljo pripeljali 26 avtomobilov, prodali pa 3. **Jugo 45**, letnik 1987, s prevoženimi 69.000 kilometri, je stal 2.600 DEM; zastava 128, letnik 1987, s prevoženimi 74.000 kilometri, 2.000 DEM in golf diesel, letnik 1987, s prevoženimi 109.000 kilometri, 9.000 DEM.

Znamka avtomobila	Letnik	Prevož. km	Cena
Suzuki Swift 1.3 GTI	1990	43.000	15.000 DEM
Golf JX 1.3	1989	61.000	12.000 DEM
Fiat Regata 100S	1987	95.000	6.700 DEM
Nissan Sunny 1.4 LX	1991	39.000	15.500 DEM
Renault 19	1993	6.000	23.000 DEM
Renault 5 C	1992	15.000	11.800 DEM
Gof diesel	1986	97.000	8.000 DEM
Jugo 45	1987	52.000	200.000 SIT
Zastava 126 p	1985	81.000	1.200 DEM
Opel Kadett 1.4i	1991	43.000	16.000 DEM
Golf J 1.3	1984	109.000	4.000 DEM
Lada Samara	1989	73.000	7.000 DEM

Turnišče: cene pujskov

Prejšnji četrtek so pripeljali rejci na sejem 70 pujskov, ki so bili stari od 7 do 10 tednov in težki do 20 kilogramov. Kupci so morali za par odsteti od 9.000 do 12.000 tolarjev, kupili pa so 65 živali.

Sejem v Turnišču je vsak četrtek ob sedmih, prodajalci pa morajo imeti s sabo veljavne živinske potne liste.

Lendavski pereci

Zaman sem se v prejšnji številki po otroško veselil na naše sinje Jadransko morje, zaman sem »janizual« vse utegnem doživeti v kupejih, še posebno v okrepčevalni na vlaku, zaman ... Prišla je »višja sila« in ostati sem doma. Žena je namreč naenkrat postala tako ljubezniva, da mi je zagrozila: »Zdaj, na stara leta, bi rad norel, ko pa bil mlajši, si samo čepel doma. Saj veš, kolikokrat morala sama na romanje k Mariji Bistriški pa na Brezje Vem, nisi mogel, ker si držal z rdečimi. Toda če bi hodil na romanja, ne greš niti zdaj na to veseljačenje na ... Če pa boš pobegnil, potem pobegnem tudi jaz, saj ne edina, ki je zapustila moža!«

Grožnja, kot se lahko že sami ugotovili iz prejšnje novice, da sem pač ostal doma, me je vrgla iz tira. Hotel ivergati, da bi me žena zapustila, saj žena je pač prva je najboljša, zato mi v soboto ni bilo treba ... »potegnil« tja do 8. ure, ko me je draga vendarle zbudila, da je na mizi kava in da bo kmalu tudi šunka z jajci. Najprej sem se splazil tja, kamor tudi cesarji hodijo pes, sedenjem prelistal »novine«, potem sem se obrnil in nakar sem v kuhinji pozajtrkoval. Nato sem hotel v ... bi nakrmil živino, a žena mi je rekla, da tako urejen bom šel tja, sicer pa je dodala, da je že vse sama opravila tudi mleko je odnesla v zbiralnico. Nisem je hvalil, sem pa slutil, da je morala zgodaj vstati. Morda pa, rešila je sobotno noč niti ni spala in je »dežurala«, da bi me ... bi po vsej sili hotel pobegniti na »cuga«. V soboto nisem počel skoraj nič takega, od česar bi bila kaka ... K temu me, začuda, žena tudi ni priganjala in dozvedela mi je, da me je hotela imeti le zase.

Take so torej te naše ženske! Prav je, da se jim moške ne tam uklonimo, naredimo kaj, da bo njim prav. To nam nekako tudi dolžni, še posebno mi, ki smo sklenili zakonit svetega (neločljivega) zakona. Sobotni dan pa ... vseeno ni minil v »rožicah«. Tja proti večeru je »nas« na dan z besedo. Nekako bolj po ovinkih mi je navrgla naj bi šel v Črenšovce in skušal pri dobitniku tistih ... milijonov tolarjev izprostiti vsaj en milijoneček, češ da to ne bo težko dati, nama pa bo veliko pomenilo. Ko pa je treba dati popraviti zeleni traktor Steyer, tudi ... (zastava 101) je že zanič ... Temu, da bi šel prostu ... sem se odločno uprl. Dejal sem tudi, da tisti, ki naj bi dobil milijone na 3 x 3, pravi, da to sploh ni res in da je »potegnil« dobil nekdo drug. Kar hvaležen sem mu, da tako ... s tem zmedel tudi mojo ženo, ki se je končno vdala in »insistirala«, naj po vsej sili grem »fektarit«. Sem pa ... toliko drugih slišal, da je sreča nesramna, saj da obstoje samo tiste, ki že tako in tako imajo »vse«. Sam nisem nikoli mnenja, ko pa tudi zase tako dobro vem, da človek nikoli ne bo imel vsega. Poglejte samo tole mojo drobno ... izkušnjo: na morje, samo za en dan, z vlakom, da me ... bo kdo povozil, sem hotel iti, a me žena, ta ... pustila. Le kje so potem šle uresničitve drugih, trejite ... velikih želja?! Je pa tudi res, da smo po svoje nesramni, ko sem nam kaka želja uresniči, že bi radi, da se enako zgodilo z drugo, trejjo ... željo. Meni se želju, da bi šel na ... izpolnila, zato nočem, da bi se mi uresničila kaka druga želja.

Svojičas sem pel: »Žena naj bo doma ...« Zdaj pa ... v ušesih odzvanja ženina melodija: »Mož (!) naj bo doma ...«

Pomurska banka d.d.

Moja domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 10. junija 1994, tečaj velja od 10. 6. 1994 od 00.00.

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 14. junija 1994 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.130.0001	1.055.00	1.103.00
Francija	100	2.331.7676	2.238.00	2.291.00
Nemčija	100	7.947.6725	7.700.00	7.850.00
Italija	100	8.2219	7.77	8.07
Švica	100	9.392.9567	9.000.00	9.240.00
ZDA	1	131.4863	128.00	130.00

V POMURJU DVA NOVA BANKOMATA!
Poleg bankomatov v Murski Soboti (na Trgu zmage 7 in v Lendavski ulici), Gornji Radgoni, Lendavi, Ljutomeru in v Radencih poslujeta od 15. junija 1994 dalje nova bankomata v ekspoziturah v LENDAVSKI ULICI (M. Soboti) in v BELTINCIH

BANKOMAT - prijazno pri roki 24 ur na dan!

za rekreativce in tekmovalce

Veliki maraton 110 km
Mali maraton 40 km

MA
ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE

19. junij ob 8.30

OLIMPIJSKI TEK

Dve progi: 11 km in 3,8 km

Moravska noč 2. julija

KOLESARSKI
MARATON AJDA

AJDA
★★★★

za rekreativce in tekmovalce